

Serhat ve Botan'da

KARAKOLLAR YERLE BİR...

□□□ Gerilla gücümüz 15 Mayıs 1992 günü Nir-veh (Taşdelen) ve Billeh (Işıkveren) köylerindeki düşman ordusunun karargahlarını basarak 128 düşman askerini öldürdü

□□□ Gerçekleştirilen baskınlarda 19 adet G-3, 4 adet MG-3, 3 adet A 6, 1 adet BKC, 5 adet telsiz ve çok sayıda askeri malzemeyi kamulaştırdı

□□□ Kars'ın Başan (Aralık) ilçesine bağlı İslam köyünde bulunan düşman karakolu 60 kişilik bir gerilla grubu tarafından basıldı. Baskın eyleminde 30 asker öldürüldü, 3 adet G-3 silahı kamulaştırıldı

Kış boyunca Kürdistan'ı dağ taş demeden bombalayan sömürgeci Türk devleti, 1992 baharıyla birlikte zorlu bir sürece gireceğini biliyordu. Newroz'da sivil halka karşı giriştiği katliamla, savaşta

psikolojik üstünlüğü ele geçirdiğini iddia eden düşman, Bekaa'nın boşaltılması haberi sonrasında "bittiler" propagandasını ayyuka çıkararak, bu durumu kendi yenilgisine Yazısı 4. sayfada

21 Mayıs günü Kürdistanlılar Belçika'nın Brüksel kentinde yürüdü

O GÜN BRÜKSEL KÜRTLERİNDİ

★ 30 bin Kürdistanlı uluslararası politika merkezi Brüksel şehrini titretti

★ Brüksel'de büyük yürüyüş başlamadan önce ERNK temsilcileri ile Almanya, İngiltere ve Belçika'dan milletvekilleri, hukukçu ve insan hakları savunucuları bir basın toplantısı düzenlediler. İngiltere Katolik Kiliseler Birliği Dışilişkiler Sorumlusu Michael Feeney, Kürdistan'da çektiği ve TC'nin katliamlarını belgeleyen video kasetini 20 gazeteciye izleterek TC'yi teşhir etti

★ ERNK Avrupa Temsilciliği:

"Bu yürüyüşü düzenlemedeki amacımız ve uluslararası kurumlara çağrımız şudur: Bu kurumlar, mevcut iki güç arasında süren savaşın durdurulup, siyasi bir çözümün bulunmasına yardımcı olmak amacı ile gerekli girişimleri yaparak, bir arabuluculuk rolü oynamalıdır"

YAZISI 9-10. SAYFADA

ÇÖZÜM

A. ÖCALAN

Hükümetin Türkifikasyon ya da Türklük politikası

Demirel-Inönü hükümetinin, oldukça planlanmış ve organizeli bir biçimde önüne koyduğu esas birinci görev gereği, bizi tasfiye etmek amacıyla uygulamalarını çeşitlendirerek sonuç almaya çalıştığını çok açık olarak görüyoruz. Bugün karşımızda sanki bir hükümet değil, ideolojik-siyasi birliği olan bir parti var. Bu temelde tam bir taktik uyum içinde bize yöneliyorlar. Bu önemli bir gelişmedir. Daha önce, bir hükümet başa geldiğinde, sırf hükümetin zor durumda bırakılması için birçok şey söylenirdi. Örneğin ordu, hükümeti beğenmezdi; "polis ile jandarma arasında irtibatlar zayıftır", "diplomasi cephesiyle iç politika arasında uyum yoktur" vb. denilirdi. Şimdi bunların hepsi ortadan kaldırılmış, tek bir emir-komuta merkezine bağlanmıştır.

Demirel bugünlerde bizzat şunu söylüyor: "Dört ayı esas itibarıyla bu meseleye verdim. Zor bela kontrolü elde tutuyorum. Neredeyse federasyona kadar gidecek." İnönü ise; "Anahtar kavram, üniter devlete bağlı kalmamızdır" diyor. Hiç şaşmayalım. Bütün bunlar, gün- Devamı 23. sayfada

ERNK Başkanı Abdullah ÖCALAN yoldaşın halkımıza yönelik en son mesajı Özel Ek'te

Almanya'da bir Süryani köyü

Yazısı 7. sayfada

Terörizm ve halkların direnme hakkı

Yazısı 8. sayfada

İÇİNDEKİLER

- * Kahramanlık sayfası: Ölümünün onbeşinci yılında, bir devrimciden hatırladıklarım / s. 2
- * Terör nedir, ne değildir? / s. 5
- * Kürt halkı meclisini istiyor / s. 6
- * Türk emperyalizmi ve görevleri / s. 11-12
- * TC'nin yürüttüğü kirli savaşa alet olmak ve hizmet etmek hiç kimseye bir yarar getirmez / s. 15
- * Değişen Gençlik / s. 18
- * Almanya ambargoyu neden kaldırdı? / s. 19-20

BERXWEDAN'DAN

AYIN GÜNDEMİ

Gazetemiz Berxwedan, geçen ay Kürt ve Türk aydınlarının katıldığı bir toplantı gerçekleştirdi. Toplantıda gazetenin amacı, içeriği, dili, estetiği tartışıldı.

Avrupa'da yaşayan yurtsever Kürdistanlılara seslenecek aylık bir gazetenin daha doyurucu, daha ilgi çekici hale getirilmesi için yapılması gerekenler konuşuldu. Cephe çizgisini en iyi temsil edecek, Kürdistan ulusal kurtuluş savaşının Avrupa alanındaki sesi olacak gazetenin, halkımızın politize olmasında, mücadelede kanallılaşmasında etkili bir rol oynaması gerektiği vurgulandı.

Toplantıya katılan aydınların çoğu eskiden değişik grupların içinde yer almış, değişik düşünceleri savunmuş arkadaşlardı. Kürdistan kurtuluş savaşı ve onun önderliği, ülkemizin kaderini, halkımızın kötü durumunu değiştirdiği gibi, aydınların dünyasını ve düşüncelerini de değiştirmişti. On yıl önce birbirlerinden çok ayrı düşünen, hatta birbirlerini karşı-devrimci olarak değerlendiren aydınların, Kürdistan kurtuluş savaşının derin birleştirici etkisiyle aynı paralelde düşünmeye ve düşünce üretmeye başlamaları, önemli bir gelişmedir.

Bununla birlikte toplantımıza katılmayan Kürdistan ve Türkiye'de yaşayan çok sayıda yurtsever, devrimci,

Devamı 3. sayfada

Ali Doğan

Ölümünün onbeşinci yılında, bir devrimciden hatırladıklarım

“Haki'nin ölümünün onbeşinci yılında, Türkiyeli devrimci ve sosyalist aydınların, Kürdistan halkının mücadelesine katkıda bulunmak için bir araya gelmeleri anlamlıdır. Kürdistan'da yoksul sınıfların önderliğinde gelişen ulusal mücadelenin, haberleşme ve kitlesel eğitim aracı olan derginizin, dürüst devrimci aydınları bir araya getirmesi, devrimi bütün farklı ulusların yoksul sınıflarına mal etme çabası uluslarüstü devrimci bir politikadır.”

Böyle bir zorunluluğun, yönetici arkadaşlar tarafından kavranması ve Kürdistan devriminin, politik ve toplumsal hedeflerinin genişletilmesi, Türkiye'deki yoksul sınıfların özgürlük ve bağımsızlık anlayışlarının gelişmesine de katkıda bulunacaktır. Geçtiğimiz birkaç yıl içinde Kürdistan'daki ulusal mücadelenin sınıfsal niteliğini daha açık seçik görmeye başlayan Türkiye'deki birçok sosyalist düşünürün, tek bir ağacın farklı kökleri gibi, sadece Kürdistan halkına değil, bütün Ortadoğu halklarına sıhatli bir meyve verebilmek için doğadan ve toplumdan farklı farklı özümledikleri duygu ve düşünceleri bir halkın devrimci kişiliğinde tarihleştirmek, Haki'nin temel hedefiydi.

Duyguların ve düşüncelerin kendilerine has haberleşme araçları vardır. Duyguların haberleşme aracı müziktir. İster sesli olsun isterse sessiz, herhangi bir halkın müziği, halkı meydana getiren bireyler arasındaki duyguların konuşma aracıysa, bütün dünyanın ezilen uluslarının, sömürgelerinin ve yoksul sınıflarının düşüncelerinin de kendine has haberleşme araçları vardır.

İçinde bulunduğumuz tarihi şartlarda, sadece Ortadoğu'nun ezilen ve sömürülen halkları değil, bütün dünyanın ilericileri ve sosyalistleri, biçimlerindeki ayrılıkları bir kenara bırakıp niteliklerindeki ortaklıkları geliştirebilmek için bu insan düşüncelerinin haberleşme araçlarından en iyi bir şekilde faydalanmak zorundadırlar. Derginin, Kürdistan'daki farklı yoksul sınıfların temsilcisi olduğu kadar, Kürdistan devrimini bütün dünyanın devrimcilerine mal etme çabası, Kürdistan halkının mücadelede ortaklık anlayışının pratiğe yansımalarıdır.

Dünyanın bütün bölgelerinde ve Afrika'daki sömürgecilere karşı mücadelelerden önemli ölçüde etkilenen Haki KARER, Afrikalı sosyalistlerin, “Afrika anam benim, ırzına geçilmiş anam...” diyen kültürünü, kendisi Kürdistanlı olmadığı halde, Kürdistan halkı adına kabul etmiş ve sömürgecilere karşı mücadeleyi sosyalistlerin, namus meselesi olarak ele almıştı. Yüzyıllardır aşağılanmış, horlanmış ve ırzına geçilmiş bir ulusun aynı şiddette devrimci ve dürüst bir birikimi içinde sakladığını ve Türkiyeli sosyalistlerin görevinin de bu birikimi harekete geçirmek olduğunu söylerdi. Ona göre bütün tarih boyunca gerçekler saklanmıştı. Mülk sahibi sınıflar gerçeklerin üstünü, kendi bilinçlerinde yarattıkları duygu ve düşüncelerle örtmüşlerdi. Ona göre gerçekler ne kadar acı olursa olsun yine de güzeldi. Gerçeği ortaya çıkartmak için, sosyalistlere inanıp, “Ulusları, ideolojileri ve tarihi harekete geçiren eleştiri değil, insanların devrimci eylemleridir” derdi.

“İnsanlar mülkiyetlerinde bilinçlerinde taşımadıkları çok şeyi sahiptirler” derdi. Ve “İnsanları, hayatın her alanında teknik olarak eğitmek öyle büyük hüner isteyen bir iş değildir” düşüncesindeydi. İnsanlara ve uluslara kişiliğini verenin gerçek olaylar ve maddi şartlar olduğunu söylerdi hep. Ona göre herkes biçimde sosyalist olabilir. “Herkes iki kitabı ezberletebiliriz, ama onlara içlerinde var olmayan bir şeyi, yani devrimci-dürüst kişiliği zorla dışardan vermek, bütün bir insanın ömrünü alır” derdi. Biçimde değil, özde devrimci olmak büyük sorumluluklar ve fedakarlıklar gerektirirdi. Burjuva toplumda herkes, hiçbir çaba sarfetmeden bütün ahlaki değerlere karşı ihaneti seçme özgürlüğüne sahipti. Oysa ona göre, dürüst olmak, doğru bildiği yolda yalpalamadan, yan çizmeden yürümek burjuva toplumda hem çok büyük devrimci bir çaba, hem de başlı başına bilimi

yaşama sanatıydı. İnsan beyni, isteğe bağlı olarak çalışan veya duran bir organ değildir derdi. Ezilmiş, sömürülmüş yoksul sınıfların, burjuva sınıflardan farklı olarak, duygu ve düşüncelerinde devrimci birikimlerin olduğu ve bunun tek tek kişilerde olduğu gibi, uluslarda da dürüst devrimci bir kişiliğin kaynağı olduğunu bilirdi. Kişilerin, sınıfların ve ulusların içlerinde taşıdıkları bu enerji, içinde yaşadıkları ekonomik ve toplumsal sorunlarla ilişkiye geçtiği andan itibaren, politik devrimin ilk adımı olan sınıfsal ve ulusal bilinçlenme olanaklı hale gelebilirdi. Politik mücadelede ufak bir hata, gerçekten sonuçların en kötüsünü doğururdu. Bunun içindir ki, işin kolayına kaçmak, kestirmeden devrim yapmak, dünya halklarının kurtuluşunu özde değil biçimlerde aramak, ısrarla karşı olduğu düşüncelerdi.

Farklı ulusların sosyalistlerinin, dünya devrimindeki iş bölümünden bahse derdi. Ulusunu kavramış tek tek Türkiyeli devrimcilerin neden Kürdistan devrimine sosyalizm adına sahip çıkmaları ve bu doğrultuda bizzat Kürdistan'da mücadele etmeleri gerektiğini, bıkmadan usanmadan uzun uzun anlatırdı. Nasıl ki, ulusal demokratik halk devriminde, sınıflar arasında iş bölümü bir zorunluluksa, sınıf önderliğinde gelişen bütün ulusal hareketlerin de kendisiyle aynı niteliğe sahip olan diğer ulusların sınıflarıyla nihai hedefi için iş bölümü içinde olması gerekliydi. Nasıl ki, bütün dünyanın burjuva devletleri ve Ortadoğu'daki uzantıları belli bir uyum içinde devrimlere karşı birleşebiliyorlarsa, farklı ulusların yoksul halklarının birliği de bir zorunluluktur. Bütün dünyanın emperyalist devletlerinin, Ortadoğu'daki burjuva ve feodal devletlerin sınıf çıkarlarıyla bütünleşmiş olan Kürdistan'ın farklı parçalarındaki feodal-burjuva önderliklerin enerjilerinin kalmadığı sır değil artık. Kürdistan'ın bütün parçalarında burjuva hareketler, Kürdistan'ı uluslararası politikada kelimelerin gerçek anlamıyla orospulaştırmakla geçimlerini sürdürmek istiyorlar. Buna karşı Kürdistan halkının kendi öz evlatları, bütün Kürdistan'ın yoksul sınıflarının kendi geleceklerini sosyalizmin kaderine bağlamaları, bütün dünyanın devrimcilerinin ve sosyalistlerinin onuru olmalıdır. Tarihin hiçbir döneminde sosyalizm -tıpkı geçmişte Kürdistan halkının olduğu gibi-, ne bu kadar aşağılanmış ne bu kadar ayaklar altına alınmış ve ne de bu kadar kendi geleceğini burjuva sınıfların kaderine terk etmişti. Nasıl ki, Kürdistan halkı bu aşağılanmalara, bütün varlığının ve kültürünün ayaklar altına alınmasına ve kendi egemen sınıflarının ulusu satma hakkına karşı devrimci bir örgütle ayağa kalkmayı becermişse, bir gün yürümeyi, koşmayı ve hatta uçmayı da öğrenecektir. Geçmişte Kürdistan halkının kaderinin sosyalizmin dünyadaki gelişmesine bağlı olduğunu düşünmek belki haklı gösterilebilirdi. Oysa bugün en azından Ortadoğu'da sosyalizmin kaderi, Kürdistan devriminin sınırlarını biz çezeceğiz diyen, sosyalist önderliğin zaferine bağlıdır. Kürdistan devriminin sınırlarının ve hedeflerinin genişletilmesinde çıkarı olan Ortadoğu'nun ve dünyanın bütün ilericileri, demokratları ve sosyalistleri bir kez daha geleceğimizin yönünü değiştirecek değerli bir kaldıraç yaratma hakkını elde etmiş bulunuyorlar. Kürdistan İşçi Parti-

si'nin önderliğinde geliştirilen bu ulusal mücadele, sadece Ortadoğu devrimlerinin değil, eğer sosyalistler bunu kullanmasını bilirse, bütün dünyada yoksul sınıfların insanlık onurunun tekrar ayağa kalkması için bir kaldıraç olabilir. Kürdistan'daki yoksul sınıflar, üzerlerine düşen uluslararası iş bölümündeki görevlerini yerine getirebilmek için her gün büyük fedakarlıklara katlanıyor. Direnmekten ve mücadele etmekten zevk alan bir halkın kurtuluşu engellenemez. Bütün dünyanın kapitalist devletleri ve Kürdistan üzerinde hak iddia eden devletler, yoksul sınıfların bu mücadele azminin diğer halklara da sıçramasından korkuyorlar.

Tam da bu şartlarda, Kürdistan ulusal kurtuluş hareketinin başta Türk halkı olmak üzere, dünyanın diğer halklarıyla teorik ve pratik tecrübelerini

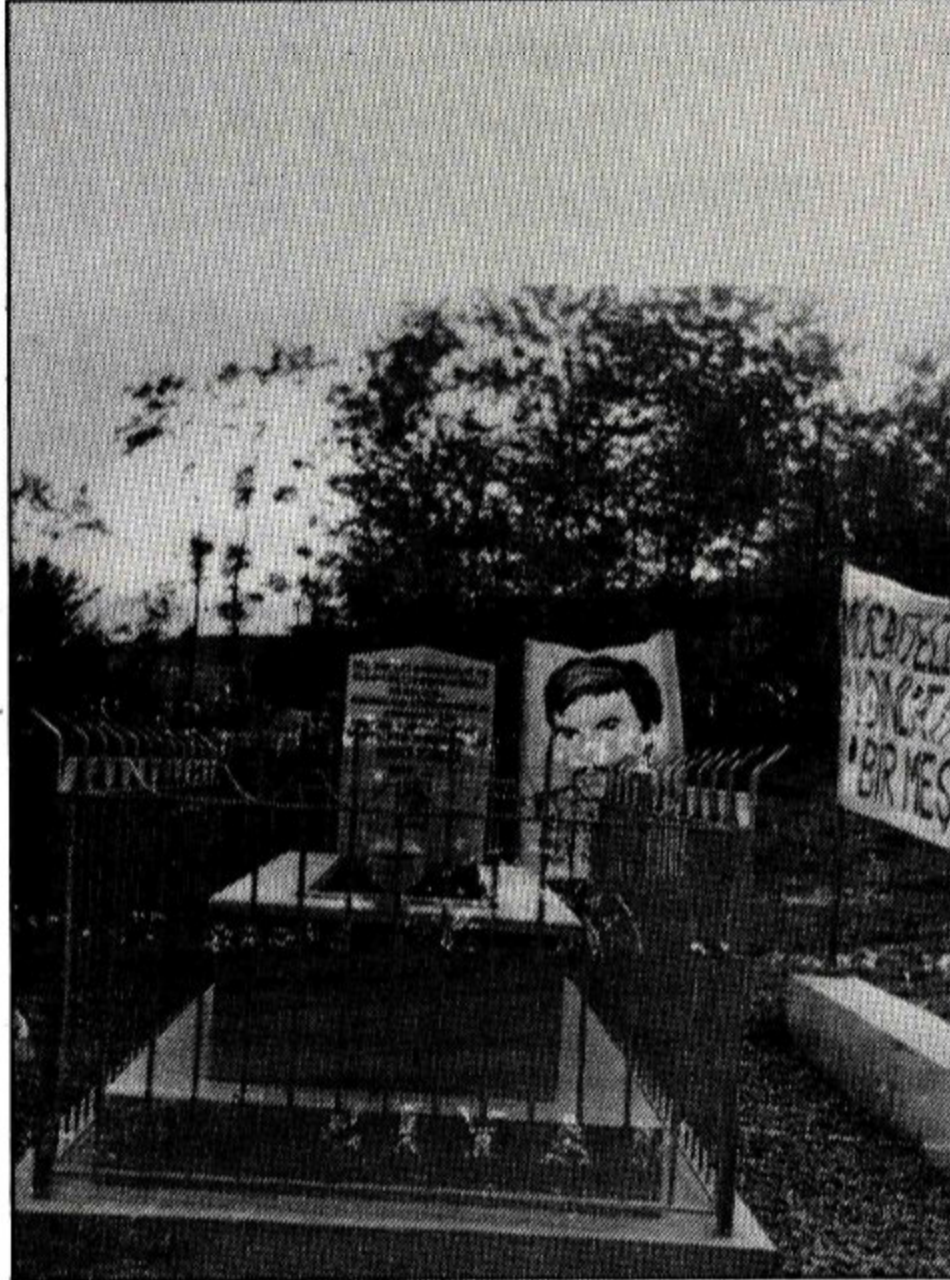
lere kutsal görevler düşmektedir. Mülk sahibi sınıfların karanlıkta kalmış aydınlarına ışık tutmak gibi bir amacımız olamaz. Nasıl ki, insanın görebilmek için ışığa ihtiyacı varsa, düşünürlerin de bir gerçeği her yönüyle görüp, onun sorunlarını kavrayabilmesi için bilgiye ihtiyacı vardır. Tarihin yedi kat dibine saklanmaya çalışılan gerçekleri ortaya çıkarmak, ona gerçek anlamını ve değerini vermek başlı başına bir sanattır. Bilimsel düşünce yöntemi dediğimiz bilgiler, bu gerçeği kavramamıza ve onu ortaya çıkarmaya yardım eder. Yoksul sınıfların düşünürlerinin amacı, karanlıktaki burjuva aydınlarına değil özgürlüğü arayan halklara ışık saçmaktır. Bütün sınıflı toplumlar tarihi boyunca görevi gerçeği sağlamak olan düşünemeyen düşünürler, geçtiğimiz birkaç on yılda da “sosyalizm”i de süsleyip püsleyip, yoksul halklara karşı kullanmaya çalıştılar. Bunun içindir ki, bütün ulusların yoksul sınıflarının özgürlük ve kurtuluş mücadelesi, bu burjuva düşünürlerle karşı bilgi üretmekten daha çok, kendi pratik ihtiyaçlarına cevap veren devrimci bir çabaya yönelmelidir. Halkın aydınları da, düşünce ve bilgi üretiminde birer gerilladırlar. Burjuva düşünürlerle hangi konularda, hangi şartlarda, hangi silahlarla nasıl savaşılacağını çok iyi bilirler. Düşünce üretiminde düşmanın silahlarına sahip çıkmak veya onu kullanmak veya onların istediği şartlarda savaşmak, yenilginin başlangıcıdır. Mücadele içindeki her halk, var olan düzeni değiştirirken kendini de ileri doğru geliştirmeden var olamaz. Dürüst ve haklı bir mücadelede halkın aydınları gözle görülmeyen ve bilinmeyene karşı mücadele etmek zorunda kalabilir. Bu zorunluluğu kavramak, bilginin ve özgürlüğün başlangıcıdır. Daha yirmi yıl öncesine kadar Kürdistan halkının, aydınlarının bilinçlerindeki işgalin nedenini araştırmak, kendi içindeki bilinmeyen düşmanın ortaya çıkartılmasını yaratmıştır. Yine yirmi yıl sonra, yoksul sınıfların aydınları yarının olaylarını ve gelişmelerini bugünden ortaya çıkartmakla karşı karşıyalar.

Tek tek kişilerin beyinleri, özellikle günümüzde, doğa, düşünce ve toplum bilimlerinin herhangi bir dalında bugüne kadar elde edilmiş bilgileri depolama kapasitesine sahip değildir. Bunun içindir ki, farklı ulusların yoksul sınıfları arasında olduğu kadar, tek tek sınıfların bireyleri arasındaki hayatın her alanındaki iş bölümleri de, devrim üretebilmek için bir zorunluluktur. Düşünce üretiminde farklı bireyler arasında iş bölümü, gelişmeyi yarattığı gibi doğal olarak çelişkilerin de üretimidir. Bu çelişkilerin kontrolü de, üretilen düşüncelerin bireysel veya kolektif niteliğine bağlıdır.

Haki'nin ölümünün onbeşinci yılında, Kürdistan halk devrimi, Ortadoğu'daki bütün halk devrimlerinin anası ve koruyucusu olma onurunu yere bırakmayacaktır.

Sömürge Kürdistan'da nasıl ki bütün dünyanın burjuva sınıflarının çıkarları birleşmişse, bağımsız birleşik ve sosyalist bir Kürdistan uğruna mücadelede, Türkiye'nin, Ortadoğu'nun ve dünyanın bütün ilericilerinin ve sosyalistlerinin çıkarı vardır.

Bir kez daha, tarih sosyalistlere hayatın her alanında zafere kadar mücadeleden başka seçim hakkı vermiyor.

Ordu/Ulubey'de Haki KARER'in mezarı

Foto: Berxwedan

paylaşma ve devrimi bütün dürüst devrimcilere ve sosyalistlere mal etme çabası, uluslararası politik güçlere karşı yoksul halkların mücadelede ortaklığını geliştirir. Özgürlük, sınıfların ve ulusların ekonomik, toplumsal sorumluluklarının kişilerin ve sınıfların politik bilincine yansımalarıdır. Kürdistan'da özgür bir halk yaratma mücadelesi, Kürdistan'da hak iddia eden devletlerin yoksul sınıflarını da içine almadan, dünyanın politik güçlerine karşı bağımsızlığını koruyamaz. Buna rağmen hiç kimse çürük ve ölü kişilerin dostu olamaz, diyerek bir halkı canlandıran, ona ruh veren bir önderlik, Ortadoğu'nun diğer halklarının canlanmasına ve buradaki sınıf mücadelelerinin de aynı yaşam felsefesini kendi içlerinde yaratmalarına neden olacaktır.

Kürdistan ulusal kurtuluş hareketi bugüne kadar az konuştu ama çok yüce hedeflere ulaştı. Halk meclisi, savaş hükümeti ve genel halk ayaklanmasının tartışıldığı şartlarda, bu halkın mücadelesine gerçekten aşık olmuş bütün Türkiyeli ve Ortadoğu'nun farklı uluslarından aydınlara ve sosyalist-

Berxwedan

Rojnameya Kurdî û Tirkî

Berxwedan-Verlags-GmbH
Marken Str. 5-7
Postfach 10 15 31
4000 Düsseldorf 1 - BRD

Verantwortlich für den Inhalt
WALTHER BRAUN

NAVENDA NÜÇEYAN
(HABER MERKEZİ)
Tel.: (49-0211) 72 71 46
Fax: (49-0211) 77 35 03

Çap: Druckhaus Bonn
Belavkirin: Agri Verlag Köln

Avustralya 4.00 \$ / Avusturya 25.00 s.
Belçika 70.00 bfr. / Danimarka 12.00 dkr.
Fransa 12.00 ff. / Hollanda 4.00 hfl.
İngiltere 1.20 £. / İsveç 12.00 skr.
İsviçre 3.00 sfr. / Norveç 12.00 nkr.

ABONE KOŞULLARI

Almanya içi	Almanya dışı
6 ay 36.- DM	6 ay 40.- DM
12 ay 72.- DM	12 ay 80.- DM

Stadtparkasse Düsseldorf
Kto Nr. 360 168 06 / BLZ 300 601 10

AYIN GÜNDEMİ

Baştarafı 1. sayfada

demokrat aydın gazeteye katkı yapacağını belirtti. Ayrıca Avrupa alanında yaşayıp henüz ilişki kuramadığımız pek çok arkadaş vardır. Önümüzdeki dönemde bu arkadaşlarla ilişki kurma çabası içinde olacağız.

Kürdistan, aydını bol olan bir ülkedir. Ama aynı zamanda kendini dağıtmış, her biri bir telden çalan, yaratıcı olmayan, bir araya gelemeyen, örgütsüzlüğü iliklerine kadar yaşayan aydınlarla doludur Kürdistan. Halkımızın bugün yakaladığı örgütsel düzey bu özellikleri taşıyan aydını işlevsiz kılmıştır. Ve gerçek aydın olmanın objektif zeminini yaratmıştır. Halkla bütünleşen, kendini örgütlediği oranda halkı örgütleyen, halka saygı duyduğu oranda halk tarafından sevilen, sayılan, sözü dinlenen aydınlar gereklidir. Yeni şekillenmeye başlayan aydın bunun bilincine varmaya başlamıştır.

Mücadelemizin kapısı bu özellikleri taşıyan aydınlara açıktır. Geçmişin olumsuz olguları geleceğin yolunda bir çukur gibi veya bir engel gibi görülmemeli. Çukurları ve engelleri aşarak halkımızı ve önderliğini kucaklamalıyız.

Güney Kürdistan'da seçimler

Mayıs ayının ortalarında ülkemizin güney bölümünde yapılan seçimin, önemle üzerinde durulması ve dersler çıkarılması gereken bir konu olduğu açıktır. ABD-Irak savaşının sonuçlanması ile Güney Kürdistan'da bir otorite boşluğunun doğduğu dünyaca biliniyordu. Emperyalist ülkeler bunun bilincinde oldukları için Türkiye'nin de onay ve desteğini alarak "Kürtleri koruma" maskesi altında Kürdistan'ın Botan ve Behdinan bölgelerine Çekiç Güç yerleştirdiler ve 36. paralelin kuzeyini kendi deyimleriyle koruma altına aldılar.

Emperyalist ülkelerin ve TC'nin Ortadoğu'daki statükonun bozulmasını, sınırların değişmesini istemedikleri bilinen bir gerçektir. Çekiç Güç'ün bu amaçla bölgeye yerleştirildiği kuşkusuzdur.

Saddam'ın Behdinan bölgesinde otoritesini yitirdiği, Türkiye Cumhuriyeti'nin ise Botan'da halkı yönetemez bir konuma düştüğü, PKK önderliğindeki ulusal kurtuluş savaşının hem Behdinan hem de Botan'da halkı örgütleyerek ve etkileyerek bir otorite aşamasına geldiği, bağımsız birleşik ve özgür bir Kürdistan yaratma pratiğini dayattığı biliniyor.

Bu durum karşısında TC ve ABD sınırların değişmemesi, statükonun parçalanmaması, çıkarlarının zedelenmemesi için Güneyli örgütlerin içine düştükleri durumlardan da yararlanarak "yardım ve koruma" maskesi altında kendilerine bağımlı hale getirdiler.

Kendi politikalarının aracı haline getirdikleri bu örgütler aracılığıyla bir yandan sınırla-

rı, statükoyu ve çıkarlarını güvenceye almaya çalışıyor, bir yandan bu araçlarla bağımsızlık çizgisini ve onun önderliğini etkisiz hale getirmek istiyor, bir yandan da Kürt sorununu çıkarlarına zarar vermeyecek bir biçimde "çözme"ye çalışıyorlar.

Bu emperyalist ve sömürgeci mantıkla Güney'de gerçekleştirilen seçimle ilerde tüm Kürdistan için yeni bir model oluşturmaya çalışıyorlar. Böyle bir modelin emperyalistler ve TC tarafından da olumlu görülmesi, ileriye yönelik emperyalist senaryoların ilk sahnesine benziyor.

Ama Kürdistan için düşünülen böyle bir modelin önünde PKK önderliğindeki Kürdistan kurtuluş savaşı bir engel olarak görülüyor. Daha doğrusu emperyalistler ve sömürgeciler, böyle bir modeli özgürlük ve bağımsızlık isteyen PKK'yi tasfiye etmek için öneriyorlar. Yoksa özünde bunların politikası Kürt halkını tarihten silme ve eritmedir. Bu seçimlerle ABD, TC ve Kürt işbirlikçilerinin inisiyatifinde bir modelin ilk temellerinin atıldığını kabul etmek gerekiyor. Orta-Kuzey-Batı Kürdistan için bu paralelde bazı çalışmaların olduğu, bazı politikaların üretildiği bilinmiyor değil, hatta emperyalizmin ve TC'nin bu politikasına uygun bazı araçların yaratılması için çalışmaların varlığı da biliniyor. Ama bu çalışmaların fazla bir sonuç vermediği, Kürt halkının önemli derecede gerçekleri kavradığı, bağımsızlık ve özgürlük çizgisinde yürüdüğü, emperyalizm ve TC'nin sahte politikalarına aldırmadığı da bir gerçektir.

Tüm bunlara rağmen Güney'de gerçekleşen seçim TC'yi korkutuyor. Çünkü TC Orta-Kuzey-Batı Kürdistan'da yaşayan Kürtlerin ulusal varlıklarını bile inkar ederken, Güney Kürtlerinin meclis kurmalarını olumlu görüyor. Bu durum hem onun sahtekarlığını ortaya çıkarıyor, resmi ideolojiyi çıkmaza sokuyor, hem de kendi işgali altındaki Kürtlerin meclis fikrini kamçılıyor. TC'nin ihtiyatlı davranmasının nedeni budur. Ve TC kendisini mayın tarlasında hissediyor. Son ortaya çıkan tabloyu PKK bağımsızlık için nasıl kullanacak, ben bu durumu PKK'yi çökertmek için nasıl kullanacağım hesaplarını yapıyor. Hatta Güney'i de Türkiye'nin bir parçası haline getirme senaryoları üzerinde çalışmayı bile gerekli görüyor. Köşk yazarı Ertuğrul Özkök'ün yazdıkları ilginç: "Bazı siyasi gözlemciler, Kuzey Irak'ın er veya geç, Türkiye'nin bir parçası haline geleceğini tahmin ediyor."

Bu tahminleri destekleyen ciddi bazı faktörler de yok değil. Her şeyden önce bölgedeki bazı Kürt liderlerde bu yönde bir irade bulunduğu gösteren işaretler var. Talabani sık sık Irak'ta Türkiye'deki gibi bir demokrasi olsaydı biz ayrı bir bölge istemedik diyor.

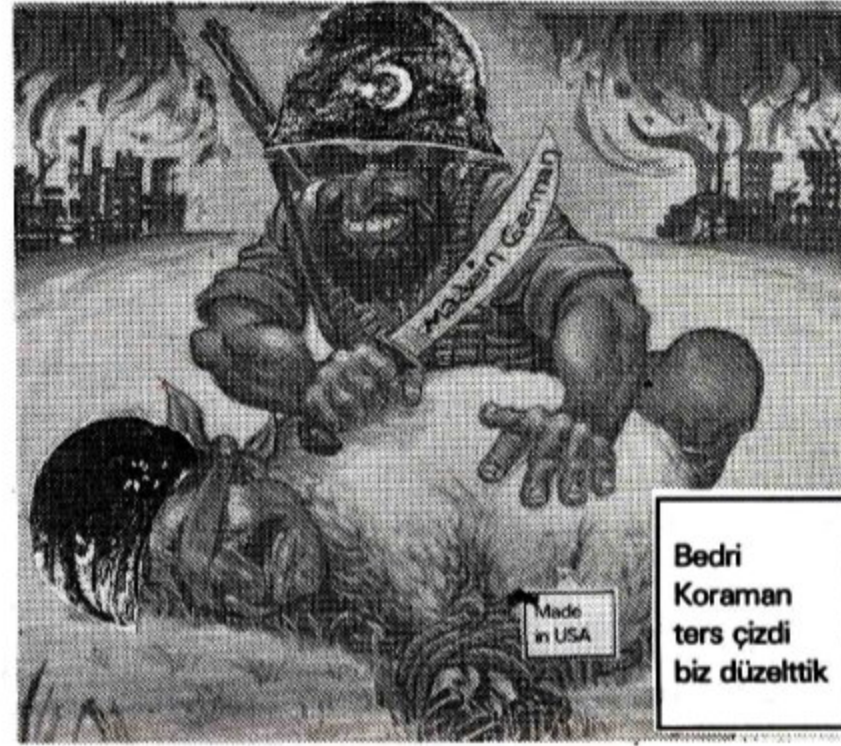
Bu çevrelerde şöyle bir gelişme ihtimalinden söz ediliyor: Önce Kuzey Irak'ta bir re-

ferandum yapıp halkın iradesi ortaya çıksın. Sonra bu bölge Türkiye'ye katılma kararı alsın."

Özkök bu satırları yazdıktan sonra böyle bir gelişmenin Türkiye'nin yararına mı, zararına mı olduğunun üzerinde duruyor. Duygusal değil akıllı hareket etmek gerekiyor diyor ve şu saptamada bulunuyor:

"Bugün bölgedeki Kürt nüfus, dört ayrı devletin topraklarına dağılmış durumdadır. En büyük grup Türkiye'de bulunuyor. Yarın Kuzey Irak Türkiye'ye katıldığı takdirde bölgedeki iki büyük Kürt nüfus birleşmiş olacaktır."

Tabii böyle bir durumda federalizm hatta bağımsız devlet taleplerinin daha güçlü savunulmasına elverişli bir zemin oluşacaktır. Tabii bu da bölgesel dengeleri sarsacağı gibi,

Bedri Koraman ters çizdi biz düzelttik

Türkiye'ye ve Kürt nüfusa da yeni sorunlar yaratacaktır." Yazısının bu bölümünü, "O nedenle böyle senaryolar üzerinde ciddi şekilde çalışmak gerekiyor" vurgusunu yaparak bitiriyor.

Talabani ve Barzani gibi önderlikler yıllardır İran ve Irak tarafından kullanıldılar. Günümüzde ABD ve TC tarafından yine kullanılıyorlar. Bu tartışmasızdır. Ama seçimlerle birlikte emperyalizmin politikasının hayat bulmaya çalıştığı gerçeğini göz önünde bulundurarak konunun üzerinde hassasiyetle durmak, emperyalizm, sömürgecilik ve işbirlikçilerinin politikalarını boşa çıkarmak, yüzlerini teşhir etmek, bağımsızlık savaşını doruklandırmak önemli bir görev oluyor.

Ermenistan'da Kürtlerin durumu

Orta Asya cumhuriyetlerinde ortaya çıkan son gelişmeler, Ermeni-Azeri çatışmasını hızlandırdı. Bölgedeki gelişmelerden etkilenen Kürtler hızla örgütlenerek bağımsız bir Kürdistan kurma çabalarını yoğunlaştırdılar. Orta-Kuzey-Batı Kürdistan'daki PKK önderlikli mücadeleden önemli derecede etkilenen eski Sovyetler'deki Kürtler 9 Haziran günü bağımsız bir Kürdistan'ın yaratılması için önemli kararlar aldılar. Türk şovenizminin hortlatıldığı, Kürtlerin horlandığı, ve hedef duruma getirilmeye çalışıldığı günümüzde, bir kimlik ve yurt arayışı içinde olan Kürtler ye-

niden bir güç olma umudunu taşıyorlar. TC'nin Orta Asya'ya uzanmaya ve orda Turancılığı canlandırmaya çalışmasına karşı Türk şovenizminin karşıtı olan PKK'nin eski Sovyet Kürtlerinin desteğini alması ve onlara ideolojik ve politik düzeyde yol göstermesi kaçınılmazdır. Sovyet Kürtleri bunun bilincinde olduklarından sürekli toplantılar düzenleyerek konuyu tartışmakta ve yaptıkları çeşitli yürüyüşlerde düşüncelerini açığa vurmaktadırlar. Nitekim geçen hafta Moskova'da düzenlenen bir yürüyüşün ardından Birleşmiş Milletler ve TC'ye yazılan bir mektup bunun açık örneğidir.

"Kuzey Kürdistan'da gelişen halk hareketine karşı Türk devletinin yaptığı katliamlara kimse sessiz kalmamalıdır. Ulu-

sal kurtuluş hareketimizin bastırılması için kullanılan yöntemler vahşileştikçe Kürt halkının özgürlük mücadelesi daha da kararlı hale gelecektir. Her türlü zorbalığı halkımıza dayatan Türk devletinin, halkımızın karşısında yenilgiye gitmesi kaçınılmazdır. Biz 'Sovyetler'deki Kürtler tüm içtenliğimizle savaşan halkımızla birlikteyiz. PKK'nin tüm Kürt halkının temsilcisi olduğunu dünya kabul etmelidir."

Evet dünyada bastırılan ve hakları inkar edilen Kürtler, bağımsızlığı ve onun savunucusu PKK'yi "Kabe" gibi değerlendiriyor. Yönlerini ona çeviriyorlar. Türk sömürgeciliği ve emperyalizm bölgedeki politikalarını altüst edecek gelişmelerden çekindiklerinden hızla işbirlikçiler üretiyorlar. Ermenistan'daki gelişmeleri dikkatle izlemek önem arz ediyor. Çünkü yeni Turanizmin gerçekleşmesinin önünde engel olarak Kürtler ve Ermeniler duruyor. Ermeniler ve Kürtlerin tarihten ders alarak bu durumu çok ciddi değerlendirmeleri gerekiyor.

Gerilla eylemliliğinin kırdığı psikolojik etki

1992 Newroz katliamı ile birlikte TC hızla harekete geçerek psikolojik bir üstünlük ele geçirmeye çalıştı. Cizre, Nusaybin ve Şırnak gibi bölgelerde halkı katlederken, olmamış bir isyanı olmuş ve bastırılmış gibi gösterdi. Mahsum Korkmaz Akademisi için Su-

riye ile bir anlaşmaya vararak "Kökleri dışardaydı kuruttuk" propagandasını yaygınlaştırdı. İktidarda ve muhalefette olan bütün sömürgeci partiler milli mutabakat içinde olduklarını gösterdiler. Türk basını aynı ağızdan halkımıza karşı kinini kustu. Polis ve MİT'in organizatörlüğünde Türkiye ve Avrupa'nın çeşitli merkezlerinde yürüyüşler düzenlendi. Uluslararası diplomasi aracılığıyla Kürdistan kurtuluş savaşı "terörist" bir hareket olarak damgalanmaya çalışıldı. Kontr-gerilla eliyle cinayetlere hız verdi.

Tüm bunların amacı devletin güçlülüğünü ispatlamak, halkı demoralize etmek, psikolojik üstünlüğü ele geçirmekti.

Buna karşı Mayıs ayında ve Haziran'ın başında Botan ve Serhat eyaletinde peş peşe gerçekleşen gerilla baskınlarıyla Türk ordusu yüzlerce kayıp verdi. Birçok kentte gerçekleşen kepenk kapatma eylemiyle halk direnişini sürdürdü.

Ulusal meclis tartışmaları Kürt halkı içinde derin bir coşkuya neden oldu. "Akademiyi kapattık, işi bitirdik" yalanı ayyuka çıktı. Almanya'nın geçici olarak ambargo kararı, bazı ülkelerin TC'yi protesto etmesi, Mandela'nın ödül almayı reddetmesi, halkımızın Brüksel'de gerçekleştirdiği büyük yürüyüş TC'yi teşhir etti.

Şimdi TC, Kürdistan'da büyük gerilla saldırılarıyla karşı karşıyadır. Ve Newroz katliamından beri elde etmeye çalıştığı psikolojik üstünlüğü hızla kaybediyor.

Basın ve bütün sömürgeci partilerin oluşturduğu karşıdevrimci cephe uzun süre böyle dayanamaz. Dayansa bile Kürdistan ulusal kurtuluş savaşının gerçekleri karşısında yalanlarla psikolojik üstünlüğü elinde tutamaz. Önümüzdeki günlerde bu gerçeklerin daha net olarak ortaya çıkacağını göreceğiz ve TC'nin "çıkamazı aşım" yaygarasını kopardığı her dönemde daha büyük çıkmazların içine gömüldüğü görülecektir.

Türk-Alman ilişkilerinin yeni boyutu

Alman hükümeti, Türkiye'ye karşı uyguladığı silah ambargosunu kaldırarak özel savaş, halkımıza karşı desteklemeye devam edeceğini gösteriyor. Orta Asya'da yayılma konusunda ABD ile çıkar ilişkisi içinde olan Almanya'nın, Türkiye'yi yanına çekmek için ambargoyu bir şantaj unsuru olarak kullandığını iddia eden bazı çevrelerin görüşlerine hak vermemek elde değildir. İki Almanya'nın birleşmesiyle güçlenen AT'nin liderliğine oynayan, Sovyetler'in parçalanmasıyla Orta Asya'ya açılma hevesinde olan Alman emperyalistleri Türkiye'de yeniden hortlatılmakta olan Turanizmin müttefikliğini yapıyor.

Birinci Dünya Savaşı öncesi İttihat ve Terakki ile girdiği

ilişkilerle dünyayı kana bulayan Alman emperyalistleri, bugün kendi kirli çıkarları için Türk sömürgeciliğini destekleyerek halkımızın katliamdan geçirilmesine destek sunuyorlar.

Eğer silah ambargosu bir şantaj unsuru olarak kullanılmamışsa ambargonun kaldırılmasının nedeni ne? Ambargodan sonra ne değişti? Kürdistan'da katliamlar mı durdu? Kürt sorununa bir çözüm mü getirildi? Katliam yapanlar mı tutuklandı? Bundan sonra katliamın yapılmayacağına dair güvence mi verildi? Açık ki, bunların hiçbirini yapılmış değildir. Alman emperyalistleri Kürt sorununu TC gibi gözardı ederek Kürtlerin kimliğini inkar etmektedir. Alman yetkililerinin Mesut Barzani ile görüşmesi, Mesut'un Ankara kanalıyla Almanya'ya gelip görüşmelerde bulunması tesadüfi değildir. Yıllardır Alman hükümetinin Kürdistan ulusal kurtuluş savaşına karşı taktığı tavrı üzerinde düşünülürse, Almanya'nın TC ile Güneyli Kürt işbirlikçi güçlerle geliştirdiği ilişkilerin boyutu daha kolay anlaşılacaktır.

Hizbul-kontra karşı tavrı

1984 yılında Kürtlerin varlığını inkar ederek bir sonuca ulaşamayacağını anlayan TC, özellikle ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişmiş olduğu, halk kitlelerinin politize olmaya başladığı alanlarda Refah Partisi aracılığıyla sahte bir islam Kürtçülüğü geliştirerek halkı bölüp parçalamaya çalıştı. Bu başarılama-yınca bu kez taktik değiştirilerek 1990 yıllarından başlamak üzere "islam" maskeli kontra örgütler oluşturularak yurtsever insanlar katledildi. Mücadelemizin gelişmiş olduğu alanlarda Cizre, Nusaybin, Silvan, Diyarbakır gibi kentlerde peşpeşe cinayetler işlendi.

İşlenen bu cinayetlerin amacı kitleleri sindirmek, korkutmak, demokratik ve yasal mücadele vermelerini, gerillaya yardımcı olmalarını engellemektir. Kendilerine hangi ismi yakıştırırlarsa yakıştırırsınlar, bu örgütler kontrgerillanın ürünleri ve araçlarıdır. Teşhisi böyle koymakta yarar vardır. Teşhis böyle olunca, bu araçla savaşmak esas alınmalıdır, aracı kullanılarak savaşmak ikinci geliştirilerek devletin resmi ve gayri resmi güçlerine karşı harekete geçmek devrimci taktik olmalıdır. Asıl hedefler dururken gölgeyi esas almak bir yanılgıdır. Varsa yanlışlar hızla aşılmalıdır. Ayrıca devletin bu kontra faaliyetlerini teşhir etmek için geniş çaplı kampanyaları geliştirmek, kitleleri bilinçlendirmek günün görevidir.

Kontra eylemleriyle insanlar öldürülerek korku salmak isteniyorsa; takınılması gereken tavrı, korkmak, ürkmek, çaresiz kalmak değil, kitlelerin birleşik gücüyle veya düşmanın yöntemleriyle asıl hedefe yönelmektir.

Serhat ve Botan'da

KARAKOLLAR YERLE BİR...

Baştarafı 1. sayfada

kılıf yapmaya kalktı. Siyasal-askeri ve ekonomik alanda tam bir açmaz içinde olan düşman, bu açmazlarını gizleyebilmek için dünyanın tanıklık ettiği en büyük yalanlar üretimini daha da hızlandırdı, savaşta üstün olan taraf misyonunu kendisine yüklemeye çalıştı. Gerçek ise tam bunun tersi idi. Yıllardır sorunun kaynağını Bekaa'da gören düşman, Bekaa'nın boşaltılması sonrası yediği büyük darbeler karşısında ne yapacağını bilmez durumda, bu kez de yeni yalanlar üretmek gerillaların İran'dan geldiklerinin propagandasını yapmaya başladı. Düşman ne söylerse söylesin gelişmeler ayan beyan ortadadır ve gerillanın son dönemde vurduğu büyük darbelerle, psikolojik savaşın üstünlüğünün ellerinde olduğunu iddia eden düşman, yavaş yavaş gerçekleri kabullenmek zorunda kalmaktadır. Genel Kurmay Başkanı'nın "İsmi konulmuş bir savaş var" demesi düşmanın içinde bulunduğu durumu da ifade etmektedir.

Düşman ne yalanlar üretirse üretsin savaşın gerçekliği değişmez. Dünya kamuoyunun gözleri önünde gelişen savaşın yalanlarla gizlenemeyeceğini, savaşın askeri-siyasi ve psikolojik ibresinin gerilladan yana olduğunu son dönemde gelişen eylemlerle vererek açıklamak yerinde olacaktır.

Tarih 15 Mayıs 1992. Yer Uludere'nin Nirveh (Taşdelen) ve Bileh (Işıkveren) köylerinde bulunan düşman bölükleri. İki bölük, 600 kişilik gerilla grupları tarafından basılarak yerle bir ediliyor. Olay sonrası ERNK Avrupa Temsilciliği'nin yayınladığı basın açıklamasında şöyle deniyor:

"15 Mayıs 1992 günü sabah erken saatlerde ARGK (Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu)'ye mensup hareketli gerilla birlikleri Şirnex (Şırnak)'ın Qilaban (Uludere) ilçesine bağlı Nirveh (Taşdelen) ve Bileh (Işıkveren) köylerindeki TC ordusunun bölük karargahlarına yönelik kapsamlı saldırılar gerçekleştirdiler. Gerçekleştirilen 'Şafak Operasyonu' ile her iki düşman karargahı ele geçirilip imha edilmiştir. ARGK yetkililerinden aldığımız bilgilere göre, her iki saldırıda toplam 120 asker öldürülmüş, çok sayıda asker yaralanmış ve bir kısmı da ARGK gerillalarının eşi alınmıştır. Yapılan baskın eylemleri sonucunda ayrıca 19 adet G-3, 4 adet MG-3, 3 adet A6, 1 adet BKC, 5 adet telsiz ve çok sayıda el bombası kamulaştırılmıştır. Yine çok sayıda askeri araç da tahrip edilmiştir."

Açıklamanın yayınlandığı günün ertesinde yaralı olan askerlerden 8'i daha öldü ve düşmanın toplam kaybı 128 oldu. ERNK açıklamasında devamla, şunlar belirtiliyor: "Eylemlerde 13 ARGK gerillası kahramanca direniş içinde şehit düşmüştür. Ayrıca darbelerden gözü dönen barbar sömürgeci güçler çevrede bulunan çok sayıda masum sivil köylüyü katledip gerilla diye lanse etmiştir. Şu ana kadar bize ulaşan bilgilere göre katledilen on köylü yakınlarınınca teşhis edilmiştir."

Türk basını gerillanın kaybını 29 olarak vermişti. Oysa şehit gerillaların sayısı 13'tü ve diğer kalanlar ise tümü sivil halktandı. Taşdelen ve Işıkveren eylemleri düşmanın psikolojik propagan-

dasını yerle bir ettiği gibi, askeri olarak da nasıl bir çıkmaz içinde olduğu her yönlü olarak görülmektedir." Açıklamada "Taşdelen ve Işıkveren bölük karargahlarına karşı gerçekleştirilen ARGK eylemleri hem askeri ve

basarak yerle bir etti. Düşmanın toplam ölü sayısı 128 olurken çok sayıda silaha da el konuldu. Baskın eyleminde 13 gerillamız şehit düşerken, sivil halktan 16 yurtsever katledildi. 17 Mayıs günü Kulp ve Lice

hit düşen gerillalarımızdan ikisinin Fırat AVŞAR (Ağit-Bismil) ve Mardin doğumlu Şi-yar kod isimli gerilla olduğu öğrenildi.

Kars'ın Aralık ilçesine bağlı İslam köyü karakolu 60 kişilik

kü yine fatura ezilen ve ortak kaderi paylaşan sınıfa çıkarılıyor. Demokratik masalı anlatan hükümeti tanımak Güneydoğu'daki politikalarında yatıyor. Ben yavrumu devlet dilediği gibi kullanıp ölüme atsin diye doğurmadım.

olayı yine kendi lehine kullanmaya çalıştı. Kendi imkanlarımızla ulaştığımız karakoldaki bir asker, nöbet görevini içlerinde oğlum Turabi Demirci'nin de bulunduğu 14 ere devrettiğini ve olay yerine askeriyenin 9 saat sonra ulaştığını anlattı. Yani ölen 14 asker evladımız kaderleriyle başbaşa çaresizlik içinde ölümü kucakladılar. Bilmiyorum, daha ne kadar bizi yalanlarla aldatacaksınız? Bu nasıl demokrasi, nasıl insan hakları anlamadım. İnsan yaşamına önem vermeyen zihniyetleri kınıyorum.

"Ben, İsa Demirci ölen askerlerin annelerine sesleniyorum, gelin isyanla Hakkari'ye yürüyelim. Böyle bir devlete hizmet etmesi için asker göndermeyin. Evlatlarımızı koruyalım. Kimse yavrusunu askere göndermesin!"

1992'de bir grup gerilla düşman karakolundan ele geçirdiği silahları gösteriyor

Foto: Berxwedan

hem de siyasi açıdan önemli anamlar içerdikleri gibi, önemli sonuçlar da yaratmışlardır. Bu eylemler sıradan eylemler değil, ARGK'nin TC sömürgecilerinin askeri güçlerini ana karargahlarında kuşatma, etkisizleştirme ve imha edip karargahlarını ele geçirme taktiklerinin birer başarılı örneğidir. Bundan sonraki eylem tarzının nasıl olması gerektiğinin ve nasıl olacağının örnekleridir. Taşdelen ve Işıkveren eylemleri, TC'nin 1992 Newroz'unda sivil halkımıza karşı giriştiği kanlı katliamlara verilmiş anlamlı bir cevaptır. TC'nin hiçbir katliamının karşılıksız kalmayacağını ve misliyle hesap sorulacağını ifadesidir. Bu eylemler sömürgecilerin Newroz'a birlikte yoğunlaştırdıkları psikolojik çökertme ve gerçekleri gizleme faaliyetine indirilmiş güçlü bir darbedir. TC'nin kendisini kamuoyuna çok güçlü göstermeye çalıştığı bir dönemde onun tüm koşullarını, acizliğini ve çıkmazını carpıcı bir biçimde gözler önüne sermiştir" diye sona eriyor.

ARGK'nin gerçekleştirdiği bu güçlü eylemler düşmanın tüm çabalarını boşa çıkardığı gibi PKK'nin tüm Kürdistan halkını kucakladığını bir kez daha göstermiş ve beyhude beklentiler içinde olanlara da çok anlamlı bir cevap olmuştur. Düşmanın kendini en çok güçlü gösterdiği bir dönemde tarihi boyunca hiç yemediği bir darbeyi gerilladan yemesi savaşın tamamen gerillanın denetimine girdiğinin göstergesi olmaktadır. TC, her eylem sonrası gerillaların büyük kayıplarının olduğunu duyurup, basın-yayın kurumlarıyla da bunu onaylatarak psikolojik olarak kendini rahatlatırdıysa gerilla baskın üzerine baskın yapmaktadır. Son bir ay içinde düşmana vurulan darbeler oldukça büyük. Gerilla eylemlerinden bazılarını vererek durumu izah edelim.

14 Mayıs'ı 15 Mayıs'a bağlayan gece ARGK gerillaları Nirveh ve Bileh düşman bölüklerini

ilçeleri arasında bulunan Meşane köyü yakınlarında çıkan çatışmada 7 düşman askeri öldürüldü. Çatışmada helikopterlerin attığı bombalarla 4 gerillamız şehit düştü. Şehit düşen gerillalardan ikisinin isimleri şöyledir: Metin YAKUP (Çiya, 1973 doğumlu) ve Yekta KANHAN (Rojhat, 1974 Hani doğumlu).

Çewlik (Bingöl)'in Çeltiksuyu köyünde aylıklarını almak üzere il merkezine giden 8 hain korucunun yolları bir gerilla birliğimiz tarafından kesilerek 5'i ölümlü cezalandırıldı, 3'ünü de gerilla birliğimiz beraberinde götürdü.

18 Mayıs günü Bingöl'ün Genç ilçesinde 3 ajan ölümlü cezalandırıldı.

10-19 Mayıs günleri arasında Gercüş'te 28, Dersim'in Kızılkale köyünde 13, Van şehir merkezinde 32, Hakkari merkezinde 35, Şırnak, Şirvan, İdil, Nusaybin, Bismil'de toplam 158 genç gerilla saflarına katıldı.

18 Mayıs günü Cizre'de düşmanla işbirliği halinde olan Bekir Bayar isimli ajan Cizira Botan'daki keşif taburuna 3 km uzaklığında bir elektrik direğine asılarak cezalandırıldı.

19 Mayıs günü TC'nin Gençlik ve Spor bayramı kutlamaları Kürdistan'daki çoğu okul öğrencileri tarafından protesto edildi. Birçok ilçede esnaf kepenklerini indirerek bayramı protesto etti.

24 Mayıs günü Batman'ın Beşiri ilçesi yakınlarında çıkan çatışmada 35 düşman askeri öldürüldü. Çatışmada 6 gerillamız da şehit düştü.

22 Mayıs günü Diyarbakır'ın Silvan ilçesine bağlı Cumat (Dağcılar) köyünde bir gerilla birliğimiz ve düşman güçleri arasında çıkan çatışmada 1 jandarma assubayı ile 11 asker öldürüldü. Çatışmada 4 gerillamız da şehit düştü. Olaya yakın çevre köylerdeki halk; çatışmanın gün boyu sürdüğünü, düşmanın kaybının 45 olduğunu belirtiyorlar. Şe-

bir gerilla grubumuz tarafından basıldı. Baskın eyleminde 30 asker öldürüldü. 3 adet G3 silahını gerilla birliğimiz aldı.

Kars'ın Iğdır ilçesine bağlı Gürgül karakolu bir gerilla birliğimizce basıldı, 8 asker öldürüldü. Tendürek'te gerillalar bir düşman panzerini roketle imha ettiler, panzerin içinde bulunan 1 teğmen, 1 assubay ve 4 asker öldü.

23 Mayıs günü Adıyaman'ın Gölbazı ilçesine bağlı Karakoyu mevkiinde bir gerilla birliğimiz ile düşman güçleri arasında çıkan çatışmada 3 düşman askeri öldürüldü, bir uzatmalı başçavuş da ağır şekilde yaralandı.

Mayıs ayı içinde çok sayıda ajan, korucu ölümlü cezalandırıldı. Düşman, Mayıs ayı boyunca kontra saldırılarıyla yurtseverleri katletmeye devam etti. Haziran ayında gerilla eylemliliği daha da hızlanarak devam etmektedir.

Haziran ayı eylemlerine geçmeden Çukurca'nın Üzümlü karakolu baskınında ölen asker Turabi Demirci'nin annesinin TC yetkililerine yazdığı mektubu sunarak, TC'nin yozluğunun, çürümüşlüğüne ne düzeyde olduğunu bir kez daha görelim. Turabi Demirci'nin annesi İsa Demirci'nin kendi el yazısıyla yazdığı 2.6.1992 tarihli mektup şöyle:

"Yıllardır baskı, yalan ve entrikalarla sürdürülen devlet politikaları halkları birbirine kırdırmaya devam ediyor. Üretim kabızlığına düştüğü zamanlarda ise bastıramadığı Kürt hareketine karşı Türk milliyetçiliğini canlandırmaya ve böylelikle işin içinden çıkmaya çalışıyor. Ayda yüz milyar harcandığı özel timlerini geride tutup, zorla sınıra etten duvar yaptığı evlatlarımızı eğitimsiz olduğu halde ön saflara koyarak ölümlerine açık davetiye çıkarıyorlar. Olan biz analara oluyor yine. Savaşçı gerillalara karşı silah bile kullanamayan halk çocukları yavrularımız istemedikleri bir savaşın içine zorla sokuluyorlar. Halk çocukları diyorum, çün-

Dokuz ay karnımda taşıyıp bu günlere getirdiğim evladımı hayatının baharında istemediğim bir şekilde benden alıp, yaşamına mal olan bir çıkmaza sokan bu devleti kabul etmek mümkün olmaz. Evlat acısı çeken her ana, baba beni gayet iyi anlar. Madem devlet güçlü ise nedenyavrularımızı maşa gibi kullanıyor? Kendi hatalarını ve bunun bedelini bize ödetiyor. İnsan yaşamının hiç mi önemi kalmadı? Kaldı ki oğlum Turabi Demirci istemeyerek gittiği askerlik görevinde, yine istemeyerek savaşın içine sokuldu. Kaldı ki kendisi demokrat ve ilerici düşüncede bir insan olup devlet politikalarını eleştirir ve çözümün silahla olmayacağına inanırdı. Neden PKK'nin 1980 sonrası silahlı mücadeleye başladığını sorardı. Amaç, halkları birbirine düşman etmektir. Daha ne zamana kadar acı çekeceğiz? Daha ne kadar çocuklarımızı ölüme göndereceksiniz? Savaş varsa eğitilmiş özel timlerinizi savaşın, ama sonuçta bu da çözüm değil. Hatalarınızın faturasını daha ne kadar bize çıkaracaksınız?

"Ya akılcı bir yolla bu işi çözersiniz ya da biz evlatlarımızı askere göndermeyelim. Oğlumu, yavrumu yitirdiğim bu olaydan sonra ben geride kalan iki oğlumu bu devlete vermeyeceğim."

Asker Turabi'nin annesi mektubuna ek olarak şu bilgileri de yazmış: "İlave olarak en doğal hakkım olan bilgi edinme hakkım da gasp edildi, sağlıklı bilgi alamadım. Askeriyenin bize verdiği yanıt yetersiz ve eksiktir. Olay TV ve basında anlatılan aksine gelişip son bulmuştur. Bu çatışmada da aciz kalan askeriye

Mektup çok önemli bir gerçeğe parmak basmaktadır. Halkımız kendi öz kimliğine kavuşmak için haklı mücadelesini yükseltirken, TC haklı mücadelemizi kanla boğmak istemekte, halklarımızın kardeşliği üzerine en kirli hesaplar yapmaktadır. PKK siyasal çözümden yana olduğunu sürekli belirtmektedir, ama TC geleneksel barbarlığında ısrar etmektedir. Bugün halklarımıza düşen görev, bu çirkin savaşa karşı çıkmak ve devrimci tavır geliştirmektir. TC devletin geleceğini olamayacağı açıktır. Her gün daha da şiddetlenen savaşta kendi ömrünün kısalacağını görmeyen verdiği panikle sivil insanlarımızı yönelerek katletmesi TC'nin durumunu fazlasıyla izah etmektedir. Yazın ilk sıcağıyla birlikte gerilla da Botan'da yakıp güleştirdiği ateşi Kürdistan ve Türkiye'nin en ücra köşelerine taşır-maktadır.

2 Haziran günü Dersim'de valilik binasına bomba konuldu. Bombanın patlamasıyla büyük maddi hasar oldu. Dersim'de sağlıkçıların sendikalaşma istemi üzerine düşman, 18 sağlık elemanını il dışına sürgün etti. Sağlıkçılar ve halk bu kararı protesto ederek oturma eylemi başlattı ve esnaf da kepenklerini indirdi.

3 Haziran günü ise ARGK gerillaları Kutuderesi'nde bulunan düşman karakoluna bir baskın düzenleyerek 1 subay ve 3 askeri öldürdü. 4 Haziran günü ise aynı karakola ait bir panzer pusuya düşürülerek imha edildi.

5 Haziran günü, Hazro'da korucuların açtığı ateş sonucu şehit düşen gerilla Mustafa BUDAK'ın cenaze töreni Silvan'da yapıldı ve 6 bin kişi katıldı. Aynı gün Kızıltepe'de konralar tarafından şehit edilen öğretmen Seydo AYDOĞAN'ın cenaze törenine 10 bin kişi katıldı ve düşman ha-

Devamı 23. sayfada

Terör nedir, ne değildir?

Ş. Berivan

Resmi ideoloji ve SHP ile DYP'den oluşan günümüzdeki iktidar sürekli olarak Botan'da yaşanan olayları bir terör örgütünün düzenlediğini iddia etmektedir. Milli Güvenlik Kurulu da aynı görüştedir. Sayın Özal da "terör", "terörist" deyimlerini sık sık kullanmaktadır. TV'de ve radyolarda hazırlanan konuşmalar da dahil günlük siyasi haberlerde terör örgütü, terörist deyimleri sürekli olarak yinelenmektedir. Boyalı basın da iktidarın kendilerinden istediği altı aylık olayları gizleme ve yazmama ilkesinden hareketle "terör" ve "terörist" sözcüklerini yediği ekmeğin mayası yapmaktadır.

Peki terör ve terörist ne demektir? Bu sözcüklerin etimolojik yapısını kaçırmaz biliyoruz? İşte biz bu yazımızda bu konu üzerinde durmak istiyoruz. Bu incelememizle neden ve niçin Batı dünyasının, Avrupa Topluluğu'nun Türk hükümetinin savlarını benimsemiş olduğunu, neden ve niçin bu deyimleri bir kandırmaca sayarak büyük tepki gösterdiğini -evet bu davranışın- temel nedenlerini açıklayacağız.

Terör ve terörist sözcükleri köken olarak Fransızca'dan Türkçe'ye geçmiştir. Fransızların resmi sözlükleri olan Larousse de Poche'a göre (Terrorisme) olarak yazılan bu kelimenin anlamı "Regime de violence"tir. Türkçesi ise "Şiddet rejimi"dir. Terreur olarak yazılan sözcüğün anlamı ise "Epouvente, frayeur" olarak açıklanmaktadır ki, bunların anlamı korku ve dehşet yaratmaktır. (Her iki sözcük için Bkz. a.g.e. sayfa 381)

Şimdi de Türk Dil Kurumu'nun 1962 tarihinde yayınladığı Fransızca-Türkçe sözlüğe bakalım:

Terreur: Ürkü, dehşet; terroriser: Ürkü altında tutmak, ürküntü vermek, korku salmak. Terrorisme: Yıldırma yöntemi, yıldırıncılık. Terroriste: Yıldırma yanlısı. Aslında bu sözcüğün kökeni Fransızca'daki ürküntü vermek, korku salmak fiili olan "terrifier"den gelmektedir. (Tüm bu sözcükler için Bk. a.g.e. sayfa 385 ve 586)

Terörün hukuksal ve siyasi yapısı

Görüldüğü gibi terör ve terörizmin halk ayaklanmasıyla uzak yakın hiçbir ilgisi yoktur. Terör korku salmak, ürkütme olarak algılandığında bunun ezen ve ezilen uluslar arasındaki hak arama girişimlerini deyimlemesi olanaksızlaşır.

Öte yandan terörizm iki ayrı halk arasında değil, aynı halkın içindeki bazı unsurların toplumsal ya da siyasi açıdan istemlerini demokratik yollarla elde edememesi halinde başvurdukları bir yöntemdir. Halk katılımından uzak ve kopuk ve de sayıca az olan grupçuklar toplum içinde terör yaratarak dikkatleri üzerlerine çekmek isterler. Almanya'da ve İtalya'da bir zamanlar yaşanan benzer olaylar bunların tipik örnekleridir. Oysa Türkiye'de günümüzde yaşanmakta olan olayların terör ve terörizm deyimleriyle etiketleştirilmesi -bilimsel açıdan- hatalıdır ve yanlıştır. Çünkü Türkiye'de 40 milyon Türk vatandaşının yanı sıra 20 milyon civarında da Kürt yaşamaktadır. Kürt halkı da kitlesel olarak demokratik haklarını elde etme çabası içindedir. Botan'da her yerleşim merkezinde topluca kepenkler kapatılmakta, binlerce Kürt sokaklarda yürümekte, sarı-yeşil-kırmızı bayraklarını dalgalandırmakta ve demokratik istemlerini taşıyan pankartlar açmaktadırlar. Belki anti-demokratik TCK'nuna göre bu eylemler suç sayılabilir. Ancak bu suçlar kesinlikle terörizm suçlamaları arasında yer alamaz. Çünkü yürüyen bir grupçuk değil halkın ta kendisidir. Yapılan eylem "korkutmak" ve "ürkütme" amacına yönelik olmayıp özgürlük istemi ve hak arama eylemidir. O halde halkın bu davranışını "teröristler yürüdü" diye algılamak bir aldatmacadan başka bir şey değildir. Batı illerimizde yürüyüş yapanları "gösteri ve yürüyüş yasasına" aykırı eylemlerinden ötürü suçlarken Cizre'de, Nusaybin'de yürüyenleri anarşist ve terörist saymak üstelik çok da gülünçtür.

İnandırıcı olmuyor

TC tüm olanaklarını kullanarak halk hareketlerini terörist bir eylem olarak önce kamuoyuna, ardından dış dünyaya tanıtmaya çalışıyor. Ama inandırıcı olmuyor. Dıpcık darbeleriyle dövülen Alman parlamenterlerle, gözaltında 5.5 saat işkence gören ve üstelik beş makara filmi elinden alınan İsveçli ünlü gazetecinin dönüşlerinde anlattıkları, TC'nin dış dünyaya yaymak istediği propagandaları geçersiz kılıyor. Hatta o kadar geçersiz kılıyor ki, PKK'nın bir terör örgütü olduğu yolundaki savların -ki bu sava Sy. Erdal İnönü bile katılmaktadır- korkutucu ve ürkütücü bir eylemin çok ötesinde bir halk hareketi olduğu yolunda kanılar pekişiyor. Avrupa basını söz birliği etmişcesine karşılıklı ve eşit koşullarda yapılmakta olan bir silahlı mücadelenin terörist bir mücadele olmadığı yolunda görüşler açıklıyor. TC Türkiye halklarına ne denli uğraşıp madalyonun ters tarafını göstermek isterse istesin dünya basını gerçekleri dile getirmekten hiç çekinmiyor. Çünkü metrenin uzunluğu 100 santim. Bunu ne 99 ne 101 yapmak kimsenin gücünde olan bir iş değil.

Acaba halk hareketlerine "terörist eylemdir" diye etiket

bağlamak bugüne kadar TC için bir sonuç sağladı mı? Bunu da iyi düşünmek ve iyi hesaplamak lazımdır. TV'deki açık oturumlar da dahil mecliste yapılan konuşmalarda da tüm muhalefet partilerinin katıldıkları bu ortak düşünce beklenen hasılayı sağlamış mıdır? Kohumuzun biraz dışına çıkarak küçük bir örnek verelim: Ünlü Ressam Modigliani Paris'te Mon Parnasse'ta bir kahvede otururken Madagaskar'dan dönen yaralı askerleri görür ve önlerine fırlatarak, "Hiç müstemlekecilik için insan bu acıklı hale düşer mi? Yazıklar olsun size" dediği için bir güzel dayak yer ve hastanelik olur, ama müstemleke askerlerinin bu davranışı Madagaskar'ın kurtuluşunu hiç engellemez.

İşte koskoca bir devletin ve onun iktidarının terörizm konusunda ortaya attığı yavelerin inandırıcı olmaması çok doğaldır. Çünkü bu savların tümü de en kolay deyimleriyle eşyanın tabiatına aykırıdır. Patanaj yapan bir arabayla mesafe aldığını sanacak kadar aldatıcıdır.

TCK 125. maddesi de bizi doğruluyor

Bilindiği gibi PKK'lılar genelde TCK 125'inci maddesi kanalıyla cezalandırılmaktadırlar. Geçtiğimiz günlerde Anayasa Mahkemesi de iptal istemini reddederek bu maddeyi çifte kabulmuş leblebi yaptı. İşte bu maddede terörist ve terörizm lafları hiç geçmez. Silahlı ayaklanmadır söz konusu olan. Silahlı ce-

"...Yasalarda olmamasına karşın devlet kendi özel olanaklarıyla özellikle Botan ve çevresinde vatandaşlara karşı devlet terörü uygulamaktadır..."

miyet teşkili filan... Bu bağlamda Türk Ceza Yasası'nın açık hükümlerine göre de PKK'ya terörist bir örgüt damgası vurulamaz. Kaldı ki, mahkum edilen gerillaların mahkeme kararlarının hiç birisinde terörist örgüt olma deyimini kullanılmamıştır. Yasalarda olmayan bir deyim sakız haline getirip çiğnemek devlet ciddiyetiyle bağdaşmaz. Hiçbir kimse yasalarda yer almayan bir suçlama ile suçlanamaz.

Ya devlet terörü?

Yasalarda olmamasına karşın devlet kendi özel olanaklarıyla özellikle Botan ve çevresinde vatandaşlara karşı devlet terörü uygulamaktadır. Bu gerçek açık ve seçik bir şekilde ortaya çıkmıştır. Özellikle son Newroz kutlamalarında bu gerçek tüm çıplaklığıyla sergilendi. Yalanı dolanı yok. Yöre halkının şehitleri ziyaretini fırsat bilen özel tim halkın üzerine ateş açtı ve sayıları yüzleri geçen kadın, çocuk ve yaşlı savunmasız ve silahsız insanın ölümüne neden oldu. Bu menfur olayların yansız tanıkları arasında beynelmînel af örgütü üyeleri, yabancı parlamenterler ve yabancı basın mensupları bulunuyor. Helsinki İnsan Hakları Komitesi'nin yetkili üyesi de Diyarbakır dahil olanakları ölçüsünde Cizre'yi, Nusaybin'i, Şırnak'ı gezerek bir rapor hazırladı ve bu raporunu bağlı bulunduğu komiteye sundu. Olayı yaşayan ve izleyenlerin tümünün ortak kanısı aynıdır: Türkiye apaçık bir devlet terörünü yaşamıştır. Masum insanların kanları dökülmüş, panzerler çoluk-çocuk ezmiş, basın mensubu bir gazeteci de elindeki beyaz bayrağa rağmen panzerden açılan bir ateş sonucu yaşamını yitirmiştir.

Şimdi de Mahmut Alnak'ın verdiği rapordan bazı özetler sunalım: "Gözüne alınan kadınlar, çorapları dışında çıplaklardı. İnsanlar dehşet içindeydi." "Newroz kutlamalarında Şırnak, Cizre ve Nusaybin'de bir tek güvenlik görevlisi yaşamını yitirmişti." "Ev ve iş yerleri güvenlik güçlerince tahrip edilmiş, yüz milyarlara liralık zarara uğratılmıştır." "Yaklaşık bu üç yörede 110 kişiyi öldürenler güvenlik güçleridir." "Ötorite hükümetinde değil asker, polis ve özel timdedir. Örneğin bir vali tugay komutanına telefon açmaya bile cesaret edemez durumdadır."

"Silvan'da adam öldürmeye azmettiren bir yüzbaşı işlediği suçun tüm delilleri ortaya çıkmışken, halen görevi başındadır. "Hükümet Milli Güvenlik Kurulu'nun noteri olmuştur." İşte sevgili okurlar bu tesbitler çok acı gerçekleri dile getiriyor. Şimdi yazımızın başına dönerek terör ve terörist sözcüklerinin anlamlarını anımsayalım: "Şidet rejimi", "korku, şiddet yaratmak, korku salmak, ürküntü vermek, yıldırma yöntemi, yıldırma." İşte yukarıda özetlenen eylemler tamıyla bu deyimlerle çakışmaktadır. ABD'de CIA'nın yayınladığı kontr-gerilla kitaplarında yazılan ve önerilen bu eylemler harfi harfine bugünkü Erdal İnönü'lü bu iktidar tarafından uygulamaya konulmuştur. Türkiye'de devlet terörü yok diyen basın organı, fikir ve düşünce adamı hatta sıradan bir sokak vatandaşı yalan söylemiş olur. Gerçekleri saptırmış olur. "Altı ay için hiçbir şey yazmayın. Biz bir ortalığı ezip geçelim" demek de bir devlet terörüdür. Buna uyan kalem de bir basın üyesine panzerden ateş eden ve öldüren farklı ve ayrıcalıklı değildir.

Devlet terörü ve Avrupa Topluluğu

Bugün tüm Avrupa ülkeleri Türkiye'de olup bitenlerden ötürü dehşet içinde. Almanya ve Norveç silah ambargosu koydu. Diğer ülke halkları ve yönetimleriyle Türkiye'deki iktidara sert protestolar yağıyorlar. Erdal İnönü olayları yumuşatmak amacıyla Viyana'nın, Tansu Çiller İsveç'in yolunu tuttu. Sayın Erdal İnönü'ye Türkiye'deki devlet terörünün Ankara'da izleyemediği filmlerini elbette göstermişlerdir. Avrupalı, insanın önüne külahını koymasını iyi bilir. Çünkü bu ülkelerde kamuoyu çok uyanıktır. Yöneticiler de kendilerini bu kamuoyundan soyutlayamazlar. Avrupa Topluluğu da büyük bir güç. İşte bu gücün aldığı kararın bazı maddeleri:

"Güvenlik güçlerinin başvurduğu şiddet eylemlerini meşru göstermeye çalışan, bu suretle de askeri çevreye bağımlılığını kanıtlayan ve daha önce verdiği sözlerin kendisine sağladığı itibarı yıkıma uğratan Türk hükümetinin bu tutumunu kınar."

"Hükümeti köklü bir şekilde tutum değiştirmeye, devletle ülkenin bu bölgesinde yaşayan vatandaşları arasında güven duygusunu yeniden uyandırmak üzere ve böylece, barışçı, ilgili tüm halkların haklarına saygılı bir çözüme ulaşma doğrultusunda bir diyalog kurmak için gerekli önlemleri almaya, özellikle olağanüstü hali kaldırmaya çağırır." Elbette Avrupa Topluluğu'nun çıkardığı karar metni ulusal Kürt halk hareketini tatmin edecek nitelikte değildir.

Ama devlet terörünün akıl almaz davranışlarını böylece açıkça kınayan Avrupa Topluluğu bir Kürt atasözünde belirtildiği gibi "keskin sirkenin küpüne zarar vereceğini" vurgulamakta, Türkiye'deki sorumlulara aklın yolunu göstermektedir.

DİRENEN İNSAN

Qemerzeman

Kürt halkının mücadelesi gelineen noktada büyük sıçramalar katetmiştir. Direnen insan ile ihanet eden insan daha da netleşmektedir. Tarih bilinci Kürt toplumuna on yıllık bir süre içerisinde yoğun bir şekilde yerleşmektedir. Kürtler uluslaşma sürecini hızlı adımlarla gerçekleştirmektedirler. Kuzey-Batı Kürdistan'daki yoğun gerilla mücadelesi Kürt toplumunun derin alt-üst oluşunu ve TC politikasının köklü sarsıntısını getirmiştir. Artık, Kürdistan'da babalar çocuklarını sömürgeci vahşetin eline terk etmemektedirler; analar çocuklarının ardından sadece gözyaşı dökmektedirler; bacılar ve kardeşler sessiz ve suskun kalmamaktadırlar. Kürt babası, Kürt anası, Kürt kardeşleri ve bacıları gerillayı gözbebekleri gibi korumaktadırlar. Mücadele yoğun olarak birleşmiştir. Bir bütünlük içerisinde, bağımsızlık mücadelesi Kürdistan'da tüm sınıf ve katmanları içermektedir. TC'nin sömürgeci kurumları, Kürdistan'ın birçok alanında işlevsiz kalmıştır. Devlet hegemonyası sarsıntı geçirmektedir. Kürt halkı bu kadar barbar devlet terörüne karşı, sanki tekvücut, kararlı bir şekilde, bağımsızlığı için yaşamın her alanında özlü direnişler sergilemektedir. Bu özlü direniş alanlarında Kürt insanı, bir taraftan bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinin "bedelini" öğrenmekte, diğer taraftan bu mücadelenin mirası olan "tecrübeyi" yaratmaktadır.

Kürdistan'daki gerilla mücadelesi, Kürt toplumu, Kürt insanının yegane güvencesi olmaktadır. Kürt insanı yediden yetmişe, herhangi bir haksızlık karşısında, "Bizim gerillamız var. Gerillaya başvuracağım" demektedir. Bu da, gerilla mücadelesinin haklılığını ve ulaştığı güven aşamasını çok açık göstermektedir. Çok yazıktır ki, Kürdistan'ın bağımsızlığı için mücadele ettiklerini iddia eden birçok Kürt örgütü bu toplumsal gerçeği kabul etmek istememektedirler. Mücadele azmi ile silahlanmış gerillanın yarattığı değerler karşısında, bu ismi Kürt örgütlerin dağılıp gidişine çoğumuz yakından tanık olduk. Bunların mücadeleleri kendi yakın çevrelerini aşamadığı gibi, gerillanın değerleri karşısında ezilen bu "ordusuz generaller" tek başına kalmış ve mülteci örgüt durumuna düşmüşlerdir.

Kürdistan'da yeni bir insan doğmaktadır. Artık eskisi gibi, sömürgeci vahşeti, zulmü ve katliamı kabullenen insan tipi tarihe karışmaktadır. Bugün Kürdistan'da Kürt insanının başı diktir. Bu gerilla mücadelesi sayesinde gerçekleşmiştir.

Gerillanın yarattığı değerler sayesinde, Kürt toplumuna güven gelmiştir; Kürt toplumunda kendini, çevresini ve tarihini sorgulama başlamıştır. Kürt insanı dostunu düşmanını daha iyi tanımaktadır. Geçmişte yaratılan "içi boş" insan tipi infilak etmiştir. Bu infilak yığını içinden, kendisini kölelik ruhundan arındırmış yeni insan çıkmaktadır.

Gerilla mücadelesi yalnızca Kürdistan'daki insan için güvence kaynağı değildir. Artık dünyanın her tarafındaki Kürt insanı gerilla mücadelesinden, onun değerlerinden güven almaktadır; kendisini sorgulamakta ve teraziye vurmaktadır. Bu yeniden doğan insan yanında elbette köhnemiş, kölelik ruhu içinde kokuşmuş bir insan tipi de vardır ve varlığı devam ettirilerek istenmektedir. Ama hiç kuşkusuz ki, yalnız Kürtlere güven kaynağı olmayan, fakat ilişki içinde bulunduğu diğer tüm uluslara güven kaynağı olan; onların toplumlarında da alt-üstlere neden olan Kürt ulusal kurtuluşunun gerilla mücadelesi, bu köhnemiş ve kokuşmuş tipi ezip geçecektir.

Kürdistan'da direnen insanın yeri başka, köle insanın, teslimiyetçi insanın yeri başkadır. Kürt babası, Kürt anası, Kürt bacısı ve kardeşi mücadele etmeyen insanı kabul etmiyor. Mücadele etmeyenin toplumda değeri kalmamıştır. İhanet ve teslimiyetin bedelini Kürt insanı dünden daha iyi bilmektedir.

Bu anlamda direnen Kürt insanına, yeni insana merhaba!

Kürt halkı meclisini istiyor

Nisan ayı başlarında başlayan "Ulusal meclise doğru genişletilmiş halk toplantıları" Mayıs ayında sonuçlandı. Toplantılar Almanya'nın Hamburg, Hannover, Düsseldorf, Nürnberg, Frankfurt, Fransa'nın Paris, İsviçre'nin Basel, Avusturya'nın Viyana, İsveç'in Stockholm, Hollanda'nın Den Haag, Danimarka'nın Kopenhag, İngiltere'nin Londra şehirlerinde yapıldı. 10-15 bin arasında bir kitlenin katıldığı toplantılar ardından, toplantılara katılan yurtseverlerin görüşlerini aldık. Onlara, ulusal meclise ilişkin kararı ve düzenlenen toplantıları nasıl bulduklarını, meclise seçilecek adaylarda ne gibi özellikler aradıklarını, seçim sisteminin nasıl olması gerektiğini vb. soruları sorduk. Almanya, Hollanda, Avusturya ve İsveç'ten telefonla arayıp görüştüğümüz yurtseverlerin görüşleri şöyle:

Hollanda'dan yurtseverler:

A.: Ben yurtsever bir insan olarak çok olumlu değerlendiriyorum. Toplantıyı çok olumlu buldum. Toplantıda sorunlar, konular gerçekten halkın anlayabileceği bir dille anlatıldı. Ayrıca halkın söz hakkı isteyip, orada konuşması çok önemliydi.

Bizim için, Kürt halkı için böyle bir meclis gereklidir. Gerçekten Kürt halkının iradesini temsil eden, onu yönetebilecek bir meclis olmalıdır. Bizim beklentimiz budur. Kendi içimizden Kürt halkını temsil edebilecek, yönetebilecek insanları seçip meclisi oluşturmamız lazım. Herkes kalkıp diyebilmeli; bu benim görevimdir, benim sorunumdur, ben böyle bir meclisin içerisinde yerimi almalıyım, bunun hazırlıklarında yerimi almalıyım. Şimdiye kadar kimse böyle bir cesareti kendisinde bulmuyordu.

Toplantı çok olumluydu, kitleler hala bu konuyu tartışıyor.

B.: Meclisin kurulması çok yerinde bir karardır, çok iyidir. Şimdiye kadar bizi başkaları yönetiyordu, ama bundan sonra kendi kendimizi yönetmemiz için böyle bir girişimi çok iyi görüyorum. Bu konuda tüm yurtseverler de üzerlerine düşen görevleri yapmalı, hepimiz gereklerini yerine getirmeliyiz.

C.: Bu çok sevindirici bir gelişmedir. Bu kitaplara, yazılara sığmayacak bir duygudur. Bizim isteğimiz, talebimiz hayli yüksek. Kürt halkı için ne gerekiyorsa onu yapmak gerekir. Ben inanıyorum ki, meclise seçilecek üyeler Kürt halkını temsil edebilecek güçte olur.

Almanya'dan yurtseverler:

A.: Kürt halkının da bir meclise ihtiyacı vardır. Bu ihtiyacı karşılamak için ulusal meclisin kurulması kararı ve çalışmalarını çok olumlu ve gerekli buluyorum. Bu konuda gereken desteği sunmaya hazırım. Kendi temsilcilerimizi çıkarmaya çalışacağız. Meclis için, halk içinde mücadele veren, belli bir emeğe sahip olan insanların seçilerek o değerli kuruma gönderilmesini istiyorum. Bir burjuva parlamentosundaki insanlar gibi olmamalı. Halkın tanımadığı, halkın çıkarlarını gözetmeyen insanların oraya gönderilmesine karşıyım. Mesela bir **Vedat Aydın** gibi insanların oraya layık olacağına inanıyorum.

R. Ç.: Aslında Kürt halkının artık kendi iradesini kendi eline alması lazım. Kendi meclisini kendisinin seçmesi lazım. Bugüne kadar seçilip giden Kürt milletvekillerinin Ankara'da Kürt halkına bir şey verdiğini sanmıyorum. Halka bir şey vermemişlerdir bugüne kadar.

Ancak bana göre, ulusal meclis konusunda halk daha iyi bilgilendirilmeliydi, konular daha iyi anlatılmalıydı. Toplantı sırasında kitlelere daha fazla söz hakkı tanınmalıydı. Meclis olsun mu, olmasın mı diye bir soruyu sormamak gerekir. Elbette meclis olmalı, artık bunun tar-

tılacak bir yönü yok. Yalnız bu konuda kitlelerin daha iyi aydınlatılması gerekir ki, halk ona göre kalkıp isteklerini söylesin. Biz sorularımıza yeteri kadar cevap alamadık, toplantı yetersiz kaldı.

Bir Kürdistanlı emekçi olarak, bu meclisin daha hızlı kurulmasını istiyorum. Meclis kuruluşu daha hızlı olmalı, çünkü uzadıkça bazı engeller çıkabilir bana göre.

Bu konudaki tartışmalar hala sürüyor kitle içinde. Diğer güçler, şunu diyor: Tamam siz diyorsunuz da, bu nasıl olacak? Bunları anlatmaya çalışıyoruz. Ama bence bu konu kitlelere çok iyi anlatılmalıdır.

Dr. A.: Bence çok olumlu bir gelişmedir. Toplantı da olumluydu. Nedeni de şu: Her şeyden önce halk, kendi yönetimine kavuşma

zım artık bu konuda söyleyebileceğimiz hiçbir şey yoktur. Çünkü artık kendi kendimizi idare edecek duruma gelmişiz.

Ulusal meclise ilişkin toplantıya ben de katıldım. İyi geçti. Halkın değişik görüşleri vardı. Tabii bu ilktir. Biz tarihte hiç devlet olmamışız. Yetersizlikler olabilir bunun için. Buna rağmen ben toplantıyı çok iyi gördüm. Bu ilk bir hazırlık çalışması olsa da çok iyiydi, halk bayağı konuşuyor.

Tartışmalar hala sürüyor, değişik değişik düşünceler geliyor. O tür toplantılarda kalkıp konuşmak için kendisinde cesaret bulamayan, soramayan insanlar da var. Fakat ben öyle inanıyorum ki, ikinci bir toplantıda, kendisini öyle çok uzakta tutan veyahutta cesaret edip sormayan insanlar, diyebilirim ki, hepsi aktif bir şekilde katılabilirler artık. Kafalarındaki

imizle uğraşan insanların bizi temsil etmesi çok anlamlı ve yerinde bir karardır. Biz bunu onaylıyoruz.

Meclise, bana göre, kendi içimizden, bizim taraftar olanlar hariç diğer Kürt sol grupları olsun, diğer gruplardan olsun hiç kimsenin katılmasını istemiyorum. Çünkü bunlar, zaman içerisinde çeşitli aksiyonlar yaratacaklar, çeşitli doğrultulara girecekler, halkı bir nevi polemige getirecekler. Ben bunlara kesinlikle karşıyım. Madem ki diyoruz, PKK halktır, halk da bizim. O açıdan bizim taraftarların içinden çıkması gayet olumlu olur. Onların bize karşı inancı, bizim onlara karşı güvenimizle biz tam bir bütünlük arzederiz. Bu konuda dikkat edilmesi lazım. Halk içinde sevilen, sayılan, sözü geçen, öyle siyasi bilgisi falan önemli değil, halk içinde davranışıyla oturuyula, muteber olan insanlar, bu işi sanıyorum ki başarıyla yürütebilirler.

B.: Ulusal meclis elbette ki halkımızın birliğini, bütünlüğünü sağlayacak bir etkidir. Aynı zamanda yıllardır başkalarının meclisinde yer alanlar -ki bunu genellikle işbirlikçi kesimler yapmış- Kürt halkının iradesini temsil edemiyordu. Kürt halkının sesini duyurmak isteyen, biraz daha radikal, direnişçi kesimin de onlar içerisinde tutunamadığı, ezildiği biliniyor. Ama ulusal meclis, günümüzde Kürt halkının kendi iradesinin konuşması olacak, kendi iradesinin geçerli olması olacak. Bunun için de Kürt halkının kendi meclisini oluşturması, doğrudan kendi iradesini konuşurması, elbette bizler, Kürt halkı açısından çok sevindirici ve çok olumlu bir olay.

Meclise elbette halkın içerisinde, halkın sevip saydığı ve aynı zamanda halka bir şeyler verebilecek, yani gerek Kürt halkının savaşına, ihtiyaçlarına cevap verebilecek gerekse onu yönlendirebilecek veya parti doğrultusunda hareket edebilecek -ki o tam olmayabilir de. Çünkü Başkan APO'nun bu konuda açıklamaları var, halkımızın sevip saydığı insanlar olabilirler, önemli olan halkımızın istekleri doğrultusunda hareket edebilmeleridir, onların iradelerini konuşurabilmeleridir diyorkişilerin seçilmesi gerekir. O temelde önemli olan gerek ülkede, gerek burada olsun halkın kendi iradesini konuşurmasıdır.

C.: Ulusal meclis ilk defa Kürdistan halkının kendi iradesini ortaya koymasındır. Mecliste Kürdistan halkının iradesi temsil edilecektir. Tarihsel olarak bakıldığında sevindirici bir durumdur. Bu sorun önemli oranda çözülmüştür. Önemli olan halkımızın pratikte kendi meclisini oluşturmasıdır. Bunun demokratik bir şekilde olması gerekiyor. Burada sorun, meclisi oluşturmak için halkı göreve çağırmak ve halkın temsilcilerini seçmesini sağlamaktır. Kürdistan'da Kürt halkının mücadelesini temsil edecek kişilerin seçilmesi, bence en doğrusudur. Benim kendi düşüncem budur.

D.: Bu çok sevindirici bir durumdur. Bizim halkımızın özlemlerine cevap veriyor. O temelde kurulacağının inancıyla büyük bir sevinç ve coşkuyla karşılıyorum. Mecliste yer alacak arkadaşların, önce bu davaya inanan, her türlü zorluklara göğüs gerebilecek, halkın güvenini almış insanlar olması gerekir.

E.: Meclisin, uluslararası emperyalistlerin ve işbirlikçilerin teşhirini yapacağına inanıyorum.

F.: Bu çok güzel bir şey. Biz bayanların kurtuluşu Kürdistan'ın kurtuluşuyla bağlantılı olduğu için böyle bir meclisi yürekten selamlıyorum. Meclise seçilecekler, iş yapan, görevlerine sahip çıkan, daha ileriye gidenler olabilir. Özgürlük yürüyüşünde yer alan arkadaşlar, daha çok iş, daha çok görev üstlenenler seçilebilir. Tabii bunun içinde muhakkak bayanlar da olacak.

1992 Nisan. İsviçre'de ulusal meclis tartışması

Foto: Berxwedan

gibi bir hissi yaşadı. Bu his de, Kürt halkı için çok önemlidir. Tarihinde böyle bir şeyi ilk defa yakalıyor, bunun için kitle çok heyecanlıydı ve kendine güveni vardı, benim görebildiğim kadarıyla daha mutluydular. Bu anlamda her bir insan kalkıp kafasından geçen düşünceleri aktarmaya çalıştı. Divandaki arkadaşlarımız da halktan gelen sorulara oldukça güçlü cevap verdiler. İkona edici metodlar kullanıldı.

Ama halkın daha güçlü katılımıyla daha güçlü olabilirdi. Bu, ilk bir denemedir. Deneme aşamasında olan bir olgu ancak bu kadar güçlü olabilirdi. Tabii ideali ise şudur, bana göre: Halkın siyasi olarak daha güçlü katılımı yönünde adım atmalıdır. Bu onun ilk adımıdır. Tahmin ediyorum, gelecek adımlar daha güçlü siyasi katılım ve kararları getirecektir.

İsveç'ten yurtseverler:

M.: Ulusal bir meclis olmadan Kürt halkının uluslararası düzeyde temsil edilebilmesi çok zor bir şeydir. Bu meclis, uluslararası düzeyde Kürt halkını en kısa zamanda temsil edecek bir seviyeye ulaşacaktır. Onun için ne kadar çabuk olursa Kürt halkı için o kadar iyidir.

O.: Artık bizim kendi kendimizi yönetme zamanı gelmiştir. Serok'un dediği gibi, artık Türk meclisi de iflas etmiştir. Kürt halkının artık bir meclise ihtiyacı vardır. Bu açıktır. Bi-

çelişkileri kesinlikle sorabilir, yok edebilirler.

Berxwedan: İsveç'in bir de özelliği var. Orda bu reformist güçler vd. kümelenmiş durumda. Onlar bu meclis tartışmasına ne diyorlar?

- Onlar hakkında gerçekten benim bilgim yoktur. Biz onları görmüyoruz ki. Onlar yoktur. Serok'un dediği gibi, onlar artık İsveç sokaklarında sarhoş olarak dolaşıyorlar. Gelip benden neyi soracaklar? Adamın kendisinden haberi yok ki! Serok diyor ki: "Osmanlı İmparatorluğu döneminde Kürtler Ağrı eteklerinde Osmanlı'yı bekliyorlar. Cumhuriyet kurulmuş, onlar hala diyor, Osmanlı geldi mi, gelmedi mi?" Şimdi bunlar da bakarlar Kürdistan kurulmuş, ama hala inanamazlar. Şimdi onlarla ben neyi konuşacağım? Yani ölmüş bir cenazeyi ben niye kaldırayım ki?!

Avusturya'dan yurtseverler:

A.: Ulusal meclisin oluşturulması kararı gayet yerinde ve hemen uygulanması lazım. Bizim bu konuya ilişkin olumlu tavrımız var. Kürt halkının içinden çıkan insanların Kürt halkını temsil etmesi çok önemli. Gördük ki, bir TC meclisi içerisinde Kürt halkını temsil etmek imkansız. Kürtlerin Kürt oldukları için TC meclisinde yaka-paça edilme olayları var. Biz bunları nefretle karşılıyoruz. Bizim içimizden, Kürt olan, bizleri savunan, bizim meseleleri-

ALMANYA'DA BİR "SÜRYANİ KÖYÜ"

Almanya'nın kuzeyinde, Bremen ile Oldenburg arasında sıkışmış, "tipik bir düzenli Alman kasabası" olmaktan başka herhangi bir özelliği bulunmayan Delmenhorst, farkında olmadan bir zenginliği de içinde barındırıyor. Midyat ü Estil yakınlarındaki Mizizah Kültür Merkezi olmak üzere iki dernekleri vardır. Erkekler, zamanlarını çoğunlukla burada geçirirler.

Tur Abdin Kültür Merkezi, ara sokakta, dört-beş masanın sığabileceği küçük bir lokaldir. Duvarlarında Süryani kültürünü yansıtan fotoğraf, karikatür, desen ve resimler vardır. Boşaltılmış Süryani köylerini, Avrupa'da yapılan "kültür geceleri"ni ve 1 Mayıs kutlamalarını yansıtan fotoğraflara ayrı bir pano ayrılmıştır. Bir de küçük bir kitaplığı vardır. Okunan yayınlar arasında Türk günlük basınından bir ikisi, ERNK'nin yayın organı Berxwedan ile Serxwebûn bulunur.

Biz derneği ziyaret ettiğimizde, çok kısa bir süre içinde, 20-30 Süryani ile tanışma fırsatı bulduk.

Ancak samimi bir hava yaratmak, tüm çabalarımıza, içimizde barındırdığımız tüm sıcak duygulara rağmen mümkün olmadı. İnsanlar, bir köyün topluca Avrupa'ya göç etmesini ilginç bulan, Süryaniler'in Kürdistan'da her geçen gün azalan nüfusunu merak eden bir gazetecinin kendilerine ulaşip konuşmak istemesi-

mız mümkün değildir.

Süryaniler'in Tur Abdin Kültür Kulübü ve Mizizah Kültür Merkezi olmak üzere iki dernekleri vardır. Erkekler, zamanlarını çoğunlukla burada geçirirler.

Tur Abdin Kültür Merkezi, ara sokakta, dört-beş masanın sığabileceği küçük bir lokaldir. Duvarlarında Süryani kültürünü yansıtan fotoğraf, karikatür, desen ve resimler vardır. Boşaltılmış Süryani köylerini, Avrupa'da yapılan "kültür geceleri"ni ve 1 Mayıs kutlamalarını yansıtan fotoğraflara ayrı bir pano ayrılmıştır. Bir de küçük bir kitaplığı vardır. Okunan yayınlar arasında Türk günlük basınından bir ikisi, ERNK'nin yayın organı Berxwedan ile Serxwebûn bulunur.

Biz derneği ziyaret ettiğimizde, çok kısa bir süre içinde, 20-30 Süryani ile tanışma fırsatı bulduk.

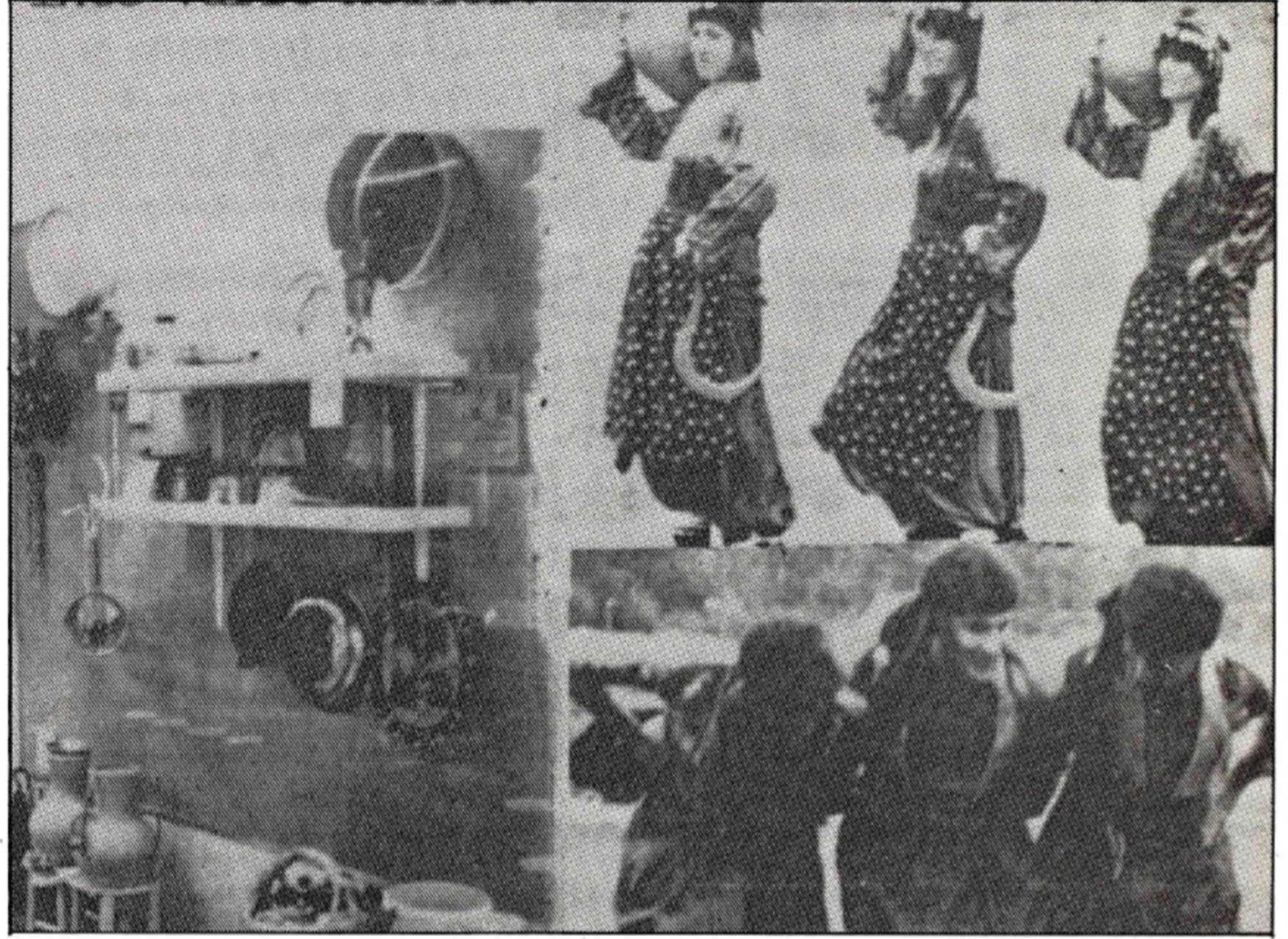
Ancak samimi bir hava yaratmak, tüm çabalarımıza, içimizde barındırdığımız tüm sıcak duygulara rağmen mümkün olmadı. İnsanlar, bir köyün topluca Avrupa'ya göç etmesini ilginç bulan, Süryaniler'in Kürdistan'da her geçen gün azalan nüfusunu merak eden bir gazetecinin kendilerine ulaşip konuşmak istemesi-

rahatlatmak için açıklamalar da bulundum. Midyat ü Estil'de tanıştığım insanları anlattım, Süryaniler'e karşı yapılan cinayetlerin gerçek yüz-

leyemem. Ayrıca her şeyi, mesela özel hayatınızı anlatmanızı istemiyorum, sığınma başvurularında anlattıklarınızı aktarırsanız benim için yeterli-

"Eğitim" dedi bir başkası; "Okulda mecbursun müslüman olmaya. Türkiye'de resmi dil gibi, resmi din de var. Okulda mutlaka, öğrencisi hırıs-

propagandasını yapıyordu. "Geriye dönüşü düşünüyor musunuz, topraklarınızda tekrar yaşamak istiyor musunuz? sorusuna birçok kişi benzer

Delmenhorst'ta Süryani kültürü sadece resimlerde

K.D. ömrünün büyük bir bölümünü Midyat ü Estil yakınlarındaki Mizizah köyünde geçirmiş, şimdilerde Avrupa'da siyasi mülteci olarak yaşayan bir Süryani. K.D'ye "PKK'liler ile Süryaniler arasında ilişki nasıldı?" sorusunu yönelttiğimizde, cevap olarak 1980 öncesinde yaşadığı bir olayı anlatmak istedi.

"Benim çocuklarım olmadı. Bu yüzden tarla-dağ işlerinde zorlanırdım, herkes kendi işinde olduğundan arkadaşlar da bana yardımcı olmazdı. 1977'de bütün bir yıl benim hanım hastaydı, yaz aylarında bana yardımcı olmadı. Bir gün tarlada çalışırken, on talebe (PKK'liler, Midyat ü Estil çevresinde halk tarafından 'talebe' diye adlandırılmışlar. K.D. PKK'liler için hala 'talebe' diyor) geldi. Benim yardıma ihtiyacım olduğunu duymuşlar. On gün çalıştılar. Sadece yemek yediler, su içtiler. Ama hiç para almadılar. İstirahat ederken hep siyasi meseleleri anlattılar. Ağayla devletin beraber çalıştığını, fakir köylülerin, işçilerin bunlar tarafından sömürüldüğünü, devleti yıkmadan kimsenin rahat nefes bile alamayacağını anlattılar. Kürtlerle Süryanilerin kardeş olduğunu, ancak ağayla devletin bu kardeşliği bozmak istediğini, ama bu oyuna gelmemek gerektiğini anlattılar. Talebeler, benim gibi bir sürü köylünün tarlasında da çalıştılar. Talebelere, para almadıkları için kendi yaptığım şaraptan bir testi hediye vermek istedim. Hediye kabul etmeyeceklerini bildiğimden, evlerinin kapısının önüne bir testi bıraktım. Talebeler, bir gün sonra testiyle beraber köye geldiler. Dediler ki, biz içki içmeyiz, kumar oynamayız; bunlar bizde yasaktır. Verdiğim hediye geri geldiği için çok üzülüm. Ama sonra düşündüm: Tarlamda parasız çalışacak kadar iyi bu çocuklar kötülük yapmak istemezler. O zaman şarabı geri getirmelerinde de bir kötülük yoktur, böyleyse iyilik vardır, dedim. Bu olaydan sonra hiç şarap yapmadım."

ni pek şaşırtıcı buldular. Sürekli baskı altında olmanın, katliamlar yaşanmasının verdiği çekingence, konuşmalarına hep yansdı. Sade bir görüşmenin altında bir başka amacın olup olmadığını hep merak ettiler. Güvensizlikleri, yüzlerinden çok rahat okunuyordu. Güvensiz ve güvensizliğin bir sonucu olarak yalnızdılar. 20-30 kişi de olsalar, her biri, kendi başına yalnız bir insandı. Hatta zaman zaman kendi aralarında "yahu bu adam kimdir, pek güvenmeyin, dikkatli konuşun" dediklerini, anlayabildiğim Arapça ile ortak özellikler olan dillerinden ve köylüler olan arkadaşım aracılığıyla öğrendim. Onları sık sık

ni ortaya çıkaran çalışmalarını gösterdim. Ancak bunlar dışında onlara gösterebileceğim somut güvenceler yoktu. Oysa, olayları tüm sıcaklığıyla yaşayan Midyat ü Estil Süryanileri bana böyle davranmamışlardı; tersine gösterdikleri sıcaklık bende derin izlere neden olmuştu. Ama bu insanlar kendilerine karşı da yabancılaşmış; güvensizlik, yalnızlık duygusuna dönüşmüştü. Bu durum karşısında doğal bir tepki gösterdim:

"Güvenip güvenmemek sizin verebileceğiniz bir karar. Ancak bir insan kalkıp sizinle görüşmek üzere buraya kadar gelmiş. Bu durumda nasıl davranmanız gerektiğini ben söy-

li. Bu görüşmeyi iptal de edebiliriz."

Bu sözler, onları biraz da olsa etkiledi.

"Göçü" sordum ilk olarak, herkes bir nedenini saydı:

"Askerlik" dedi.

"Askerlikte hristiyan olmak ayrı bir sorundur. Örneğin sünnetten başlarlar. İlk günler, herkes "bakın burada bir hristiyan var" deyip başıma toplanıyordu. Gelip bakıldılar. Şaşkınlık, çünkü beni görenler arasında yahu bunun her şeyi tamam, neyi eksik deyip dönenler oldu, ama her zaman soğuk davrandılar, içlerine almadılar. Bu anlattıklarım, askerliğe giden her Süryani gencinin başına gelir."

tiyan olduğu için, onunla uğraşacak tutucu bir hoca bulunur. Çoğu zaman çocuklar, sadece bu yüzden okuldan kaçarlardı, çoğu da okulu bırakır."

"Son yıllardaki cinayetler..." diyerek araya girdim, göçteki rolünü anlatmaya başladılar.

"Cinayetlerin en büyük amacı korku vererek göçü sağlamak. Bir köyde bir Süryani öldürülüyor, köy halkı ister istemez, 'Bugün ona, yarın bana, bize' diyor. Böyle düşünen insanlar da soluğu Avrupa'da alıyor. Böylelikle devlet amacına ulaşıyor. Son yıllardaki Süryani göçünün en büyük nedeni, bu cinayetler."

"Koruculuk" diye söze girdi orta yaşlı bir Süryani:

"Son yıllardaki göçün bir nedeni de koruculuk. Süryaniler'den korucu olması isteniyor, kabul etmeyenler göçe zorlanıyor."

Bu sıralananların dışında, Avrupa'nın cezbedtiğini anlatıyor Süryaniler. Ancak Avrupa'nın Süryaniler için hazırlanmış bir lüks mezar olduğunu da itiraf ediyorlar.

"Kültürümüzden en ufak bir parça kalmayacak burada; bunu artık yaşamaya, görmeye başladık. Birkaç yıl öncesine kadar TC pasaportu taşıdığımız için bize, tümünden Türk diyorlardı, ardından Federal Alman Cumhuriyeti pasaportu aldık, şimdi de 'Alman' diyorlar. Gençler, tam bir Alman gibi yetişiyor, buradaki değerlerle şekilleniyor."

Aslında, Avrupa'nın cazip geldiğini söylemek yerine, Almanya'nın bu insanları göçe teşvik ettiğini söylemek daha doğru. Çünkü Almanya, Türkiye ve çevre ülkelerde yaşayan bütün hristiyanların sığınma taleplerini, dilekçe verme koşuluyla kabul edileceğinin

cevaplar veriyor:

"Hiçbir insan toprağını terk etmek istemez. Elbette geriye dönmeyi düşünüyoruz. Ama güvendiğimiz bir rejim iktidara geldiğinde bunun mümkün olacağını düşünüyoruz."

Bu sözlerle karşılık "Nasıl bir devlet, nasıl bir rejim?" sorumu ise, birkaç kez tekrarlama, soruyu açmama rağmen cevapsız kalıyor.

Göçüp geldikleri bölgede de hayli yoğunlukta olan Kürt mücadelesi hakkında neler düşündüklerini soruyorum. Birkaç kişinin verdiği cevap birbirinin aynı:

"Bizim insanımız, Kürt mücadelesini desteklemektedir. Biz Asuri Dernekleri Federasyonu'na bağlıyız, federasyonumuz da bu mücadeleyi desteklemektedir. PKK'nın Süryanileri öldürdüğü yolundaki gazete haberleri yalandır. İnsanlarımızın kimin tarafından öldürüldüğü herkes tarafından bilinmektedir. Bunu dergimiz de yazmıştır. Ayrıca PKK, derneğimize bu cinayetlerden TC'nin sorumlu olduğunu belirten açıklamalar göndermiştir. Devlet bir cinayetten PKK'yi sorumlu tutup yakalıyor, ama buna hiçbir Süryani inanmaz, çünkü bugüne kadar hiçbir Süryani'ye PKK'den zarar geldiğini duymadık. PKK'liler ilk çıktıkları dönemde, girdikleri köylerde öncelikle Süryanilerle ilişki kurdular."

Doğru, bugün büyük bir Kürt mücadelesi var, destekliyoruz da; ancak bu mücadeleye bir katkıda bulunacak bir gücümüz yok bizim. Süryani halkının Kürt mücadelesine şimdiye kadar katkıda bulunmamasının en büyük sebebi ise, Kilise'nin bu konudaki tavrıdır."

M.K.
2.6.1992

Terörizm ve halkların direnme hakkı

Mustafa Akgün

Bu yazımızda terörizm ve halkların direnme hakkını siyaset biliminin karşılaştırmalı disiplinine bağlı olarak incelemeye çalışacağız. Açık ki, farklı siyasi evrelerden geçerek bugünkü siyasal mantıklarını oluşturan devletlerin terörizmi algılayışını bir kefeye koymak ve sonuç olarak "terörizm işte budur" demek kolay değil. Bu zorluk bizi, yapılmış tanımlamaları toplayarak bugün için geçerli olan belirli tanımlar üzerinde değerlendirmeye götürüyor. Terör-terörist örgüt-ayaklanma-özgürlük savaşı ve özgürlük savaşçıları birbirinden ayrıran ve kesiştiren olguları, farklı kurum ve devletler nasıl görüyor? İşte bunlara cevap bulmaya çalışacağız.

Biz şiddeti siyasal mücadelelerin varmış olduğu yeni bir boyut olarak değerlendirmiyoruz ve siyasetin böyle boyutlanmasını toplumsal yaşamda var olan özgürlüklerin çerçevesinde sorgulamaya, anlamaya ve yorumlamaya çalışıyoruz. Özgürlüklerin var olduğu bir ortamda kimse silaha sarılmayı normal bir davranış olarak gösteremez. Baskıcı ve anti-demokratik yönetimlere karşı silahlı direnişi ise doğal bir tepki ve hatta bazen seçilebilecek tek yöntem olarak algılıyoruz. Bu tespit, hedefe varmak için her yolu mübah görmüyor. Öyleyse gerilla

kabul edilen terörizm tanımlamasının olmayışıyla ortaya çıkan bu olguyu çoğunlukla birkaç devlet, kendi çıkarları için kullanmaya çalışıyor. Oysa uluslararası kuruluşların hepsi terörizme karşı mücadele edilmesini belirler. Öyleyse kimin terörist olup olmadığının ölçütü, yapılan eylemlerin mahiyetinin yanı sıra, politik çıkarlar, olayların tek yanlı neşriyatı, damgalanan örgütün kendini yeterince tanıtmaması vs. ile açıklanabilir.

Günlük yaşamda sık sık karşılaştığımız "terörist" terimi genellikle karşı gücü damgalamak, yargılamak ve kendi tavrını haklı göstermek için devletler tarafından kullanılıyor. İşte burada da devletlerin isyanları bastırmak için sınırsız maddi ve teknik olanaklarını da kullanarak savaş açtığını görüyoruz. Savaşın terörist yöntemlerle sürdürülmesine devlet terörizmi diyoruz. Demek ki, açığa çıkarmak istediğimiz başka bir konu da devletin hangi kuralları içerisinde hareket etmesi gerektiğidir.

Araştırmamızı Amerika, Almanya ve Türkiye'deki terörizm belirlemeleriyle sınırlı tutacağız. Oysa ki, İtalya, İngiltere, Fransa ve daha bir dizi ülkede de terörizm tartışılan başlıca konulardan birisidir. Fakat bu konuyu kavramak için bu üç ülkedeki anlayışları yeterli görüyoruz.

Direnme ve özgürlük hareketini terörizmden ayıran özellikleri de zorunlu olarak konuyu ta-

terörizm tanımlaması olmadığını belirtiyoruz. Bunun için 1960 ve '70'li yıllarda Birleşmiş Milletler nezdinde bu konu üzerine birkaç kez tartışılıyor, fakat herhangi bir sonuç alınamıyor. Anlaşamamanın esas nedeni özgürlük hareketleri ile terörist örgütlerin arasında ayırım yapılmasını isteyen Afrikalı ve Latin Amerikalı devletlerin bu isteminin ABD ve Batı Avrupalı devletler tarafından reddedilmesiydi. Bir başka neden de ırkçı, sömürgeci ve yabancı istilanın da devlet terörizmi olarak kabul edilmesinin istenmesiydi. Oysa ABD ve Batı Avrupa sadece yabancı sermayeye karşı girişilen şiddet eylemlerinin "terörizm" olarak belirlenmesini istiyorlardı. (1)

Terörizm konusunun ABD ve Batı Avrupa ülkeleri arasında da çekişmeye neden olduğu çoğu kez gözleniyor. Çünkü bu ülkelerin terörizme tepkileri dönem dönem farklılık gösteriyor. Bu da tek tek ülkelerin uluslararası örgütlerde yaptırım gücüne ve döneme denk düşen çıkarlarına bağlı olarak açıklanabilir. Öyle ki, böylesi tavırlar uluslararası alanda ciddi sürtüşmelere neden olabiliyor. Anımsanacağı gibi Libya örneğinde ABD direkt askeri müdahaleye başvururken, Avrupa Topluluğu uluslararası hukuk çerçevesinde hareket edilmesini savunuyordu. (2) Demek ki, ABD'nin müdahalesinin uluslararası hukuka denk düşmediğini söylüyor ve dolayısıyla gayri meşru

gili kişilerin can güvenliğinin nasıl korunacağını belirliyor. Bütün devletlerin katılmış olduğu yalnız bir deklarasyon var, o da konsolosların ve diplomatların korunması ile ilgili.

Burada Avrupa Parlamentosu ve AGİK (Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı)'in olaya yak-

çok hassasiyet ve ilgi gösteren ABD'dir. ABD'deki hemen hemen bütün bakanlıklarda bu konuya ilişkin bir masa oluşturulmuş. (5) Sadece Amerikalı dış görevlileri korumak için yılda yüz milyon dolar harcanıyormuş. (6) ABD'nin bu konuya bu kadar ağırlık vermesinin bir diğer nede-

demektir. ABD'li uzmanların bu yaklaşımları da aynı zamanda bir ideolojinin kapsamına giriyor.

Terörist ve terörist örgütün özelliklerini de inceleyen ABD Dışişleri Bakanlığı bu konuda şunları belirtiyor: "Terörizm korku yaratmak için uygulanan şiddettir" ve terörist örgütün ise, "ta-

"...Terörizm konusunun ABD ve Batı Avrupa ülkeleri arasında da çekişmeye neden olduğu çoğu kez gözleniyor. Çünkü bu ülkelerin terörizme tepkileri dönem dönem farklılık gösteriyor. Bu da tek tek ülkelerin uluslararası örgütlerde yaptırım gücüne ve döneme denk düşen çıkarlarına bağlı olarak açıklanabilir. Öyle ki, böylesi tavırlar uluslararası alanda ciddi sürtüşmelere neden olabiliyor. Anımsanacağı gibi Libya örneğinde ABD direkt askeri müdahaleye başvururken, Avrupa Topluluğu uluslararası hukuk çerçevesinde hareket edilmesini savunuyordu. Demek ki, ABD'nin müdahalesinin uluslararası hukuka denk düşmediğini söylüyor ve dolayısıyla gayri meşru görüyordu. Sorunun özü ABD'nin kendini dünyanın tek kudretli gücü olarak görerek bunu, AT de içinde olmak üzere bütün dünyaya kabul ettirmeye çalışmasıydı. AT ise bu tavrıyla buna karşı çıkıyor ve kendi politik birliğini gerçekleştirmeye çalışıyordu. Demek ki, terörizm bölgesel, ulusal ve kıtalararası dengeleri de sarsabilecek çelişkileri doğurabiliyor..."

laşımını açıklayarak bir bakışı vurgulamaya çalışacağız.

Avrupa Parlamentosu'nun tutanakları dikkatli incelendiğinde terörizm; a) yasadışı örgütlerin, b) devletlerin uyguladıkları, sivil halkın zarar gördüğü şiddet eylemlilikleri olarak ayırt ediliyor. İkinci şıkkımızda devletlerin iç muhalefetlerini bastırmak, politik nüfuzunu uluslararası veya bölgesel alanlarda yaygınlaştırmak için terörü uyguladığını veya desteklediğini ya da hem uyguladığını hem de terörist örgütleri desteklediğini anlatan tartışmaların olduğunu görüyoruz. (3) Bu belgelerde terörizm ile özgürlük savaşları arasındaki farkın ne olduğunu anlamak mümkün değil. Oysa farklı ülkelerde cereyan eden belirli silahlı güçlere terörist denilmediğini biliyoruz. Örneğin; Afganistanlı mucahitler. Bunun daha fazla ideolojik-politik nedenlerle tartışmasızın kabullenildiği kanısındayız. Biz burada sözü edilen hareketin terörist olduğunu savunmuyoruz, yalnızca neden özgürlük savaşçıları olduğunun net olarak tanımlanmadığını söylüyoruz.

AGİK belgelerinde ise, çok dikkatli bir biçimde terörizmin karakteristik yanları vurgulanmaya çalışılıyor. Buna göre terörizm, "suçsuz insanların hayatlarını tehlikeye düşüren" ve "benzeri biçimde insan haklarını ihlal eden" şiddet eylemleridir. (4) Bu tanımda terörizmi diğer şiddet eylemlerinden ayıran yön, bunun insan haklarını ihlal etmesi olarak algılanabilir. Fakat

ni de çıkarlarından dolayı dünyadaki bütün gelişmeleri izleyerek, kontrol ve müdahale etmek istemesidir.

ABD Hava Kuvvetlerinden Yarbay William Farrel terörizmin ulaşmak istediği hedefleri açıklarken, özetle şunları sıralıyor: "Şantaj, sosyal düzeni yıkmak, kamuoyu oluşturmak, düzeni bozmak, toplumu demoralize etmek, mevcut hükümetin meşruluğuna gölge düşürmek, hükümeti teröristlerle ortak çalışmaya zorlamak ve cezalandırmak." (7) Sıralanan bu eylemlerin çok geniş bir alanı kapsadığını ayrıca anlatmaya gerek yok. Hemen ardından "terörizm hedef gözetken bir eylem biçimi olarak kavranmalıdır" diyor ve "esas hedef kuvvetli ve hükmedici korku ortamı yaratmaktır" diye kendince gözetlenen asıl amacı belirtiyor. Farrel'e göre yukarıda sıralanan hedeflerin merkezinde bu amaç var. (8) Demek ki, terörizm topluma hükmetmek için korku ortamı yaratarak halkı ve çeşitli kurumları sindirmiş. İşinin erbabının açıklamayı unuttuğu şey, bu olayların ardında yatan ekonomik, siyasi ve tarihi nedenler. Sadece gizli örgütler için buraya kadar yapılan bu belirlemelerin, bu insanların düzene neden muhalefet ettikleri veya muhalefetin başka yollarının olup olmadığı ve var olan düzenin yerine ne getirilmek istendiği açıklanmıyor. İncelemelerimizin sonucunda ABD'li uzmanların olayların nedenlerini araştırma ve bu nedenleri ortadan kaldırma yerine a-

nımlanabilen" tabana veya örgütlülüğe sahip olmasına gerek yok. Halkın desteğini kazanmaya çalışmaz. Operasyonları, örgüt yapısı ve hedefleri gizlidir. Eylemlerini uluslararası savaş hukukuna göre gerçekleştirmez. Kurbanları siviller tarafsızlar, ya da gelip geçenler, sembolik kişi ve yerlerdir. Kurbanların, teröristlerin ortadan kaldırmayı iddia ettikleri sorunlarla yakın ilişkileri yoktur. Metodları, rehine almak, sabotaj, öldürme, tehdit, aldatma, hedefsiz bombalama ve kurşunlama" olarak tanımlanır. Bu eylemler, uluslararası örgütlerde çalışan veya böylesi toplantılara katılan kişileri hedef aldığı iddia edilerek "uluslararası terörizm" olarak adlandırılıyor. (10) Anlaşıldığı gibi terörizm hiçbir kurala bağlı olmaksızın örgütsel hiyerarşisi belli olmayan kişilerin yaptıkları eylemler olarak belirleniyor. Bu örgütlerin yapıları, hedefleri ve konuları da genellikle ABD'ye yakınlığıyla belirleniyor.

İsyan ve isyancı

ABD'nin tarihinden kaynaklanan etkileri üzerinden taşıyan ve birçok eylet anlayasında yer alan "isyan" (insurgency) ise incelenen başka bir konuyu oluşturuyor. "İsyan, var olan bir hükümete karşı ayaklanmadır. İsyancı grubun tanımlanabilecek bir örgütü, önderliği ve yeri (üs-sü) vardır. Üyeleri üniforma taşırlar. Hedefleri politik hakimiyeti sağlamak, ekonomik ve politik konularda ortak karar vermek ve nihayet var olan bir yönetimden hakimiyeti devralmaktır. Hedeflenen amaç genellikle bir ülkede olur. Metodları askeri ve yarı askeridir. Taktik ve stratejik hedefleri askeri karakterdedir ve meşru operasyonlarını uluslararası savaş kurallarına göre düzenlerler. Operasyonlarını açık yapılar ve halkın desteğini kazanmaya çalışırlar." (12)

Bu iki yaklaşımı karşılaştırdığımızda daha önce belirtilen "ideoloji" sorunu açık kalıyor. Oysa biz biliyoruz ki, ABD'nin gözünde olayın meşruluğu yalnızca "ideolojik-politik" nedenlerle belirleniyor.

Almanya PKK davasıyla kötü üne kavuşan Prof. Kurt Rebmann da terörizmi, "var olan anasayal düzenin devrimci dönüşümü amacıyla kendi veya üçüncü bir ülkede insan yaşamına

Devamı 23. sayfada

"...Bu araştırmayı okuyan birçok yurtsever haklı olarak şu soruyu sorar: Bizi bütün devletler neden özgürlük hareketi olarak değerlendirmiyorlar? Buna yanıt olarak belirlemelerin muğlaklığını ve bunun ardında yatan gerçekleri anlatmaya çalışacağız. İdeolojik nedenlerle bir örgüte terörist damgasının vurulduğunu ve bir halkın ezici çoğunluğunun desteğini kazanmış meşru örgütlenmelere 'özgürlük savaşçılarıdır' demekten çoğu kez ısrarla kaçınıldığını sık sık görüyoruz. Veya Nikaragua'daki kontraları, sergiledikleri bütün vahşete ve çapulculuğa rağmen, özellikle ABD'nin 'özgürlük savaşçıları' diye dayattığı da bir gerçektir. Uluslararası hukukun herkes tarafından kabul edilen terörizm tanımlamasının olmayışıyla ortaya çıkan bu olguyu çoğunlukla birkaç devlet, kendi çıkarları için kullanmaya çalışıyor..."

mücadelesi veya silahlı ayaklanma baskı ortamının çekilmez bir boyuta vardığı, buna karşı pasif direnme yollarının kalmadığı, meşru müdafaa yollarını kullandığı zaman haklıdır ve gelişip güçlenmesi de buna bağlıdır. Böylesi durumlarda gerilla, halk hareketinin meşru silahlı kurumdur. Hiçbir örgüt sadece şiddete başvurduğu için başarı kazanmamıştır. Başarının sırrı öngörülen hedefte ve buna varmak için uygulanan pratikte yatar. Biz burada uluslararası alanda kabul gören silahlı mücadelenin kurallarının neler olduğunu araştıracağız. Devletler, uluslararası örgütler terörizmi ve özgürlük savaşını nasıl görüyorlar?

Bu araştırmayı okuyan birçok yurtsever haklı olarak şu soruyu sorar: Bizi bütün devletler neden özgürlük hareketi olarak değerlendirmiyorlar? Buna yanıt olarak belirlemelerin muğlaklığını ve bunun ardında yatan gerçekleri anlatmaya çalışacağız. İdeolojik nedenlerle bir örgüte terörist damgasının vurulduğunu ve bir halkın ezici çoğunluğunun desteğini kazanmış meşru örgütlenmelere "özgürlük savaşçılarıdır" demekten çoğu kez ısrarla kaçınıldığını sık sık görüyoruz. Veya Nikaragua'daki kontraları, sergiledikleri bütün vahşete ve çapulculuğa rağmen, özellikle ABD'nin "özgürlük savaşçıları" diye dayattığı da bir gerçektir. Uluslararası hukukun herkes tarafından

mamlamak için inceledik. Böylece bu iki akım arasındaki ayrımı da belirlemiş oluyoruz.

Sonuç olarak uluslararası savaş hukukunun, savaşın tarafları hangi yükümlülükleri getirdiğini inceledik. Bunun nedeni ülke-mizde fiili bir savaşın yaşandığı ve bunun da çok vahşi yöntemlerle sürdürüldüğü kanısında olduğumuzdur. Ayrıca konuyla da yakın ilişkisi var. İleriye doğru daha detaylı araştırmaların olacağı muhakkak. Bu kısa araştırma bu sorunu kamuoyu nezdinde tartışmaya açar ve yeni araştırmalara bir dürtü olursa amacına varmış demektir.

Uluslararası örgütler ve terörizm

Bütün politik kavramlarda olduğu gibi, terörizme ilişkin olarak da çok farklı ideolojik akımlardan gelen ve çok uluslu örgütlerde yer alan kişilerin net bir tanımının olması olanaksız. Bunun yerine her akımın kendine özgü tanımlama ile bütünü nasıl etkilemek istediğini, çeşitli ülkeleri temsil eden benzer fraksiyonların ulusal politikalarının bütün etkilerini taşıdıklarını ve nihayet bunların sonucunda net belirlemeden uzak genel ve soyut tanımlamaların ortaya çıktığını görüyoruz.

Burada uluslararası hukukun

görüyordu. Sorunun özü ABD'nin kendini dünyanın tek kudretli gücü olarak görerek bunu, AT de içinde olmak üzere bütün dünyaya kabul ettirmeye çalışmasıydı. AT ise bu tavrıyla buna karşı çıkıyor ve kendi politik birliğini gerçekleştirmeye çalışıyordu. Demek ki, terörizm bölgesel, ulusal ve kıtalararası dengeleri de sarsabilecek çelişkileri doğurabiliyor. Bunun farkında olan Libya bu çelişkiyi birçok gi-

"...Olaya sadece insan yaşamının tehlikeye düşürülmesi ve 'özel mülkiyete' zarar verme olarak bakılırsa, buna sağ görüşlü örgütler ve eylemliliklerin de dahil edilmesi lazım. Hayır, Rebmann olayı böyle görmüyor; ona göre sadece sosyal dönüşümü amaçlayan, dolayısıyla yalnız kapitalizme karşı olan örgütlenmeler teröristtirler. Böylece yol kesen, ilticacıların barındığı binaları ateşe veren ve sadece saç rengine bakarak adam öldüren Neonaziler bir kalemle terörizmden arındırılmış oluyorlar..."

rişimiyle derinleştirmeye çalıştı. Fakat pek başarılı olamadı.

Uluslararası hukukun belirlemesi sayılmayacak ve ekonomik kutupları bağlayan birçok belirlemeler mevcut. Örneğin; OAS (Amerikan Devletler Birliği) 1971'de, Avrupa Konseyi 1976'da ve İCAO (Sivil Havayolu Örgütü) 1963'de birer anti-terör deklarasyonları çıkardılar. Bu deklarasyonlar terörizmin ne olduğunu belirlemeden daha ziyade özel mülkiyetin ve bununla il-

burada da net bir şey anlamak mümkün değil. Kanımızca, insan hakları bildirgelerinde olumlu bir yaklaşım sergilenmiştir.

ABD, Almanya ve Türkiye'de terörizm tartışmaları

Dünyadaki bugünkü konumu itibarıyla "terörizm" ve "terörizme karşı mücadele" konusuna en

yakta duran dost(!) hükümetlerin devamını sağlamayı amaçladıklarını gördük.

Yapılan eylemlerin mahiyetini oldukça daraltan bu anlayış, olayı "devrimci örgütlerin bireyle-re veya özel mülkiyete" karşı giriştiği şiddet eylemlerinin tümü olarak kavrar. Onun için ABD Savunma Bakanlığı bu tip olayların genellikle "ideolojik nedenlerle" yapıldığını savunur. (9) İdeoloji ise bir akımın dünya işlerinin bütünlüğüne bakış açısı

O GÜN BRÜKSEL KÜRTLERİNDİ

Mehmet Kaya

Brüksel izlenimleri

Mayıs ayının 20'sinde Avrupa'nın birçok ülkesinden Belçika'nın başkenti Brüksel'e gitme hazırlığındaydı 10 binlerce Kürdistanlı. Büyük bir çoğunluğu çalıştığı işi bırakacaktı. Ülke işini, kendi işinin önüne alacaktı. Arabası olanlar tanıdığı kişileri yanına alacak, arabaları olmayanlar gruplar oluşturup araba bulacaklardı. ERNK'nin "Brüksel'e yürüyelim" çağrısını duyan Kürdistanlı yurtseverler bu çağrıya olumlu bir yanıt vermek için dünyanın politik merkezi Brüksel'e akacaktı.

Pasaportu olmayanlar sınırları tanımayacak, bir yolunu bulup sınırları aşacaktı. Kadınlar milli giysilerini giyinecek, çocuklar ulusal renklere bürünecekti. Özcesi Avrupa'da yaşayan yurtseverler bir serihildan hazırlığı yapacaktı. Bu yürüyüş Kürdistanlıların Brüksel'deki serihildanı olacaktı.

21 Mayıs sabahı Brüksel sokakları Kürdistanlıların akınına uğradı. Arabaları, (minibüsler, otobüsler, taksiler) konvoylar halinde sessizce girdiler Brüksel sokaklarına. Brüksellilerin şaşkın bakışları altında sıralar halinde park ettiler. Ve renga renk giyimli kadınlar, çocuklar arabalardan inip sokaklara doluştular. Davullar, zurnalar çalındı. Yürüyüşün başlayacağı alana doğru değişik sokaklardan, caddelerden sessiz ve sakin yürüdüler.

Fransa'dan gelenler, İngiltere'den gelenler, Avusturya, İsveç, Norveç, İsviçre, Hollanda, İspanya, Almanya'dan gelenler ayrı ayrı caddelerde arabalarını park ederek doluştular sokaklara. Yavaş yavaş Brüksel caddeleri Kürdistanlılarla doldu. Kürt müziğinin ritmiyle adımlarını atmaya başladı Brükselliler. Ulusal giysili kız çocukları kortejin önünde halay çekerek yürüdüler. Ve ERNK bayraklarıyla süsledi caddeleri. Kürtçe, Türkçe, İngilizce, Fransızca, Almanca, Flamanca konuşan Kürtler aklamaz bir bütünlüğü oluşturdular.

Brüksel'de oluşan birlik, hem Kürdistan'ın değişik yörelerinin birliğini, hem de Avrupa'nın değişik ülkelerinde yaşayan Kürdistanlıların birliğini ifade ediyordu. En önemlisi de her tabaka ve sınıftan Kürdistanlı, birliğin içindeki yerini almıştı.

Peki neden?

Onbinlerce Kürdistanlı neden Brüksel'in sokaklarını, caddelerini doldurmuştu? İşlerini, güçlerini bırakıp, sınır tanımayıp buraya kadar gelmelerinin nedeni neydi? Daha kısa süre önce, birkaç Kürdü bir araya getirmek imkansızken, birbirini tanımayan ama aynı şeyleri düşünen, aynı sloganları atan, aynı müzikle coşan, aynı bayrak altında toplanan, farklı alanlarda, şehirlerde yaşayan onbinlerin ortak davası neydi? Veya Kürdistanlılar nasıl bu duruma kadar yükselebildiler? Bu soruların cevapları Kürdistan'da gelişen ulusal kurtuluş savaşının bir halk ayaklanması aşamasına varması, Kürtlerin kendi kimliklerine sahip çıkma bilin-

cine ulaşması, Avrupa'ya göç etmek zorunda kalan Kürdistanlıların yüreklerinin ve beyinlerinin bağımsız özgür ve demokratik

yön verdi. Gerillanın baskın haberlerine sevindi, TC'nin katliam haberlerine üzüldü insanlar. Sonra bir şeyler yapma gerekliliği

tanırları bir araya getiriyordu.

Birlik ve bütünlüğü tarih boyunca bozulan, bir türlü bir araya gelmenin koşullarını oluştura-

sayılır oldu. Sıra sıra dizildiler bayraklarının gölgesinde. Ve uzun bir kortej oluştu.

Yürüyüş başlamadan 10 bin-

Avrupa Parlamentosu'nun önünde on binler bağımsızlık için and içiyorlar

Foto: Berxwedan

Brüksel'de büyük yürüyüş başlamadan önce ERNK temsilcileri ile Almanya, İngiltere ve Belçikalı milletvekilleri, hukukçu ve insan hakları savunucuları bir basın toplantısı düzenlediler. İngiltere Katolik Kiliseler Birliği Dışilişkiler sorumlusu Michael Feeney'in beraberinde getirdiği, Kürdistan'da çekilen ve TC'nin katliamlarını belgeleyen viedonun da katılan yaklaşık 20 gazeteciye gösterildiği basın toplantısında ERNK adına yapılan açıklama şöyle:

Değerli Basın Mensupları

Düzenlemiş olduğumuz basın toplantısına gösterdiğiniz ilgiden dolayı hepinize teşekkür ederiz.

Mevcut bilinen haliyle, yaklaşık 8 yıldan beri, Kürdistan'ı işgal altında tutan Türk devleti ile Kürdistan ulusal kurtuluş hareketi arasında bir savaş yaşanıyor. En son 21 Mart Newroz Bayramı kutlamalarında, devletin giriştiği katliamlarını meşru göstermek amacıyla, koalisyon hükümetinin başbakanı sık sık "Bir savaşla karşı karşıyayız", "Savaşta silah kullanılır" açıklamasını yapıyordu. Bu söyleme uygun olarak, sivil savunmasız Kürt halkına karşı savaş uçakları, helikopterler, tanklar, toplar ve silahlar en yoğun bir şekilde kullanılmaktadır. Bunun en bariz örneğini, Newroz Bayramı'nda, Şırnak, Cizre, Nusaybin, Van şehirlerinde yaşananlarda uluslararası basın aracılığıyla görebildik.

Son olarak Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu ARGK'nin 15 Mayıs'ta Türk askeri karakollarına yaptığı saldırı bahane edilerek, 30'u geçkin sivil köylüsü öldürüldükten sonra gerilladır gibi yansıtılırken, çatışmanın olduğu alana hiçbir basın mensubu dahi bırakılmamakta.

Bunun yanı sıra TC kuvvetlerine bağlı olarak savaşan kontr-gerilla, sivil halktan yüzlerce insanı tek tek öldürmekte ve özellikle HEP üye ve yöneticileri, gazete muhabirleri, İHD yöneticilerini evlerinde veya sokak ortasında infaz etmektedir.

Türk hükümeti bir savaşın söz etmektedir, ama savaşın kurallarına kati surette uymamaktadır. Örneğin; savaşta sivil halkın üzerine ateş açılmaz, silahlı gruplarla, ordularla savaşılır. Savaş hukukuna göre, yakalanan gerilla esir muamelesi görür. Halbuki Newroz Bayramı öncesi ve sonrası yaşanan süreçten de iyi anlaşılmaktadır ki, Türk güvenlik güçlerinin, Türk ordusunun esas hedefi, sadece gerilla güçleri olmayıp, silahsız ve savunmasız Kürt halkı yığınlarıdır. Açıkta sivil halk katledilmektedir. Türk ordu birlikleri gerillaya kaynaklık eden Kürt halk yığınlarını fiziki olarak ve büyük kitleler halinde yok etme peşindedir. Türk devletinin Kürt sorunundaki çözümü, Kürt kitlelerini katliamdan geçirerek ezmek ve yok etmektir. Bütün bunların uluslararası savaş kurallarına ve hukukuna aykırı olduğu bilinen bir gerçektir. TC, Cenevre sözleşmelerinde imzası bulunan bir devlet olarak sözleşmelerin hükümlerini hiçe saymaktadır.

Türk devleti, Kürtlere karşı yürüttüğü bu kirli savaşın herhangi bir tanığının olmamasını da özenle istemektedir. Aslında, burada Birleşmiş Milletler, Avrupa Topluluğu, AGİK ve Avrupa Konseyi gibi kurumlara büyük görevler düşmektedir. Ama şu ana kadar bu kurumlar, Kürtlerin yaşama haklarına, demokratik haklarına ve özgürlüklerine karşı görevlerini yerine getirmemişlerdir. Bu kurumların tavırsızlığı, "Bu bizim iç sorunumuzdur" diyen Türk devletine büyük cesaret vermekte, Kürtlerin soykırımına varan katliamlar yapmasını teşvik etmektedir. Aslında, en kirli savaşlar, "Bu bizim iç sorunumuzdur" perdesiyle örtülerek yürütülen savaşlardır.

Türkler, Ermeniler ve Azeriler arasındaki savaşa uluslararası kurumların müdahale etmesi, basının ve kurumların olaylar mahallinde incelemeler yapması gerektiği yolunda sürekli çağrılar yapmaktadır.

Bunun gibi biz de, Türk devleti ile Kürt halkı arasında süren savaşa uluslararası kurumların müdahale etmesini istiyoruz. Süren bu savaşta, Kürt tarafı sürekli diyalogtan yana olmasına karşın, Türk devleti buna yanaşmamakta, askeri şiddet politikasında ısrar etmektedir. Türk devleti bu kirli savaşı Kürt halkına zorla empoze etmektedir. Bundan dolayı, önümüzdeki süreçte meydana gelecek bütün ölüm ve tahribatların baş sorumlusu açıktır ki, soruna siyasal ve demokratik çözüm talebine yanaşmayan Türk devleti olacaktır.

Bu yürüyüşü düzenlemedeki amacımız ve bu yürüyüşle uluslararası kurumlara çağrımız şudur: Bu kurumlar, mevcut iki güç arasında süren savaşın durdurulup, siyasal bir çözümün bulunmasına yardımcı olmak amacı ile gerekli girişimleri yaparak, bir arabuluculuk rolü oynamalıdır.

ERNK Avrupa Temsilciliği

bir Kürdistan için çarpması veya çalışmasıdır.

Kürdistan'daki özgürlük ve bağımsızlık savaşı ve serihildanlar Avrupa'da yaşayan Kürdistanlı kitleleri o kadar çok etkiledi ki, herkes gözlerini, kulaklarını ülkeye çevirdi. Ülkede olan bitenler Avrupa'da yaşayanlara

gündeme geldi.

Brüksel yürüyüşünden önce Kürdistanlılar genellikle tepkilerini yaşadıkları ülkelerde dile getirmek için gösteri yapıyor, açıklık grevlerine katılıyorlardı topluca. Ama Brüksel yürüyüşü ilk kez Avrupa'nın bütün ülkelerinde yaşayan yurtsever ve duyarlı Kürdis-

mayan bir halkın bu fırsatı yakalaması onlara müthiş bir coşku vermişti.

İşte bu coşku ile akıyorlardı Brüksel'deki büyük bulvarların meydanına. Bayrakları al aldı. Elbiseleri renk renk, haykırdıkları sloganlar çok değişik dillerdendi. Sayıları giderek binlerle

lerce kişi tek bir ağızdan "Ey raqib" marşını söylemeye başladı ve marş süresince hazırda bekledi. Brüksel tarihinin tanık olduğu en büyük koroydu bu herhalde.

Marştan sonra bir arabanın üzerine yerleştirilen bir megafondan İngilizce, Almanca, Fran-

sızca, Kürtçe, Türkçe ve Flamanca, yürüyüşün amacı, Kürdistan'da Türk sömürgecilerinin yaptığı katliamlar anlatıldı. 10 binlerce insan "Kahrolsun sömürgecilik yaşasın bağımsızlık" sloganlarını haykırdı ve yürüyüş saat 14'te başladı. Kortejin önünde Başkan APO'nun büyük bir posterı vardı. Yurtseverler davul, zurna eşliğinde yürüyorlardı. Folklor ekipleri milli giysilerle kortejin belirli aralıklarına yerleşmiş, halaylar çekerek ilerliyorlardı.

Brüksel'in en büyük ana caddesinde trafik tamamen durmuştu. Yol kenarında sıra sıra dizilmişlerdi Brükselliler. Büyük bir çoğunluğu görevlilerin ellerine tutuşturdukları bildirileri okuyarak yürüyüşün amacını anlamaya çalışıyorlardı. Davul, zurna sesiyle yol kenarında dans yapmaya başlayan Brükselli hanımlar dikkatleri çekerken, apartmanlarının pencerelerinde elde ettikleri cephe bayrağını veya yeşil, sarı, kırmızı renkli bezleri coşkuyla sallayan, kitlelerle "APO'ya bin selam" diye bağırarak da Kürdistanlıları sevindiriyordu.

Saat 15.00 dolaylarında Brüksel'in ortasındaki cadde baştan başa ERNK bayraklarıyla donanmıştı. Brüksel'de adeta bir bayram havası vardı. Brüksellilerin hesabında olmayan bu bayram günlük yaşam programlarını altüst etmişti. Coşku kitleler gözlerinin önünden geçince onlar da pencerelere veya yol kenarına birikerek; bazıları da yürüyüşe katılarak, alkışlar çalarak yürüyene destek oldular. Saat 16.00'da binler Avrupa Parlamentosu'nun bulunduğu binanın önüne geldiler.

Kitlelerin önünden, yanından yürüyen ERNK'li görevliler safaların sıkıştırılmasını istedikler. Disiplinli bir şekilde organize edilen kitleler, Avrupa Parlamentosu'nun önünde yaklaşık bir kilometre uzunlukta sıkıştırılmış bir kortej oluşturdular. Bir görevli "Bütün yurtseverleri oturmaya davet ediyoruz" dedi. 10 binlerce insan aynı hareketle oturdu.

En etkili sahne oturma eyleminden sonra 30 bin insanın bayraklarını ve yumruklarını havaya kaldırıp saygı duruşunda bulunmasıydı. Saygı duruşundan sonra haykırılan sloganlar Avrupa Parlamentosu'nun camlarından yankılandı.

Dikkat çeken başka bir nokta da Brüksel polisinin ana caddeye çıkan sokakları baştan başa demirler ve tel örgülerle kapatmasıydı. Anlaşılan polis bu yürüyüşten dolayı başta çok tedirgin olmuş, fakat yürüyüşün çok sakin, barışçıl ve disiplinli olduğunu görünce, Yürüyüş Tertip Komitesi'nden bir görevliye "Biz böyle olacağını beklemiyorduk, çok memnunuz" demişti.

Saat 16.30'da Avrupa Parlamentosu'nun önünden Brüksel'in en ünlü meydanlarından biri olan Cinquantenaire Meydanı'na doğru yürüyüş başladı. Tertip Komitesi'nin en büyük eksikliklerinden biri 10 binlerin su ve yiyecek sorununa doğru-dürüst bir çözüm bulamamasıydı. Saatlerdir slogan atan yurtseverler susuzluğu hissetmelerine rağmen yollarına devam ederek büyük meydana doluştular. ERNK bayrakları meydanın etrafındaki tarihi yapıların tepesinde dalgalanırdı.

Büyükçe havuzların bulunduğu, çimenlerin taşınarak kumların üzerine yeşilliklerin oluşturulduğu bu alanda toplanan 10

binler, Kürt sanatçıların söyle-
diği marşların ve türkülerin eş-
liğinde halay çektiler. Yorgun
olanlar çoraplarını ve ayakkabı-
larını ayaklarından çıkarıp paça-
larını sıvazlayarak çıplak ayakla-

lam" gibi sloganların aralıksız a-
tilması kitlelerin isteklerini so-
mut bir biçimde ortaya koyuyordu.
Bu durum dünyanın onlarca
ülkesinden gelen yüzlerce gaze-
tecisi ve kameracı tarafından izle-

kitleler AT ve Avrupa Parlamen-
tosu binaları önünde toplandıktan
sonra, saat 15-16 arasında
ellerindeki belgelerle birlikte Av-
rupa Topluluğu Bakanlar Kon-
seyi, AT Avrupa Komisyonu, Av-
rupa Parlamentosu Başkanlığı ve
Belçika Dışişleri Bakanlığı'yla
görüşmek üzere harekete geçtiler.
AT'na ait kurumlar düzeyin-
de yapılan görüşmelerde, heyette
yer alan ve Kürdistan'da yaşanan
gelişmeleri yerinde gözlemlemiş
olan şahsiyetler TC'nin Newroz
döneminde ve sonrasında yaptığı
katliamlara değinerek, tüm Avru-
pa ülkelerinin TC'ye karşı somut
yaptırımlarda bulunması, ekono-
mik, siyasi ve askeri alanlarda
sundukları desteği hemen dur-
durması çağrısında bulundular.
ERNK adına görüşmelere katıl-
anlar ise, Kürdistan'daki son
gelişmeleri kısaca aktardıktan
sonra, TC'nin Kürdistan sorunu-
nun siyasi görüşmeler yoluyla
çözümlemesine yanaşmadığını,
Kürdistan halkına karşı yürüt-
tüğü özel savaşta uluslararası
savaş kurallarına uymadığını,
TC'nin bu yaklaşımının savaş

lisin oluşturulacağını, bunun için
de seçimlere gidileceğini, ayrıca
referandum yapmayı tasarladık-
larını belirttiler. ERNK temsilci-
leri, konuşmalarını "Uluslararası
kurumlar soruna TC'nin bakış
açısıyla yaklaşmamalıdır. Bizim
bu kurumlardan beklentimiz ob-
jektif bir tavır takınarak sorunun
daha fazla kan dökülmeden çö-
zülebilemesi için gerekli katkıyı
yapmalarıdır" diyerek bitirdiler.
AT'ye ait kurum yetkilileri de bu
açıklamaları ve kendilerine ilet-
ilen belgeleri inceleyeceklerini ve
durumu yeniden gözden geçire-
ceklerini belirttiler.

Avrupa Parlamentosu Başkanı
adına kendisiyle görüşülen Baş-
kan Yardımcısı Portekizli Cra-
vinhio ise, heyet olarak yapılan
benzer konuşmaları dinledikten
sonra, Avrupa Parlamentosu'nun
geçmişten beri bu sorunu yakı-
nından izlediğini, sorunun de-
mokratik süreç içerisinde çö-
zümlenmesinden yana oldukları-
nı söyledi.

Belçika Dışişleri Bakanlığı dü-
zeyinde yapılan görüşmede de,
benzer bir havada geçti.

Brüksel Yürüyüşü'nü destekleyen Avrupalı kurum, örgüt ve kişiler:

Belçika:

Flaman Yeşiller Partisi (AGALEV)
Belçika Liberal Partisi (PVV)
Jef Sleenckx (Sosyalist Parti Milletvekili)
Hugo van Rampaey (Hristiyan Halk Partisi Senatörü)
Nelly Maes (Halkın Birlik Partisi Senatörü)
Wallanien Yeşiller Partisi-Liege Seksiyonu
Belçika İşçi Sendikası Genel Federasyonu
Belçika İşçi Partisi
Şili Komitesi
KWAİ
SAP
OXFAM

Almanya

Mediko Uluslararası
Hümanistler Birliği
Hans Wallow (SPD Frankfurt Milletvekili)
PDS (Demokratik Sosyalizm Partisi)
Gregor Gysi (PDS Başkanı ve Federal Parlamenteoda
Milletvekili)
Ulla Jelpke (PDS Milletvekili)
Berlin Özerk Üniversitesi
Yeşiller Partisi-Beirn
Yeşiller Partisi-Nürnberg
Yeşiller Partisi-Münster
Angelika Beer (Yeşiller Partisi Federal Parti Meclisi üyesi)
Harald Weinigen (Nürnberg-DGB Başkanı)

İngiltere

İşçi Partisi
Stan Newens (İşçi Partisi Milletvekili)
İngiltere İşçi Partisi Dış İlişkiler Sekreterliği
Pauline Green (İngiltere İşçi Partisi Avrupa Parlamentosu Par-
lamenteri)
Martha Osomor

İskoçya

İskoç Ulusal Partisi
İskoç Sosyalist Partisi

İtalya

Yeşiller Partisi
İtalyan Demokratik Sosyalist Partisi
CİGL Sendikası
CİSL Sendikası

İspanya

Sol birlik
BASK Ulusal Parti
Katalonya İnisiyatifi
Katalonya Cumhuriyeti

İsviçre

Yeşiller Partisi

Basın Sendikası
Mario Oppizzi (ACAT Sekreteri)
Josef Lang (Zug Kantonu Milletvekili)
Hans Jurg Weder (Milletvekili)
Andreas Gross (Milletvekili)
Pierre Marti (Cenevre Parlamentosu Başkanı)

Fransa

Genel İşçi Sendikası Konfederasyonu-CGT
Nouveaux Droits de l'Homme
Ulusal Eğitim Federasyonu-FEN
Cimade (Uluslararası İlticacılar Merkezi)
Yeşiller Partisi
Andrien Durand (Milletvekili)
Komünistler Parlamento Grubu

Avusturya

Irmtraut Karlson (SPD Milletvekili)
Sosyalist Gençlik
Genç Nesil adına Hans Marcher
Yeşiller Partisi
Yeşiller Parlamento Grubu

İsveç

İngbritt İrhammer (Milletvekili)
Marianne Andersson (Milletvekili)
Christiana Linderham (Milletvekili)
Komünist Partisi (KPML-r)
Sosyalist Parti

Afrika Ulusal Kongresi-ANC

Avrupa Parlamentosu'ndan
Gökkuşluğu Grubu
Vassily Ephremidis (Milletvekili)
Alexander Langer (Milletvekili)
Alexandros Alvanos (Milletvekili)

Kıbrıs

Kıbrıs Komünist Partisi (AKEL)
Sosyalist Partisi (EDEK)
Kıbrıs Demokrat Partisi (DİKO)
Kıbrıs Komünist Yenileme Partisi (EDİSO)
PASOK Dış İlişkiler Sekreterliği (Yunanistan)

Ayrıca 60'ın üzerinde Kürt federasyonu, derneği ve dayanışma
grupları yürüyüşü desteklediler.

Sorularımızı genç bir bayana yöneltiyoruz:

- Kaç yaşındasınız?
- 18 yaşımdayım.
- Adınız ne?
- Songül.
- Neden bu yürüyüşe katıldınız?
- Halkımla beraber olmak, çektiği acılara ortak olmak için. Cizre'de, Nusaybin'de kadınların tanklara, mermilere karşı yürümesi beni çok etkiledi. Bu yürüyüşün yapıldığını duyduğumda evde kalmayı onuruma yediremedim.
- Sizce bu yürüyüşün amacı nedir?
- Biz Kürtlerin elde edilmesi gereken bazı haklarımızın olduğunu dünyaya duyurmak.
- Nasıl buldunuz yürüyüşü?
- Hayatımda ilk olarak böyle kalabalık bir yürüyüşe katılıyorum. Çok sevinçliyim, mutluyum.

rını havuzun soğuk sularına sok-
tular.

Aynı günlerden gelenlerin
birbirleriyle tartışması, buluş-
ması, yürüyüş hakkında görüş
alışverişlerinde bulunması, Kür-
distan'daki bağımsızlık ve özgür-
lük savaşının kendilerini Brüksel
gibi ve hiçbir zaman adını bile
duymadıkları Cinquantenaire Mey-
danı'nda buluşturması onları se-
vindiriyordu.

Müzik şöleninden sonra bir
ERNK temsilcisinin yürüyüşün
anlam ve önemini vurgulayan ko-
nuşmasının kitlelerin coşkun al-
kışları ve sloganlarıyla sık sık ke-
silmesi; "Yaşasın halk meclisi-
miz", "Yaşasın halk ayaklanma-
sı", "Vur gerilla vur Kürdistan'ı
kur", "Başkan APO'ya bin se-

niyordu. Herkes Brüksel'de de
gördü ki, "PKK halktır, halk da
PKK'dir". Bunun bilincine va-
ran Avrupalı bazı parlamenter-
ler, ERNK temsilcisinden sonra
konuştular. Kürt halkının ulusal
kurtuluş mücadelesini destekle-
diklerini, Türkiye hükümetinin
Kürt halkına yönelik uygulamal-
arını insanlık dışı bulduklarını,
Kürt halkının kendi kaderini
tayin etmesi gerektiğini vurgula-
dılar.

Saat 18.00'de yürüyüş sona
erdi. Brüksel sokaklarına dağılan
kitleler caddeleri renga renk süs-
lediler. Ve binlerce araba Avru-
pa'nın değişik ülkelerine doğru
yola çıktığında Brüksel'i sessiz
bir kent olarak arkalarında bırak-
tılar.

ERNK temsilcileri Avrupa Topluluğu ve Parlamentosu yetkilileriyle görüştü

21 Mayıs'ta Belçika'nın baş-
kenti Brüksel'de yapılan ve 30
bin kişinin katıldığı yürüyüş es-
nasında ERNK temsilcileri ve
çeşitli uluslararası şahsiyetlerden

yaptıkları ekonomik, siyasi ve as-
keri desteğin durdurulması tale-
biyle yapılan görüşmeleri özet-
leyerek veriyoruz.

İçlerinde Belçika Hristiyan

Yürüyüş sırasında ağlayan yaşlı bir amcayı görünce
dayanamayıp merak ediyoruz nedenini:

- Amca niye ağlıyorsun? Rahatsız mısın?
- Yok yavrum rahatsız falan deliğim, sevincimdena-
ğlıyorum. Ben daha önce çocuklarımı derneğe bile gön-
dermezdim, onları engelledim. Ama burada gördüm ki,
Kürdistan kurtulmuş, kurtulacak demiyorum, kurtulmuş
diyorum. Çünkü bu kadar Kürt bir araya geldikten sonra
Kürdistan kurtulmuş demektir.

oluşan dört ayrı heyet Avrupa
Topluluğu Bakanlar Konseyi, AT
Avrupa Komisyonu ve Avrupa
Parlamentosu Başkanlığı ile Bel-
çika Dışişleri Bakanlığı düzeyin-
de görüşmeler yaptı. Kürdistan
halkının ulusal haklarının tanın-

Halk Partisi Senatörü Hugo van
Rompaey, Belçika Yeşiller Parti-
si Senatörü Jef Uluburgs, Belçika
Sosyalist Parti Milletvekili Jey
Sleenckx, İngiltere Katolik Kilise-
ler Birliği Dışişlikler Sorumlusu
Michael Feeney, Avukat Hans

Beyaz bir kazak giymiş orta yaşlı bir bayana soruyoruz:

- Bu yürüyüşe neden katıldınız?
- Kürt halkının mücadelesinin bilincinde olduğum için katıldım.
- Yürüyüşün amacını biliyor musunuz?
- Avrupa halkı Kürt halkının varlığını öğrensin, onun da kendi kaderini tayin etme hakkının olduğunu bilsin diye bu yürüyüş yapılıyor.
- İlk olarak mı böyle kalabalık bir yürüyüşe katılıyorsunuz?
- Çok etkilendim. Bu kadar büyük bir kalabalıkla birlikte yürümek insana sevinç ve güven veriyor. Katıldığım yürüyüşlerin en büyüğü ve en görkemlisidir.
- Siz yalnız mı geldiniz?
- Hayır Almanya'dan iki kızım ve eşimle birlikte geldik, onlarla birlikte yürüyorum.

ması, Kürdistan sorununun gö-
rüşmeler yoluyla çözülebileceği
için Avrupa ülkelerinin TC'ye

Éberhard Schulz ve Medico İn-
ternational Başkanı Hans Brand-
scheid'in de bulunduğu heyet,

daha da boyutlandığını, Kür-
distan ulusal kurtuluş hareketi

ERNK tarafından oluşturulan
heyetin görüştüğü her dört ku-

O gün Brüksel Kürtlerind!

Foto: Berxwedan

olarak sorunun siyasi görüş-
meler yoluyla çözümüne açık ol-
duklarını ve diyalog çağrısında
bulunduklarını, ama TC'nin ısr-
arla bundan kaçınarak askeri
şiddet politikasına devam ettiğini
vurguladılar. Türkiye'de parla-
mento dahil bütün devlet kurum-
larının Kürt halkına kapalı olma-
sı nedeniyle Kürt halkının da
kendi ulusal kurumlarını oluş-
turmakla karşı karşıya bulun-
duğunu, ilk etapta bir ulusal mec-

rumun temsilcilerinin ortak
görüşü, sorunu, TC'nin kendile-
rine yansıttığı tarzda görme-
diklerini, devam eden insan hak-
ları ihlallerinin bilincinde ol-
duklarını ve PKK'nın siyasi çö-
züm önerisini çok akılcı bulduk-
larını, kendilerinin de çözümün
aynı paralelde olması gerektiği-
ne inandıklarını, ayrıca ERNK
tarafından sunulan mektup ve
belgeleri inceleyeceklerini be-
lirttiler.

Alman devleti, Türk devleti ve Kürt "ortak payda" sı

Harold Pinter'in Mountain Langaug -Dağ Dili- oyununa dayanarak olmuş, modern zamanların en acımasız bir baskısını "resmi politika" olarak uygulamış ve varlığını anti-Kürt politika temeli üzerine şekillendirmiş kemalizmin, dolayısıyla Türk devletinin en büyük destekçilerinden biri de, her zaman Federal Alman Cumhuriyeti olmuştur.

Alman devletinin "kriz" anlarında, Türk devletini "Kürt sorunu" karşısında "sıkıştırması" çok kuşkuludur. Çünkü Türk devleti, Kürt varlığını bile inkara kadar varan resmi politikasını, Alman devletinin açık desteğiyle yürütmüştür. Alman devleti, bu konuda hep ortak sorumluluk yüklenmiştir.

Bu konudaki en güzel "ortaklık" örneklerinden biri de "isim sorunu"dur. Özellikle 12 Eylül faşizminden sonra çıkarılan yasalarla, "Türkçe olmayan", daha doğru bir ifadeyle, ağırlıklı olarak "Kürtçe olan" isimlerin çocuklara verilmesi yasaklanmıştır. Nüfus müdürlüklerinin "en önemli" görevlerinden biri de bu tür "Kürtçe olan" isimlerin çocuklara verilmesini engellemek ya da ısrar edenlerin kanuni takibata uğramasını sağlamaktır.

Ancak bu inkar ve baskı politikasının sadece Türkiye ile sınırlı kalmadığını, Alman nüfus müdürlüklerinin "Kürt politikası" da gösteriyor. Almanya'da çocuğu olan TC vatandaşı bir Kürdistanlı çocuğuna Zozan, Bijar gibi isimleri koymuyor. Alman makamlarının geçen yılın Nisan ayına dek süren bu inkar politikasının, bugün tamamen ortadan kalkmasa da yer yer "yumuşadığı" görülüyor. Kürdistanlılar, Almanya'nın bazı eyaletlerinde çocuklarına Kürtçe isim vermekte güçlük çekmezken, bu inkar politikası birçok eyalette geçmişi aratmayacak sertlikle sürdürülüyor.

Alman nüfus müdürlükleri, Türk konsolosluklarından aldıkları "isim listeleri" ile karşılaşınca "Kürtçe isim" isteklerini geri çevirebiliyorlar. Geri çeviriyorlar. Bu uygulama, Kuzey Kürdistan'da isimleri her nasılsa o zamana dek Türkçeleştirilmemiş 13 bin Kürt köyünün isminin Türkçeleştirildiği

1985 yılından bu yana yürürlüktedir. Kürtler, çocuklarına sadece kendi topraklarında değil, Birleşik Almanya'da da Kürtçe isim koymuyorlar. Bazı bölgelerde, Kürt anne-babaların, isim konusunda direktmeleri üzerine, Alman makamlarının değişik yollar aradıkları da görülüyor. Alman nüfus

turmayla karşılaşabilirsiniz" deyip anne-babaları inatlarından vazgeçirmeye çalıştıkları görülüyor.

Ancak Alman devletinin de uyguladığı bu inkar politikasının, son bir yıl içinde, özellikle geçen yılın Nisan ayından bu yana "yumuşadığı" görülüyor. Bunu sadece Alman devletinin aldığı bir karar olarak görmek son derece yanıltıcı. Hatırlanırsa geçtiğimiz yılın Mart ayı içinde Türk devleti, "Kürt" kelimesini anmadan, ancak Kürtlere gönderme yaparak, artık insanların "kendi anadillerinde konuşabileceklerini" yasayla karara bağladı. Elbette bu yasa dünyaya propaganda edildiği şekliyle uygulanmamaktadır. Ve elbette bunu "demokratik kazanım" olarak algılamak gerekir; tersine bunu, Kürt uyanışı karşısında, Türk devletinin anti-Kürt politika üzerine kurulu temelini yıkıldığının en açık itirafı olarak saymak gerekir. Kürt uyanışı elbette Alman devletini düşünmeye mecbur kılacaktır. Ayrıca özellikle Körfez Katliamından sonra yaşanan Kürt katliamıyla dünyanın gözü Kürdistan'a dolayısıyla Kürtlere çevrilmiş ve yeni bir kamuoyu oluşmuştu. Alman devletinin isimler konusunda göreceli "yumuşaması" sayılanların toplam sonucudur.

Ancak tüm bunlara rağmen, modern zamanların insanlık ayıbı olan "isim yasası"nın Alman televizyon kanallarının haber programlarına girmesine rağmen, bu konuda köktenci bir çözüm hala getirilebilmiş değil. Alman aydınının ve kamuoyunun bu konuda çok açık bir tepkisi yok.

31.5.1992
M.K.

Alman polisi Türkiye'yi protesto eden Kürtlere saldırıyor

Foto: Berxwedan

müdürlükleri, Kürt anne-babalardan, çocuklarına verdikleri ismin, bir isim ve bu ismin bir "anlamı" olduğunu "bilirkişi raporu" ile kanıtlamalarını istiyor. Bazı Alman nüfus müdürlüklerinde ise, "Biz size Kürtçe isim verebiliriz, bu büyük bir problem değil, ancak Türkiye'ye gittiğinizde, yasal koşu-

programlarına girmesine rağmen, bu konuda köktenci bir çözüm hala getirilebilmiş değil. Alman aydınının ve kamuoyunun bu konuda çok açık bir tepkisi yok.

Türk emperyalizmi ve görevler

Yalçın Küçük

Marx'ın, "free trade", serbest ticaret lehine incelemesi hep tartışılmıştır, hep tartışılması gerekiyor. Emperyalizmin eşliğinde, ekonomik düzlemdeki "free trade" serbest ti-

cünün meta haline gelmesi başlı başına "ilericidir", bunu itirazsız tekrarlıyorum. İşte burada gelecekteki ilerici ağırlık ile bugünkü gericiilik arasında bir ayrım yapılamamış olmasına üzülüyorum. Çelişkinin ilerleticiliği, çelişkisi artmış bir gelecek ve bu yolla çelişkileri biriktirmek bir yanda ve günün gericiiliği diğer yanda

meye çalışıyordu. Bu tez, benim çalışmalarımda yeteri kadar ele alındı; burada, formüle etmekle yetiniyorum.

Üç: Türkiye bugün, Amerikan emperyalizminin üst yönetiminde kendisi bir ikinci sınıf emperyalist devlet olmaya özeniyor. Bunu tartışmak durumundayım; fakat, tam bu sırada 1920 yıllarında kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin büyük bir tehdit altında olduğunu tartışma gereği bile duymuyorum. Bana ve benim bilimsel olmak isteyen değerlendirmeme göre, Türkiye Cumhuriyeti Düzeni bitmiştir. Birinci düzen, kendi mantığı içinde canlılığını yitirmiştir; bundan kuşku duymuyorum.

Bu açıdan bakarak, bir "Türk Emperyalizmi" tartışmasının işte tam bu sırada ortaya çıkmasını bir rastlantı olarak görmüyorum. Birinci Cumhuriyet Düzeni, kendini tehdit altında görüyor ve varlığını sürdürürebilmek için emperyalist senaryolar peşinde koşuyor.

Bana göre, Türk gericiiliği kendisini sürdürmeye yetmiyor. Türk emperyalizmi Türk gericiiliğinin yeni gericiiliklerle eklemlenme arayışındır.

Peki gerçekleşecek mi; bu sorunun cevabı yalnızca Türk emperyalist heveslere bağlı görünmüyor. Türk oligarşisinin zorunlulukları kadar uluslararası ilişki ve dengeler de ağırlık

ifade etme gereğini duyuyorum. Marx, Engels ve bunlara bağlı olarak devleti yeteri ölçüde açık yazamadılar. Lenin, emperyalizm ile tekeller düzeni arasındaki birebir ilişkiyi vurguladı ve öne çıkardı; çok yerindedir. Tekeller düzeni olmadan bir emperyalizm düşünmeyi mümkün göremiyorum. Emperyalizm, tekelli düzenin dışı yansımasıdır.

Bir parantez açıyorum; eğer artık "faşizm" sözcüğü kullanılmazsa, "bizim" bilimimiz daha açık olacaktır. Ancak bu sözcüğü ben de kullanmaktan geri kalmıyorum. itirazım şura-dadır, tekelli düzen içine faşizmin içerildiği bir düzen olarak ortaya çıkıyor. İstenirse tekelli düzene sürekli faşizm de denilebilir; doğrudur ve bu doğru karşısında "faşizm" sözcüğünü kullanmak sadece tekrar anlamına geliyor.

Fakat "biz", "Bab-ı Ali Kapısı" türünden tekrarları asimile etmiş bir topluluğuz. Bununla parantezi kapatıyorum.

Devrimci marksizmin, leninizmin, kurucularının devleti açıklıkla yazamayışlarında Hegel'e bağlılıklarının rolü var. Bundan öte bireysel yaşamlarında devleti yeteri ölçüde tanımadılar; Marx ve Engels, sık sık ülke değiştirmekle birlikte yine de Sanayi Devrimi sonrası liberalizmini yaşadılar. Lenin'in ise Sibirya

"...Devrimci marksizmin, leninizmin, kurucularının devleti açıklıkla yazamayışlarında Hegel'e bağlılıklarının rolü var. Bundan öte bireysel yaşamlarında devleti yeteri ölçüde tanımadılar; Marx ve Engels, sık sık ülke değiştirmekle birlikte yine de Sanayi Devrimi sonrası liberalizmini yaşadılar. Lenin'in ise Sibirya deneyi pitoresktir ve bunun dışında hep Avrupa'da kaldı..."

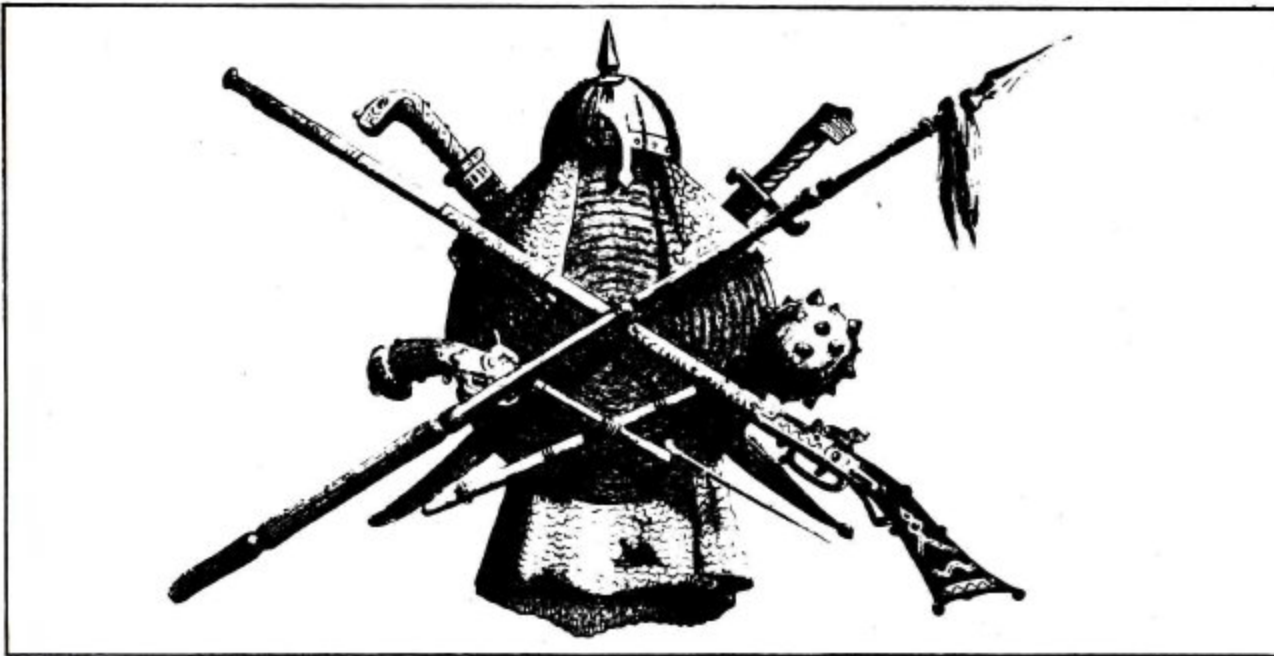
taşıyor. Hepsinin tartışılmasını öneriyorum.

Bu tartışma içinde teoride "yerimizi" bulma imkanı da çıkabilecektir, zaman zaman çok kısa envanter çabalarının hoşgörüsü karşılanacağını umuyorum. Emperyalizmin devletle ve devletin büyümesi ile yakın bir ilişkisini görüyorum.

Yalnızca yeni kuşakları cüretkar düşünmeye hazırlamak, ve alıştırmak için daha grotesque

deneyi pitoresktir ve bunun dışında hep Avrupa'da kaldı.

Devlet, bu bölgede, çok daha çıplaktır. 1990 yılı Ağustos ayında, İskenderun'da Halkevi'nin toplantısında, güney kebablarının şişinden de yararlanarak, devleti önce bir zor toplamı ve sonra da şişler demeti olarak anlatmaya çalıştım. Her zor, bir vektör ya da bir şiştir. Önemli olan bu şişlerin bir bağla birbiri-

Antik Kürt silahları

caret nitelemesi yerini "open door", "açık kapı" tamlamasına bırakıyor. Emperyalist aşamaya giren her devlet, kendisi için, bütün kapıların ya da çoğunluğunun açık olmasını istiyor. Açmak için zor kullanıyor.

Bu incelemeyi, Türk hükümetinin, Kars'ın "Aralık" ilçesinden Nahçıvan'a yeni bir pasaport kapısı açmaya karar verdiğini açıkladığı günde yazıyorum. Şu soru ortadadır: "Türk emperyalizmi gerçekleşecek midir?" Bu soruyla ilgili olarak iki nokta var; birincisi senaryodur. İkincisi ise bunun başarılı olup olmayacağı noktasıdır. Her ikisi de tartışmaya açık ve tartışmaya değer görünüyor.

Pek çok önerim var; birbirine karıştırmaktan korkuyorum. Bu nedenle özenle yazmak istiyorum ve titizlikle okunmasını diliyorum.

Karl Marx, serbest ticarete övgü dükzerken, serbest ticaretle geri topraklara kapitalist ilişkilerin akmaya başlayacağına vurgu düşüyordu. Güzel; ürünün metalaşması ve işgü-

duruyorlar.

Geri üretim ilişkilerini parçalayıcı etkisinden dolayı emperyalizm "ilericidir". Güzel; ancak emperyalizm gericiiliklerin bütünleşmesi ve birbirine eklenmesi de demek oluyor. Bu noktanın ihmal edildiğini düşünüyorum.

Emperyalizm, gericiiliklerin eklemlenmesi sürecidir.

Önemli mi; önemli bulgu, daha önemli sorulara kapı açabilir. Benim, gericiiliklerin eklemlenmesi düşüncem, bana, çok daha önemli soruların kapısını açıyor.

Bir: Emperyalizmi arayan düzen içinde tehdit altındadır.

Doğru mu; bunun tartışmasını, daha sonraya ve bu açıdan yapılacak araştırmalara bırakıyorum.

İki: Türkiye Cumhuriyeti, kısaca TC, İkinci Dünya Savaşı'nın sonunda Amerikan emperyalizmiyle eklemlenirken, içinde tehdit altındaydı ve bunu, dıştan tehdit görüntüsüyle ört-

ne bağlanması değil, bununla birlikte, bunların birbirine göre yönleridir. Diktatörlük, şişlerin hepsinin yönünü birleştirerek kalın bir şiş oluşturmaktır. Demokrasi, şişlerin yönlerinin birbirinin şiddetini azaltan biçimde birbiriyle çeliştikleri bir durumdur.

Tekeller düzeni, şişlerin tek yönlü bir demet haline getirilmesidir.

Ben bundan Türkiye'de "devletin büyümesi yasası" adlı bir eğilimi çıkardım. Önemli buluyorum. Evren-Özal ve Özal-Demirel rejimlerinde devletin küçüldüğünün iddia edilmesine karşılık "devletin büyümesi yasası" son derece aydınlatıcı görünüyor. Eğer doğruysa, bir başka bilimdir.

Bir parantez açıyorum ve bu "başka bilim" adına "övünme" izin verilmesini istiyorum. Bu toplantıda bana, ufukta beliren Irak Savaşı nedeniyle Partiya Karkeren Kurdistan'ın tutumunun ne olacağı sorulmuştu; yayınlarımızda yer aldığını hatırlıyorum. Cevabım, eğer savaş çıkarsa, bunun PKK için yeni imkanlar açacağı

Generaller rejimi, devletin büyümesini gerçekleştirmede çok önemli işlevler üstleniyor.

Bir ara sonuca yaklaşıyorum: Büyümüş devlet, içerde artan zorunu, dışarda da kullanmak durumundadır. Son on yıl bunun hazırlıklarıyla geçiyor.

Üç hazırlık sürecinden söz etmem gerekiyor. Bir: 1970 yıllarının başlarındaki petrol krizinden sonra euro-dollar, petro-dollar'a dönüştü ve petrol ülkesi Arap devletlerinin elinde çok büyük ölçülerde dolar birikti. Bunları bir inşaat humması halinde kullanmayı denediler. Türkiye müteahhitleri, Arap ülkelerinde taahhüt işlerine giriştiler. Bu, Türk büyük sermayesinin dışarda iş yapmasının çiraklık dönemidir: İş almayı, rüşvet vermeyi, yabancı uluslardan adam tutmayı, politikacı satın almayı, Türkofil odaklar yaratmayı öğrenmeye başladılar.

Bir öğrenme sürecidir; kırarak, yırtarak, devirerek, dış dünyada iş yapmayı öğrenmeye başladılar. Bu, çok yeni bir durumdur.

İki: Irak Kürdistanı'nda PKK eylemliliği sınır ötesinde hava kuvvetleri kullanmasına

askeri operasyonlardan büyük tedirginlik duyacak politikacılar. Demirel, Irak Kürdistanı'ndaki Kürtler üzerinde kuvvet kullanmayı bir iç güvenlik operasyonu sayıyor.

Söylenenlerden şu çıkıyor: Eğer emperyalist senaryolar geçerli olacaksa, bu tür politikacıların devrinin de sona ermesi zorunludur. Politikacılar ve bugünkü komuta kademesi, alışkanlıklarıyla birlikte, değişecektir; bundan kuşku duymuyorum.

Peki, Türk emperyalizmi, bir üst emperyalizmin altında da olsa, kendine özgü bir emperyalist düzen gerçekleştirebilecek mi; ekonomisinin bunu zorlayacağı kesindir. Türkiye kapitalizminin anarşik yapısı, başta otomotif sanayii, büyük tekeller arasındaki pazar yarışı, gelişmenin eşitsizliği yasasıyla birleştiğinde, pek çok önemli üretim alanında Türkiye'yi dış pazara muhtaç duruma sokuyor. Dış pazarlar daha yüksek bir ideolojik saldırı ve mutlaka militarist operasyonlarla elde edilebiliyor; tekelli düzenlerde silah üretimi, sadece bir artık değerinin realizasyonu mekanizması değil aynı zamanda iç ve dış saldırıların gereği oluyorlar.

Ancak ekonomik zorunluluk başkadır, emperyalizmin gerçekleşmesi bambaşkadır. İkinci daha pek çok faktöre dayanıyor; bunlar içinde Türkiye türünden ancak ikinci sınıf bir emperyalizme aday bir ekonomi için başlıca emperyalist güçler arasında eksenleşmenin ayrı bir yeri var. Burada, bu bağlamda, sözü uzatmadan şunu söyleyebiliyorum: Washington'un Moskova ile bir eksen tutacağı gittikçe daha büyük ihtimal olarak ortaya çıkıyor. Bu ise, zaman içinde hem Türkiye'nin Washington'un desteğini kaybetmesi ve hem de büyük bir tekelli dev olmaya aday Rusya'nın rekabetle karşılaşması anlamına geliyor.

Ermenistan'ın şimdiki Dışişleri Bakanı Sovyetler Birliği çözülünceye kadar bir Amerikan yurttaşdır ve Amerika'da Ermeni kökenli ünlü bir tarihçinin oğlu olmanın dışında bir özelliği bilinmiyor. Ermenistan, aynı zamanda, Rusya'nın yakınlığından kopmamayı bir tarihsel çizgi saymıştır; önemli bir birliktelik ve engel beliriyor.

Nagorno Karabağ ve arkasından Nahçıvan'daki gelişmeler, bebeklik dönemindeki Türk emperyalizmi için umut kırıcı görünüyor; "küçük" Ermenistan devleti, Türkiye Cumhuriyeti'ni zaafa ve çaresizliğe itebilmiştir. Bu, benim açımdan beklenebilir ancak Türk propagandası nedeniyle beklenilmez görünen gelişme üzerinde de durmam gerekiyor.

Önce bir noktaya daha işaret etme zorunlu-

"...Jingoist Cengiz Çandar hem çok açık bir büyük Türkiye borazanı çalışıyor ve hem de Nagorno Karabağ ile Nahçıvan için kuvvet kullanılmasının şampiyonluğunu yapıyor..."

dur; Türkiye, dışardan, içerdeki Türklerin gördükleri türden görülüyor. Mustafa Kemal, yirminci yüzyıl başlarında Türk politikacıları içinde en temkinlisi ve ufkunu en dar olanlarından birisidir; yönetime gelmesinde, yorgun ve yenilgiye alışmış yenikçi Türk halkının psikolojisine uygun düşmesinin ayrı bir ağırlığı olduğunu düşünüyorum. Misak-ı Milli, Kemal Paşa'ya ve Kemal Tahir'in romanının adıyla "yorgun savaşçı" bir kütleye uygun düşüyor.

Kemalizm, Misak-ı Milli bakışını, içerde çok yoğun ve şiddetli bir türkifikasyon politikasıyla yerleştiriyor; türkifikasyon ve Misak-ı Milli sınırları içinde düşünme ise tüm kütlelere, tarih yazımına ve entelijansiyaya kakılıyor.

Fakat Birinci Cumhuriyet ve kemalizm Türklerin tarihinde sanıldığından daha kısa bir süreçtir; ayrıca dışardakiler hiçbir zaman bu bakışla değerlendirmiyorlar. Ermeniler, Azeriler, Kafkasya'nın ve Orta Asya'nın diğer halkları ve hiç kuşkusuz Ruslar için Türkiye ekspansiyonist ve Türk yönetimi her zaman aşırı baskıcıdır. Bu nedenle muhtemel bir Türk emperyalizmine, iç Türklerin gözlükleriyle bakmadıklarından kuşku duymuyorum.

İkinci nokta şudur: Birinci Cumhuriyet, somut olarak Ermeni ve Elenler'e karşı ve dünyanın da yorgun, üstelik yeni Sovyet düzenini ortadan kaldırma ya da sınırlar konusunda anlaşamadıkları bir zamanda, bir kurtuluş savaşında ortaya çıkıyor. Bu kurtuluş savaşında Türk liderliğinin Kürt liderleriyle bir ittifak

kurabilmiş olmaları büyük başarıdır: Kemal ve arkadaşları, Kürt şeyhleri ve aşiret reisleriyle bir ittifak kurarak, savaşın başındaki ilerici Türk birliklerini ve brigadlarını temizleyebildiler. Daha kısa bir söyleyişle, kurtuluş savaşının başında sayılabilecek bir noktada, Kürt ge-

"...Türk yönetenlerinin Kuzey Irak'ta bir Kürt devleti için Washington'dan gelen hazırlıklara anti-PKK ve Türkofil olması koşuluyla razı olması ve hatta katkıda bulunmaya çalışması son derece dikkat çekicidir..."

riciliğiyle Türk ilericiliğini takas edebildiler. Şimdi bu koşulların hiç birisi bulunmuyor. Elenler, krallık kurumundan gelen bir iç savaş tartışması içinde olmamak bir yana, Kıbrıs nedeniyle kendilerini savunmada görüyorlar. Ermeniler dağınık bir kütle olma aşamasını geride bırakmış ve bir örgütlü devlet olabilmişlerdir. Kürtler ise devlet olmanın eşiğinde ve Türk gericiliğine karşı şiddetli bir mücadelenin önündedirler.

Peki sonuç ne oluyor? Müdahalesiz bir sonucu düşünmüyorum. Türk gericiliğinin ekonomik zorunlulukların ötesinde Orta Asya'da ayrık otları türünden fıskıran Türk müslüman gericiliği ihtiyacının arttığını düşünüyorum. Eylülüst darbe ile oligarkların kolayca kazandıkları ve Sovyet sisteminin çözülüşüyle pekişen güvenleri, son zamanlarda sarsılmaya başlıyor. Aslında güven birikimi olmayan Türkler için "bir avuç terörist" olarak söylenen, uzun süre adı ağza alınmayan Kürt mücadalesinin PKK adı telaffuz edilerek bütün uluslararası platformlara getirilmesi ve resmi bildirilerde isminin yer alması için ısrar edilmesi, bir güven yıkılışı olarak da ele alınabilir ve ben alınması gerektiğini sanıyorum. Türk yönetenlerinin Kuzey Irak'ta bir Kürt devleti için Washington'dan gelen hazırlıklara anti-PKK ve Türkofil olması koşuluyla razı olması ve hatta katkıda bulunmaya çalışması son derece dikkat çekicidir; Türk yönetenlerinin böylesine hızlı manevralara hazırlıklı olduklarını söylemek zor görünüyor. Buna önlenemeyen Ermeni ilerleyişi de eklenebilir; Türk yönetenlerini, gericilik eklenmesi için büyük bir baskı altına sokabileceğini düşünmek durumundayım.

Peki sonuç ne oluyor? Bana göre müdahale etmek gerekiyor. Geç kalmadan müdahale etmek gerekiyor.

Acil müdahale, Bakü'ye, Erivan'a, Almaa-ta'ya, Taşkent'e ve öncelikle Moskova ve Leningrad'a yayınlarımızı götürmektir. Büyük bir açlık olduğunu düşünüyorum.

Artık dünya tersine dönmüştür: Bu bölge insanı yıllarca Moskova'dan, Leningrad'tan, Bakü'den, Erivan'dan gelecek bir yayını dört gözle beklemiştir. Şimdi yayınlarımıza eklemek kadar ihtiyaçları var.

Dünya devrimciliğinin, öncelikle bu bölgenin çaresiz devrimcilerinin, bölgenin devrimci yayınlarına eklemek kadar ihtiyaçları olduklarından hiç kuşku duymuyorum.

Devrim ve bilim, bisiklet üstündedir: Sürekli pedalin çevrilmesi zorunlu oluyor. Pedalin çevrilmesi durunca, devrim ve bilim düşüyor. Misyon, bir kelebek türünden başka bölgelere geçiyor ve uçuyor.

Zayıf Bolşevik Partisi'nin her bakımdan inatlı ve hülyalı bir çocuğu olan Ekim Devrimi'nin mirasçıları, kendilerini koruyabilmek için, genişliklere yayıldılar. Yayıldıkları yerleri koruyabilmek için kendilerini feda ettiler.

Yatay ve dikey olarak devrimlerini derinleştirmediler.

Bilimleri durdu; kısır bir kadının kendisini tekrarlamasına döndü. Bilim adamları, bu bölgenin köylerinden bilinen yalancı imamlara benzediler.

Kendi bilimlerinden çare çıkarmaları imkansız görünüyor.

Yeni kuşaklarına devrim hülyasının daha derinden götürülmesi gerekiyor.

Bu görevdir. Bunun için bizlerin de "Misak-ı Milli" kafamızı terk etmemiz zorunluluğu ortaya çıkıyor.

Terk etmeliyiz ve müdahale etmeliyiz.

Burada güç hesabı yapamayız: Gericiliklerin eklenmesine seyirci kalamayız.

Kalırsak ne olur? Belki de devrim ve bilim keleşliğini kayırırız. Ve hep gerici kalırız.

"...Bu toplantıda bana, ufukta beliren Irak Savaşı nedeniyle Partiya Karkeren Kurdistan'ın tutumunun ne olacağı sorulmuştu; yayınlarımızda yer aldığını hatırlıyorum. Cevabım, eğer savaş çıkarsa, bunun PKK için yeni imkanlar açacağı ve PKK Lideri Abdullah Öcalan'ın da soğukkanlı ve dikkatli hesap yapan bir lider olduğu, bu nedenle Irak krizine sadece Halepçe katliamı açısından bakmayacağı şeklinde oldu; zaman, beni doğruladı..."

ve PKK Lideri Abdullah Öcalan'ın da soğukkanlı ve dikkatli hesap yapan bir lider olduğu, bu nedenle Irak krizine sadece Halepçe katliamı açısından bakmayacağı şeklinde oldu; zaman, beni doğruladı.

Türk emperyalizmi arayışları, bir ölçüde de, bu imkanlara karşı bir tepkidir.

Parantezi kapatarak devleti yeniden açıyorum: Türk devleti büyümüştür. Hem zor demetine yeni şişler katılmıştır ve hem de şişlerin yönü, çok büyük ölçüde düzeltilmiş ve birbirine paralel hale getirilmiştir. 1950 yıllarında, Türkiye'nin rekabetçi kapitalizm döneminde ayrı bir şiş olan basın, kesinlikle devletleştirilmiş, istihbarat örgütleriyle bütünleşmiş ve artık ayrı bir "dördüncü kuvvet" olmaktan çıkarak, zoru artıran bir zor parçası haline gelmiştir. Üniversite aynı durumdadır. Entelijansiya, devletin bütünleşen bir kolu haline gelmiş ve gelmek üzeredir. Uzatmıyorum: Devletin büyümesi yasasından rahatlıkla söz etmenin mümkün olduğunu tekrarlıyorum.

Neden? Marksizmin, başarıya ulaşmayan her devrimci çıkışın, mutlaka daha büyük baskı örgütlenmesine yol açacağı yasası son derece doğrudur. 1970 yıllarında perspektiften yoksun bir devrimci durum yaşandı, devlet kendisini tehdit altında görünce, buna ve 1984 yılında başlayan PKK yönetimindeki Kürt Kalkışması'na karşı devlet büyüme yolunu seçti.

Yetmişli yılları ayrıntıyla irdeleyecek durumda değilim. Fakat polis içinde örgütlenme ve Pol-Der çıkışı, Harp Okulu içindeki devrimci gruplaşmalar son derece önemlidir. Bunun ötesinde, kitaplarımda Devrimci-Yol adına kaydettiğim hiç kuşkusuz tam bir iç savaş ve aynı zamanda tümüyle demokratik örgütlenmeler olan "Direniş Komiteleri" anımları gereken tarihler oluyorlar. Direniş Komiteleri'ni 15-16 Haziran 1970 tarihindeki DİSK yönetimli büyük işçi direnişinin gecekondu beldelerine yansımaları olarak görüyorum.

Büyük ürküntüdür, "Kızıl Korku" adını devralabilirim. Bu dönemdeki uluslararası finans dergileri, bu büyük ürküntünün tanıklarındırlar. Türkiye'den görülmemiş bir sermaye transferi yaşandı. Büyük sermaye, kişi ve sermaye düzeyinde, İsviçre'ye taşındı. Osmanlı burjuvazisinden sonra, Mustafa Kemal'in eşi Latife bir İsviçre sakinidir, Türk sermayesinin İsviçreleşmesi işte bu dönemde oluyor. İsviçre'nin önde gelen kentlerinde birer mahalle kurabiliyorlar.

Bunun önemi var: 24 Ocak 1980 yılında 1970 yıllarında faşist Şili'de denenene ekonomik politikaların, Türk parasının dışa açılmasının ve konvertibilite yolunda adımlar atılmasının, 1970 yıllarındaki "Kızıl Korku" ile dışa çıkan sermayeyle büyük bir bağlantısını görüyorum. Dışa çıkan sermaye içeriye girip tekrar çıkabilmek için yeni bir ekonomik düzen istiyor.

Bu düzen ancak generaller rejimiyle uygulanabilir.

imkan verdi. Önemlidir; İngiliz emperyalizmi donanmaya dayandı ve Amerikan emperyalizminde donanma kadar hava kuvvetleri ve hava nakliyatı önem kazanıyor. Henüz Türkiye hava nakliyatını öğrenmekten uzaktır ve 1974 Kıbrıs deneyimi öğretici olmaktan daha çok öğrenme yolunu kapatıyor. Ancak Irak Kürdistanı'ndaki hava kuvvetlerini ve Türkiye Kürdistanı'nda kara ve paramiliter birlikleri kullanmak, emperyalist öğrenmede önemli bir yer tutuyor.

Üç: Materyalizmin, yapılan işle bilincin ve buna eklenebilir, ufkun belirlenmesi ilkesi geçerliliğini hiç kaybetmiyor. Türkiye oligarkları ve menecerleri, içerdeki iddiaları ne olursa olsun, tümüyle bir çüş'ün çok ülkeli şirketin, orta düzeyde bir yöneticisinin bilinç ve ufkundadırlar. Türk Cumhuriyeti'nin başbakanını ya da bakanlarını küçük görseler bile bir çüş'ün genel müdürü ya da genel müdür yardımcısı karşısında kuyruk sallamayı öğrenmişlerdir. Bürokratları da aynı bilinç ve ufkunu paylaşıyorlar ve daha doğrusu paylaşıyorlardı.

Şimdi ve özellikle Sovyet düzeninin bağlı düzenlerle birlikte, çöküşünden beri ufuklarında önemli değişiklikler olması kaçınılmaz görünüyor. Bosna-Hersek ya da Nagorno Karabağ ya da Nahçıvan ile ilgilenmek, Türk bürokrat ve politikacıları için yeni bir durum oluyor.

Bu ufuk transformasyonunda Kürt silahlı mücadalesinin, başta İsmail Beşikçi olmak üzere az ancak etkin aydınların inatçı yazılarının etkisi ayrıca önemlidir. Fakat bu etki, iki yanlı sonuçlar doğuruyor, Türkiye entelijansiya da daha açık bir söyleyişle "ilerici" aydınları, "Küçük Türkiye" ve "Büyük Türkiye" olarak ikiye ayırıyor.

Örnekleri netlikle ortaya çıkmaya başladılar: Yakın zamanlarda solculuktan dönmüş olan eski ünlü solcu Çetin Altan'ın oğlu Ahmet Altan, belirgin bir "Küçük Türkiye" yanlısı kampanya yürütüyor. Kürdistan'ın Kürtlere verilmesiyle geriye kalan Küçük Türkiye'nin daha mutlu olacağını, anlaşılması zor bir irtibat mantığıyla ileri sürebiliyor. Bunun karşısında eski Maocu ve şimdi jingoist Cengiz Çandar hem çok açık bir büyük Türkiye borazanı çalışıyor ve hem de Nagorno Karabağ ile Nahçıvan için kuvvet kullanılmasının şampiyonluğunu yapıyor.

Bu ayrımın netleşeceğini ve büyüyeceğini tahmin etmek durumundayım. Emperyalist çıkışların arafesinde, küçük ülke yanlılarıyla jingoistlerin, birbirleriyle kanlı bıçaklı oldukları diğer ülkelerin tarihlerinde yazılıdır. Jingoistler, ekspansiyon olsalar bile pasifist politikacılara tahammül edemiyorlar.

Bir noktayı açıklıkla görebiliyorum. Başında Süleyman Demirel'in ve dış politikasının dümeninde ya da koltuğunda Hikmet Çetin'in bulunduğu bir hükümetin, emperyalist senaryolar için kuvvet kullanabileceğine hiç ihtimal vermiyorum. Her ikisi de ülke dışında

Avrupa'daki Kürdistanlıların örgütlenmeleri, toplumsal ilişkileri ve politikleşme süreci üzerine

Selim Ferat

21 Mayıs 1992, perşembe günü, Avrupa'nın politik başşehri olarak tanımlanan Brüksel'de 30 bin'e yakın Kürdistanlı ülkelerinin bağımsızlığı için 7'den 70'e tekvücut, kararlı adımlarla yürüdüler. Böyle bir yürüyüşün iş günü değil de, hafta sonu olması halinde, bu kitlenin 3-4 katını aşacağı kuşkusuzdur.

Bu ise, günümüzde ERNK'nin Avrupa'da yaşayan 600.000 Kürdistanlının (450.000'i Almanya'da yaşamaktadır) altıda birini harekete geçirdiğini göstermektedir.

Avrupa'da ilk kez bu yoğunlukta tüm katmanları içeren bir kitle, bu kadar inançlı, bu kadar kararlı ve bilinçli olarak bağımsız bir Kürdistan'a olan özlemini ve sömürgeci kıyımlara olan kinini haykırıyordu. Bu aşamaya nasıl gelindiğine cevap bulmak, Kürdistanlıların politize olma sürecinde hangi koşullarda yaşadıkları; Avrupa'da yaşayan Kürdistanlıların dün ve bugün gibi konuları aydınlatığımız ölçüde mümkündür. Bu soruları cevaplamak için Almanya'yı örnek olarak almamız gerekiyor. Bunun nedenlerinden en önemlisi, Avrupa'da yaşayan Kürdistanlıların dörtte üçünün bu ülkede yaşıyor olmaları; ikincisi, Avrupa'daki sorunlarının büyük ölçüde benzer olmasıdır.

Kürt kolonileri ve mültecilik yaşamında arayış

1960'lı yılların ortalarında Almanya'ya ücretli işçi olarak gelen Kürdistanlılar, özellikle Frankfurt, Stuttgart, Köln, Hamburg, Berlin ve Duisburg gibi endüstri merkezlerinde yaşamaktadırlar. '60'lı yıllarda, küçük çapta bile olsa, bir Kürt entellektüel eliti Avrupa'da Kürdistanı yayın ve kültür çalışması yapmıştır. Bunlar içerisinde en önemlileri: Fransa'da Prof. Kamran Ali Bedirhan, İsviçre'de ve Fransa'da İsmet Şerif Vanlı, Nureddin Zaza, İngiltere'de Tevfik Wehbi, Almanya'da ilk Kürt öğrencileri örgütü "NUKSE" (Avrupa'da Kürt Öğrencileri Ulusal Birliği)'ni kuran Cemal Nebez ve arkadaşlarının faaliyetleridir.

Tüm bunlar, dar anlamda bile olsa Kürt bilincinin yayılmasını sağlamış, Kürt kitleleri arasında buna oranla bir yaklaşma başlanmıştır. '60'lı yıllardan '70'li yılların yarısına kadar devam eden bu çalışmalar iki belirgin noktada somutlaşmışlardır:

1- Çalışmaların tümünde Kürtçü bir temel vardır. Bu anlamda Kürt ruhu ve geleneklerini ayakta tutmak önemli olmuştur.

2- Diğer bir arayış ise, Kürt lobisinin temellerini atmak olmuştur.

Bu çalışmaların başını hiç kuşkusuz Paris'te Fransız Doğu-bilimcilerini etrafında toparlayıp etkilemeye çalışan Kamuran Ali Bedirhan çekmektedir. Bu elbette çalışmanın bir kesitini oluşturmaktadır.

Dönemin çıkan yayınlarında, Kürt kültürü ve Kürdistan'a duyulan özlem en ağırlıklı temalar olarak işlenmişlerdir. Kürt kitleleri ile geniş bağlar kuramayan bu entellektüel çıkışlar, ulusal yapıyı koruma ve kültürel uğraşı sayesinde cılız bir kesim Kürt işçisini, yapılan etkinliklere çekmiştir. Burada, Prof. Kamuran Ali Bedirhan'ın Dil ve Kürt aydınlanması çalışmalarında çok ayrıcalıklı ve önemli mesafeler kaydettiğini belirtmek gerekmektedir. Ancak, Kürdistanlı ücretli işçi kitlesi ve ailelerinin 70'li yılların sonuna kadar Alman toplumuna açılmadan, Kürt kolonilerinde yaşadıkları bilinmektedir. Aileleri yanlarında olmayanlar, işçi yurtlarında, yanlarında olanlar ise yan semtlerde toplu konutlarda ikamet etmektedirler. Bu anlamda Kürdistanlılar belirli bir dönem kendi içine kapanık kalmıştır.

'70'li yılların ikinci yarısından sonra, Kürdistan'da kurulan örgütler ve gruplar Avrupa'da taraftar bulma arayışı faaliyetlerini sürdürmüşlerse de, bu uğraşının ürünleri ancak 70'li yıl-

"... Her başarısız devrimden ya da karşı devrimden sonra, yurt dışına kaçan mülteciler arasında ateşli bir faaliyetler gelişir. Birbirlerini arabayı çamura saplamış olmakla, ihanetle ve öteki ölümcül günahlarla suçlayan çeşitli tonlarda parti grupları kurarlar. Bunlar anavatanla etkin ilişkiler sürdürürler, örgütlenirler, tertiplere girerler, bildiriler ve gazeteler basarlar. Yirmidört saat içerisinde her şeyin yeniden başlayacağına, zaferin kesin olduğuna yemin ederler ve bu umutlara kapılarak hükümet koltuklarını paylaşırlar. Anlamak istemedikleri kaçınılmaz tarihsel koşullara değil de, bireylerin rastlantısal hatalarına bağladıkları hayal kırıklıkları doğal olarak birbirini izler, karşılıklı yakınmalar üst üste yığılır ve genel çekişmelere yol açar. 1712'nin kralcı mültecilerinden bugünkülere kadar bütün mülteci derneklerinin tarihi budur; ve mülteciler arasında sağduyu sahibi ve akli başında olanlar fırsat bulur bulmaz, bu verimsiz hır gürü bırakırlar ve daha yararlı şeylere yönelirler..."

ların sonlarından itibaren alınmaya başlanmıştır. Bu dönemi, örgütlerin, politik çevrelerin Avrupa'ya siyasetlerini taşıma dönemi olarak değerlendirebiliriz.

Siyasal tepki dönemi

Tepki ve kendisini sorgulama, 12 Eylül sömürgeci-faşist militarizminin Kürdistan'da ulusal kurtuluş mücadelesinin dayanaklarının tümünü ortadan kaldırmak için gerçekleştirdiği kıyım eylemlerinin ve Diyarbakır zindanlarındaki işkence ve katliamların sonucu olarak Avrupa'daki Kürdistanlı kitlede de ortaya çıkmıştır. Nihayet 1981'de yapılan 12 Eylül'ü protesto yürüyüşüne onbinlerce Kürdistanlı kitle katılmıştır.

Kitleler, partiler ve merkezleri

12 Eylül'den sonra PKK dışında kalan örgütlerin merkezi kadroları zamanla Avrupa'ya taşınmışlardır. Böylece 1974'lerden sonra Kürdistan'da başlayan gruplaşma, kadroların Avrupa'ya taşınması ile yeniden pratiğe yansımıştır. Kürdistan'da sindirilmek istenen tabanlarını reaktif edemeyen bu örgüt ve gruplar, "Devrim" ve "Ulusal Kurtuluş" faaliyetlerini Avrupa'da sinemaya geçmişlerdir. Böylece, Almanya, giderek bu tip örgütler için Kürdistan, Almanya'nın Köln'ü ise, Kürdistan'ın başkenti Diyarbakır'a dönüşmüştür. Söz konusu örgütler, Almanya'da büyük bir tabanları olduğunu aktarırlarken, Kürdistan'da örgütlenememenin, yenilginin yıkımını bertaraf etmek hırsı ile Almanya'da bir Kürdistan yaratma çabasına koyulmuşlardır. Bu örgütlerin "en üst" kadrolarının büyük bir bölümü Stockholm'e temerküz etmişlerdir. Böylece, Stockholm, metropol Ankara'nın rolünü üstlenmiştir. Ankara'da olmak, metropolde olmak iken Avrupa'da da Stockholm'ü seçmede yakın bir paralellik vardır. Ankara'da Kürdistan'a yabancı yaşayan "önderler", ikinci gurbet mekanı olarak "Mülteci cenneti" İsveç'i seçecek, sefahata berdevam etmişlerdir.

Kısa aralıklarla "kaybolan" bu "önderler", Yunanistan'a çıkarma yaparak, bu turistik gezilerini "Kürdistan seferi" olarak aktarmışlardır. Kürdistan'a en yakın Avrupa ülkesi Yunanistan'da, Kürdistan'dan esen taze rüzgarı ciğerlerine taneffüs ettiğini sanan bu "liderler", daha sonraları bir taraftan gerilla mücadelesini kendilerine siper etmiş, diğer taraftan ise Kürdistan'da verilen ulusal kurtuluş mücadelesine karşı ayakta durabilmek için bir bütün olarak seferber olmuşlardır. Anlatımda, tarihi resimlemeyi tercih ettiğimiz olayı sosyal gerçekçi ile aktarmak ve okuyucuya daha iyi seçme imkanı vermek içindir.

Burada, bu döneme denk düşen analizlerinden dolayı, Marx ve Engels'e atıfta bulunacağız:

"Her başarısız devrimden ya da karşı devrimden sonra, yurt dışına kaçan mülteciler arasında ateşli bir faaliyetler gelişir. Birbirlerini arabayı çamura saplamış olmakla, ihanetle ve öteki ölümcül günahlarla suçlayan çeşitli tonlarda parti grupları kurarlar. Bunlar anavatanla etkin ilişkiler sürdürürler, örgütlenirler, tertiplere girerler, bildiriler ve gazeteler basarlar. Yirmidört saat içerisinde her şeyin yeniden başlayacağına, zaferin kesin olduğuna yemin ederler ve bu umutlara kapılarak hükümet koltuklarını paylaşırlar. Anlamak istemedikleri kaçınılmaz tarihsel koşullara değil de, bireylerin rastlantısal hatalarına bağladıkları hayal kırıklıkları doğal olarak birbirini izler, karşılıklı yakınmalar üst üste yığılır ve genel çekişmelere yol açar. 1712'nin kralcı mültecilerinden bugünkülere kadar bütün mülteci

derneklerinin tarihi budur; ve mülteciler arasında sağduyu sahibi ve akli başında olanlar fırsat bulur bulmaz, bu verimsiz hır gürü bırakırlar ve daha yararlı şeylere yönelirler" (Marx-Engels, Seçme Yapıtlar, Cilt 2)

Şimdi ise çıkaracağımız sonuçlara yönelebiliriz; Kürdistanlı kitle 12 Eylül ile birlikte, 1981-82 yıllarında, sömürgeci-faşist Türk militarizmine kin duymuş, ancak eylemleri tepkiyi aşamamıştır. Söz konusu örgütlerin kendilerine taraftar bulmaları ise, bu örgüt kadrolarının kitleye umut vermeleri sonucunda gerçekleşmiştir. Her gün yeniden Kürdistan'a dönüş sözü veren örgütler, dava sahipleri tarih sahnesine çıkana dek kitleyi etkileyebilmişlerdir.

Başka bir neden ise, gurbet insanının kümelenmeye, kütleleşmeye duyduğu ihtiyaçtır. Kürdistanlılar bu dönemde toplanıp ülkelerinde olup bitenleri tartışma mekanları aramışlardır. Biraz da buna cevap verdikleri için bazı "örgütler", kültürel çalışmalar yaparak kitlelerle ilişki sağlayabilmişlerdir.

Hırs, kin ve umut

1982'de başlayan zindan direnişleri, Mazlum DOĞAN'ın tarihe mal olan cesur çıkışı, Dörtlemin, insanın bu tarih kesitinde, hayal gücünün çokça üstüne çıkan intikam ve direnişçi eylemleri, bir taraftan Avrupa'daki Kürdistanlıların kafalarında korkunç patlamalara neden olmuş, diğer taraftan ise kendisini sorgulama sürecini başlatmıştır. 1984'e kadar Kürdistan'daki gelişmelerin birçoğu Avrupa'ya gecikmeli olarak yansımıştır. Nasıl ki, Batının teknik buluşları "geri" ülkelere gecikmeli yansırırsa, bu zaman diliminde Kürdistan'da olanlar da Avrupa'ya az da olsa gecikmeli olarak yansımıştır. Örneğin; Mazlum DOĞAN 1984'ten sonra Kürdistanlıların beyinlerinde yer etmiştir. Bunun, yazının çerçevesi açısından aktaramayacağımız birçok nedeni vardır. En önemlisi ise, şu: Ancak, 1984 ulusal kurtuluşun silahlı müdahalesinden sonra, Kürdistan'daki ve Avrupa'daki Kürdistanlı kitle arasında iletişim sınırları kalkmıştır. 1984 öncesinde, yaşamı her düzeyde etkileyen ulusal bir motor gücün olmadığı söylenebilir. Kemal PİR, Mehmet Hayri DURMUŞ ve arkadaşlarının ölüm orucu eylemleri Kürdistanlı kitle için büyük bir umut kaynağı olmuştur. Bunun elbette önemli dayanakları vardır. 12 Eylül'den sonra devrimci mücadeleye işaret eden devrimci kıpırdamalar olmamıştır. İlk defa, kendini ulusun öncü gücü olarak kabul eden bir partinin önder kadroları Mazlum, Kemal ve Hayri diğer "öncü güçler" ve "önderlerden" farklı olarak, Diyarbakır cezaevi pratiğinde çok esaslı mücadele ve direnişçi geçmişlerdir. Bu öncü kadroların cesaretli direnişleri, Kürdistanlı kitleye, PKK'de önderliğin en ön safta direndiğini göstermiştir. Bütün bu gözlemler ve algılamalar Kürdistanlı kütlenin Avrupa'da kabuğunu çatırdatıp yeni bir kişiliğin oluşmasında itici etkenler olmuşlardır. Halkın kendi değerlerini görmesi bu tarihlerde olmuştur. Daha önce halkı mücadele alanında terkeden "önderler"i halk bu eylemlerden sonra tanımıştır. Halk, böylece kendi önderlerine sahip çıkma ve bu değerlerini korumayı üstlenmiştir.

Bu dönem Avrupa'daki Kürdistanlıların psikolojik olarak dönüşüm dönemi olarak nitelenmelidir; sinmişlikten, tepki duymaktan, umut etme ve umut verme dönemidir.

Alt üst oluş ve yeni bir tarih süreci

Eruh-Şemdinli'de 15 Ağustos 1984'te baş-

layan silahlı başkaldırı, Kürdistan'da olduğu gibi ülke dışında da Kürt toplumunu bir alt üst oluşa götürmüştür.

Silahlı mücadele, aynı zamanda toplumsal değerlerin yeniden örgütlenmesi olarak pratiğe geçmiştir. Kısa bir dönemde daha üst aşamaya ulaşan gerilla savaşı ile birlikte ailelerde temel değişimler olmuştur. Avrupa'da, bulundukları ülkelerin halkları ile ilişki

kuramayan, sadece iş dünyasında emeğini tüketen, sosyal olarak kendisini boşlukta hissedilen hareketsiz Kürt erkeğinin yönünü bulmasında gerilla hareketi çok etkin bir rol oynamıştır. Bu bağlamda, Avrupa'da belki de ilk defa Kürtler sefaletin felsefesine bürünerek "Ben Kürdüm" dememiş, gururla, kafaları dik "ben Kürdistanlıyım" demişlerdir. Bu toplumun tüm ilişki alanlarında belirginleşmiştir. Aile içi kavgalarda kadın boğulup kalmamıştır. Gerektiğinde kocasına: "Benim yalnız olduğumu düşünme! Dağlarda savaşan oğullarımız, kızlarımız var. Hiçbir çıkış yolu kalmazsa, onlara hizmet etmek için ben de dağa çıkarım" diyebilmiştir. Aslında kadının gerçekten dağa çıkıp çıkmayacağı burada tali plandadır. Önemli olan onun yaşamında yeni bir yaşam umudunun oluşmasıdır. Gençler, bu dönemden sonra amaçsızlıktan kurtulmuş, otoriter aile yapısına karşı ilk kez gurur duyacakları bir mücadeleyi müdaafa ederek çıkmışlardır. Her gece evden kaçıp eğlence yerlerine sığınan gençler, tersine babalarının karşısına ulusal kurtuluşçu bir muhteva ile dikilen, kişiliklerinin kabulünü isteyen bireyler olarak çıkmışlardır. Bu ise, büyüklerinin çocukları ile övünmelerine yol açmıştır. Durum böyle olunca ulusal kurtuluş mücadelesinin aile ilişkilerini bir anlamda bozup, yeniden düzene koyduğunu söyleyebiliriz.

Gerilla mücadelesinin değiştirdiklerinden diğer önemli bir olgu ise, toplum hiyerarşisindeki alt üst oluşturma. "Kariyer" yer değiştirmiştir. "Değer" verilen bir akademisyenin yerini ulusal kurtuluşun müdaafileri almışlardır. Böylelikle toplumun danışmanları yer değiştirmiştir.

Toplumun pratikte sınanması

Alman emperyalizminin Kürdistan ulusal kurtuluş örgütü PKK'ye karşı açtığı "Düsseldorf Davası" Almanya'da Kürt kitlelerinin pratikte sınındıkları bir mücadele alanı açmıştır.

Ev kadınları mahkeme binası önünde polis copuna karşı direnmiş, halay çekmişlerdir. Kürdistanlılar duruşmaya gelmek istediklerinde, sıkı bir kimlik kontrolünden geçmelerine, yabancılar polisi tarafından damgalanmalarına ve Almanya'dan kovulma tehdidine rağmen tutuklu Kürt politikacılarına sahip çıkmışlardır. Yapılan yürüyüşlerde binlerce polis gücü yığılmasına karşın militanca yürümüşlerdir. Alman hukuku ilk defa olmak üzere, Kürt politikacılarının bükülmez iradeleri ve Kürdistanlı kütlenin direnişi karşısında güçsüz düşmüş, birçok politikacıyı tahliye etmek zorunda kalmıştır. Hukuk makamları, Almanya tarihine en büyük dava olarak geçecek "Düsseldorf Davası"nın tarihi izlerine dikkati çekerek emperyalist bir ülkede hukukun çıkmazını, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi gibi haklı ve kutsal bir dava önünde yıkıldığını kabul etmişlerdir. Kürt politikacılarının Alman hapishanelerindeki direnişlerinin ruhu Kürt toplumuna gurur kaynağı, yaşam ve umut kaynağı olmuştur.

Barikatlar ortadan kalkıyor

1992 Newroz katliamları, Avrupa'daki Kürdistanlıların ne kadar tekvücut ve politize oldukları konusunda önemli bir zaman kesitidir. Kürdistanlılar, katliamlara, Avrupa'da da olsa sessiz kalmayarak kararlı bir şekilde, sömürgeci vahşete olan kinini tüm alanlarda haykırarak kanıtlamışlardır.

1992 Newroz katliamları Türk şovenizminin yükselmesinde tarihi bir rol oynamıştır. Türk

Devamı 23. sayfa

Mücadelemiz enternasyonalistleşiyor

A. Dikili

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi kararlı, kendinden emin bilinçli adımlarla dünyanın gündemine doğru yol alıyor. Enternasyonalistleşiyor. Kelimenin her anlamıyla enternasyonalistleşiyor. Bu beraberinde, düşman güçler ve özellikle de Türkiye'yi uluslararası düzeyde zor durumlarla karşı karşıya getiriyor, izoleye itiyor. Bu süreç daha büyük atılım ve politik-diplomatik ataklarla hızlandırılmalı ve üst düzeyde açılımlara sıçratılmalıdır. Kürdistan'ın kurtulması, bağımsızlığına kavuşması bugün bir hayal olmaktan çıkıp, kendini gündeme dayatan yaşamsal bir gerçeklik olmuştur.

Bütün bu sürecin lehimize daha iyi bir şekilde işlenmesi, bizim tarihin bu kesitine müdahalede göstereceğimiz başarıya sıkı sıkıya bağlıdır. Kürtlerin eskiye nazaran çok ilerde olduğu, kabulsu, utanç veren yapıyı geride bıraktığı ve geçmişin olumsuzluğundan sıyrıldığı kesin bir gerçek. Korku yenilmiş, sloganlar hayatın anlamlı öğeleri haline getirilmiş, Kürt insanı insanlık camiasında onurlu yerine varmak için yaptığı yürüyüşte büyük mesafe katetmiştir.

Bunlar yeterli mi? Hayır. Kürtlerin bir bölümünün bu yolda bulunması, halkın ayağa kalkması, serhildanların daha da büyümesi, gerillanın yoğun ve üst düzey stratejiye bağlı taktiklere ulaşmış olması kazanımların ilk aşamasını oluşturuyor. Bu kazanımların zaferi garantileyeceği hayaliyle mücadeleyi yeterli görmek mümkün değil. Bazıları bundan sadece övünç payı çıkarmayla yetinmekte, kendi katılımının da gerekliliğini hiç düşünmemekte. Madem ki, biz bir ulusuz, bir ülke için ayağa kalkmış bulunuyoruz hepimizin emeğine, katılıma ihtiyaç var. Yarın Kürdistan kurulduğunda katılım göstermemiş birisi ne yüzle, hangi yurtsever duyguyla gururla "ülkem" diye sahip çıkacak? İnsanın yüzü kızarmadan bunu demesi mümkün mü? Sonra başkaları kanını canını verirken, "ben ne yaptım" diye sormaz mı insan kendine? Kaldı ki, kanını canını koyanlar başkaları rahatlıkla sahip olsunlar, kanları üzerinde ideallerine ulaşsınlar diye bu mücadeleyi vermiyorlar; o zaman adama bu hakkı öyle rahat yedirirler mi? İnsan olmanın gururu, Kürt olmanın gururu ve haysiyeti bütün bu davranışlara ters değil mi?

Öyleyse gelecek güzel günleri yaratmak için bugünden herkesin bir şeyler yapması gerekiyor. Birakalım mücadelemizden düşmanlar korksınlar, kaçsınlar. Düşmanlar şaibeler arasınlar, kılı kırk yararak kötölemek, boşluklar bulup saldırmak istesinler. Dostlar ve Kürdistanlılara olaya kendi davaları gibi bakıp öyle davransınlar. Dananın altında buzağı aramasınlar. Eksiklik varsa, başkalarında aramasın, mücadeleden uzaklaşma, seyirci olma düzeyine çekilmesin. Biraz onur taşıyan, haysiyet sahibi bunu böyle anlar ve böyle de hareket eder.

Çevremize şöyle baktığımızda Kürdistanlı birçok aydın veya aydın geçinen insana rastlarız. Çoğu mücadeleye seyirci. Mücadele karşısında düşmandan çok bazı 'aydın'larımız çok geçiyor. Bazıları uzun bir bekleme içinde, kuşkuyla bakıyor. Umutsuz. İşin sonunu bekliyor. Kimisi ise bir an önce ne olacaksa olsun, durumlar netleşsin mantığını taşıyor. Bir bölüm 'aydın' vardır; bunlara "kara aydın" demek gerekiyor: Ne zaman hareket kılacak, mücadeleye yenilecek, kendileri haklı çıkacak ve tekrar onlar 'mücadele'ye 'barışçıl' devam edecekler umudu içerisinde. Bir süre eski 'sol-Kürt' 'önder kadro' veya 'lider' geçinenler bu kesimi oluşturuyor. Bunların gerçekleri kavraması kafaları mezar taşına değince belki de mümkün olabilecektir!!

Çevremizde bulunan "kara aydın"ların köksüz-budaksız kalmasını sağlayalım. Kürt halkıyla ilgili sözlerine itibar edilmemesini yayalım. Bunların en ince noktasına kadar bitmeleri veya mücadeleye lehine dönüşmelerinin zeminini oluşturalım. Bunları yurtsever aydınlar yapmak zorunda.

Aydınlar kendilerini çoğaltmak, genişletmek, mücadelede yoğunlaştırmak zorunda. Bir Kürdistan köylüsünün veya altı yaşındaki çocuğun fedakarlığına ulaşabilmek yurtsever aydın için asgari hedef olmalı, bunun gerisinde davranış utanılabilir bir durumdur. Aydınların gerilla olması gerekmiyor, ama kendi alanında gerilla olabilmesi, gerillanın bir parça özgür vatan için döktüğü kana layık düzeye gelmesi gerekiyor.

Topyekün taarruz ancak her kesimden Kürt insanının görevini layıkıyla yerine getirmesiyle mümkündür. İçinde bulunduğumuz süreç, özellikle de önümüzdeki süreç bunu dayatıyor. Sürece ters düşmeme, sürecin dayatımına cevap verme ve hatta bu dayatımlarda inisiyatif elde bulundurma, yeni ve yoğun biçimlerle süreci genişletme, süreci bizzat zorlayarak egemen durumu tutturmaya çalışma hedeflenen düzey olmalıdır.

Şapşal ve avare Kürt aydını olmaktan kurtulalım. Halkımız bizden üst düzeyde inisiyatif sahibi olmamızı, yetkin davranmamızı, mücadelesine layık ve denk düşmemizi istiyor. Halkımızın istemini tersine çevirebilirsek, yani halkımızın ön saflarında yer alarak, onun yolunu çizebilir, ondan daha yüksek veri elde etmeyi isteyebilir düzeye gelirsek, işte o zaman o halkın aydını olabiliriz. İşte o zaman görevlerimize sahip çıktığımızı iddia edebilir, Kürdistan'ın kurtuluşuna katıldığımızı alını açık belirtebiliriz.

Sabaha gebe gecenin şafağında Sayın Erbakan ve avanesine

Zira bastonuna dayanarak ayakta durabilen 70'lik dedenin zafer işareti ile direnişi, ciğerparesini faşist diktanın dayattığı kirli savaşta kaybettiği halde, taziye gelenleri metanetle karşılayarak "Biji Kürdistan" diye karşılayan ananın direnişi, cenazelerini sarı, yeşil ve kırmızı renklere bürünerek, zılgıt sesleriyle karşılayan bağı yanık halkımızın direnişi, Newroz ateşini vücutlarını yakmak suretiyle tutuşturan genç kızlarımızın direnişi, emperyalist güdümlü, general ağırlıklı Milli Güvenlik Diktatörlüğünün çok çetin işkence ve işkencehanelerine rağmen, mahkemelerde pervasızca Kürt halkının hukukunu haykırarak zindanlarda çile dolduran gençlerimizin direnişi, kanlarını Kürdistan ve halkımız için oluk oluk akıtan gerillamızın direnişi müstakbel sabahları müjdelemektedir. Geceler bitmek üzeredir ve sabah yakındır.

Birindar

Günümüzde pratigini yaşadığımız acı gerçekleri bir nükte ile vurgulamak istiyorum. Bir gün ilçemizde iki aşiret arasında bir kavgaya şahit oldum. Aşiretlerden birinin reisi konumundaki kişinin ikili tavırlarını bizzat müşahade ettim. Şöyle ki: Reis efendi topluma karşı çocuklarını ve yakınlarını yatıştırıyor görünümünde bağırarak "Kuro mekîn, bisekîn, em ciranın" yani (yapmayın durun, biz komşuyuz) derken, kendi yakın çevresine yaklaştığında da, çaktırmadan hafifçe "kuro lexin, lexin diya vanın" yani (vurun, analarını belleyin) diyordu.

Sayın Erbakan'ın tavırları bana bu olayı hatırlatıyor. Dün Halepçe'de iki dakikada kimyasal gaz ile 10.000 müslüman Kürdün öldürülüşü ve milyonların kış günü, yalın ayak, çıplak, aç ve susuz can havliyle dağa tırmanışı karşısında Sayın Erbakan ve avanesi göstermelik bir iki beyanatta bulundular da, bunu aşiret reisinin topluma ve kendi yakın çevresine karşı takındığı ikili tavırla karşılaştırmak gerekir. Zira Sayın Erbakan ve avanesi ikili oynamaktalar. Bir taraftan oy potensiyeli itibarıyla mazlum Kürt halkının gönlüne su serpen bazı beyanatlar verirken, alttan da kemalizmin diyaneti ve canı Türkes ile Bonn'da yürüyüşlerde el ele vererek, kirli savaşta sözde düşmanı oldukları kemaliz-

min yanında alenen yer alabilmektedirler. Acaba Milli Görüş camiasının bir tarafta TC'ye karşı sözde "CİHAD" ilanı, diğer taraftan da Almanların kemalist, laik ve batıcı TC'ye silah yardımını haklı gerekçelerle durdurmalarına tepki göstermeleri, mazlum Kürt halkının hukukuna kastetmek

olarak yaşadıkları bölgeyi kapsamaması ve Kürtlerin yoğun olarak yaşadıkları bölgeyi kapsamaması şartıyla) katılmak ile birlikte, Kürdistan'ın da Kürtlerin yurdu olduğunu hatırlatmak zarureti hissediyorum. Çünkü Türk ordusunun zorla girdiği yer değil, Türk halkının yoğun olarak yaşadığı yer

Erbakan ve avanesi

ve Türkçülük değil de nedir? Milli Görüş Genel Başkanı Sayın Osman Yumakoğulları da, Fatih Caami'nde cemaata "Türk yurdunu parçalatmayacaklarına" yemin etirebilmektedirler. Sayın Osman Bey şunu çok iyi anlamalıdır. Kürt'ün yurdu, Türk'e yurt olmaz, olamaz. Bu şer'an da böyledir. Ancak silahların gölgesinde bir dayatma, bir zor olabilir. Ama geri tepmeye mahkumdur. Yine sayın Osman Bey'in "Türk yurdu" sözüne (sınırları Türk'lerin yoğun o-

Türklerin yurdudur.

Sayın Erbakan şimdi sormak istiyorum: Sahi siz "yeni-den Büyük Türkiye" sloganı ile islamcılık mı, Türkçülük mü yapmaktasınız? Sahi siz "Lider ülke Türkiye" veya "Türkiye'yi İslam alemine lo-komotif edeceğiz" derken islamcılık mı Türkçülük mü yapmaktasınız? Sahi siz Diyarbakır, Bingöl, Muş ve Mardin gibi Kürdistan illerinde halka hitaben "Fatih'in torunları" derken islamcılık mı, Türkçülük mü yapmaktasınız? Sahi

siz 1400 yıllık İslam tarihine rağmen, meydanlarda bin yıllık tarihimize derken, İslamcılık mı, Türkçülük mü yapmaktasınız? Sahi siz gençlerimizin katili, Amerikan emperyalizminin uşağı canı Türkes ile ittifak yapıp Türkçülüğe hayat yetirmekle İslamcılık mı, Türkçülük mü yapmaktasınız? Sahi siz Kıbrıs'ta iki toplumlu federasyon önerirken, Kürdistan'da bunu inkar ederek İslamcılık mı Türkçülük mü yapmaktasınız?

Evet, Sayın Erbakan, maskeniz düştü, çünkü siz Kürt sözcüğünü dahi kerhen telaffuz edebilecek kadar Türkçüsünüz. Ama diliniz varmasa da, hala "güney doğu" veya "doğu" dediğiniz yerlere, yarın Kürdistan demek zorunda kalacağımıza emin olabilirsiniz.

Sayın Erbakan; Tevhid mücadelesi başlangıcından günümüze hep zalim, zorba ve müstekbirlere karşı, mazlum ve mustazaftan yana ve onların sığınağı olmamış mıdır? Zulüm İslamın şidetle karşı çıktığı bir olgu değil midir? Zulüm adaletin gerçekleşip yerleşmesinin önünde en büyük engel değil midir? İslamın en büyük hedeflerinden biri zulmü her türü ile ortadan kaldırmak değil midir?

Evet Sayın Erbakan ve avanesi, iki yüzlülüğünüz ve Türkçülüğünüze rağmen, neferi olduğunuz TC rejiminin, ulusumuz üzerindeki toplumsal, kültürel, siyasal, ulusal ve ekonomik zulmü son anlarını yaşamaktadır. Sınırlı da olsa, müstakbel sabahları müdeleyen geceler bitmek üzeredir.

Avrupa'daki Kürt alevi aydınlar aleviliğin bugününü tartıştılar

8 Haziran 1992 günü Almanya'nın Köln şehrinde otuz(30)'a yakın Kürt alevi aydını biraraya gelerek aleviliğin bugünü, mücadeledeki yeri ve Türk devletinin alevilik sorununa yaklaşımı vb. hususlarda tartışma yürütüp belli sonuçlara ulaştılar.

Kürt alevi aydınları, son zamanlarda Türk devletinin aleviliği bir ayrımcılık gibi sunarak Kürtlerin ulusal kurtuluş mücadelesiyle oluşan birliğini bozmayı ve parçalamayı hedeflediği gerçeğine dikkat çekerek, Türk devletinin bu yönlü oyun ve çabalarını boşa çıkartması için gerçek aleviliğin halka seminerler, toplantılar ve çeşitli etkinlikler yoluyla tanıtılması görüşünde fikir birliğine vardılar.

Bu amaçla gerçek aleviliğin ne olduğu, mücadele içinde nasıl yer bulması gerektiği gibi hususları bilimsel ve gerçek temelde halka aktarabilmek için bir Araştırma Komitesi oluşturuldu. Bu komite aleviliğin gerçek temellerini irdelemenin yanı sıra alevilerin de Türk devletinin oyunlarının etkisinde kalmadan ulusal kurtuluş mücadelesi içinde gerekli yerlerini alabilmeleri amacıyla bir birlik oluşturmaları için de çaba gösterip bu yönlü hazırlıklarda bulunacaktır.

Gerek bu toplantının yapılması ve gerekse böylesi bir çabanın gösterilmesi Kürt alevilerinde olduğu kadar diğer kesimlerde de olumlu etki yarattı ve ulusal birlik ve beraberliğin pekişmesi için en doğru yol ve yöntemlerin izlenerek gerçeğe varılmasının ve halkımızın tüm olanaklarını mücadeleye seferber ederek Türk devletinin halkı bölüp parçalama oyunlarının boşa çıkartılması gerektiği dile getirildi.

TC'nin yürüttüğü kirli savaşa alet olmak ve hizmet etmek hiç kimseye bir yarar getirmez

Bazı kesimlerin tutumu

İçinden geçtiğimiz dönemde TC'yi en çok zorlayan gelişme halkımızın ayağa kalkışıdır. Bu ayağa kalkışın ulusal düzeye çıkmasından TC çok korkmaktadır. Çünkü ayağa kalkmış bir halkın gerillası da sürekli atak içinde

olur. Ulusal ordu gelişir ve vuruş gücünü artırır, ulusal düzeyde ayağa kalkmış halkımız karşı-sında TC'nin yapabileceği fazla bir şey yoktur. Peki kendisine devrimci diyenler halkımızın ayağa kalkışından niye rahatsız olmaktadır? Bu çevreler PKK'nin ayaklanma taktikini niye çarpıtma gereğini duyuyorlar? Kendileri de çok iyi bilmektedirler ki, PKK'nin Kürdistan halkı için öğördüğü ve geliştirmeye çalıştığı

ayaklanma tarzı, klasik ayaklanma tarzından çok farklıdır. Halkımız için ulusal ayaklanma, halk eylemliliğini ulusal düzeye çıkarmak, ulusal çapta örgütleyip geliştirmek, basit ve karmaşık, silahlı ve silahsız eylem biçimleri-

dış gezilerine bakılırsa, "TKP'nin bıraktığı boşluğu doldurmaya çalışıyor" demek elde değildir, hem de Birleşmiş Milletler'e daimi üye, Güvenlik Konseyi'nin asil üye ülkelerini dolaşarak. Kemalizm öyle bir has-

soyunuyorlar? Bunlar geçmişte yeteri kadar vatan ve ulus suçu gibi en ağır suçları işlediler ve hala bunların bile hiçbir hesabını vermeden yeniden en tehlikeli oyunlara soyunup suç işlemeye devam ederlerse, halkımızın kendilerini hiçbir zaman affetmeyeceğini ve istese hemen hesap soracak güce olduğunu bilmelidirler. Kürt halkının şu anda sahte bir "Kürt Partisine" değil, ulusal kurtuluş için ulusal birlik ve dayanışmaya ihtiyacı vardır. Sömürgeciliğin ve emperyalizmin ağız kusmuşu bu yaratıklar böyle tehlikeli ve tasfiyeci bir oyuna soyunacaklarına halkımızın yüce devrimci adaletine teslim olmalı ve af dilemelidirler. Affedilip edilmeyeceklerini bilmiyoruz, fakat kendileri için en uygun yolun bu olacağını salık veriyor.

Bunların bir ayağı da Avrupa'da tamamen kokuşmuş mülteciliğin has temsilciliğine kadar uzanmaktadır. Emperyalist güçlerin ve TC'nin ortak çabalarıyla oluşturulmaya çalışılan bu tasfiyeci oluşum da daha öncekileri gibi, PKK öncülüğündeki halkımızın ulusal kurtuluş mücadelesi karşısında tasfiye olmaktan tutulamayacaktır. Kürdistan'da ağılık, feodal-kompradorluk ve aşiretçilik artık ağır bir darbe almış ve ölmüştür. Bu işbirlikçiliğin emperyalizme ve sömürgeciliğe dayanarak ayağa kalkmaya çalışması ya da emperyalist güçlerin ve TC'nin bu işbirlikçiliği yeniden canlandırmaya çalışması beyhude bir çabadır. Halkımız bu türden tasfiyeci girişimlere karşı sonuna kadar duracak, teşhir ve tecrit edecektir. Kültürel özerklik emperyalizmin ve sömürgeciliğin bir dayatması ve talebidir. Sonuna kadar işbirlikçilik, gerici ve ajanlık kokmaktadır. Halkımızın ulusal sorunu ya da talebi, içinde bağımsız bir devlet kurma da dahil, kendi kaderini özgürce tayin etme hakkıdır.

demokratik taleplerden söz ederek, Türk kamuoyunu aldatmaya ve susturmaya çalışmaktadır. Türk halkının kendisini bilinçlendirecek, örgütleyecek ve mücadeleye kaldıracak bir devrimci öncülüğün yoksun olması, mevcut Türk solunun ise Türk halkının çıkarlarını savunmaktan ve taleplerine cevap vermekten uzak olması, Türk devletinin ve işbirlikçi çevresinin yaptığı şoven milliyetçiliğin sınırlı da olsa Türk halk kitleleri arasında etkili olmasını sağlamaktadır. Bu durumu fırsat bilen TC, Türk halkı ile Kürt halkı arasında düşmanlık geliştirmeye çalışmaktadır. Hiç kuşkusuz kendisine "aydınım, demokratım, sosyalistim ve ilericiyim" diyen kimi çevrelerin de bunda payı vardır. TC, Kürdistan'da kirli bir savaş peşinde koşarken, Türkiye cephesinden bir engelle karşılamak istememektedir ve bunun için ne pahasına olursa olsun Türk halkını ve kamuoyunu yanına çekmeye çalışmaktadır.

Oysa mevcut Türk devleti Türk halkının da düşmanıdır. Bugün Türk halkının karşı karşıya bulunduğu bütün sorunların sebebi Türk devletidir. Türk devleti her bakımdan emperyalizme bağımlı hale gelmiş ve Türk halkının çıkarlarından daha fazla emperyalizmin çıkarlarını kollamaktadır. Kürdistan'da özel savaşı dayattıkça bu daha da gelişecektir. Türk halkı bugün hem kendi burjuvazisinin hem de emperyalizmin çifte baskı ve sömürsüne maruz kalmaktadır. Türk devleti bu güçlerin çıkarları için on yılda bir yaptığı askeri darbeyle Türk halkına yaşamı zindan etmiştir. Türk halkının büyük bir kesimi şu anda işsiz, parasız ve açık tehlikesi ile karşı karşıyadır. İçinde yatacak doğru dürüst bir evi ve çocuklarını okutacak parası bile yoktur. Türk işçisi çok zor şartlar altında ve çok ucuza çalışmaya mahkum edilmiştir. Her gün işini kaybedeceği korkusuyla yaşamaktadır. Örgütsüzdür ve sarı sendika ağalarının kurbanı olmuştur. Türk köylüsü yıl boyunca çalışarak elde ettiği ürünün karşı-

Devrimci ve aydın olarak görevimiz

İrfan Dayıoğlu

Devrimci mirasa sahip çıkmak ve onu devrimci olarak savunmak, her onurlu ve namuslu devrimcinin görevidir. Ancak, her miras için ehli olanlarca, gerçekten devrim istemiyle mücadele edenlerce sahiplenildiğinde bir gerçek değere dönüşebiliyor.

Ülkemiz solunun devrimci gelenek ve mirasına sahip çıkmak ve bu mirası günün somut koşullarınca değerlendirip sürekli bir geleneğe dönüştürmek, bu kavga özgür iradesi ve onuruyla yer alan ve halen bu kavganın şurasında veya burasında yeteneği ve olanakları ölçüsünde yer alan her dürüst ve onurlu devrimcinin boynunun borcudur.

Eylül darbesinin, kişiliksizleştirme, bellek silme, onursuzlaştırma ve bilinç bulandırma ve ihanete sürüklenme operasyonunu etkisiz kılmak, kuşaklar arası yaratılmak istenen kopukluğu engellemek için; bugün dünden daha çok ortak değerlerimize sahip çıkmak, yeni kuşaklara deney aktarmak, yapılan hataların, önyargısız ve kaygısız otokritiğini yapmak ve 70 kuşağına zindan edilen Eylül sonrası sürecin tüm olumsuz etkilerini silecek devrimci kavgayı yükseltmek gerekiyor.

Devrimci kavganın yükseltilmesi, hayatın her alanında yeniden, ve yeni bir anlayışla örgütlenmekten, sınıfın tepkilerini devrimci bir çıkışa yöneltecek iradi, örgütsel müdahaleyi yapmaktan geçiyor.

Geçmişin, dar grupçu mantığını aşmak, sosyalizmden ve ezilen ulusun kurtuluşundan yana olan, aynı zamanda bu amaçları gerçekleştirmek için tüm devrimci mücadele biçimlerini kabul eden anlayışların, ister aynı partide, olmasa aynı cephede, o da olmazsa çeşitli eylem birliğinde bir araya gelmeleri en ertelenemez görevlerimizdir.

"Devrim, devrimi tamamlayacak güçler yeterli olmaksızın da olgunluğa erişmiş olabilir. Bu durumda toplum çürür ve çürümesi yıllarca sürer." (Lenin, İskra'nın Taktiği Üzerine Son Söz)

Bugün Türkiye'de devrimi tamamlayacak güçler yeterli değil. Bu yetersizliği, yeterli hale getirmenin biricik yolu işçi sınıfı hareketini, Botan ile bağlayabilecek yöntemi geliştirmekten geçiyor. Botan-Behdinin, bölge devrimi için en önemli ve yol açıcı mevzi konumundadır. Bu mevzinin güçlendirilip, yaygınlaştırılması tüm bölge devrimcilerinin ve özel olarak da Türkiye devrimcilerinin en önemli görevidir. Türkiye ordusunun, devletin yenilebilir olduğunu, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi bize somut olarak göstermektedir. Elbette "Devrim, güçlü ve birleşmiş bir karşı-devrim yaratarak ilerler, yani düşmanı daha aşırı savunma yollarına başvurmaya zorlar, böylelikle giderek daha güçlü saldırı yöntemleri geliştirir." (Lenin, Partizan Savaşı, Moskova Ayaklanması'nın Öğretikleri, s. 178) Türkiye'de de olan bundan başka bir şey değildir. Gerilla hareketi geliştikçe, devlet de saldırganlaşacaktır. Türkiyeli devrimcinin görevi savaşı her alanda, kitlesel boyutlarda yaygınlaştırıp cepheyi genişletmek olmalıdır.

Bu noktalar PKK siyasetini diğer Kürt çizgilerinden netlikle ayırıyor ve onu ayrı bir yere oturtuyor. Bundan dolayı da devrim istemli her bölge hareketinin, her devrimci aydının, her Kürt yurtseverinin PKK mücadelesine destek olması başta kendi devrimci amaçları için bir zorunluluktur. Bu destekten kaçınmanın hiçbir tutarlı gerekçesi ise bulunmuyor. PKK'nin başarısı, bölge insanları ve genel olarak insanlık için bir şans kapısını aralıyor. Türkiyeli devrimciler de enternasyonalist bir ruhla PKK mücadelesini desteklemek durumundadırlar. Bu da bulundukları alanda mücadeleyi yükseltmelerinden geçmektedir.

"Yalnız bir tek gerçek enternasyonalizm vardır; kendi ülkesinde devrimci hareketin ve devrimci mücadelenin gelişmesine yürekten çalışmak, istisnasız bütün ülkelerde (propaganda, sempatiyle, maddi yardımla) bu aynı mücadeleyi, bu aynı çizgiyi ve yalnız bunu desteklemek." (Lenin, Nisan Tez. ve Ekim Devrimi, s.53)

"...Kendileri de çok iyi bilmektedirler ki, PKK'nin Kürdistan halkı için öğördüğü ve geliştirmeye çalıştığı ayaklanma tarzı, klasik ayaklanma tarzından çok farklıdır. Halkımız için ulusal ayaklanma, halk eylemliliğini ulusal düzeye çıkarmak, ulusal çapta örgütleyip geliştirmek, basit ve karmaşık, silahlı ve silahsız eylem biçimleriyle zenginleştirmek ve ulusal orduyu besleyen ve her şart altında kendini yenilemeyi başaran bir yapıya ulaştırmak demektir..."

le zenginleştirmek ve ulusal orduyu besleyen ve her şart altında kendini yenilemeyi başaran bir yapıya ulaştırmak demektir. Ulusal ayaklanma taktikimizi başka şekilde yorumlamak, çarpıtma ve yanlış olacaktır. Halkımızın TC'nin provokasyon tarzında ve "2000'e Doğru"nun belirttiği klasik tarzda bir ayaklanma tarzı yoktur. Buna rağmen bazı çevrelerin, örneğin 2000'e Doğru çevresinin "Biz daha önce katliam olacak dedik, fakat PKK bizi dinlemedi" diyerek, Newroz'da TC'nin yaptığı katliamın sorumluluğunu PKK'ye yüklemeye çalışması, eğer bir misyonun yerine getirilmesi değilse, yani katliamı haklı çıkarmak değilse, oportünistçe bir davranış değil de nedir? Evet, 2000'e Doğru daha önce hep yazdı, fakat yazdıklarından çıkan, TC'ye, "PKK halkı ayaklandırıp devrim yapacak, tedbirini al" oluyordu. Şimdi kalkıp katliamı haklı çıkarıncasına PKK'nin ayaklanma taktikine bağlamanın başka ne anlamı olabilir? TC de, "PKK olmazsa, PKK gelip teslim olursa ben katliam yapmam" demektedir. "Dostluk" ve "demokratlık" adıyla TC ile aynı telden çalmak, dostluğa ve demokratlığa sığmaz. Herhalde bu şekilde "Kürt halkını kazanırız" diye düşünmektedirler. "Sosyalist Parti" az demedi, "Dağlar PKK'ye şehirler bana olsun". Fakat bunun kendisi için bir hayal olduğunu görünce, bu sefer "öveceğimize çamur atalım" dedi. Doğu Perinçek, "sömürge tezi çıkmazda" dedikten sonra, bu sefer "Kürdistan faşizme mezar olacak" sloganına kızmaya başladı. Hele Kürt sorununun Birleşmiş Milletler'e götürülmesine müthiş kızdı. Türk faşizminin Kürdistan'da mezara gömülmesi ve Kürt sorununun uluslararası alana taşınması Doğu Perinçek'i çok rahatsız ediyor, yoksa Türk rejimi faşist mi değil, sömürgeci olmadığı gibi (!)? Doğu Perinçek PKK'nin kendisine meydanı boş bırakmamasını hazmedemiyor, fakat onlarca yıldır devrim için ve Türk halkı için hangi başarıları sağladı ki, PKK ulusal kurtuluş kitlesini kendisine bıraksın? Yine ne diye Doğu Perinçek'in Kürt ve Kürdistan gerçeğini tanımayan görüşleri, "enternasyonalist" oluyor da, Kürt halkının ulusal, siyasal ve kültürel kimliğini kışkıncılıkla savunan yurtseverliği "milliyetçi" oluyormuş? Peki neden 1920'lerdeki gibi, "gerici ve yobaz" değil de, "milliyetçi" oluyormuş? Acaba araya zaman girdiği için mi? Doğu Perinçek'in

talık ki, bulaştığı kişinin bütün ruhunu emmeye çalışır.

İşbirlikçilerin durumu

Yine son dönemlerde TC'nin son bir çırpınıyla ölmekte olan Kürt işbirlikçiliğini canlandırmak istediğine tanık olmaktadır. Eğer TC çok zorlanmış olmasaydı sahte bir Kürt partisinin kurulmasına razı olmayacaktı. Fakat bu senenin çok güçlü bir devrim yılı olarak gelişeceğinin ortaya çıkması TC'yi çok korkuttu. TC kör şiddeti tırmandırarak ve özel savaşı dayatarak PKK'yi tasfiye edemeyeceğini ve Kürt halkını yanına çekemeyeceğini de nihayet anlamıştır. Kürt sorununu sandığı kadar kısa zamanda çözemeyeceğini de anlamıştır. Şimdi ise özel savaşta ısrar etmekle birlikte bir tedbir olarak ve yine özel savaşın bir parçası olarak bazı sahte girişimleri de başlatmak istemektedir. Daha önce HEP, Kürtçe konuşma serbestliği, Kürtçe "Rojava" gazetesi ve İstanbul ya da Ankara'da bir "Kürt Konferansı" toplama girişimlerinin başarısızlıkla sonuçlanması üzerine bu sefer televizyondan "Kürtçe yayın" ve sahte bir "Kürt Partisi" tartışmasını gündeme getirdi. TC'nin ulusal kurtuluş mücadelemizin doğru ve sonuçları ve kazanımları olan bu gelişmeleri bir lütf gibi sunması tam bir ikiyüzlülüktür. Tabii eğer korkmazlarsa, halkımız tarafından linç edileceklerinden çekinmezlerse, TC'nin oyunlarına soyunacak daha çok işbirlikçi kesim vardır. Kürt işbirlikçiliği kadar aşağılık, vatana ve ulusa ihanet eden ve ajanlaşmış başka bir işbirlikçilik bu yeryüzünde bulunamaz. Dünyanın hiçbir yerinde bir egemen sınıfın tümünden vatana, ulusa ve halkına karşı ajanlaştığı ve ihanet ettiği görülmemiştir.

Kürt feodal-kompradorculuğun has bir adamı olan Şerafettin Elçi ve onun gibi kaşarlanmış daha nice soysuzlar, yıllardır TC içinde bizzat yer alarak Kürdistan'daki Türk sömürgeciliğinin birer uygulayıcıları ve sorumluları olduklarını ne tez unuttular! Fakat kendileri unutsalar da halkımız bunları unutmayacaktır. Daha düne kadar Türk sömürgeciliğinin temsilcileri olan bunlar, ne oldu da ve kendileri ne yaptılar da durup dururken birden Kürt halkının "temsilciliğine"

Türkiye'nin son durumu

TC'nin ve onun Demirel başkanlığındaki yeni hükümetinin gerek Kürdistan'da gerekse de

"...Sosyalist Parti az demedi, 'Dağlar PKK'ye şehirler bana olsun'. Fakat bunun kendisi için bir hayal olduğunu görünce, bu sefer 'öveceğimize çamur atalım' dedi..."

Türkiye'de büyük bir çıkmazı yaşadığı ortadadır. TC Kürdistan'da günlük nasıl ayakta kalabileceğinin telaşını yaşarken, Türkiye'de de günü nasıl kurtarabileceğinin hesabını yapmaktadır. Kürdistan'da ordu gücünü kullanarak ve hizbi-kontra yöntemine başvurarak halkımızı ve önde gelen yurtseverleri vahşice katlederken, Türkiye'de de büyük bir şovenizm dalgasını yayarak, ırkçı şovenizmi geliştirmeye çalışmaktadır. Bu uğurda bütün basın-yayın kurumlarını, faşist ve ırkçı köşe yazarlarını, devamla nerede bir aydın bozuntusu, sol maskesi altında parti, kurum ve kişi varsa seferber etmektedir. Bu kesimleri de kullanarak, Türk halkını, Kürt halkının haklı mücadelesine karşı düşmanca temelde örgütlemeye ve kullanmaya çalışmaktadır. Gerçekleşmesinin mümkün olmadığı vaadlerde bulunarak ve

lğını alamamaktadır. Hasat zamanı geldiğinde ürününü çok ucuza piyasadaki soygunculara kaptırmaya mahkum edilmiştir. Türk gençliği ekonomik, sosyal ve eğitim olanaklarından tamamen yoksundur. Her darbe döneminde yüzbinlercesi "vatan haini" ve "terörist" olarak suçlanmış, zindanlarda işkence görmüş, uzun yıllar cezaevinde kalmış, darağaçlarında sallanmış ve çatışmada can vermiştir. Kendisine daima potansiyel suçlu olarak bakılmaktadır. Hele Türk kadınının durumu içler acısıdır. 12 Eylül rejimi döneminde Türk kadını çok aşağılandı ve çok düşürüldü. Üzerinde sınıfsal ve cinsel egemenlik en çok bu dönemde geliştirildi. Faşist baskılar altında adeta insanlığını yitirdi ve neredeyse tümünden cinsel sermayenin bir aracı haline getirildi.

Sanki yurt dışına gönderilen ve orada horlanan, vatan hasreti ve yakınlarının acısıyla günleri geçen Türk insanının durumu daha mı iyidir? Elbette hayır! Bu insanlar yıllardır bir lokma ekmeğe muhtaç olarak en zor ve kötü işlerde çalışarak ömürlerini tüketmektedirler. Hele şu anda kendisine ihtiyaç kalmayınca her gün yurt dışı edilmekle ve işini kaybetmekle tehdit edilmektedir. Ama bütün bunlar bir yana, her şeyden önce Türk halkının demokrasi ve özgürlüğe, baskıdan ve sömürden uzak insanca yaşamaya ihtiyacı vardır.

Elbette Türk halkının bu olumsuz yapısından en başta sorumlu tutulacak olan Türk soludur. Son dönemlerde bazı olumlu gelişmeler görülmekle beraber Türk solu yetmiş yıldır sosyal-şovenizme ve kemalizme karşı başarılı olamadı. Böyle olunca ne Türk halkının çıkarlarını temel alan devrimci bir strateji ve taktik

her iki ulusun var olan mevcut sorunlarının eşit ve özgür temelde ve askeri yönleme başvurulmaksızın çözülmesini sağlamak amacıyla yapmıştır. Fakat Newroz'da ve sonrasında yapılan katliamların da gösterdiği gibi, TC sorumsuzca davranmaya devam etmiş, geleneksel politikasından hiçbir adım geriye gitmemiş, PKK'nin bütün siyasal çözüm ve görüşme çağrılarına ve halkımızın en barışçıl ve demokratik çabalarına, bütün ordu gücünü ve Hizbi-kontra'yı kullanarak karşılık vermiştir. Bu durum TC'nin Kürt sorununda askeri yöntem dışında başka hiçbir yöntemi kabul etmeyeceğini göstermektedir. TC bütün ordu gücünü kullanarak ve askeri gücünü sürekli artırarak, ulusal kurtuluş mücadelemizi bastırmaya çalışmaktadır. Devlet ve Hizbi-kontra aracıyla terör estirerek ve sivil halka karşı sistemli bir katliam politikası güderek, ulusal çapta ge-

Hizbi-kontra ve devlet terörünün turmanışında bu hükümet döneminde görülen artış bir tesadüf değildir. Bunlar önümüzdeki süreçte daha da tırmandırılacak ve günlük yaşamın bir parçası haline getirilecektir. Bu hükümet bir yandan kendi deyimiyle PKK'yi

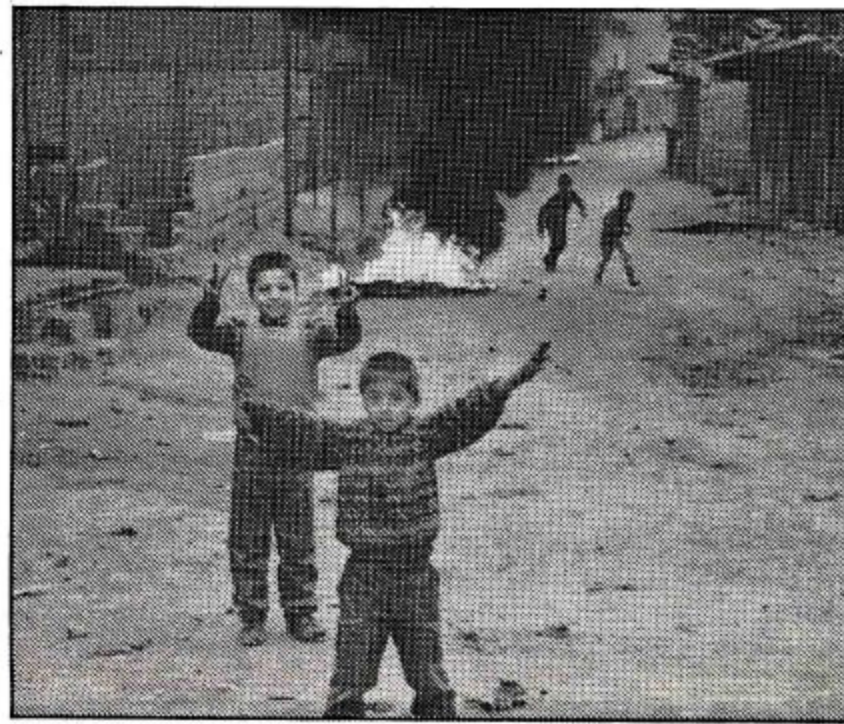
bir örgütlülüğe kavuşturarak savaştıracak ve halkımızın varlığını ve ismini ülkede ve uluslararası alanda daha güçlü hissettirecek ve temsil edecektir. Halkımızın ekonomik, sosyal, siyasal, askeri, ulusal, kültürel yaşamına bir çeki düzen verecek, bu alan-

"...TC'nin Türk halkı ile Kürt halkı arasında düşmanlığı körüklemesine, yürüttüğü kirli savaşı iki halkın birbirini boğazlamasına dönüştürmesine yoğun bir çabayla engel olmaya çalışacaktır..."

ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini bastırmaya kadar özel savaşı dayatacak ve öte yandan Türkiye'ye "yumuşak" davranmaya, uluslararası alanda "demokratik" görünmeye ve başta emperyalist ülkeler olmak üzere birçok ülkeye ödünler vermeye devam edecektir.

PKK'nin öncülük ve komuta ettiği halkımız TC'nin bütün ça-

daki sorunlarını olanaklar çerçevesinde gidermeye çalışacak ve halkımız arasındaki ulusal birliği ve dayanışmayı daha da güçlendirerek, zafere daha kararlı adımlarla yürüyecektir. Bu dönemde halkımızın uluslararası dostları daha güçlü ortaya çıkacak ve Türkiye'de ulusal kurtuluş mücadelemizle dayanışma içinde ve PKK'nin doğrudan katkılarıyla

1992 Newroz'unda Cizra Botan'da çocuklar zafere istiyordu

"...Türk devleti bu güçlerin çıkarları için on yılda bir yaptığı askeri darbeyle Türk halkına yaşamı zindan etmiştir. Türk halkının büyük bir kesimi şu anda işsiz, parasız ve açlık tehlikesi ile karşı karşıyadır. İçinde yatacak doğru dürüst bir evi ve çocuklarını okutacak parası bile yoktur..."

izleyebildi ne de Kürdistan halkının ulusal kurtuluş mücadelesi ile doğru bir dayanışma içine girebildi. Türk solu hala parçalı ve hala halktan kopuktur. Bu sol kendi içinden halkın devrimci öncüsünü çıkarıp örgütleyememektedir. Kürt halkının zafere, Türk rejiminin ise Kürdistan'da yenilgiye doğru gittiği bir dönemde Türk solunun hala mevcut olumsuzluğunu aşmaması, kabul edilemez bir durumdur. Açık yüreklilikle belirtebiliriz ki, Türk solunun mevcut hali sürdükçe, üst üste daha birçok defa yenilecektir. Birkaç kez yenilmiş bir sol kendini yeni temellerde yeniden yaratmadan devrime soyunursa, sonunda lafazanlığa düşmekten ve kendi kendini tasfiye etmekten kurtulamaz. Türk solunun hali bu olursa, etkisini diğer güçler üzerinde görmemek olanaksızdır. Örneğin Türk işçi sendikalarına ve Türk aydınların (Türk aydını içinde büyük değer verdiğimiz onurlu sesler de vardır) zavallı haline bakın! DİSK, işçilerin 1 Mayıs'ı kapalı salonlarda kutlamasına öncülük ediyor. Devlet yüzlerce madden işçisini katlederken hiçbir sendikadan işçilere sahip çıkan bir ses çıkmıyor. Ya o bilime bile sahip çıkmayan sayıları binlerce olan Türk aydınları. Bazen devletten daha devletçi kesilen bu sağır, kör ve dilsiz aydınlar topluluğu, resmi ideolojinin etkisinden çıkmadıkça Türk halkına nasıl hesap vereceklerdir?

PKK çözüm öneriyor

Halkımız PKK önderliğinde ulusal bağımsızlık ve demokrasi sorununu çözmede her zaman siyasal çözümden yana olmuştur ve bu tutumunu önümüzdeki dönemde de sürdürecektir. Bunun bir gereği olarak halkımızın öncüsü ve temsilcisi PKK siyasal çözüm için TC'ye somut öneriler yapmış ve hatta ateşkesi de kapsayacak siyasal görüşmeler için TC'ye birçok defa iyiniyetle çağrılar yapmıştır. PKK bu iyiniyet çağrılarını daha fazla kanın dökmemesi, her iki halkın daha fazla acı çekmemesi, her iki halk arasında eşit ve özgür ilişkilere dayanan kardeşliğin gelişmesi ve

lişmekte olan halk eylemliliğimizi bastırmaya halkımızı yıldırma ve korkutmaya çalışmaktadır. Bu durumda şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da halkımız ve ulusal kurtuluş güçlerimiz meşru hakkını kullanarak, TC'ye anladığı dilden cevap vermeye devam edeceklerdir. Bunu da en iyi şekilde ulusal meclisi toplayarak, ulusal savaş hükümetini kurarak ve ulusal ordulaşmasını ve ayaklanmasını geliştirerek yapacaklardır.

balalarına karşı gerekli tedbirleri daima alarak yoluna devam edecektir. TC'nin topyekün saldırısına, topyekün halk örgütlenmesi ve savaşıyla karşılık verecektir. TC'den doğan siyasal boşluğu, içinde bulunduğu ulusal meclis gelişmelerini kısa zamanda sonuçlandırarak, ulusal meclisini ve savaş hükümetini kurarak dol-

"...Elbette Türk halkının bu olumsuz yapısından en başta sorumlu tutulacak olan Türk soludur. Son dönemlerde bazı olumlu gelişmeler görülmekle beraber Türk solu yetmiş yıldır sosyal-şovenizme ve kemalizme karşı başarılı olamadı. Böyle olunca ne Türk halkının çıkarlarını temel alan devrimci bir strateji ve taktik izleyebildi ne de Kürdistan halkının ulusal kurtuluş mücadelesi ile doğru bir dayanışma içine girebildi..."

duracaktır. Halk eylemliliğini ulusal düzeyde ve ayaklanma esprisi içinde geliştirmeyi aksatmamakla beraber ağırlığı ulusal orduyu kurmaya vererek, bu seneyi TC için bir kabus haline getirmeyi başaracaktır. Ulusal meclis ve savaş hükümetimiz halkımızın otoritesini ve yönetimini pekiştirecek, mevcut gücünü daha iyi

yeni bir devrimci hareketlenme olacak ve Türk halkının devrimci-demokrasi mücadelesi önemli ölçüde rayına oturacaktır.

Görüleceği gibi, TC'nin yapacağı varsa göreceği de vardır. Halkımız PKK'nin öncülüğünde ve komutasında tedbirlerini almakta, mücadele gücünü arttırmakta ve mücadele araçlarını geliştirmektedir. Bağımsızlık ve özgürlük çıkarlarından asla taviz vermeyerek zafere dek bu savaşı sürdürecektir. TC'ye olduğu kadar TC'ye alet olan ve hizmet edenlere de anladıkları dilden cevap verecektir. TC'nin askeri çözümde ısrar etmesine olduğu kadar sahte ve tasfiyeci çabalarına da karşı koyacaktır. Ulusal kurtuluş savaşını sonuna kadar geliştirirken, eşit ve özgür temelde gelecek dürüst siyasi çözüm ve görüşmelere de açık olacaktır.

çabayla engel olmaya çalışacaktır. Fakat halkımızın misilleme hakkı da meşru bir haktır. Son çare olarak gerektiğinde bu hakkını da kullanmaktan çekinmeyecektir. Savunma tedbirlerini geliştirmek kadar meşru savunma hakkını da kullanarak kendini koruyacaktır.

PKK öncülüğünde ve komutasında halk olarak olduğumuz kadar birey olarak da görev ve sorumluluğumuzun bilincinde hareket edersek, ülkede olduğu ka-

dar ülke dışında da ulusal kurtuluş mücadelemize maddi ve manevi katkılarımızı artırarak sürdürürsek, içine girdiğimiz tarihi dönemde önümüze koyduğumuz ulusal meclis, savaş hükümeti, ulusal ayaklanma ve ulusal ordulaşma gibi ulusal hedefleri başarıyla gerçekleştirebiliriz. Bunları gerçekleştirdiğimizde bir parça özgür vatan toprağına da kavuşabiliriz. PKK ve Kürdistan halkı kazanacaktır.

Mayıs 1992 / A. Aktaş

Karalı basın

N. Bayındır

Elimde 9 Mayıs 1992 tarihli Le Monde gazetesinde yayınlanan "Pourquoi ne revoltent-ils pas plus souvent?" başlıklı Sophie Body-Gendrot imzalı bir yazı var. Fransızca bilenler başlıktan hemen anlamıştır. Los Angeles'taki siyahların ayaklanmasından bahsediyor. Niçin daha sık başkaldırmıyorlar? diye soruyor. İlgiliye okuduğum bir yazı. Türk basını da "yazdı!" 18 Mayıs 1992 tarihli Hürriyet'te Tahsin Öztin aynı olayı "Bardağı taşıran damla" başlığıyla veriyor. İbretle okunması gerekiyor! Toplum reaksiyonlarından bahsediyor. Bush "hak verdiği" için hak veriyor. Dayanıyor Rusya'ya, Romanya'ya sıçarıyor, Amerikan-Batı parmağını gizleyerek toplum reaksiyonlarına hak veriyor. Sonunda ağzındaki baklayı çıkartıyor. "Mandela özürü falan yok Atatürk ödülünü reddederim dedi! Ankara'nıza gelmeyeceğim!" Tahsin'in milliyetçi gururu fena inciniyor bu lafa. Soru sormayı unutuveriyor. Mandela neden ödülü reddetti? diyemiyor. Sanki bizde toplum reaksiyonları yok. Sanki Kürtlerin ulusal ve sınıfsal kalkınışları toplumsal reaksiyonlar değil. Dünyaya TC'nin kanlı yüzünü gizleme görevi verilmiş ya Tahsin'e Ankara'nın bu acemiliği, politika bilmezliği esas bardağı taşıran damla oluyor. Tahsin'e de yazacak bir şey kalmıyor. Tahsin de biliyor yazmadığını; işi karalamaktır, karalıyor. "Dört polis, bir kişiyi dövmüş... Ölmüş mü dövülen? Hayır..."

"Neden" bu ayaklanmalar?.. Sonra, dövülen kim?

Zenci bir taksii şöförlü!"

Buraya kadar Tahsin için dövülen kişinin insan olarak bir anlamı yok. (Bu kişi ayrılıkçı-bölücü, terörist de olabilir. Tahsin'in aklından geçirdiği belli ki, odur! Onlar hele Kürt-seler insan sınıfına kabul etmiyor Tahsin.) Olayı ifade ediş tarzına dikkat edin. Tahsin'in kafasından geçeni anlamamak için düşünmeyi bırakmak yeterli oluyor. Ama birden "Zenci"nin Amerikan vatandaşı olduğu aklına geliveriyor. Koyu koyu insanın hakları karalıyor ve Amerikan mahkemesinin Ankara'nın Mandela konusundaki acemiliğine benzettiği densizliğine -hakettiği dersi- veriyor! (Tabii o yazıda böyle bir benzetme açık açık yapmıyor, belki de bunu yapmak aklından bile geçmemiştir. Gereği de yoktur, ne de olsa 'sahibinin sesi' dir) Onun için önemli olan zenci ayaklanması değil, "Kutsal Amerikan demokrasisinin bir zenci yüzünden zedelenmesidir. Ne gaf!.." Son cümlesi dikkatimi çekiyor. "İnşallah bir daha böyle acemilik yapmayız."

Tahsin'in işi zor.

Tahsin'i Bush gözlükleriyle kendi zindanında bırakıp Le Monde muhabirinin sorusuna geçelim. Siyahların tepkisi hala düzen karşıtı örgütlü bir tepki değil. Kimlik kazanmak beyazlarla eşit koşullarda yaşamak rüyalarının bir gün gerçekleşeceğine hala inanıyorlar. Kitlese gösteriler zengin işyerlerine genç işsiz-gücsüzlerin saldırıları şeklinde geliyor. Siyahların haklarını koruyan NAACP'nin da tepkisi ırkçılığa tepkiden ötede değil. Siyahlar Amerikan polisi, Amerikan yargıcı, diğer zengin azınlıklar ve ırkçı Amerikalılar karşısında itildikleri derilerinin kompleksinden kurtulup gerçek insan kimliklerini yoksul banliyölerinden yumruk dikmedikçe ayaklanmaya süreklilik katmaları mümkün görünmüyor. Hep vermeyi değil biraz da almayı öğrenmeleri gerekiyor. Tıpkı Kürtler gibi. Kürtler kimliklerini örgütle kazandılar. Önce kendilerine karşı savaştılar. Osmanlı artıklarından, TC artıklarından temizlenmeyi öğrendiler. Türkten fazla Türk değil, Türkle yanyana Kürt olmak istiyorlar. Siyahlar örnek almalıdır.

TC şakşakçısı basın Amerika'daki adaletle Bush icazetli bekçi kesileceğine TC'nin Kürdistan katliamlarına seyirci kalmayı, daha da kötüsü kitle kıyımlarını terörist avı diye lanse etmeyi bırakmalıdır. Hiçbir toplum diğerinden üstün ayrıcalıklı değildir. Bir Türk olarak Kürt insanı karşısında sizin adınıza utanç duyuyorum. Türk basını, tarihinde hiç bu kadar alçalmamıştır. Bu derece emperyalist çıkara, ırkçı-faşist-şovenist destek vermemiştir. Hani nerede o dilinizden düşürmediğiniz "İnsan haklarınız" (onu da devrimcilerden öğrenmişiniz)? Yoksa dilinizi mi yuttunuz? Ama kulağınız işitiyordur mutlaka, TC'nin önünde secdeye duruyorsunuz ya, kulağınızı toprağa dayamayı unutmayın.

Şovenizm hiç ölmedi ki dirilsin

Abdul Kadir Konuk

Şovenizm: Değişik ırk ve uluslar arasında düşmanlık yaratmayı amaçlayan ve bu yolda kışkırtmada bulunan aşırı ulusçuluk akımı.

Şovenizmi kısaca böyle açıklıyor Türk Dil Kurumu Sözlüğü. Çok kısa bir söylemle bir ulusun kendini aşırı beğenmişliği ya da hemen her konuda kendini diğer uluslardan üstün tutma davranışı olarak da adlandırabileceğimiz bu durumu genellikle egemen sınıflar tarafından halkın dikkatini ülke sorunlarından dışarı kaydırmak, ilgiyi başka bir alana çekmek, böylece halkın yönetime karşı gelişen tepkisini başka bir kanala akıtarak etkisizleştirmek olarak da açıklayabiliriz.

Şovenizm, ırkçılık ve kafatasçılıkla yanyana yürür. Bu konuda verilebilecek en belirgin örnek Hitler döneminde en üst boyutlarına çıkan Alman şovenizmidir. Asıl konumuz olan Türk şovenizmi ise o kadar abartılı bir biçime büründü ki, neredeyse bir güldürü konusu haline aldı. Bu durumdan demokrat Türk kesimi elbette büyük bir rahatsızlık duymaktadır. Bazı aydınların geliştirilen şovenizm karşısında "Türk olmaktan utanıyorum" sözleri bunun belirgin örnekleridir. Almanya'da gelişen şovenizm karşısında da bazı Alman demokratları "Alman olmaktan utanç duyuyorum" diyerek tepkilerini dile getirmişlerdi.

Herhangi bir ulusun üyesi olmak genellikle insanların özgür iradeleriyle seçtikleri bir durum değil. İnsan içine doğduğu egemen toplumun doğal bir üyesi sayılıyor ve kimliğine hemen o ulusun damgası vuruluyor. Bu durum sömürge konumundaki uluslar için de geçerlidir. Örneğin bir Kürt ailenin çocuğu olarak dünyaya geldiği halde kimliğine TC VATANDAŞIDIR damgasının vurulması şovenizmin ne olup olmadığı konusunda az da olsa bir bilgi verebilmektedir.

Ama önemli olan kimliğe vurulan damga değil kişinin dili, aldığı kültür, yaşam biçimi, tarihsel şekillenişidir.

Hiç abartısız söyleyebiliriz ki, bütün uluslar az ya da çok şoven duygulara sahiptirler. Önemli

olan bu duyguların diğer uluslarla kardeşlik temelinde eritilip yok edilmesidir. Bugün Türkiye'de bunun tam aksi yaşanmaktadır ve biz de biraz güldürülü bir biçimde bu konuyu ele almak istiyoruz.

Bilinen gerçektir; Türkiye'de ne zaman iç sorunlar ön plana geçse yönetim hemen bir dış düşman öcüsü yaratmakta ve onu öne çıkararak iç sorunları sessiz sedasız kendi lehine çözmeye çalışmaktadır. Bu konuda en çok kullanılan "Düşman" ise Yunanistan'dır.

Ama bugün Kürtlere yöneltilen saldırılar "Sınırlarımızı değiştirmek istiyorlar. Ülkemizi bölmek istiyorlar. Bunlar başka ülkeler tarafından kışkırtılan teröristlerdir" denilerek haklı gösterilmeye çalışılıyor ve Kürt ulusu Türk şovenizminin boy hedefi durumuna sokulmak isteniyor.

Kürt ulusal sorunu karşısında çaresiz kalan yönetim şimdi de Ermenistan'a sefer çağrılarını yapmakta ve böyle bir savaşın olması halinde ortaya çıkacak karışıklıktan yararlanarak Kürtler üzerinde toplu bir katliamı planlamaktadır.

1974 Kıbrıs işgali sırasında da "Birlik, ulusal dayanışma" adı altında Türk ve Yunan halklarını daha çok düşmanlaştırmaya propagandaları yapılmış, ülke içindeki yönetim krizi bu hava içinde gözlerden uzaklaştırılmıştı.

Türkeş'in Avrupa gezilerinden hemen sonra yerden biter gibi türeyen konsolosluk destekli milliyetçi, şoven dernekler, Kürt ulusunun haklı mücadelesini Avrupa toplumuna haksız bir mücadeleymiş gibi göstermek için yürüyüşler düzenledi. Ve ardından da Hürriyet gazetesi Türk ordusuyla dayanışma kampanyasını başlattı.

Bütün bunların bir tek amacı vardı. Yapılan katliamları haklı göstermek, Kürt ulusunun ulusal bağımsızlık hareketini boğmak.

Ve bütün bunlar BÜYÜK, DEMOKRATİK TÜRKİYE adına yapıldı, yapılıyor.

En büyük bizim başka büyük yok!

Herkes hatırlayacak; İstanbul'da polis korkunç bir katliamı "En büyük polis başka büyük yok" sloganları altında gerçekleştirdi. Ve yine hatırlanacak Kürdistan'da kurulan özel timin yönetici-

leri gazetelere yaptıkları açıklamalarda "Bizim işimiz öldürmek" dedi. Bunların hemen ardından da hükümet yöneticileri "Dünyanın en şefkatli ordusu ve polisi Türk ordusu ve polisidir" demeyi denediler.

Şimdi biz bu "EN"leri çoğaltacağız. Örneğin dünyanın en büyük başbakanı, devlet başkanı Türktür. En büyük bilim adamı Türkiye'de yetişmiştir. En büyük köprü Türkiye'nin köprüleridir.

Şovenizmle köprünün ne ilgisi var diyenler olacak belki. Biliyorsunuz dünyanın birçok yerinde ünlü köprüler var, yenileri de yapılıyor. Ama kazara boğazda bir köprü yapılsa kıyametler kopuyor. Bütün malzemesi ve teknik elemanları dış ülkelerden getirildiği, orada çalışan Türk işçileri emeklerinin karşılığını alamadıkları halde açılışa koşan devlet başkanları Türk harikası söz edebilmektedirler.

Köprüyü geçince karşımıza YÖK başkanı çıkıyor. Bir ulusun uygar olup olmadığı bilime verdiği önemle de belli oluyor. YÖK başkanı dünyanın en özgür üniversitelerinin Türkiye'de olduğunu açıklarken, polis sivil faşistler eşliğinde üniversitelere operasyonlar düzenliyor ve demokrat bilim adamları dünyanın en bağımsız askeri mahkemelerinin önüne çıkarılıyor, devrimci öğrenciler onlarca yıllık hapis cezalarına çarptırılıyor.

Türkiye'de işkencenin bir devlet politikası olarak sürdürüldüğünü herkes biliyor ama son haftada Uluslararası Af Örgütü'nün Londra'da bulunan merkezinde Türkiye masası şefi olarak çalışan "Bölücü" İngiliz Diyarbakır'da dünyanın en demokrat polisi tarafından tutuklanıyor, böylece Türkiye dünyanın en demokrat işkence yapan ülkesi olmak ünvanını da kazanıyor.

Bundan bir süre önce bir Türk prof. "Kızıldevilerin Türk olabileceğini" söylerken, tezini şöyle açıklıyordu: "Kırtalar ayrılmadan önce Türkler oraya gitmiş olabilirler..." Hani renkleri uysa belki Afrikalılar için de aynı şeyleri kolaylıkla söylemek olanaklı...

Ve yine biliyorsunuz buzullar altında bulunan dört bin yıllık cesedin yanındaki ok ve sadaklar da eski Türk silahlarına pek benzetilmişti.

Biraz daha gerilere giderek şovenizmin bir ulusu nasıl gülünç durumlara soktuğunu iyice görebiliriz. Bütün dillerin anası-babası olarak gösterilmek istenilen Türk Dili Güneş dil teorisine uzun

bir süre saçmalıkların konusu yapılmıştı. Ve yine bazı ham hayalciler hala dünyadaki bütün Türklerin birleşerek bir dünya devleti kuracaklarını savlayan TURAN düşüncesinin peşinde koşmaktalar. "Bir Türk dünyaya bedeldir" sözü ise en somurtkan insanı bile güldürecek kadar komik. İlk okullarda her sabah çocuklara söylenecek "Türküm, doğuyum, çalışkanım" sözleri Türk olmayanın doğru ve çalışkan olmayacağı gibi bir saçmalığı içerdiği için değil ırkçı bir düşüncenin ürünü olduğu için zararlıdır.

Ve Türkçüler bir tek konuda en büyük olmalarını kabul ettiler. Amerika danılmasın diye "En büyük Türkiye" demediler de Amerika'dan sonra en büyük Türkiye anlamına gelen "Küçük Amerika" yakıştırmasını kendilerine uygun buldular.

Hele son dönemlerde Kürdistan'da katliam üstüne katliam yapan Rambolar konusu düşman başına. İlk ramboların Vietnam-ABD savaşında ortaya çıktıklarını sanıyorum. Onlar kırlarında Vietnamlıların tekmelerinin izleriyle ülkelerine dönüp filmcilikle idare ederlerken, Türkiye Amerika'dan geri kalmamak için yerli ama yurtdışı eğitilmiş rambolar piyasaya sürdü. Oysa onlara yakışan ve hep gündemde tuttukları şovenizme uygun olan şey rambolar yerine Cüneytlerin sayılarını çoğaltmaktır. Bu Cüneytleştirilmiş rambolar aracılığıyla hep hayalini kurdukları fetihleri yapar, Kürt ulusunu ezip geçer, Musul ve Kerkük'ü topraklarına katar, uzak ve orta Asya Türki cumhuriyetlerini bir güzel yönetebilirlerdi...

Hiç kimse yanlış anlamasın. Ben Türk halkıyla dalga geçmiyorum. Asıl dalga geçilmesi gerekenler yüzyıllardır bilinçsiz halka en iyi tedavi olarak şovenizm haplarını yutturmaya çalışan ırkçı düşüncenin savunucularıdır.

Herkes bilir ki barış ve özgürlük, halkların kardeşliği, başka halkları küçük görerek, aşağılayarak, onları baskı, sömürü altında tutup ulusal haklarını inkar ederek gerçekleştirilmez. Başka ulusları ezen ulusların özgür olamayacakları tarihi bir gerçektir.

Türk ve Kürt halkları bir komedi halini alan Türk şovenizmini elbirliğiyle alt edip gerçek kardeşliği kuracaklardır. İşin öte yanı sıra da elbette güldürü dergileri ilgilenecektir.

ORTADOĞU'DA BARIŞ

Mihraç Ural

Ortadoğu barış konferansı sürüyor. Tartışmalar tartışmaları izlerken, İsrail pervasızca Filistinlileri, Lübnanlıları ve Suriye mevkilerini dövmeye devam ediyor. İnsanlar ölüyor, servetler heder oluyor. İsrail dünyanın gözü önünde barış masasına oturduğu yerden kanlı kıyımlarını sürdürüyor. Bu çelişik gerçek bölgemizin enteresan bir özgünlüğüdür. Uygarlıkların beşiği olan bölgemizde bu tablolar tarih içinde durmadan tekrar edegelmiştir. Felsefe diliyle söylersek, uygarlık en kaba ve en ince çelişkilerin kendisidir. Bu gerçek bugünün egemen uygarlığı için de geçerli olsa gerek; işte Körfez krizi sonrası dünyamızın hali, güçlülerin ikircimlikleri ve uygarlığın evladı diplomasının yalnızca güçlülerin, haksızlıklarını örtme sanatı olma esprisi.

Ortadoğu tarihi, savaşların tarihidir. Firavunlar'dan bu yana değişmeyen kader savaşları ve ardından gelen barış umutları, bölgemiz insanının içinde bulunduğu kararsız dengenin de mimarı olmuştur. Barış, tarih içinde bölgemiz insanına yanık kokusu gibi sinmiştir. Tel Amrana anlaşmalarıyla başlayan barış adımı bugün Ortadoğu barış konferansı debdebelerinde de sürmeye devam ediyor.

Barış bölgemizin en temel ihtiyacıdır. Ne iş ne ekmek, ne iktisat ne adalet bölge insanının birincil arayışı içinde yer alıyor. Barışır istenen. Ortadoğu halklarının sorunu, tamamıyla bu küçük kelimeye kesişiyor. Çünkü savaş ne iş ne iktisat ne de adalet bırakıyor, her şeyi askeri açıdan güçlü olanın tekelinde zulüm çarkı olarak eritiyor.

Ortadoğu barışı sorunu, uzun zamandır bölgenin ve dünyanın gündemindeydi. Körfez savaşından sonra tam anlamıyla gelip kapıya dayanmıştı. Ortaçağ imparatorluğunu yeniden tesis eden ABD, bu dünyadaki egemenliğini "barışı" gerçekleştirerek ispatlamak istiyordu. Nitekim tarafları da bir araya getirebildi. Bu bir araya gelişin anlamı, aynı zamanda barış görüşmelerinin sonuçlarını da belirleyecek ipuçlarını oluşturuyor. Bunu, ilk turların anlamsızlıkları ve son turların pratik hiçbir değer üretemeyen

çekişmelerinde görmek zor olmasa gerek. Unutulmamalı ki, bölgemizdeki tüm sorunlar askeri sonuçların eseridir. Askeri haritaların ve konjonktürlerin oluşturduğu tabloları, aynı etkinliklerin dengelerini hesaba katmadan ve kazanılmış askeri başarıların ganimetini garantiye almadan bir barış üretmek, havanda su dövmekten ibarettir. Bölgemizdeki tarihsel barış çıkmazının esası da budur. Şamir bu gerçeği, Kudüs'ü ziyaret eden İspanya Başbakanı Gonzales'in önünde bir kez daha dile getirdi. "Hiçbir dayatmayı kabul etmeyeceğiz, uygun görmediğimiz hiçbir anlaşmaya evet dememizi hiçbir güç dayatamaz."

İsrail'in barışı, verili durumun "barışa karşı barış" teziyle korunmasından ibarettir. Yani askeri zaferlerini, barış adı altındaki görüşmelerle resmileştirmektedir. Bu da faturası, Arap halkı tarafından ödenen bir barış demektir. Barış değil askeri sonuçlardan elde edilen "ilhak kanunları"nı ikame etmektedir. Bu anlayış ortaçağ imparatorluğu egemenliklerini ilan eden ABD'nin dünyaya empoze etmek istediği "yeni düzen" mantığıyla da, bölgesel ölçekte de olsa uyumlaşmaktadır. Bu aynı zamanda İsrail'in, dünya ölçüsünde etkin olan lobisinin, sermaye etkinliğinin verdiği avantajları dayatmadır. İsrail'in kendini küçük ülkeler safında tutmaya eğilimli her türlü davranış karşısında gösterdiği tepkinin de bir ifadesidir. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin aldığı tüm kararları ayaklarıyla çiğneme karşısında dünyanın gösterdiği ikircimli tutum, İsrail'in bu tutumlarında dile getirdiği etkinliği de anlatan önemli bir durumdur.

Körfez savaşının ardından, büyük ümitlerle başlayan barış görüşmeleri için "bu girişim gelecek kuşakları da hesaba katan bir barış değildir. Askeri zaferleri resmileştirme girişimidir. Ele aldığı konularda çok önemli bölge sorunları atlanmıştır. Bunlar arasında Kürt sorunu en önemlisidir" belirlemelerini yapan bir dizi makale kaleme aldım. Bugün aylar aylar devirip barış görüşmelerinin sağır diyaloguna dönüşmesine tanık oldukça, bölgemiz barışı için gerçekçi yaklaşımların nerede yatmakta olduğu daha da iyi anlaşılıyor sanırım. Bu da bölgenin etnik, kültürel, dinsel ve coğrafi olarak ayrıca yer altı ve üstü servetlerinden uygun bir kolektivitte içinde yararlanmayı planlayan dengeler kurulmadan barışın kazanıl-

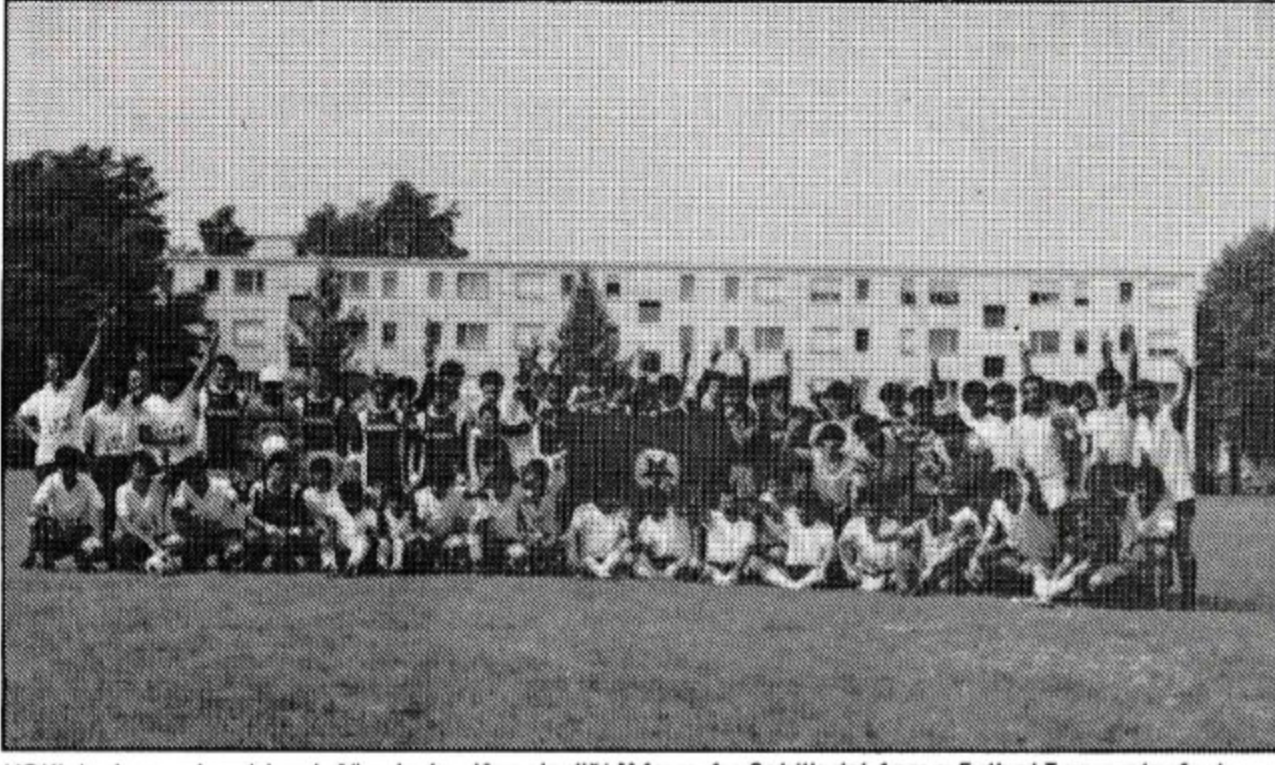
ması ve gelecek kuşakların da barışık kalmasının sağlanması mümkün değildir anlamına geliyor.

Kürtler olmadan barış olmaz

Ortadoğu barış görüşmeleri sürekli olarak bir Arap-İsrail sorunu olarak dünya kamuoyuna dayatılmaktadır. Gerçekte bölge barışı bu sorunun kapsamında çok dardır. Filistin halkının çektiği ve dünyanın en önemli sorunu olduğu tartışılmaz bir doğrudur. Ancak bölgemizde bir dizi Arap ülkesinin toplamı kadar bir nüfusa sahip, ayrıca bölgenin beş ülkesinde toprakları gasp edilmiş bir Kürt gerçeği bulunmaktadır. Son hadiseler de gösterdi ki, potansiyel açıdan Kürt sorunu Filistin sorunundan hiç de geri değildir. Üstelik bölgenin coğrafyasındaki yeri, diğer tüm hadiseleri geride bırakarak bir uluslararası yapıya da sahiptir. Bölge konferansının ABD çıkarları ve dünya egemenliğinin bir başka kanıtı olarak aceleyle getirilip kısırlaştırılması, Kürt sorununu içermemesi, bu girişimin başarısızlığının en önemli nedeni olacaktır. Gelecek kuşakları içermeyen barışın başarısızlığı ile anlatmak istediğimiz gerçeğin bir ucu burada belirginleşiyor.

Ele alınmayan diğer önemli sorunlar yanı sıra en önemlilerinden biri olarak Kürt sorunu, kendi kaderini çizirken kimseyi bekleme durumunda olmayacaktır. İcazetli bir çözüme eğilim duyanlar, bölgemizin barışa yönelmesine de hizmet edemezler. Kürt sorunu bölge barışının gerçekçi çözümünü içinde ele alınmadan çözülmesinin mümkün olduğunu sananlar, yarın Kürt kazanımlarının da kaybedilmesinde rol alan kısır kişilikler olmaya mahkumdurlar. Ortadoğu barış konferansının oluşturucuları, bilinçli bir politikayla Kürt sorununu dışlatırken, gelecek kuşaklarımızı, dayatacakları yeni sorunlarla yormayı ve güçsüz düşürmeyi hedeflemektedirler. Bu yanıyla Kürt ulusal kurtuluş mücadelesi ve stratejileri milliyetçi bir darlıktan çok ötelere anlama sahiptir. Kürt halkının kurtuluşu bu halkın bölgede oynamaya aday olduğu rolü iyi kavramaktan geçiyor. Bölge barışının işte tam bu noktada Kürt sorunuyla kestiğinden bahsetmek yanlış olmasa gerek.

DEĞİŞEN GENÇLİK

YCK'nin Avrupa'nın birçok ülkesinde düzenlediği "Mayıs Ayı Şehitlerini Anma Futbol Turnuvaları"ndan

Birbirleriyle kıyasıya mücadele içinde olan güçlerin birbirlerine karşı konumlanması savaşın niteliğini de ortaya çıkarır. Eğer bir halk kendi içinde bölünmüş, öncüsü ile bütünleşememiş ise o halkın katliamlarla yok edilme tehlikesi o denli fazlalaşır. Kürdistan'da yükselen devrimci mücadele eğer bugün halk güçleri ile sağlam köprüler kurmamış olsaydı, düşman için yeni Dersim'ler, Halepçe'ler yaratmak işten bile olmayacaktı. Denilebilir ki, genel anlamda Kürdistan'daki tüm sınıf ve katmanlar gittikçe keskinleşen oranda düşman karşısında konumlanmışlardır. Mücadelenin böylesi süreçlerinde mevzilenme açık çarpışan güçlerin konumlanması olacağı gibi, en pasif güçlerin düşman karşısında ya da yanında konumlanması da olabilir. Kısaca düşmanla açık bir mücadele içine girmese bile her konumlanma ya düşmana yararlı ya da karşısında olmak durumundadır. Konunun biraz anlaşılır hale gelmesi için bilinen doğrularla yazımızı başlattık.

Yazıyı daha ilginç kılmak gerekirse, örneğin PKK öncesinde Kürdistan'da sosyal-şoven örgütlenmelerden tutalım da ilkel milliyetçilere kadar bir dizi örgütlenme mevcuttu. Bu güçler mevzilerini düşman karşısında mı, yoksa halk karşısında mı konumlandırırdı? Birçoğumuz bir çırpıda "eksiklikleri olsa da tabii ki halk karşısında değil" diye yanıtlarız. Gençlik, cesaret ve ataklığını bu geçmiş süreçte ne kadar düşman karşısında konumlandırdı? Her şeye Aristo mantığıyla cevap vermek, (ya budur, bu değilse şudur) demek mümkün olmuyor. Ülkemizde bu güçlerin şehitleri vardır. Bu şehitler son nefeslerine kadar sosyalizme bağlılıklarını da haykırdılar. Burada bir kez daha saygıyla anıyoruz. Konumuz tümüyle kendini halk için adayanların dışındadır. Sorun, öncülüğü yapılan bir gelişmenin tarihi süreçte nereye vardığı, hangi anlama geldiği sorunudur.

PKK öncesi dönem dünya uluslar tarihinde Kürt ulusunun belki de en çok utanç duyacağı bir ke-

sittir. Halk kendi içinde parçalanmış, kendine ait olanı tahrip etmekte düşmana bile taş çıkarcak bir konumda, ilerici-lik kendine yabancılaşmanın yol ve yöntemi olmuş ve sonuçta öz gücüne güvenmeyen, ona ait olmaktan fiziki anlamda bile utanç duyan bir nesil oluşmuştu. Bu süreci gençlikle ilintilendirelim.

Kürdistan gençliği, ulusal kurtuluş mücadelesi öncesi her anlamda kendi adına gelişmelerin karşısı olarak konumlanmıştı. Birbirleriyle kıyaslamak belki yanlış olacak ama, gerici kesimlere potansiyel oluşturup uç noktalarda Türkçülük adına faşistleşen gençlik ile, geçmiş dönemlerde en fazla katliamlara uğrayan, her zaman için potansiyel suçlu görülen, kendisi kabul etmese de düşmanın her zaman "Kürt" şüphesiyle baktığı kesimlerin "Bağımsız Demokratik Türkiye" sloganları sonuçta kemalizmin farklı varyasyonları olmaktan öteye gidememişti. Her iki kesimin de kendi içinde tutarlı oluşu birbirlerine karşı "radikal şiddetin" sürekliliğinden anlaşılıyordu. Yine her iki kesimin "ilerici" ya da "gerici" sınırlar içinde de olsa bir gençlik ataklığı ve coşkusu içinde olduğu da söylenebilir. Kısaca bir enerjinin olduğunu herkes biliyordu. Sorun bunun kullanılmasıydı. Bunun gençlik olduğu da biliniyordu.

Bu enerjiyi kim ele geçirirse ona hizmet edecekti. Bir kesim, milliyetçiliğin keskin sınırları içinde damarlarında "asil kan" akmasına rağmen çürüyen milliyetçiliğini mayalamaya çalışırken, diğer kesim kendi içinde kendine ihanet edenlere "enternasyonalizm"lerini yükleyerek onları Misaki-Milli içindeki "yeni ilerici-lik" hammadde haline getiriyordu. Kürt oluşundan, anne-babasının kötü Türkçesinden utananlar "Kahrolsun Kürt milliyetçiliği, Yaşasın Bağımsız Türkiye" diye sokakları inletiyordu.

Program ve amaçları birbirine zıt bu iki akımı sevip ve günahlarıyla aynı kefeye koymak amacında değiliz. Sağ hakkında değerlendirmeye hiç gerek yok. Ulusal kurtuluş mücadelesi çıkışıyla bu kesimlere yönelerek birçok alandan sökülüp atılmıştır. "Apocular Doğuyu kasıp kavuruyor" deyimi bu döneme denk düşer. Sağın karakteri çok çabuk ortaya çıkmış ve kitle potansiyelini süreç içinde yitirerek devletin sivil silahlı eylemcilerine dönüşmüşlerdir. Sol için durum farklı olduğu kadar ilginçtir, düşündürücüdür. Türk milliyetçiliği ile solun, bir ulusu yok sayarak o ulus bireylerinin omuzlarına "bağımsız Türkiye" idealini gündemlemesi, sosyal-şovenizm olarak adlandırılmasa da, milliyetçiliğin farklı tarzda ifadesi oluyor. Kemalist

milliyetçilik de Misaki-Milli çıkışıdır. Aynı devlet sınırları içinde bir ulusu yok saymak farklı düzenlere tekabül de etse, üstü kazındıkça milliyetçiliği, şovenizmi sırttırır, başka tarz ifade ediş de bu amaca hizmet eder. Kürt ulusunun varlığını tanıyıp da

"...PKK öncesi dönem dünya uluslar tarihinde Kürt ulusunun belki de en çok utanç duyacağı bir kesittir. Halk kendi içinde parçalanmış, kendine ait olanı tahrip etmekte düşmana bile taş çıkaracak bir konumda, ilerici-lik kendine yabancılaşmanın yol ve yöntemi olmuş ve sonuçta öz gücüne güvenmeyen, ona ait olmaktan fiziki anlamda bile utanç duyan bir nesil oluşmuştu. Bu süreci gençlikle ilintilendirelim..."

kendi kurtuluş iradesini örgütlemesine engel oluşturmak, o ulus bireylerini Türkiye devrim kılplarına içine sıkıştırmak, bir Kürdistanlıyı "Biz Türkiye devrimini yaptıktan sonra, sizin haklarınızı tanıyacağız" der hale getirmek herhalde Marksist literatüre daha girmemiş sapmaların bölgemizde var oluş "şerefine" ulaştığını gösterir.

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin bugün vardığı noktada anılan konularda büyük gelişmeler sağladığı, "iki Kürt yan yana gelmez" denilen bir ülkede ordulaşmayı ve serihildanları yattığı, kazanımlarıyla Türkiye

gündemini işgal etmekle kalmayıp uluslararası gündemi işgal ettiği herkeşce bilinen bir gerçektir. Bu anlamda halkımız ve gençlik, öncüsü sayesinde "ilerici-lik" ve gerici-lik kokan geçmiş bilinen kalıpları aşarak kendine özgü çizgisini yaratmış ve bugün zafere yaklaşmanın coşkusuyla yaşamaktadır. Fakat mücadeleyi belirleyici oranda etkilemese de eski sol tarzın inatla sürdürülmesi, düşmanın bile o düşman haliyle birtakım gerçekleri kabul etmek zorunda kalması arasındaki çelişki kimilerinin zoruna da gitse üzerinde yoğunlaşması gereken bir konu olmaktadır. Çok ilginçtir. Misaki-Milli'nin mayasıyla şekillenen Türkiye solu, Kürdistan sorunu konusunda kendi burjuvazisi ile at başı bir yol izlemektedir. Kendisine ilerici sıfatı taktığı için de, bu haliyle daha da geri konuma düşmektedir. Geçmişte Kürdistan adının her geçtiği yerde milliyetçiliği öne çıkaran "bizimkiler" bu gün sekisyon, kol vb. yöntemlerle en keskin "Kürdistan devrimcisi" kesilmişlerdir. Yarış öylesine kızış-

ikircikli ve hatta sonuçta devrim karşıtı dönüşümleri bugün bizi daha da düşündürmektedir. Kürdistan ulusal kurtuluş hareketi, Türkiye halkına karşı olan sorumluluklarını daha iyi nasıl yerine getiririm çabası içindeyken, bu bizim Kürtlerin, Türkiye halkının sözcüleri kesimlerini. Türkiye devrimciliğinin gelişmemesi ve Kürdistan devrimi karşısındaki sorumluluklarını yerine getirememesinin en önemli nedenlerinden biri olmaktadır.

Coşkusu ve ataklığını halkının yararına kullanmayan gençlik bir halka yönelik katliamların cesaret kaynağı olur, düşüncesinden hareketle izahını yaptığımız konular bugün daha iyi anlaşılıyor. Bırakalım bu akımları sıradan bir genç olarak suya sabuna dokunmamak dahi düşmanın hizmetine girmek anlamına geliyor. Bu, sürecin ne denli önemli ve atlatılmaz olduğunu gösteriyor. Tüm diğer kurtuluş savaşımı veren halkları da kurtuluşu götüren bireyden topluma dek tek ses, tek yumruk oluşları olmuştur. Yine çöküşleri düşmanlarının gücünden değil, birey ya da kimi kesimlerin içten sapırmalarından kaynaklanmıştır. Üç emperyalist ülkeye karşı sosyallarıyla korkunç teknolojiye dize getiren Vietnam halkı bunun sırrını da halklara göstermiştir. Bu anlamda halklar asıl kendi iç düşman ya da sapmalarını alt edebildikleri ölçüde zafere yaklaşmış, alt edemedikleri ölçüde uzaklaşmıştır. Mücadelenin kader tayin edici dönemlerinde kendinden net birşeyler katmayan kişi, kurum vb. herkes tarihsel yazımlarda düşman cephesi olarak anılmıştır. Bu anlamda sahte ilerici-likten gerici-liğe, bireysellikten pasifizme kadar her konumlanma halka yönelik düşman faaliyetlerinin cesaret kaynağı olmuştur. Bir kez daha da olsa, bir tekrar olarak da kabul edilse soruna bu yazıyla da dikkat çekip, bu kesimleri ciddi bir tarzda kendilerini gözden geçirmeye davet etmekle görevimizi yaptığımıza inanıyoruz.

Zürih'ten bir grup
YCK'li adına Cemil Cehil

Tüm dostlara, yoldaşlara ve genç arkadaşlara

Duygu ve özlemlerimi sizlerle paylaşma, bir an için de olsa dünyanıza girme amacıyla bu mektubu kaleme alıyorum. Sahte ve basit yaşamdan bir parça da olsa kendini kurtarmış, kaynağa dönüş hazırlıkları içinde olan birisi olarak, sizleri saygı ve sevgiyle

elde ettiğim için kendimi dünyanın en mutlu insanı sayıyorum. Ben bu durumu bir bebeğin öz anasının sütüyle beslenmesine benzetiyorum. Belki bazı arkadaşlar beni yadırgarlar ama, gerçekten de düşmanın zehirini süt diye içenlerimizin durumu orta-

nöbetçiler tarafından durdurulduktan sonra anladık. Ve kendi kendime; demek ki günümüz dünyasında bilimsel sosyalizmin hayatı suyu bu toprak parçasında fışkırtıyor demeye başladım. Bu hislerle çevreyi sezmeye ve koklamaya başladığımda nöbetçi arka-

dan ayrılma isteğinin oluşacağını hiç düşünmemiştim bile? Ama ne yazık ki, hayat böyle. İşte bir müddet önce sevinçle ve ayrılmamacasına ayak bastığım bu özgür toprak parçasından bugün bir an önce ayrılmak istiyorum. Çünkü, bir yoldaşın deyimiyle, "Kürdistan ülkesi bakımsızlıktan dolayı çürümeye yüz tutmuş bir ağaca benzer ve sen bunu seven biri olarak, eğer kanını su, etini toprak ve kemiklerini gübre yapmazsan bu ağaç yeşermez". İşte bu özlemdir bu sahadan ayrılmayı dayatan. Bundan tam 14 yıl önce hiç farkında olmadığım ve arkamdan dönüp bakmaya tenezzül etmediğim vatan toprağına beni bu

TİM DEVRESİ bir hafta önce sona erdi, ama "İktidara Yürüyüş" devam ediyor. Kürdistan'ın tüm parçalarından, Ortadoğu'nun birçok ülkesinden, Avrupa'dan Avustralya'ya kadar, dünyanın dört bir yanından aynı özlemlerle bir araya gelen beşyüzü aşkın yoldaş aynı duyguları paylaşıyor. Ayrılık gelip kapıya dayansa da, kömür karası gözlerde yakınlık ve sevinç okunuyor. Herkeste ayrı bir coşku ve ortalık cıvı cıvı. Grupların ayrılma saati gelmiş olsa da coşkudan hiçbir şey eksilmiyor, ortalık daima şen şakrak. Çünkü kalplerin, duygu ve özlemlerin tek vücut olup birleştiği yerde fiziki ayrılık ne ki?

kızıl güle su vermeye benzer ve insanın duyguları öylesine kabarıyor ki, kayaları parçalayıp akan sular gibi! Ne mutlu bu duyguyu paylaşan canlara...

Yaklaşık bir haftadan beridir gruplar hazırlanıyor ve törenlerle ülkeye doğru uğurluyoruz onları. Her yoldaşın son sözü: "SERKEFTİN YOLDAŞ". Bu kelimeleri duyunca ve arkadaşların sevincini görünce sevinçle burukluğum iç içe yaşıyor gibiyim. Çünkü devrenin tamamına katılmadığım için ülkeye dönüş hakkını kullanamadım. Ülkeye gidebilmem için en az yeni devreyi bitirmem ve mezun olmam gerekiyor. Şu anda gidenlerin arkasından bakıp bir of çekmek kalıyor bana.

Değerli dostlar, yoldaşlar, genç arkadaşlar! Birçok genç gibi daha çok genç iken Avrupa'ya gittim ve herkesin elde edemediği olanaklara da kısa sürede sahip oldum. Ancak parti ile erkeken ilişkiye geçtiğim için ulusal özümü koruyabildim ve hatta daha da geliştirdim. Yani çağdaşlaştırdım. Ayrıca, Avrupa'daki "olanakların" iç yüzünü gördükçe mücadeleye daha sıkı sarıldım

Baştarafı 20. sayfa da

"...Uzun yıllardır özlemini duyduğum kutsal vatan toprağına ve halkıma yeniden biçimlenmiş bir kişilikle ulaşmak amacıyla iki aya yakın bir süredir MAHSUM KORKMAZ AKADEMİSİ'nde siyasi ve askeri öğrenim görmekteyim..."

selamlıyorum. Gönül isterdi ki her arkadaşına ayrı ayrı yazayım, ancak bu biraz imkansız olduğu için bu mektubu okuyan her arkadaşın kendisine hitaben yazıldığını kabul etmesini istiyor ve diliyorum.

Uzun yıllardır özlemini duyduğum kutsal vatan toprağına ve halkıma yeniden biçimlenmiş bir kişilikle ulaşmak amacıyla iki aya yakın bir süredir MAHSUM KORKMAZ AKADEMİSİ'nde siyasi ve askeri öğrenim görmekteyim. Bu okuldan mezun olmanın herkese nasip olamayacağını düşünüyorum ve bu şans

dadır ve lakin sahte yaşama geçecek yaşamış gibi dört elle sarılanların da görüyoruz. Bundan dolayı diyorum ki, sahte yaşamı kendinize layık görmeyin ve başkasının zehir-zembereğini süt deyiip içmeyin.

Akademi sahasına gelişi, öze dönüşün bir zorunluluğu olarak görüp geldim. Evet bu sahaya üstün bir moral ve büyük bir coşkuyla gelmişim. Gerçekten de o anki duygularımı dile getirmem imkansız, sevinçten adeta ayaklarım yere değmiyordu. Akademi sahasına yaklaştığımızı ancak

daşın bir ceylan çevikliğiyle tepeye turmandığını gördüm. İşte o anda kendimden utanmaya başladım. Ben de genç olduğum halde daha on dakika önce ilk sarp tepeyi turmandığımda ikinci adımda nefesim tıkanmış, ayaklarım yerden kopmak istemiyordu. Böylesi duygular içinde iken daha önce çözümlemelerde okuduğum Başkan'ın şu sözü aklıma geldi: "Düz yolda yürüyenin bacakları çarpık olur." Gerçi bu söz farklı anlamda kullanılmış ama, ben zorunlu olarak kendi durumuma indirgemişim. Evet geliş böyle. Ama bir gün bu saha-

"...Yad ellerde sürünmenin ve vatandan uzak yaşamının ne demek olduğunu çok iyi biliyorum. Bir Alman'ın köpeğine verdiği değeri bir yabancıya vermediğini gördük..."

denli bağlayan gerçeğin sırrını sorarsanız, PKK gerçekliğini, Başkan APO'nun yaşamını ve kişiliğini bizzat görerek kavrayın diyeceğim,

İKTİDARA YÜRÜYÜŞEĞİ-

Hele işin içinde kapkara bulutların tertemiz semaları kirlittiği gibi, ülkemizin değer adına her şeyini kirlüten düşmana karşı ki-ni namluya dökmek var ya... Tıpkı su özlemleriyle sararıp solmuş

Almanya ambargoyu neden kaldırdı?

"...Almanya, Türkiye'yi, Newroz Katliamı'nı gerekçe göstererek, iki önemli silah sevkiyatı sırasında sıkıştırmış oldu. Bu gelişmeler, olayın "askeri yardım" boyutuydu. Bir de Almanya, hem Türkiye'ye, hem de artık sık sık rahatsızlıklar yaşadığı diğer emperyalist ülkelere, Avrupa'nın lokomotif ülkesinin kendisi olduğunu, bu son "kriz" vesilesiyle bir kez daha gösterme gereği duydu.

Ancak Türk tekeli medyalari tersini yazdı; bunlara göre "Avrupa Parlamentosu'nda Almanya yüz bulmamış"tı. Ancak bunlar doğru değildi. Hollanda ve İngiltere'nin baskılarına rağmen, alınan kararlar Almanya'nın isteği doğrultusunda ve Türkiye'nin aleyhineydi..."

Haziran ayının ilk günlerini meşgul eden haber şuydu: Almanya, Türkiye'ye Newroz Katliamı'ndan itibaren uyguladığı ambargoyu kaldırdı.

Ancak ambargo uygulamasının ve yine ambargoyu kaldırma kararının ardında ne Newroz Katliamı'nı kınama ne de "Kürt halkına destek verme kaygısı" vardı. Bunu en başta söylemek gerek. Amaç; Almanya'nın Türkiye'ye elinde olduğunu yapay "kriz"ler yaratarak hatırlatmak istiydi. Bununla Almanya, iktisadi ve askeri olarak elinde tuttuğu Türkiye üzerinde siyaset yapma "hakkı"nı istedi. Türkiye'ye en büyük askeri yardım, Almanya tarafından yapılıyor. Türkiye için aynı bağımlılık iktisadi olarak da sözkonusu. Böylesi bir noktada nüfuz alanlarını gözden geçirme operasyonlarına, özellikle Demokratik Alman Cumhuriyeti'ni ilhak ettikten ve Körfez Katliamı'ndan sonra hız vermiş Büyük Almanya, "Askeri ve iktisadi olarak bana bağlı olmana rağmen, siyasi olarak neden hala ABD'nin etkisi altındasın?" sorusunu Türkiye'ye yöneltti.

Almanya ile Türkiye arasında Newroz katliamı gerekçe gösterilerek yaşanan krizin amacı buydu. Bir başka deyişle, Güney'i ve Kuzey'iyle beraber Kürdistan nedeniyle Türkiye, Amerika ile Almanya'nın nüfuz kavgalarına meydan oldu. Amerikan emperyalizmi açısından ise bu gelişmelerin benzer bir amacı vardı: ABD, Türkiye üzerinden Almanya'nın nüfuz alanını kontrol etmeye çalışıyor.

Almanya'nın Türkiye'ye yönelik bu "bir soğuk-bir sıcak" politikasının iki aşamada değerlendirilmesinde fayda var. Birincisi olan "soğuk politika", Almanya'yı yitirmesi durumunda Türkiye'nin neler kaybedebileceğini gösterme amacındaydı.

Almanya, son Newroz Katliamı ile Türkiye'ye yaptığı askeri yardımları geçici olarak da olsa kesmek ve dolayısıyla, elinde olduğunu hatırlatmak için güçlü bir dayanak bulmuş oldu. İki ülke arasında Newroz Katliamı nedeniyle yaşanan krizin kaynağı şuydu:

"Eski Doğu Almanya Cumhuriyeti ordusundan Türkiye'ye hibe edilen silah, Newroz kutlamaları sırasında sivil halka karşı kullanılmıştır."

Elbette böylesi bir dayanak doğrudur ancak eksiktir, üstelik de aldatıcıdır. Çünkü Alman silahları Kürt halkına karşı ilk kez kullanılmıyor. Türk asker ve polislerinin kullandığı tüm silahlar Alman malıdır. Acaba neden özellikle eski Demokratik Alman silahları konusunda titizlik gösteriliyor? Almanya'nın amacı, Newroz Katliamı'na dayanarak ve bunu politik malzeme olarak kullanarak ambargonun doğru ve gerekli bir karar olduğunu dünya kamuoyuna duyurmaktır. Eğer tüm Alman silahlarını gerekçe göstererek ambargo kararı alsaydı, bu inandırıcı olmaktan çok uzak olurdu, çünkü Türk askerinin ve Özel Tim'in elindeki tüm silahlar Alman damgalıydı.

Almanya'nın ambargo kararı aldığı günlerde, aslında bir başka anlaşmanın görüşmeleri sürdürülüyordu. Bonn ile Ankara arasında, tam da Newroz'a denk getirilen görüşmeler, NATO savunma yardımının "18. dönemi" üzerine yoğunlaşıyordu. 1992-95 arasını kapsayacak bu anlaşma 212 milyon mark tutarındaydı. Bonn ile Ankara arasında görüşmelerin sürdüğü bir sırada Almanya, Newroz Katliamı nedeniyle silah ambargosu kararı aldı. Türkiye'nin tüm diplomatik girişimlerine rağmen, Almanya kararından vazgeçmedi. Türkiye'nin telaşı ise çok anlamlıydı: Çünkü NATO içerisinde Türkiye'nin "savunma bütçesi" ne en çok "katkısı" olan emperyalist ülke, Almanya. Sadece '80'den bu yana yapılan Alman askeri yardımlarının miktarı, 3,5 milyar mark. Türkiye'ye yapılan bu "yardım"lar, Alman Dışişleri bütçesinden karşılanıyor; bunların, yüzde 80'i yeni, yüzde 20'si ise kullanılmış askeri

Alman silahları Kürt kadın ve çocukları böyle katletti:

Foto: Berxwedan

malzemelerden oluşuyor. NATO "savunma yardımı" adı altında yürütülen "yardım" anlaşmaları, 1964-89 arasında her 18 ayda bir yapıldı, şimdilerde ise her 36 ayda bir yenileniyor.

Anlatılanların tümü, Türk tekeli medyalari'nin, Almanya'nın ambargo kararı almasından sonra yaptığı, "Türkiye'nin silah ihtiyacı Amerika'dan karşılanacak" biçimindeki propagandanın ne kadar komik ve daha da öte ne kadar bayağı olduğunu göstermeye yetiyor. Türk basın tekelleri mideyi bulandıracak kadar ileriye giderek şu görüşe de yer verdi: "Ambargonun kaldırılması Almanya'nın çıkarıdır, çünkü Alman Savunma Bakanlığı'na göre ambargonun kalkmaması durumunda Almanya toplam 15 milyar mark zarar edecekti."

Almanya, böylesi önemli bir anlaşma aşamasında Türkiye'yi sıkıştırıyor, hem de Newroz Katliamı'nı öne sürerek. Bununla da kalmıyor, Almanya, "politik olarak da etki alanı girmezsen yardım yapmam" tehdidine bir başka tehdit daha ekliyor. Demokratik Alman Ordusu'ndan kalan silahların teslimi. Almanya, parti parti Türkiye'ye gönderdiği bu silahların sevkiyatını ambargo nedeniyle durduruyor. Türkiye için bu silahlar, özellikle ambargonun yürürlüğe girdiği günlerde çok önemli; çünkü bu silahların o sıralarda Azerbaycan'a ulaştırıldığı biliniyor. Almanya bunu biliyor ve Türkiye'yi böylece iki noktadan sıkıştırmış oluyor.

Ambargonun kaldırılmasından sonra, Alman basınında, "Bu silahlar zaten enkazdı, Almanya bunlardan kurtulmaya çalışıyordu" türünden yorumlar yapıldı. Enkaz oldukları çok kuşkuludur, ancak Almanya bu silahlardan zorunlu olarak ayrılmak durumundaydı. Bu mecburiyet, 1990 yılında Paris AGİK zirvesi kararları sonucunda doğmuştu. Buna göre Almanya'nın, mesela 800 Leopard tankını topraklarından çıkarması gerekiyordu. Hatta aynı dönemde Bonn Hükümeti Sözcüsü Vogel, bu tankların Türkiye'ye verileceğini ve Türkiye'nin bu silahları dilediği yerde, hatta yer belirtip, Kürdistan'da kullanabileceğini açıklamıştı.

Almanya, Türkiye'yi, Newroz Katliamı'nı gerekçe göstererek, iki önemli silah sevkiyatı sırasında sıkıştırmış oldu. Bu gelişmeler, olayın "askeri yardım" boyutuydu. Bir de Almanya, hem Türkiye'ye, hem de artık sık sık rahatsızlıklar yaşadığı diğer emperyalist ülkelere, Avrupa'nın lokomotif ülkesinin kendisi olduğunu, bu son "kriz" vesilesiyle bir kez daha gösterme gereği duydu. Ancak Türk tekeli medyalari tersini yazdı; bunlara göre "Avrupa Parlamentosu'nda Almanya yüz bulmamış"tı. Ancak bunlar doğru değildi. Hollanda ve İngiltere'nin baskılarına rağmen, alınan kararlar

Almanya'nın isteği doğrultusunda ve Türkiye'nin aleyhineydi.

Ambargo uygulamasının ilk günlerinde, tekeli kapitalizmin içinde artık bir kurum gibi çalıştığını kanıtlayan Türk tekeli medyalari, iki ülke arasında yaşanan bu yapay krizden faydalanma yollarını aradı. Mesela, tekeli medyalari, Avrupa'da "Türk-Alman Dostluk Yürüyüşü" adı altında, tüm Türkleri "ulusal birliğe" çağırdı: Yürüyüş bayramının ilk gününe denk getirildi; "Yürüyüşte bayramlaşalım" başlıkları kullanıldı. Tekeli medyalardan Hürriyet bir adım daha attı ve Türk gerici cephesini genişletmenin telaşıyla, Türklerin kimseye muhtaç olmadığını propaganda ederek tüm Türkleri, Türk Silahlı Kuvvetleri'ne bağış yapmaya davet etti. Hürriyet, özellikle gelecek kuşakları sağlama almaya çalıştı; çocuklara yaptığı çağrıda, "miktarı önemli değil, yeter ki yardım yapmayı yüreğinizde hissedin" dedi. Tekeli medyalari Türkiye'de benzeri bir çabaya girdiler ve sözde halkı Alman mallarını boykota çağırdılar. Tekeli medyalari böylesi bir boykotun ciddiyetten uzak ve gerçekleşmesi imkansız olduğunu biliyorlardı, amaç, zaten boykot falan da değildi; hedeflenen, halkı, bir cepheye toplama, topalayabilme telaşıydı. Ayrıca hiç de başarısız oldukları söylenemez.

TC Devleti de iki ülke arasında yaşanan bu yapay krizden böyle faydalanmaya çalıştı. Bu arada ilişkileri yumuşatmanın çabasına girdi. Dışişleri'nden çok sıradan iki memurun biraraya gelmesini bile medya tekelleri, "Almanya ile ilişkiler yumuşuyor" biçiminde sundu. TC Devleti, krizli dönemin ilk günlerinde, özenle yıpratmak istemediği, yedekte tuttuğu kadrolarını devreye soktu. Bu çaba, SHP kadrolarınca gerçekleştirildi. İnönü, SPD'nin Onur Başkanı Willy Brandt'a bir mektup göndererek ilişkilerde iyileşme yollarını aradı. Ancak TC'nin bu krizde yedekte tuttuğu kadrolarının çabası da bir sonuç getirmedi.

Mayıs ayına girildiğinde ise Almanya, "soğuk politika"ndan uzaklaşarak ikinci olanı, "sıcak politika"yı devreye soktu. Bir konferansa katılmak için İtalya'ya giden Türkiye Başbakanı Demirel, burada Dışişleri Bakanlığı görevinin son üç gününü yaşayan Genscher ile görüştü. Bu görüşmenin, Amerika'da ilk olarak Los Angeles şehrinde başlayan ve tüm ülkeyi saran yoksul tepkisinin ardından gerçekleşmesi de olayın bir başka ilginç yanıydı. Bu görüşmeyi, Amerika'daki olaylar sonrasında, Türk politik kadrolarının "Biz nasıl bir ülkeye dayanıyoruz?" sorusuna cevap bulma çabası olarak görmek mümkündür. Azeri-Ermeni çatışmasında üçüncü bir ülkenin "askeri müda-

hale"sinin beklendiği bir sırada ise, hegemonyal olarak "Alman kuşağı" içindeki Gürcistan'dan 21 Mayıs günü Türkiye'yi destekleyen bir açıklama çıktı. Almanya'nın indirekt Türkiye desteği biçiminde yorumlanmasının mümkün olduğu bu açıklamada, Gürcistan Devlet Başkanı Şevardnadze, "Türkiye'nin Azerbaycan politikasını destekliyoruz" dedi. Bununla da kalmadı, tesadüf gibi aynı gün, Avrupa Parlamentosu'nda Ermenistan'ı dolaylı olarak kınayan, Türkiye'ye destek veren bir karar açıklandı. Kararın, Almanya'nın baskısı sonucu alındığı vurgulandı. Arka arkaya yapılan bu açıklamalarla Almanya, Türkiye'ye "siyasi olarak kendi denetimine girmesi durumunda nasıl bir destek alabileceğini" göstermiş oldu.

Tüm bunların ardından Alman Dışişleri Bakanlığı'ndan bir grup diplomat, 27 Mayıs günü "ambargonun kaldırılması koşullarını" görüşmek üzere Ankara'ya gönderildi. İki ülke arasında bir ilişki telaşı yaşandı. Federal Yabancılar Sorumlusu Schmalz-Jacobsen İstanbul'a belki de ambargo için gitmedi, ama böylesi bir geziyle kamuoyu yumuşamaya hazırlanmış oldu. Aynı günlerde, yeni Dışişleri Bakanı Klaus Kinkel'in Temmuz ayı içerisinde Ankara'yı ziyaret edeceği açıklandı. Bununla da kalmadı, Türkiye, yedekte tuttuğu kadrolarını tekrar devreye soktu; Aydın Güven Gürkan başkanlığında bir grup SHP'li, görüşmeler yapmak üzere Almanya'ya geldi.

Türk tekeli medyalari "çirkin Alman", "terbiyesiz" türünden Alman politikacılar için ürettikleri sıfatları, başka bir kriz durumunda tekrar kullanılmak üzere kenara ittiler; Yalım Erez gibi burjuvazinin önde isimleri "Alman boykotu" gibi ciddiyetsiz propagandayı unutmaya terkedtiler. Erez'in Almanya'nın Ankara Büyükelçiliği'ne, boykot nedeniyle, hibe edeceğini açıkladığı BMW'si, yine kendisine kaldı. Sonuç olarak asırlık bir geçmişe sahip "Türk-Alman dostluğu" yine gündeme geldi ve Türkiye'ye uygulanan ambargonun 3 Haziran'dan itibaren kaldırıldığı Bonn tarafından resmen açıklandı. Bonn-Ankara yakınlaşmasının yaşandığı günlerde, "Özal gidiyor", "yetti artık", "Özal'ı indirmek için yeterli sandalye hazır" türünden yorumların yapılması da ilginç bir gelişme olarak kabul edilmelidir.

Hepsi bu mu? Almanya neden Haziran ayını seçerek ambargoyu kaldırdı? Bu tarihin önemi ne idi? Mayıs ayının ikinci yarısından itibaren Türk-Alman ilişkilerinde neden böylesi telaşlı bir durum yaşandı? Almanya, uluslararası arenada neden Türkiye'ye destek verdi? Almanya, Newroz Katliamı'nı gerekçe göstererek ambargo uygulamaya başlamıştı. TC Devleti'nin katliam politikasında bir "iyileşme" mi olmuştu da Almanya bu ambargoyu kaldırmıştı? Bu sorunun cevabı elbette, "hayır" olacaktır. Yazının girişinde de belirtildiği gibi, Almanya'nın ambargo kararı almasında ve ambargoyu kaldırmasında Newroz katliamı, sadece bir "insani dayanak" olarak kullanıldı. Öyleyse Almanya neden ambargoyu kaldırmıştı? Bu önemli bir soru ve bu konuda fikir yürütmemiz için önümüzde üç önemli nokta var.

Hepsi birbirine sıkı sıkıya bağlı üç önemli nokta, şunlar: Birincisi, Çekiç Güç'ün Haziran ayında dolan süresinin uzatılıp-uzatılmaması tartışması. İkincisi, Güney Kürdistan'daki seçimlerde, Almanya'nın zayıflamış görünen siyasi ağırlığı. Üçüncüsü ise şu: Oslo'daki NATO Dışişleri Bakanları toplantısında çıkması beklenen önemli karar.

Birincisinden, Çekiç Güç'ten başlanabilir. Almanya, Çekiç Güç içerisinde şimdiye dek hiç asker bulundurmamıştı. Tersine, Çekiç Güç'e karşı çıktı ve sürekli alternatif üretti. Hatta Almanya, son Körfez Katliamı'nın sonuna doğru yaşanan bir başka Kürt Katliamı'nın ardından Güney Kürdistan'a yerleşen, daha sonra "Çekiç Güç" adını taşıyacak "çok uluslu

güc"e alternatif olarak İran-Irak sınırına, askerlerini gönderdi. İleri zamanlarda Alman politik kadroları, sınır bölgesindeki askerlerin yeterli olmadığını, "güvenlik bölgesi" ne de asker gönderilmesi gerektiğini açıkladılar.

Çekiç Güç neden önemli ve Almanya Çekiç Güç'ten neden uzak duruyor?

Aslında Çekiç Güç, misyonunu tamamen yitiren NATO'ya misyon yaratmanın bir çabası olarak öne sürülmüş bir askeri birliktir. Çekiç Güç'ü NATO Çevik Kuvveti'nin bir parçası saymak son derece doğrudur. Çünkü, şimdi İncirlik Üssü'nde yerleşik bulunan ve İngiliz, Fransız ve Amerikan askerlerinden oluşan Çekiç Güç, Çevik Kuvvet'in tüm imkanlarından faydalanan. Çevik Kuvvet'in dışında, İncirlik'te bir de Çekiç Güç'ün olduğu çok kuşku.

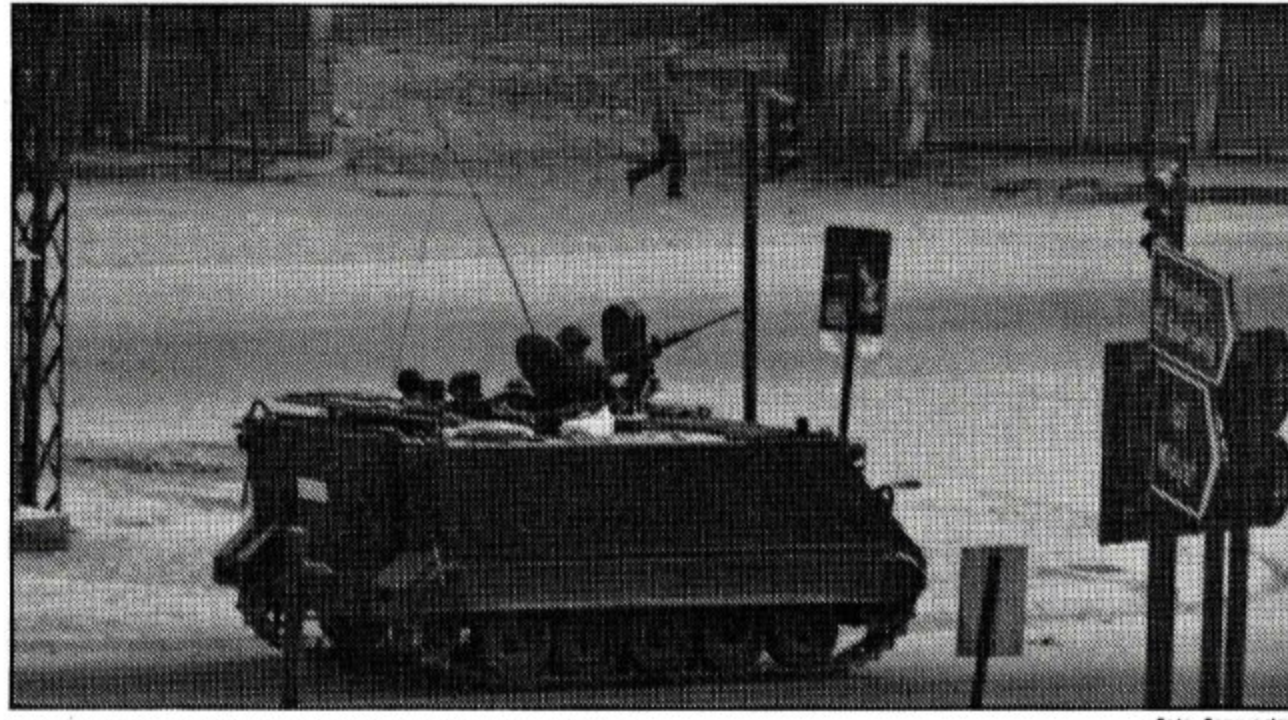
Mekanizmasının tamamı ABD'ye bağlı NATO'nun uzun zamandır, üye ülkelerin dışında da, bir başka deyişle tüm dünya için bir askeri birlik olması, ABD ve İngiltere'nin başını çektiği bazı emperyalist ülkeler tarafından amaçlanıyordu. Hatta tekeli medyalar, NATO'ya gelecekteki konumu için "barış jandarması" adını verdiler bile. ABD emperyalizmi bunu amaçlıyor, ancak NATO'nun büyük yükünü omuzlamış Alman emperyalizmi NATO'nun yeniden düzenlenmesini mecbur kılacak bir başka askeri topluluk (Ortak Avrupa Ordusu) peşinde. Almanya, NATO'nun artık gereksiz olduğunu ya da yeniden düzenlenmesi gerektiğini, kerhen destek verdiği Körfez Savaşı'ndan itibaren sıkça tekrarlıyor.

Almanya, Çekiç Güç'ün bir NATO operasyonu olduğunu biliyor ve varlığından rahatsızlık duyuyor. Çekiç Güç'e "görev" düşmesi, NATO'nun da misyon bulması demek olacak.

Almanya, Çekiç Güç'ün süresinin uzatılması tartışmalarının yoğunlaştığı bir dönemde Türkiye'ye uyguladığı silah ambargosunu kaldırıyor. Her ne kadar "Kürt" olan Türk Dışişleri Bakanı Hikmet Çetin "ambargo herhangi bir şarta bağlı olarak kalkmadı" dese de, Türkiye'nin Alman emperyalizmine büyük tavizler verdiği üzerinde düşünülmelidir. Bu tavizlerden biri, Çekiç Güç meselesi olabilir ve bu, mümkündür. Çekiç Güç'ün süresi uzatılacak mı? Uzatılır ya da uzatılmaz, bundan çıkacak sonuca göre kesin tespitler yapmak yanlış olur. Çekiç Güç'ün süresi uzatılabilir. Gelişmeler, uzatılacağını gösteriyor. Ama eğer bu süre üç

ay'dan kısa olursa, Türkiye'nin Almanya'ya özellikle bu konuda taviz verdiği ihtimali güçlenir. Önemli olan, bu aşamadan sonra, ikinci süre için Çekiç Güç'e şans tanınıp tanınmayacağıdır. Uluslararası ilişkilerde yapılar birdenbire, istense de dağılmıyor; bunların zamana yayılması gerekiyor. Çekiç Güç meselesi böyle olacaktır. Eğer Almanya, bu meselede Türkiye'den garanti almışsa, önümüzdeki Temmuz ayında Helsinki'de yapılacak AGİK zirvesi hazırlık çalışmaları toplantısında daha net tavır koyacak ve NATO'nun sadece "Avrupa'da barışı koruyan güç" olarak kalması konusunda diretecek, dolayısıyla ABD'nin önüne set çekmeye çalışacaktır.

İkincisi, Güney Kürdistan'daki seçimler:

Türk askerî Alman silahlarıyla Kürtlere karşı pusuda

Son gelişmeler, kaderlerini emperyalist başkentlere bağlamış Kürt hareketlerinin seçim senaryosunun bir Washington senaryosu olduğunu gösteriyor. Geçtiğimiz Şubat ayında Bonn'da görüştükleri Barzani'ye politik ve maddi destek vermesine rağmen, gelişmeler, emperyalistler arası çıkar çatışmasında, Alman emperyalizminin Güney Kürdistan'da politik ağırlığının zayıfladığını gösteriyor. Alman emperyalizmi, Güneyli halka şirin ve insan haklarına saygılı görünme yarışının bir gereği olarak okul, yol, hastane inşa etme çabalarına rağmen, burada politik olarak zayıf olduğu ortaya çıkıyor ve bunu gidermeye çalışıyor.

ABD emperyalizminin Güney Kürdistan'daki hesaplarıyla, Çekiç Güç, tamamen bir bütünlük içinde işliyor. ABD emperyalizmi, Güney'de kurulan hükümetin ileride doğacak askeri çağrısını Çekiç Güç ile gidermeyi hedefliyor. NATO'ya misyon arama çabasının bir parçası saydığımız Çekiç Güç'ün Güney Kürdistan'a çağrılması durumunda, NATO'nun tüm mekanizmalarını denetleme şansına sahip ABD emperyalizmi, bölgeyi daha rahat, üstelik de "meşru" olarak denetleyebilecek. Elbette bunun en önemli hedeflerinden biri de PKK'yi kontrol etme isteğidir. Türk Hava Kuvvetleri'nin giriştiği operasyonlara, Çekiç Güç'in "Keşif uçuşları"yla destek verdiği, hatta örneğin Ocak ayında yapılan hava operasyonuna bizzat katıldıkları biliniyor. Çekiç Güç'ün Gü-

ney Kürdistan'a yerleşmesi durumunda bu operasyonlar sıklaşacak ve şiddetlenecektir. ABD emperyalizminin PKK'yi kontrol etme isteğine, İran ve Irak'ı da ilave etmek mümkündür. İran, bölgedeki "en sağlam Alman kuşağı ülkeleri"nden biridir. ABD emperyalizmi, Almanya'nın nüfuz alanlarını, Çekiç Güç üzerinden kontrol etmeye çalışıyor.

Almanya, Çekiç Güç'ün ortadan kalkması durumunda, Körfez Savaşı sonrasında ortaya attığı, hatta son olarak da 26 Haziran 1991 günü CDU Sözcüsü Klaus Francke tarafından, Bremen'de yapılan Kürt Kongresi'nde dile getirilen "Kürdistan'a Alman askeri" fikrini tekrar gündeme getirecektir. Ancak Almanya'nın,

kanlı tarihini de hesaba kattığımızda, böylesi bir operasyonu tek başına yürütmek yerine, bunu, liderliğini ilan ettiği Avrupa ile gerçekleştirmeyi tercih edebilir.

Üçüncüsü ise Oslo'da Haziran'ın ilk günlerinde gerçekleştirilen NATO Dışişleri Bakanları Toplantısı: Almanya'nın silah ambargosunu kaldırması, böylesine önemli bir toplantının arifesine de denk düşüyor. Bununla Almanya, NATO içerisinde en çok "destek" verdiği Türkiye'yi yanına almaya çalıştı. Şimdiye kadar sıraladığımız üç nokta, birbirine sıkı sıkıya bağlı işliyor. Çekiç Güç, tüm mekanizmasıyla ABD emperyalizmine bağlı ve varlığını Güney Kürdistan'a borçlu. Çekiç Güç'ün dağılması durumunda, ABD'nin bölgedeki gücü daha da zayıflamış olacak. Almanya'nın telaş nedenlerinden biri bu.

Oslo'daki toplantıda ise NATO'nun çok daha ciddi kararlar alması, ABD tarafından hedeflenmişti. NATO'ya yeni misyonlar bulunamaması durumunda da değil Çekiç Güç, NATO kapsamında, 1 Ocak 1983 tarihinde kurulan Çevik Kuvvet'in bile ortadan kaldırılması gündeme gelecek. Zaten Almanya, Çevik Kuvvet emrine verdiği iki tümeni çekmiş durumda ve Çevik Kuvvet şimdiden güç yitirmeye başladı.

Tekeli medyaların propaganda ettiğinin tersine, Oslo'da NATO Dışişleri Bakanları'nın 4 Haziran günü yaptığı görüşmelerden ciddi bir sonuç çıkmış değil. Alınan "en önemli karar" şu: "İttifakın AGİK tarafından yürütülen barışı koruma çabalarına destek vermesi." Böylesi bir karardan, "NATO'ya yeni görev" sonucunu çıkarmak oldukça gülünç. AGİK, zaten askeri birlik değil. Ayrıca AGİK; Alman emperyalizminin bir operasyonudur. 1990'daki Paris Zirvesi'nde ise siyasi olarak Almanya'nın başarısı söz konusuydu. Almanya'daki İngiliz ve Amerikan üslerinin çoğu, bu zirvede alınan kararlar sonucunda kapatıldı.

Buraya kadar sıralananların tümü "Ambar-go, Amerika'nın Almanya'ya yaptığı baskı sonucu kaldırıldı" türünden, basında sık rastladığımız soyutlamaların ciddiyetten ne kadar uzak olduğunu göstermeye yetiyor.

Güney ve Kuzey'iyle Kürdistan, Alman ve Amerikan emperyalizminin çarpıştıkları alan olmaya devam ediyor.

M.K

Tüm dostlara, yoldaşlara...

Baştarafı 18. sayfada

ve çeşitli alanlarda gücüm oranında devrimci görevlerimi yerine getirmeye çalıştım. Şimdi de kaynağa dönüşün hazırlıkları içindeyim.

Yad ellerde sürünmenin ve vatanından uzak yaşamının ne demek olduğunu çok iyi biliyorum. Bir Alman'ın köpeğine verdiği değeri bir yabancısı vermediğini gördük ve o iltica kamplarındaki "yaşamı" da yakından gördük. Hele bu rezilce yaşama rıza gösterenlere ne demeli! Gerçi, "kökü topraktan koparılmış ağacın sonu hayra alamet değildir" derler ya. İşte öyle bir şey. Hayvanların bile yaşayamayacağı o "Heim"leri (Yurtlar) cennet vatanı yeğleyenlerin sonu sizce ne olabilir? Veya vatanını böyle ucuz terk etmenin dünyada başka örneği var mı? Varın siz cevap verin. Eğer cevap verebilerseniz aşk olsun size.

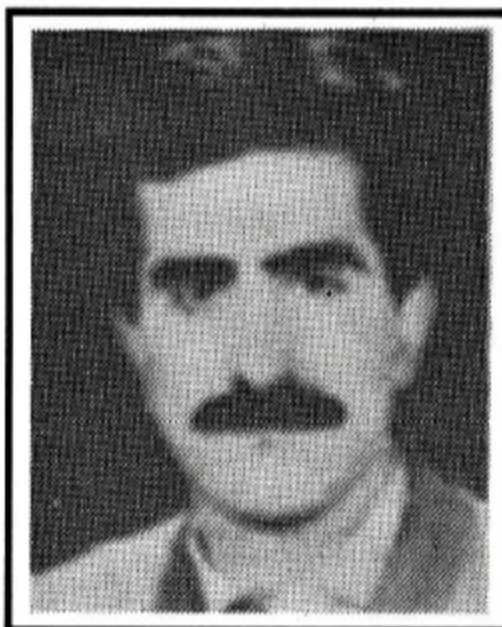
Avrupa'da yurtseverlik gelişmez, devrimcilik yapılmaz demiyorum ama, yurtseverlik ve devrimcilik adı altında birey eğer dönemin ve anın dayattıklarını, ağırlığını üzerinde hissetmiyor ve günü kurtarma peşinde koşuyorsa, o devrimciliğin "D"sini, yurtseverliğin "Y"sini bile kavramamıştır denilebilir. Veya, o bilinçli bir iflah olmazdır. Maalesef ortalık bu tiplerle doludur. Bir de bunlar kendilerini çok kurnaz sayıyorlar. Hele "yurtsever aileyiz" sözcüğü altında ne tür "Hippiliklerin" yapıldığını da gördük. Evet, Başkan APO'nun çözümlemelerinden şu sonuca da ulaştım ki; insanın kendi kendisini kandırması kadar kötü bir

şey yok bu dünyada. Bir bütün olarak insanlarımızın, özel olarak gençlerimizin gençliklerinin baharında bir hiç uğruna kendilerini nasıl bitirdiklerini çok yakından gördüm. Gençlik sorunlarıyla bir dönem ilgilenmişim. Kendi ulusal ve toplumsal gerçekliğine kulağını ve kalbini kapatıp yozlukta kulaç atanların, kendi basit çıkarı uğruna ulusal onuru hiçe sayanların ve soğan-patates satmayı devrimciliğe yeğleyenlerin bilmeleri gerekiyor ki; insanlık ve ulusal maddi ve manevi değerleri koruma amacıyla doğuşenler toplumun onur çiçekleri oldukları gibi, geleceğin de sahibidirler. Yarın doğacak güneş onlar uğruna selama duracaktır.

YCK komitelerinde yer alan arkadaşlara büyük görevler düşüyor. Başta devrimci görevlerine sahip çıkmalıdır ve fidan gibi gençlerimizi yozluğun pençesinden kurtarmalıdır. Ayrıca kaynağa dönüş hareketine öncülük etmelidirler. Unutmayın ki; cennet gibi vatanı düşmanın vahşi pençelerine terk edip sessiz kalmakla kişi onurlu olamaz. Başkan APO'nun "savaşmak yaşamaktır" ve "Direnen kazanır, kazanan özgürleşir, özgürleşen güzellik, güzelleşen sevilir" şiarlarına cevap verin ve layık olun! Onuru korumanın, insanca yaşamının yolu budur. Haydi gençler, Kürdistan, halk ve dağlar sizi bekler.

Devrimci selam ve saygılarımla
Mahsum Korkmaz Akademisi
öğrencilerinden
İbrahim Xelil

Değerli arkadaşımız Hafız!

Hafız AKDEMİR

Evet korkuyorlar ve korkutmak için vuruyorlar. Dirinden korktular katlettiler. Senin şimdi cenazenden korkuyorlar ve onun için cenazeni kaçırdılar. Bir ölüden korkacak kadar korkak olanların yapamayacağı alçaklık yoktur. Bizlerin bu kadar korkaklardan korkmamız anlamsızlaşmıştır artık. Haykırırsak hep bir ağızdan ödleri patlar. Tükürürsek hep birden suratlarına, tükürüğümüzde boğulurlar. Yürürsek hep birden üstlerine, derileri ayaklarımızın altına yapışık kalır. Sana Cengiz'e, Halit'e ve tüm şehitlerimize söz veriyoruz Hafız, yapılması gerekenleri yapacağız. Biraktığınız bayrağı zafere dek taşıyacağız.

BERXWEDAN

“Düşman gerilla ve tutuklu ailelerini birbirine düşürmek istiyor”

Hala yaşıyoruz ve mücadele tüm hızıyla devam etmektedir. Hem gereklidir yaşamak. Çünkü buna ihtiyaç var. Kölelikten, esaretten kurtulmanın nişanesidir mücadele için ölmek, ölümü göğüslemek. Ölümde yaratılır mutluluklar ve özgürlükler. Ortada, uğrunda kan dökmekten geri durulmayan kutsal bir dava var. Kendine gelmiş ve uyanmış bir halkın canla başla omuzladığı bir dava... Mücadelenin, geçmişteki önderliklerin hiçbirine benzemeyen özverili, disiplinli ve cesaretlendirici bir önderlik var. Tavizsiz ve kararlı bir önderlik... Dürüst ve yapıcı bir önderlik... Böyle bir önderliğin tabanı da onun gibi olur.

Ulusal mücadeledeki tarihi geçmişe baktığımızda, zayıf örgütlenmelere rağmen, isyan ve ayaklanmaların belli bir yere kadar muazzam ilerlemeler kaydettiğini görmekteyiz. Ne zaman ki, kendi içinde zaafı, çekmezliklere, ihanetlere düşmüşse, mücadele hızla gerilemiş, dağılmış ve tüyler ürpertici katliamlarla bastırılmış. Bu çok önemli. Basite alınması düşünülemez. İç çekişmelerin yıkıcı rolü çok büyüktür. Kendi çapında bugünkü önderliğin tarihi 15 yıllık bir geçmişe dayanmaktadır. Silahlı mücadele, 15 Ağustos 1984'te Erüh ve Şemdinli'ye gerilla baskınıyla başlatılmış oldu. Henüz genç ve yeni. Fakat dünya kamuoyunda yarattığı etkinlik ve ülkede sağladığı gelişmeler oldukça umutlandırıcı...

Böylesine muazzam bir güce ve seviyeye ulaşmış bir önderlik olarak PKK, elbette ki halkımızın biricik sahibidir. Ancak tüm bu muazzamlığa rağmen, destek devam etmezse, sahip çıkılmazsa, geçmişte olduğu gibi gevşemeler olursa, kendi içinde zaafı, ihanetlere uğrasa ve bunlara göz yumulursa, düşmanın aldatmalarına, hile ve oyunlarına alet olunursa, bugünkü mücadelenin de fazla uzun ömürlü olmayacağı aşikardır. Görüldüğü gibi düşman tankıyla, topuyla, uçakıyla ve muazzam teknik olanaklarıyla başa çıkamadığı bugünkü gerilla mücadelesini ve halkımızın yığinsal gösterilerini yenebileceğini anladığından, çeşitli kararnamelerle işin önüne geçemeyeceğinin farkına vardığından olacak ki, halkımızın arasına fitne ve fesat tohumlarını serpiştirmek suretiyle mücadele azmini ve birlikteliği bozmaya, dağıtmaya çalışmaktadır. Özel savaş yönteminin bir gereğidir bu, düşman için.

Bu amaçla en sık faaliyetini de aileler, özellikle gerilla ve tutuklu aileleri arasında yoğunlaştırmaktadır. Bununla giderek toplumun geniş bir kesimini etkilemeyi, mücadeleden soyutlamayı, güven ve samimiyet ortamını zedelemeyi hedeflemektedir. Fertlerin, ailelerin MİT'lik, ajanlık adlandırmalarıyla çevresiyle ilişkilerini koparmaya, onları yalnızlaştırmaya gayret göstermektedir. Bunları yaparken, yalnız yapamaya çalıştığından, gerilla içinden ve halk arasından piyon olarak kullanacağı kişiler arar. Kişi seçiminde de son derece kurnaz ve “akıllı”dır. Kişiler veya aileler arasında var olan en basit bir çelişkiyi körükler, büyütür ve kullanır.

İşbirlikçilik her zaman resmi değildir

Bu ne demektir? Ailenin bir oğlu gerillaya katılmıştır. Bu katılımdan dolayı bazen ailenin ken-

disi, bazen de düşmanın hileleri birilerini sorumlu tutmaya başlar. İşte bu durum tam da düşmanın işine yaramaktadır. Yayınlattırır ve güven ortamının yerine dargınlık ve güvensizliği yerleştirir. Bazen öyle bir şekil vermeye çalışırlar ki, sanki dost yalan düşman doğru söylüyormuş gibi bir zihniyet doğar bazılarında. Fakat bu insanlar bilmezler mi ki, düşman daima hile ve yalanlarla insanlarımızı yaşamını kan gölüne çevirmiştir. Bana göre bir insanın işbirlikçi olduğunu anlamak için o kişinin düşmanla bir protokol imzalayıp imzalamadığını araştırmak gerekmez. Bu o kişinin düşmanla görüşüp anlaşmaktan sonra işbirlikçiliğe başlamasıyla sınırlı değildir. Yani tek yol bu değildir. Bir insan bunları (formaliteleri) yapmadan da bayağı işbirlikçilik anlamına gelen tavırlarda bulunabiliyor. Toplumdaki tavır ve hareketleriyle fevkalade düşmana yaramaktadır. Evet, bazıları meselelerin bilincinde oldukları, düşmana hizmet, davaya zararlı olduğunu bildikleri halde ısrarla olumsuzluklarında devam edenler mevcuttur.

Şunu sormak gerek: Bir insanın toplumda bilerek yarattığı huzursuzluk, güvensizlik ve karışıklık düşmana hizmet eder mi etmez mi? Düşmana hizmet etmenin ne çirkin bir olay olduğunu anlamak ve kimlerin hizmet ettiğini bilmek için bilgi ve kahin olmak mı lazım? Şu veya bu şekilde düşmana hizmet edenlerin, başgösteren idam ve katliamların düşmandan daha fazla sorumlu olduğunu bilmek için alim olmak mı lazım? Sanırım bu sorulara verilebilecek tek cevap “HAYIR”dır.

Yeni yeni kendini bulan, öz kimlik ve kişiliğini kazanmaya doğru hızla ilerleme kaydeden günümüz Kürt toplumunda, gelişmelerle birlikte yeni olumsuzluklar ve ihanetler veya ihanetlere teşvik edici faaliyet ve davranışlar şekilden şekile girerek kendini göstermektedir. Bu olumsuzlukların önü alınmayınca, en uygun biçimde çözümü sağlanmayınca, sonucun hiç de mücadelenin hayrına olmayacağı, düşmanın işine yarayacağı bilinen bir gerçektir.

Bazı kimseler, değerleri istismar ederek, kötüye kullanarak, kişisel ve ailesel çıkarları için bazı mevziler elde etme çabası içindedirler. Bu şekilde mücadelenin gidişatını kendi tekellerine alma eğilimindedirler. Bu da bazı çevrelerin haklı tepkisine yol açmaktadır. Bunlar bilinmelidir. Bunlar, çeşitli kurnazlıklarla halkın değerlerini ve yurtsever duygularını kendi çıkarları doğrultusunda yönlendirme çabasındalar. Legal çalışma ve riski olmayan, tehlikesi söz konusu olmayan alanlarda çokça bulunan ve kendini daima öne çıkarmaya çalışan kişilerin, riski ve tehlikesi söz konusu olan faaliyet ve çalışmalarda ise gönülsüz davranmaları, daima başkalarını öne sürmeleri ve ya geride kalmaları ya da hiç görünmemeleri bunun en açık kanıtı değil midir? Bunlar son derece çirkin şeylerdir. Mücadele içinde kendilerine en basit bir zarar gelmesi halinde, bundan bazılarının sorumlu tutmaya çalışmaları da bir başka çirkinlik. Sorumlu tuttuğu kişi veya aileye kin ve nefretle bakmak ise affedilemez bir durumdur. Bir yandan bunu yaparken, diğer taraftan da mücadelenin nimetlerinden tamamen mahrum kalmamak için kurnazlıklar peşinde koşmaya da devam eder. Bu çifte standart değil de nedir?

Alişer/Van

Ortadoğu’da devrim şafağı atıyor

Bugün bölgemizde iki temel sorun vardır. Bir Kürdistan ulusal-toplumsal kurtuluş savaşı, diğeri ise Ermeni-Azeri çatışması, Karabağ ve Orta Asya cumhuriyetleri üzerindeki paylaşım savaşı. Bu iki temel olgu, şu anda bütün sıcaklığıyla tartışma konusu olup, TC'nin doğrudan baskımlı olduğu emperyalizmin halklar üzerindeki bir dizi oyunlar zincirinin birbirine bağlı iki ayrı halkasıdır. Büyük olasılıkla en zayıf halkalardır.

1980'li yıllarda İran-Irak Savaşı ve Kuveyt'in Irak tarafından işgaliyle sarsılan Ortadoğu'da, 15 Ağustos 1984 atılımıyla Mezopotamya'da ayağa kalkan genç, dinamik, bilimsel teoriyle donatılan ve büyük bir ulusal-toplumsal kurtuluş doğru hızla yürüyen Kürt halkının mücadelesiyle Kürdistan sorunu, dünya gündeminin çözülmesi gereken en temel sorunu haline geldi. Diğer yandan, reel sosyalizmin tamamen çöküşü ve bununla birlikte ABD ve Avrupalı emperyalistlerin planları çerçevesinde SSCB'nin parçalanışıyla ortaya çıkan yeni “bağımsız” cumhuriyetler ve bu cumhuriyetlerdeki el değmemiş yer altı ve yerüstü zenginlik kaynakları, endüstriyel ve kültürel zenginlikleri yağmalama savaşı var. Bu savaş içten içe başlamış, temkinli bir şekilde devam ederek önümüzdeki dönemde daha büyük patlamalara gebe. Emperyalistler ve onların sabıkalı işbirlikçilerinin bunları yaparken izlemiş oldukları temkinli olma” taktiklerinin nede-

ni, SSCB'de saklı olan halkların devrimci özünü uyandırmama, ürkütme ve adım adım sinsi bir çirkin planlarını uygulamadır.

Kürdistan sorunu ise daha çok Körfez savaşından sonra Güney'de meydana gelen boşluk, bu boşluğu çok iyi değerlendirip dolduran, derinlemesine ve genişlemesine örgütlenip kök salan, 70 yıllık işbirlikçi, ilkel-milliyetçi-aşiretçi güçlere büyük darbe indiren PKK'nin emperyalizme ve sabıkalı sömürgecilere karşı alternatif bir güç haline gelmesiyle birlikte ön plana çıktı.

Ortadoğu'da yeni bir devrimin şafağı atarken, devrim güçleriyle karşı-devrim güçleri arasındaki savaşın vardığı boyutlar gün ışığı gibi ortadayken, hala birtakım aklı eveller birbirlerine “bir varmış bir yokmuş” masalını anlatılabilmektedir. Ne yazık ki bu değeri bilinmeyen bilgilerimiz(!) Kürt ulusal hareketinin “ilericiliği-gericiliği” konusunda topluma masal anlatarak zehir saçmaya devam etmektedirler. Bütün işlerini -hoş, başka işleri de yok ya- bir yana bırakarak, Kürt ulusunun binlerce yıllık onursuz yaşamına son vererek onurlu ve adından bahsedilir bir duruma getiren önderlikle uğraşmaktadır. Bu büyük bir gaflet değilse, bilinçli ve kirli savaşın bir oyunudur. Dileriz herkes bu oyunun farkına varır ve emperyalizme ve sabıkalı sömürgecilere karşı açılan bu muazzam devrimci halk cephesinde yerini alır.

A.K. Dersimi / İsviçre

“Türk basını, özel savaşın hizmetindedir”

Daha önce Olağanüstü Hal Bölge Valisi Hayri Kozakçıoğlu, basının milli takımı tutar gibi devletin yanında olmasını istemişti. Son zamanlarda ise Demirel, basının kendilerini tam olarak desteklemesini istemektedir. Basın da bunların bir dediğini beş olarak yazmakta, olmayan olayları olmuş gibi “haber” yapmakta, devletin giriştiği katliamı örtbas edebilmek için adeta özel bir kolordu gibi çalışmaktadır. Basın özel kolordunun görevini üstlenip, psikolojik savaş ustalarından aldığı direktifleri harfiyen yerine getirmektedir. Bu direktifler doğrultusunda düzmece ve yalan haber, yorum ve diziler yayınlamaktadır.

Ancak öyle anlaşıyor ki, özel savaş kurmayları bu kadarla da yetinmeyip, artık yazıları, dizileri, haberleri ve yorumları kendi çömezlerine yazdırıp gazeteler-

de yayınlamaktadır. Bu tip bir yazı dizisi 6-7 Nisan günleri Millet'in Avrupa baskısında “Apo'nun çocukları” adıyla imzasız olarak yayınlandı. Bu yazı son dönemlerde özel savaş kurmaylarının psikolojik durumlarını da açıkça ortaya koymakta. Kürdistan'da savaş ortamında yaşayan bu şahıslar, korku ve stres içerisinde ve psikolojik olarak çökmüş durumdadırlar. İşte bu psikolojik durumları onları, Kürt halkına karşı katliama girişecek duruma getirmiş, 21 Mart Newroz kutlamaları sırasında ve sonrasında Kürt halkına saldırmışlardır.

Bunlar artık sadece gerilladan değil, Kürdistan halkından, dostlarından, Kürdistan'ın dağı, taşı, kayası ve hatta karından bile korkmaktadır. Onların bu son çırpınışları da sonlarının yaklaştığının göstergesidir.

Azad B. Fırat/Paris

MİT Elçi'sine

19 Nisan tarihinde BBC radyosundan Şerafettin Elçi'yi dinledim. Sözümona Kürt halkının geleceğinden ve özgürlüğünden söz ederek, Kürt partisinin kuruluşu hakkında açıklamalarda bulundu. Öte taraftan “PKK terörü” dedi durdu ve bundan nasıl kurtulacağını söyledi. TC'nin 70 yıldır Kürt halkına yaptığı katliam, sürgün ve asimilasyona, en son olarak da Cizre, Şırnak ve Nusaybin'deki vahşetine “demokratikleşme” diyor Bay MİT elçisi. PKK'ye sık sık terörist diyor, ama Cizre, Şırnak ve Nusaybin'de yapılan vahşet hakkında tek kelime bile söylemiyor. Kürt halkının meşru ve doğal hakkı olan kimliğine sahip olma mücadelesine terörizm ve şiddet diyor. HEP mep gibi devlet partisi olmayacağız, diyor.

Bay Elçi, git Cizre, Şırnak ve

Metin / Wesel

Türkiye devrimcileri görevlerine sahip çıkmalı

“Asmak”, “kesmek” vb. gibi vahşi yöntemlerin dışına akıl erdiremeyen veya erdirmeyi beceremeyen Türk egemen güçleri bugün, tarih boyunca tek geçerli yol saldırgan “Ey Türk titre ve kendine gel” sloganını, yani son derece barbar yöntemlerle yoğunlaşmış, her fırsatta uygulanmış ırkçılığı, başta Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi olmak üzere Türkiye devrimci-demokratik hareketine karşı geliştirmekte, resmi-sivil, gizli-açık özel savaş yöntem ve araçlarıyla karşısına dikmekte ve doruk noktasına çıkarmaktadır.

TC Cumhurbaşkanı, özel savaş kurmayının sözcüsü olarak milyonlarca Kürdü imhayı içeren açıklamalar yapıyor. Kürdistan'a yeni özel savaş birlikleri yollanıyor, ki buna komandalaştırma deniyor, ama bunların özünde yeni ve daha kapsamlı kırımların hazırlığı olduğu açık. Bunları, “Yeter artık!” pankartları ve “Eskişehir açılın”, “Kahr olsun komünistler” gibi özel savaş örgütlerinin çığırtkanlıkları izliyor. Daha önce uygulanan “Yakala ve öldür” emir ve pratiklerini, “Ba-

sın iki ay sussun, bu işi bitirelim” gibi vali açıklamaları vb. nice açıklamalar, imhacı özleryle birbirini pekiştiriyor.

Tehlikeli bir oyun oynanıyor; bunun amacı uyanmış Kürt halk gerçekliğini ve bunun devamı olarak Türkiye halkının öncü ve istemlerini imha etmek, güdükleştirmektir. Bu kadar açık bir amacı görmek, özel savaş yöntemlerine karşı, emekçi yığınların savaş yöntemini dikmek temel görev olmaktadır. İşte Türkiye devrimci hareketinin, yurtseverinin görevi tarihsel önemini burada ortaya koymaktadır.

Unutmayalım, Taktir-i Sükun Türk devrimcilerinin tasfiyesiyle sürmüştür. Burjuvazinin günümüzdeki basit politik manevralarına karşı durmanın önemi burada yatar. Kürdistan ve Türkiye devrimleri arasındaki stratejik bağların özelliğini kanıtlayan bu durum, enternasyonalist görevi de netleştirmektedir. Sosyalist solu, basit hesapçıktan uzak, bekleyen görev işte bunun gereğine yönelmektir.

M. Özkan/İsviçre

“Kürdistan pasaportunu taşımak istiyorum”

Ben uzun yıllardır F. Almanya'da TC pasaportu ile işçi olarak çalışan bir Kürt işçisiyim. Ben bu pasaporttan artık nefret ediyorum. Kendi Kürt kimliğimi taşımak istiyorum. Şimdilik bu imkansızdır, ama eğer her alanda mücadeleyi yükseltirsek gerçekle-

Bu Avrupa'da bizi eziyorlar. “Anarşisttir, teröristtir” diyerek

Almanya'dan Fransa'ya, Fransa'dan İsviçre'ye gönderiyorlar. Bizimle kartopu gibi oynuyorlar. Bizi insan yerine bile koymuyorlar. Bu gerçekleri artık kendimiz görmeliyiz.

Bir insanın kendi ülkesi ve kendi halkı uğruna ölmesi, ölümlerin en iyisidir. Bana da böyle bir ölüm nasip olsa şad olurum.

S.A./Karlsruhe

İslamda vatan vardır

“Ey kavmim, Allah'ın sizin için yurt olarak belirlediği kutsal topraklara giriniz, sakın geri dönmeyiniz, yoksa hüsrana uğrayanlardan olursunuz.” (Maide, 5/21) Çağrını yapan Hz. Musa (A.s.)'dir. Kendi milletini sömüren Firavun'a karşı mücadele etmiş ve kavmini kölelikten bağımsızlığa ulaştırmıştır.

Bütün insanlığa faydalı olmak için, vatanlarını sahiplenmelerini ve vatanlarını terk etmemelerini tavsiye etmektedir.

Kur'an'ın bu çağrısı, sadece Hz. Musa ve kavmine değil, bütün kavimlere aittir.

Bir milletin ilerlemesi ve dünya milletlerine faydalı olabilmesi için, vatanının bağımsız olması şarttır. Bir milletin vatani bağımsız olmazsa, orada zulüm vardır, orada kölelik, asimilasyon, kişiliksizleştirme vardır.

Bugün Kürdistan bağımsız olmadığından dolayı biz Kürt milleti bu sıkıntılarla çekiyoruz. Tarihte bize “İslamda vatan yoktur” anlayışı kabul ettirilmiştir. Bize bu zehiri kabul ettirenler de bizden olup, başkaları için çalışan

ve dini para karşılığında satan sahtekarlardır. Tam aksine islamda, “Vatan vardır ve her millet bağımsız olmalıdır” anlayışı vardır. Bu önemli sorunu, Kur'an'ı Kerim, Maide Suresi Ayet 21'de halletmiştir. Bu uğurda mücadeleyi ve savaşmayı emretmektedir.

“Ey insan oğlu! İman getiren iki topluluk veya iki halk birbirleriyle savaşırken, savaşan tarafları barıştırın. Eğer taraflardan biri baskı ve hakimiyetini diğer tarafın üzerinde sürdürmekte direnirse, zulmünden vazgeçene kadar zalim olan tarafa karşı savaşın. Eğer önerse, artık aralarını adaletle düzeltin ve adaletli davranın. Şüphesiz Allah adil davrananları sever.” (Hucurat 49/9)

İstikrarlı bir hayat için, bağımsız bir Kürdistan gerek.

“Ey Rabbimiz, bu uğurda savaşan namuslu ve şerefli askerlerimize devamlı doğru yolu göster, onlara kuvvet ve başarı ver.” AMİN.

Kürdistan Dindarlar Birliği
Karlsruhe

“Daha ne kadar Avrupa’da yaşayacağız?”

Ben Güney Kürdistanlı bir yurtseverim. Avrupa'da yaşayan Kürdistan halkına soruyorum: Daha ne kadar Avrupa'da yaşayacağız? 1,5 yıldır Avrupa'dayım. Burada yaşayan Kürdistanlılara baktığım zaman, çoğunun para artırmak için uğraştığını, Avrupa'da kendi kültürünü ve bünyesini çürüttüğünü, bir yandan çalışırken, bir yandan da hastaneye taşındığını, oturum almak, ehliyet almak vb. işlerle uğraştığını görüyorum. Avru-

palıların kültürü altında, onların kültürünü yaşıyoruz. Ama neden?

Oysa bugün Kürdistan'da bağımsızlık ve özgürlük çanları çalıyor. Bizler de bunu görmezlikten, duymazlıktan gelemez. Kürdüm, insanım diyen, demokratım diyen herkes Kürdistan'da çanları çalan bağımsızlık ve özgürlük mücadelesini görmek ve desteklemek zorundadır.

Azad/İsviçre

Kürdistanlılar sesini dışarda da yükseltiyor

ERNK'ye bağlı YCK- Kürdistan Devrimci- Yurtsever Gençlik Birliği Avrupa Kolu, geçtiğimiz Mayıs ayı boyunca hemen hemen Avrupa'nın tüm ülkelerinde yıllık olağan kongrelerini yaptı. Kürdistanlı yurtseverlerin bulunduğu Almanya, Fransa, Hollanda, Belçika, İngiltere, İsviçre, İsveç, Danimarka ve Avusturya'da yapılan birlik konferansları, bu alanlar-

gençlik potansiyeli var. Kimi okula gidiyor, kimi en ağır işlerde çalıştırılarak genç yaşta çürütülüyor, kimi uyuşturucudan fuhuşa kadar en pis işlere bulaştırılıyor, suça sürükleniyor ve böylelikle düşürülmek isteniyor. Dolayısıyla her birinin sorunları ayrı ayrı.

Ama bu sorunların kaynağı aynı: Kürdistan'ı sömürgeleştiren devletler ve emperyalist güçler,

me kavuşturulmadığı sürece büyümeyi ve yetkinleşmeyi de engelliyor. Oysa Gençlik Birliği'nin yapabileceği çok iş var. Kürdistanlı gençlik yığınlarının bulundukları her alanda güçlü bir örgütlenme yaratılırsa, mücadelesinin her alanındaki kadro ihtiyacını karşılayabilir, uluslararası alanda Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin sesini daha güçlü

lo'da yapılan NATO ülkeleri dışişleri bakanları toplantısı, ERNK taraftarlarınca protesto edildi. Toplantının yapıldığı binanın önündeki NATO ülkeleri bayrakları arasından TC bayrağını direktten indiren yurtseverler, bayrağı yakarak TC'yi ve ona destek veren NATO'yu protesto ettiler.

ERNK taraftarlarının bu protesto eylemine çok sayıda Norveçli demokrat ve ilerici de katıldı. 10 civarında basın mensubu da eylemi görüntüledi.

Leman Fırtına'dan Newroz izlenimleri

IHD kurucularından ve İstanbul IHD Şube Yönetimi'nde yer alan Leman Fırtına, 16 Mayıs'ta Paris'teki Kürdistan Yurtsever İşçiler Derneği'nde bir toplantı yaparak Newroz izlenimlerini anlattı. Newroz'da Cizira Botan, Nisêbin ve Şirnex'te bulunan ve TC ordu birlikleri ile polis güçlerinin halkın üzerine nasıl ateş açtıklarına, panzer sürdüklerine tanıklık olan Leman Fırtına'nın konuşması, toplantıya katılan 300 civarındaki Kürdistanlılarca büyük bir ilgiyle izlendi. İki saat süreyle Fırtına'yı dinleyen yurtseverler, daha sonra onu soru yağmuruna tuttular. Leman Fırtına, yurtseverlerin yönelttiği "Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı Türk halkının ve aydınlarının tutumu"na ilişkin bir soruyu şöyle yanıtladı:

"Türk aydınları bu konuda sınıfta kalmıştır. Türk halkı ise, demokratik kitle örgütlerinin güçsüz olması ve tek yanlı bir propagandanın etkisi altında olmasından dolayı, Kürt halkının haklı ve meşru mücadelesine yeterince destek sunamamaktadır. Ayrıca devletin Türk halkını Kürt halkına karşı kışkırtmak ve her iki halkı birbirine düşman etmek için çalışmaları vardır. Bunlar boşa çıkarılıp, Türk halkı da iyi bir şekilde bilgilendirilirse, halkların kardeşliği temelinde birbirlerine destek olabilirler."

Yurtseverlerin, "Avrupa'da yaşayan Kürdistanlılardan ne gibi bir istek ve beklentileri" olduğu yolundaki sorularına da, "Kürdistan'da halk yoğun bir mücadele içinde ve tankların, panzerlerin önüne kendini atarken, bu mücadelenin tüm dünya kamuoyuna duyurulması ve katliamların önüne geçmek için Türk devletine karşı yoğun bir çalışma içinde olmalıdırlar" diye yanıt verdi. Kürdistanlılardan yoğun bir ilgi gören Leman Fırtına, Kürdistan Yurtsever İşçiler Derneği'ne çalışmalarında başarılar dileyerek sözlerini bitirdi.

Avrupa YJWK örgütü, bölge konferanslarını gerçekleştirdi

Kürdistan Yurtsever Kadınlar Birliği, Avrupa genelinde eyalet ve bölge konferanslarını gerçekleştirdi. 25.04.1992-10.05.1992 tarihleri arasında yapılan konferanslara yaklaşık olarak 1000 civarında delege katıldı. Konferansların yapılmadığı alanlarda ise, genişletilmiş toplantılar yapılarak, Kürdistan kadınının durumu, içinden geçilen sürecin önemi, kadınların özgül sorunları ve kadının özgürlük sorununu kapsamlı tartışıldı ve döne-

me uygun sonuç alıcı kararlara varıldı.

Her eyalet ve bölgede gerçekleştirilen konferansların gündemi ortak konulara sahipti. Konferanslarımızın gündemi şöyleydi: Saygı duruşu ve açılış konuşması, divanın seçimi, son siyasal gelişmelerin değerlendirilmesi, 1992 özgürlük hamlesinde kadının yeri ve kadın mücadelesi, yıllık faaliyet raporlarının okunup değerlendirilmesi, eleştiri-özeleştiri, 1992-93 yılları arasında gerçekleştirilmesi gereken görevlere ilişkin kararlar, yönetim seçimi, kararlılık sözü ve kapanış konuşması.

Kadınların yoğun olarak tartıştığı konular özgür kişiliğin yaratılması, kaynağa dönüşün sağlanması ve Avrupa'daki özgül sorunlar oldu. Bu tartışmaların yapıpı sonuçlanmasından sonra, YJWK örgütünün yürüttüğü faaliyetlerde ortaya çıkan yetersizlikler kapsamlı olarak değerlendirildi. En çok üzerinde durulan sorunlar, ülke ruhunun yaşanmaması ve yaşatılmaması, kadının kendi gücüne güvenmemesi, kendini faaliyetlere tam katmaması, Avrupa yaşam tarzının etkileri ve bunun kişilikte yarattığı çarpıklıklar, yönetime sanattanda deneyimsizlik ve bu sanata ulaşmada çaba azlığı, bunun nedenleri; hem eski kadın kişiliğini aşmama, hem kalınan ortamın olumsuz etkilerinin yaşanması, özgür kadın kişiliğine ulaşmada çaba azlığı ve eski Kürt aile tipinin böyle bir kişiliği yaratmada oluşturduğu engel tartışıldı ve değerlendirildi. Elbette bu sorunlara rağmen, Avrupa'daki Kürdistanlı kadınlar ülke sorunlarına, kendi mücadelesine, görev ve sorumluluklarına karşı duyarlıdır. Belirtilen yetersizliklerin en önemli kaynağı eğitimsizlik ve eski yaşam alışkanlıklarıdır. Bunlar sürece içerisinde giderilmesi mümkün olan sorunlar olarak değerlendirilip, önemle aşılması gerektiğine ilişkin değerlendirmeler yapılarak ortak görüşlere varılmıştır.

Faaliyet raporları değerlendirilirken, mevcut yetmezliklerine rağmen önemli çabaların sergilendiği, örgütsel anlamda gelişmenin sağlandığı ve kadının giderek örgütsel ve politik sorunlarına özveriyle sahip çıktığı, gelişmelere karşı duyarlı kalmadığı, kişilik ve yaşamda belirli oranda dönüşümün sağlandığı hususlarına dikkat çekilmiş ve bunun daha da derinleştirilmesi konuları üzerinde durulmuştu. Yine konferanslarımız ülkedeki serhildanlar ve serhildanlarda kadınların gösterdiği azim ve kararlı pratik ve yarattığı değerler üzerinde durmuş, ülkedeki kadınlarımızın temsil ettiği bu ruhun Avrupa'nın her alanına taşınmasında da ortak karara varılmıştır.

İçinde bulunduğumuz sürece cevap verecek nitelikte kararlar alınmıştır. YJWK'nin kurulması, örgütsel alanda derinleştirilmesi ve kaynağa dönüşün esas alınması temel kararlar durumundadır. YJWK, alınan kararlar doğrultusunda çalışmalarını geliştirecek; hem özgür kadını ve hem de ulusal halk gerçekliğini yaratmada rolünü oynayacaktır.

Konferanslar, Avrupa'daki bü-

tün Kürdistanlı kadınları, görevlerine daha yetkin sahip çıkmaya ve yine ilerici-demokrat kadın hareketlerinin böyle bir mücadeleye destek vermelerini sağlamaya çağırıyor.

27.05.1992
Avrupa-YJWK Örgütü
(Kürdistan Yurtsever Kadınlar Birliği)

Mayıs ayı şehitlerini anma gecesinde daha çok pekişen inançla "izindeyiz" haykırıları...

Libya: Halkımızın çağdaş diriliş ve hızla kurtuluşa yaklaşan özgürlük yürüyüşünün kilometre taşları, varlığımızın ve kavgamızın gerçek sahipleri, ebediyen ölümsüz, gerçek ve kazanan Kürdistan'ın öz sahipleri şehitlerimizi anmak, anlamak ve anılarının gereklerini her ne pahasına olursa olsun yaşatma yeminimizi tazelemek, konumumuzu şehitlerimizin gerçekliği karşısında gözden geçirip, tam yetkinliğe ulaşma hedefiyle genelde olduğu gibi, bulunduğumuz Libya sahasında da Cephemiz ERNK'nin çağrısı üzerine 29.5.1992 tarihinde biraraya gelen 350 civarında Kürdistanlı yurtsever "Mayıs ayı şehitlerimizi anma gecesini"ni gerçekleştirdi.

Anma gecesini şehitler anısına 1 dakikalık saygı duruşuyla başladı. Ardından Koma Karker 30 kişilik kadrosuyla "Şehiden Kürdistan ne mir in" ve "APO Serokê gelê me ye" marşlarını uyumlu ve canlı müzik eşliğinde seslendirerek, yoğun alkışların da dile getirdiği gibi beğeniyle izlendi. ERNK Libya Temsilciliği adına yapılan kısa ama özlü Kürtçe konuşmada günün anlam ve önemi dile getirilirken, "...Gerçek değerlerimiz olan şehitlerimize karşı yapılacak kutsal ve biricik görev, onlara karşı bedelimizi ödemek ve onların şahsında dirilen Kürdistan'ın yeniden ve sağlam inşasını gerçekleştirmektir" sözleri kitlenin yoğun ilgi, alkış ve sloganlarıyla desteklendi. Şehitlerimizi anma gecesinde en çok dikkat çeken yön geleceğin komutanları, şehitlerimizin evlat ve askerleri, ülkemizin çiçekleri olan çocukların programda ağırlık teşkil etmesi idi. 16 kişilik çocuk müzik grubu dinleyicilerin candan beğenisini kazanırken, yine çocukların sessiz skeçlerinde dile getirilen "Dirilen ve kazanan Kürdistan" gerçekliği tüm izleyicilerin hayranlıkla coşmasını sağladı.

Gece programında Koma Karker müzik ekibi devrimci türkülerle, Koma Şehit Rüstem folklor ekibi halk oyunlarıyla geceye renk ve canlılık kattılar ve beğeniyle izlendiler. Gece programı çocuk folklor ekibi ve "Şehitlerin İzinde Yeni Yaşama Doğru" adlı tiyatro oyununun azami bir dikkat ve coşku ile izlenmesi ardından yoğun slogan ve alkışlar eşliğinde geleneksel "APO hate Hilwanê" türküsü eşliğinde halay çekilerek sonuçlandı.

Not: Nisan-Mayıs ayları içinde YJWK-Kürdistan Yurtsever İşçiler Birliği'nin de yıllık olağan konferansları yapıldı. Ancak bu konuya ilişkin haberi gelecek sayımızda vereceğiz.

YCK konferansları yapıldı

Foto: Berxwedan

daki Kürdistanlı gençlerin örgütlenme ve mücadele sorunlarını ele aldı ve çözülmesi doğrultusunda önemli kararlara ulaştı.

Avrupa genelinde yüzbinlerce Kürdistanlı genç yaşıyor. Bu gençler, neden kendi ülkelerinde değil de Avrupa'da bulunuyor, burada nasıl yaşıyor, vatan denilince ne anlıyor, kendini ne olarak hissediyor, onun için ulus kavramının, vatan kavramının, Kürdistan'ın anlamı ne? Ne anlam taşıyor tüm bunlar? Ne yapmak istiyor bu gençlik? Hangi politikaların ürünü olarak buraya savrulmuş? Bu alanlarda ne gibi sorunlar yaşıyor? Ekonomik, sosyal, kültürel, eğitim vb. alanlarda ne gibi bir çalışması var ve bu çalışmalarının amacı ne, neye hizmet temelinde yapıyor bunları, eğer yapıyorsa, yapmıyorsa nedeni ne? Ulusal kimliğine sahip çıkabiliyor mu, bunu üzerinde yaşıyor mu, yoksa önemli oranda asimile mi edilmiş kendisi bile farkında olmadan? Yaşam koşulları nasıl? İhtiyaçları, özlemleri, istemleri nedir?

Avrupa bir kurtuluş alanı mıdır, yoksa tükenmenin beşiği midir?

Avrupa'da yaşayan genç Kürdistanlıların sorunları bir hayli büyük. Özellikle çocuk yaşlardan beri bu alanda yetişenlerin kendilerine, halklarına, vatanlarına yabancılaşma durumları var. Hangi Avrupa ülkesinde yaşıyorsa, o ülke halkının kültürel yaşam tarzından etkilenme oranı oldukça büyük. Belli bir kesimde, buna ulaşma -tabi kendi ulusal değerlerinden uzaklaşma temelinde- çabaları hemen hemen her şeyin önüne geçmiş, geçirilmiş. Yurtseverlik duyguları oldukça zayıf. Kendi vatani Kürdistan mı, yoksa içinde yaşadığı herhangi bir Avrupa ülkesi mi? Belki çoğu gençler, ağıktan bu soruyu kendi kendine sormuyor, aklına bile gelmiyor veya cesaret edemiyor. Ama düşmanın çok çeşitli politikaları sonucu vatandan kopuş, vatan karşı sorumluluk, bağlılık ve sevgi duygusunu da zayıflatıyor, köreltiyor.

Yani Avrupa'da, elimizden alınmak, vatansızlaştırılmak ve bizden çalışmak istenen büyük bir

bunların uyguladıkları ekonomik, siyasi, kültürel ve askeri politikalar. O halde bu sorunların çözüm yolu da tek: Düşmanın baskı, şiddet, katliam ve işkencelerle Kürdistan halkını Kürdistan'dan uzaklaştırma ve dünyanın dört bir yanına savurma hareketine karşı, tüm gücümüzle Kürdistan'a sahip çıkma, onun bağımsızlığı ve özgürlüğünü sağlayınca kadar mücadele etme. Avrupa'da yaşayan Kürdistanlı gençlik kitlelerini de içinde bulundukları bu durumdan, onursuzluktan, vatansızlıktan, kimlik ve kişiliksizlikten ancak bu kurtarabilir ve kendi vatanlarında bağımsız ve özgür olarak yaşayabilirler.

YCK, biraz da bunun için kurulmuş bir örgüt. Kürdistan'da gelişen ulusal kurtuluş mücadelesinin de etkisiyle hızlı bir büyümeyi yaşıyor. Ama kitle tabanını büyütükçe, sorunlar, görevler ve sorumluluklar da artıyor. İşte, YCK konferanslarında tartışılan konular da ağırlıklı olarak bunlar oluyor. Özellikle Avrupa yaşam tarzının olumsuz etkileri, faaliyetleri ve yaklaşımları da olumsuz yönden etkiliyor. Kitleye yaklaşımda darlık, yüzeysellik ve yanlıgılı yaklaşımlar görülüyor. Faaliyet yürütenler, kendi eğitimlerini sürekli kılmadıkları ve eğitime yanlıgılı yaklaşımları için, kendileriyle birlikte faaliyeti de büyütmemiyor, üretken, yaratıcı bir pratik sergileyemiyor. Bazı alanlarda adeta YCK denilince, spor akla geliyor. Spor bir araç olarak değil de amaç olarak ele alma, yanlıgı anlayış ve turnuvalarla genel mücadelenin içinde bulunduğu süreci pek de dikkate almayan hal, hareket ve üslup tarzı ortaya çıkıyor. Gençlik kitlelerinin özgün sorunları, küçümsenip bunlar çözülmemiyor; çözümlemeyen sorunları nedeniyle kafası netleşmeyen gençlerden güç getiremeyecekleri görevleri yapmaları isteniyor. Elbette bu da sonuç alıcı olmuyor.

Tüm birlik faaliyetlerinde olduğu gibi, Gençlik Birliği çalışmalarında da eğitim sorunu var. Kitle tabanı genişleyip de yeni yeni adaylar saflara katıldıkça, yani birlik bünyesinde değişim hızlandıkça eğitimin önemi de daha çok artıyor. Konferanslarda ortaya çıkan sonuçlardan biri bu. Bir diğeri de yönetim sorunu. Birlik birimleri yetkin bir yöneti-

duyurabilir, uluslararası dayanışma hareketlerini geliştirebilir. Bunlar, sadece bazı noktalar, daha da genişletmek mümkündür.

YCK konferansları, sadece bu konuların değil genel anlamda örgütlenme ve mücadele sorunlarının tartışıldığı ve somut kararlara ulaşıldığı bir platformdu. Konferanslara delege olarak katılan gençlerin sayısı bir hayli çoktu. Özellikle eski yönetimlerin raporları okunurken, birçoğu eleştirel bir yaklaşımı tercih ederek, çalışmaların daha da geliştirilmesi için önerilerini sundular. Bu durum, gençlerin kendi öz örgütlerine sahip çıkışlarının da ölçütüdür.

YCK, eğer konferanslardan çıkarılan sonuçları doğru değerlendirir, belli bir yetkinliğe ulaşabilirse, büyüyen kitle tabanını örgütleyip mücadele ettirebilir ve Avrupa alanında yaşayan tüm Kürdistanlı gençleri emperyalizmin pençesinden kurtararak kendi vatanları için mücadele yoluna çekebilir. Bunun olmaması için hiç bir neden yoktur. Daha çok çaba, daha çok istek, daha çok kararlılık ve azim bu işin başarılması için yeterlidir.

Mandela'ya bir buket çiçek

17 Mayıs 1992 günü, Norveç Ulusal Bayramı dolayısıyla Norveç'e gelen Afrika Ulusal Kongresi Lideri Nelson Mandela, Kürdistanlı yurtseverlerce kilisede ziyaret edildi. 16 yaşlarındaki genç bir Kürt kıızı, ulusal giysiler içinde bir buket çiçek sunduğu Mandela'ya, TC'nin kendisini kullanma aracı haline getirmeye çalıştığı "Atatürk Barış Ödülü"nü kabul etmediği için kutlayarak, Norveç'te bulunan tüm Kürdistanlılar adına sevgi ve dayanışmalarını dile getirdi.

16 yaşındaki genç ERNK taraftarının bu ince yaklaşımına çok sevindiğini belirten Nelson Mandela, Kürt halkının ulusal kurtuluş mücadelesini desteklediklerini söyledi.

Oslo'da TC bayrağı yakıldı

3 - 5 Haziran 1992 günleri arasında Norveç'in başkenti Os-

ÇÖZÜM

Hükümetin Türkifikasyon ya da Türklük politikası

Baştarafı 1. sayfada

lük olarak bırakalım bir hükümeti, bir partide bile ender ortaya çıkacak bir uyumlu düşman cephesinin hareket ettiğini gösteriyor. Destekçilerine bakalım; işçi sendikaları DİSK ve Türk-İş, "sonuna kadar hükümetin terörizme karşı mücadelesini destekliyoruz" diyorlar. Basına bakalım; sağcısından solcusuna, büyüğünden küçüğüne kadar hepsi, "teröre karşı, tek kütte, tek ses halindeyiz" diyorlar. Kısacası, üniversitesinden diyanetine, muhalefet partisinden iktidar partisine kadar hepsi aynı noktalarda birleşiyor. Solcu Ecevit, sağcı Türkeş, kelimesi kelimesine aynı yönelim içindeler. Aslında bu, ulusal veya toplumsal konsensüs dedikleri durumdan daha fazlasını ifade ediyor.

Bir Türkleştirme ilkesi vardır. Buna Türkifikasyon diyorlar, ki bu, gerektiğinde, çıkarı elverdiğinde kendini komünist gibi gösterip, alasından faşizme de ulaşır. Yeter ki Türkifikasyona hizmet etsin. Hiçbir ulusta bu kadar şovenizm yoktur. Karşımızdaki şovenizmi görmeden, yani Türkleştirme veya Türklük duygusunu bu biçimiyle değerlendirmeden, meseleleri doğru anlayamayız.

Demirel'i tahlil etmek isterken; adam nasıl başbakan olmuş, nasıl bir siyasi kişiliği vardır, o kadar önemli değil. Yalnız, tüm gücü ve tecrübesiyle bir koordinasyon görevi yürütmek istiyor. Tek bir ülke için veya Türklükte de en aşırı şovenizmin başansı için bunu yapıyor. Hedef; 21. yy'da büyük bir Türklük dünyasını yaratmak. 20. yy'ın başında da böyle bir Türklük-Turancılık ilkesi vardı. Bu ilke uğruna bazı halklar yem oldu bitti. Örneğin Anadolu, halklar mozayığı idi; hepsini yuttular. Bu ilke bize de uygulandı ve sonuçta en eski bir halk olmamıza rağmen, insanlıktan çıktık. Şimdi son bir çabayla, bu ilkeye işlerlik kazandırmak istiyorlar. O açıdan, adeta "aramızdan en ufak su sızmaz" diyorlar. Demirel-Inönü aynı partilerdenmiş, Ecevit-Türkeş farklı düşünüyorlarmış -hatta dolaylı izdüşümlerini de sayabiliriz- hiç önemli değil. Hepsi, bize karşı söz ve eylem birliği içindedir.

Gazetelerde yayınlanan her iki haberden birinde, "Kürtler dışarı", diğeri ise "Şefkatimizle yaşayabilirsiniz" deniliyor. Öyle bir şefkat ki, adamı iki dakikada kucağında felç eder. Korkunç bir şefkat! Bu şefkat üzerine romanlar yazılmalı! Cizre'ye "şefkat", Şırnak'a "şefkat", dillere destan ve dünya bunlara gü-lüyor! Diyorlar ki: "Bu Türk önderleri bu kadar mı sersemleştirdi; her tarafı tank, top, uçak ve bir sürü özel timle çevirmişler, zirha büründürmüşler, daha sonra 'halka şefkat' diyorlar!" İçişleri Bakanı çağırıyor çocuğu, "Nasıl-sın" diyor, "Asker-polis abilerini sevl.." diyor. Sevgi anlayışına, şefkat anlayışına bakın!

PKK yararlanmasın diye, "Aramızda en ufak bir çelişki görünmeyecek" diyorlar. Böylece ruhta, düşüncede, tavırda birlik sağlanıyor. Örneğin bir Almanya'ya karşı gösterilen tavır biliniyor. Almanya, TC'ye "Hitler"-in yaptıklarından utanç duyuyoruz; bizim utanç duyduğumuz Hitler'i bile aratmayacak bir biçimde bu halka karşı ne diye böyle yöneliyorsunuz" biçiminde bir tepki gösterdi. Ki Almanya, 150 yıldır bu politikayı ve sahiplerini ayakta tutan temel güçtür. Bismarck'tan, Moltke'den başlayıp, en son NATO Sekreteri Wörner'e kadar, Türklüğü korumaktan başka şey düşündükleri ve yaptıkları yoktur. Sadece, "yaptıklarımız, Hitler'i anımsatıyor, buna gerek yok. Biraz daha yumuşak davranın. Terörist PKK'yi yine vurun, bu hakkınızdır zaten. Fakat biraz daha dikkat edin" diyor. Vay sen misin bunu söyleyen! "Gavur Hans! Türk düşmanı Alman! Paralarını Alman bankalarından çekelim!" demeye kadar, bir histeri krizi biçiminde yay-gara koparmaya başladılar. Almanlar biraz çekindi ve ardından geri adım attılar.

Yine, Amerika'yı sıkıştırıyorlar, "Türk doğrudur, doğru yapar, sonuna kadar da yarındayız biçiminde demec verin!" diyorlar.

ABD Genel Kurmayı, Dışişleri Bakanı, Bush vd. parlamenterler TC'yi desteklediklerini söyleyince, buna, "İyi tavır" diyorlar. Bir çocuk bile kendini aslında bu kadar avundurmamalı veya bu kadar destek istememeli.

Halbuki bizim TC karşısında, taş çatlasa, kendimizi biraz ayakta tutmaya çalışan bir gücümüz, bir direnişimiz var. Niye bu kadar ürküyor ve bu kadar gürültü koparıyor? Sanıyorum derin bir suçluluk duygusundan kaynaklanıyor. Çünkü bizim hareketimizin bir hesap sorma tarzı var. Nasıl ki kendisinden hesap soruyorsa, karşısındakinden de bir hesap sorma tarzı var. İşte bu onları çok ürkütüyor. Hareketimiz başarı kazanıp karşısına dikildikçe adeta karabasanlar basıyor; "Olmaz!" diyor. Bu çok önemlidir. Böyle bir Türkifikasyona, Türk şovenizmine karşı PKK biçiminde hesap sorucu olarak çıkmak çok önemli. Biz Ermeniler ya da Rumlar gibi değiliz. Onları "Vurun gavura" adı altında ezmeyi başardılar. Fakat bizim hareketimizin düzenlenişi, biraz bunu aşıyor. Biz Araplar gibi değiliz. Aslında meseleyi ilginç ve canalıcı bir yerinden yakaladık. Ortada asırlık yalanlar ve bir sahte Türkleştirme olayı var. Dolayısıyla, bütün yaşamla-rını tehdit eder biçimde bir devrimle yaklaştığımızı fark ediyorlar. Öyle ki biz, "madem kardeşiz, bin yıllardır birlikteyiz, ayrı-mız-gayrımız yok diyorsunuz, o zaman gelin bir kardeşiniz olarak sizinle bu meseleyi konuşalım" biçimindeki politikamıza dahi "Ol-maz; terörist PKK ile görüşmeyiz" dediler. Çünkü böyle bir görüşmeye oturduklarında, asırlık suçları ortaya çıkacak, bu nedenle ağızlarında sakız gibi çiğnedikleri tek lafla "Terör... terör..." diyorlar. İyi ki, Amerika bir terör kavramını icat etmiş, sarıl ha sarıl!

İlginc olan ve yeni diyebileceğimiz bir uygulama daha var; tam Türk kahramanlığına has bir şey! Ama sonunda kendini aldatmaya ve ciddiyetine ne kadar inandığına da iyi bir örnektir. "Kürt partisi kurulmalı" diyorlar. Birişi yarım ağızla "kurulabilir", diğeri "hata yapıldı, olmaması gerekir" diyor. Sö-zümona politika yapıyorlar. Yani bu kadar içeriksiz ve ürkek. Madem bir şeyi halletmek istiyorsun, madem bu kadar katı politi-kanın sahibiydin, peki ne diye bu ürkeklik ve ikirciliklik! Taktiktir tamamen. "Acaba PKK'yi zayıflatıyor mu, zayıflatmıyor mu" biçimin-deki bir yaklaşımın ürünüdür. Aslında bazı uşakları yeniden dillendirmek istiyorlar. Dik-kat çeken bir politika da şu: "Tamam Kürt kimliğine 'evet' dedik. O zaman niye anti-PKK'liler hiç ses çıkarmıyor?" Açık ki, Kürt partisinin icazeti için tek bir istek var: Yeter ki, bu sahte Kürtler PKK'ye karşı seslerini çıkarsınlar. Bu çok açık. Amaç tamamen bu bir yığın sahte Kürt anti-PKK'cilik yap-sın, "PKK'nin baskısından bunaldık" desinler. Ba-zı ajan Kürtler var. Devletten daha fazla, "PKK bizi bastırıyor" diyorlar. Bunların birkaçı da parlamentodadır. Bunlar, aslında ipi pazara çıkacak adamlardır.

Burjuva basın dumadan körüklüyor; "PKK"-nin baskı ve şiddet politikası dikkate alınma-lıdır" diyor. Sabah, Milliyet, Tercüman, Hür-riyet, Zaman, hepsi aynı telden çalıyor. Sö-zümona ne kadar anti-PKK'cilik var, onu a-raştırıyorlar. Dini kesim dini kullanıyor, "Ga-vur PKK, dinsiz, komünist PKK" propagan-dasını yapıyor. Bunları yapan hep aynı devlet aslında. Politika "Ne kadar karşı çıkartabilir-sen, o kadar karşı çıkart" şeklindedir. Kar-şımıza çıkarttıkları İslami Cihad, Hizbullah örgütleri de, sözümona Allah, cihad için sa-vaşıyorlar. Bilmeyenler, tanımayanlar da ne kadar cihad uğruna savaşıyorlar diye alda-nacaklar! Şu bir gerçek ki; hepsi devletin maaşlı adamlarıdır. Öyle islamlıkla da alaka-ları yoktur bunların. Kurtarmak istedikleri tek şey Türkifikasyon ya da Türklüktür. Ama ge-ri halkın duygularını istismar etmek için dini kullanıyorlar. "Bir küçük parça da düşerse kardır" mantığıyla hareket ediyorlar.

Terörizm ve halkların direnme...

Baştarafı 8. sayfada

karşı, özgürlüğe veya özel mülkiyete karşı işlenmiş suç" (13) olarak tanımlıyor. Bu anlayış politik ve ideolojik olarak incelenecek olursa devlete karşı sürekli ve tam bir itaat bekleyen tarihi Alman despotizmi ortaya çıkar. Tarihinde bir dizi insanlık düşmanı rejimlere sahne olmuş Almanya'da geçmişle tutarlı bir hesaplaşmanın olmayışı burada da kendini gösteriyor. Oysa federal anayasada "direnme hakkına" yer verilmiş olduğunu ilerde göreceğiz. Buna rağmen Rebmann, "devrimci dönüşümleri" veya "sosyal düzeni değiştirme" çabalarını terörizm, dolayısıyla gayri meşru olarak görebilir.

Olaya sadece insan yaşamının tehlikeye düşürülmesi ve "özel mülkiyete" zarar verme olarak bakılırsa, buna sağ görüşlü örgütler ve eylemliliklerin de dahil edilmesi lazım. Hayır, Rebmann olayı böyle görmüyor; ona göre sadece sosyal dönüşümü amaçlayan, dolayısıyla yalnız kapitalizme karşı olan örgütlenmeler teröristtirler. Böylece yol kesen, ilticacıların barındığı binaları ateşe veren ve sadece saç rengine bakarak adam öldüren Neonaziler bir kalemle terörizmden arındırılmış oluyorlar.

Bu anlayışın çarpık bir diğer yönü de direniş ile terörizm arasında fark koymamasıdır. 1945'e kadar Rebmann bu görüşü yazsaydı, Nazi Almanyası'nın yıkılmasından sonra Nürnberg mahkemesinde sanık olarak yer alırdı. Çünkü bu anlayışla yaklaşırsa Nazilere karşı direnen bütün devrimcileri gaz odalarına gönderirdi. Oysa daha geçtiğimiz yi-

la kadar Federal Almanya'nın Başsavcılığını yapıyordu.

Rebmann'ın görüşlerini ilginç kılan bir başka alan da "devlet terörizmi"dir. "Hakimiyetini terör yoluyla ayakta tutmaya" çalışan devletlerin siyasal yapıları da terörist olarak tanımlanıyor. (14) Bir yanda "terörizm" diğer yanda "devlet terörizmi"ni göz önüne getirirsek, sokaktaki Hans'ın ne zaman ne yapacağını kestirmek kolay değil. Celle mahpus-hanesine yapılan bombalama eyleminin devlet terörizmine girip girmediği merakımızı çekti.

Almanya'nın geleneği olsa gerek; ünlü hukukçularından Thomas Oppermann, cezalandırma konusunda, bir teröriste normal bir suçludan daha fazla ceza verilmesini Alman Ceza Kanunu-nun adaleti yerine getirmede açık bir zaafı olarak görüyor. (15) Daha da fazla ileri giderek bu olayı psikolojik dengesizliğe bağlıyor. (16) Bunun için RAF'ın birçok üyesi psikolojik testlerden geçi-rilmiş, ama dengesizlik yerine bu kişilerin oldukça zeki insanlar oldukları saptanmıştı. Gerek Rebmann gerekse Oppermann terörizmi solda ararlar ve nedeninin psikolojik olduğunu yazarlar.

Türkiye'de ise çok çeşitli renklere büründürülmüş bir tek düşünce var, o da devletçilik. Devletin her yaptığını haklı çıkarmak ve savunmak neredeyse bir yurtseverlik(!) görevi olarak kavranacak. Onun için kanunun terörizmi nasıl ele aldığını belirterek alimlerin(!) görüşlerini aktarma zahmetinden kurtulacağız. Bahsedilen kanuni belirleme "Terörle Mücadele Kanunu"nda yer alıyor.

Bu kanunun birinci maddesi

terörü şöyle tanımlıyor: "Terör; baskı, cebir ve şiddet, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle, anayasa-da belirtilen cumhuriyetin niteliklerini, siyasi, hukuki, sosyal, laik, ekonomik düzeni değiştirmek, devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk devletinin ve cumhuriyeti-nin varlığını tehlikeye düşürmek, devlet otoritesini zaafa uğratmak ve yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetlerini yok et-mek, devletin iç ve dış güven-liliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir ör-güte mensup veya kişiler tarafın-dan gerçekleştirilen her türlü eylem-dir." (15) Bu tanımlamayı oku-duktan sonra neyin terörizme da-hil olduğunu değil, neyin olma-dığını tartışmak daha kolay olur. Anlaşıldığı gibi devlet işlerini zor durumda bırakacak ve gidi-şatı beğenmeyen veya kabul et-meyen her eylem terör olarak gö-rülüyor. Böyle midir, değil midir? Buna ise polis ve asker karar veriyor. İnfazı da çok kolay oluyor. Bu tür örgütün veya kişinin mut-laka silaha başvurması da gerek-miyor. Çünkü kanunun kapsamı-na "silahsız cemiyetler" de gi-riyor. Geriye devletin en sadık savunucuları kalıyor.

22 maddelik kanunun diğer kısmında "teröristlerin" Oper-mann mantığıyla daha fazla nasıl cezalandırılacaklarını belirttik-ten sonra devlete yardımcı olan kişilerin ve personelin nasıl ko-runacağını yasalastırıyor. Kadı hem savcı hem yargıcı olursa Al-lah sanığı korusun.

DEVAMI GELECEK SAYIDA

Avrupa'daki Kürdistanlıların...

Baştarafı 13. sayfada

devleti suçlarına ve Kürdistan'daki katliamlara Avrupa'daki iş-çileri de taraf etmek istemiştir. Bu bir oranda başarıya ulaşmıştır. Önder gücü olmayan Türk iş-çileri, Kürdistan'da hala katliam-lar yapan "Mehmetçik"e yardım kampanyalarına katılmışlardır. Sayıları çok büyük olmasa bile, böyle bir gelişme halkların kar-deşliği açısından yeni endişeler doğurmaktadır. Türk devleti ve konsoloslukları Türk ve Kürt halklarını karşı karşıya getirme-

deki icraatını kısmi de olsa, ken-disine karşı hala güçlü bir alter-natif olmadığı için sürdürmekte-dir. Katliamlar sonrası Kürdis-tanlılar, tarihte görülmemiş bü-yüklükte kenetlenmişlerdir. Kür-distan'ı, Dersim ulusal ayaklan-ması döneminde, "kesilip atılma-sı gereken bir çöplük" olarak gös-teren TC, ikinci kez bir trajediyi aynı belirlemelerle gerçekleştirmek istemiştir. Bu defa halkın örgütü önder güçleri; PKK, ARGK, ERNK TC'nin daha geniş kat-liam yapmasını önleyebilmişler-

dir. Halk geniş direniş alanları yaratmıştır. Serihildanlar Avru-pa'ya sızamıştır. Kürdistan-Avru-pa zaman farkı ortadan hızla kalkmaktadır. Kürdistan'da ve Av-rupa'daki Kürdistanlılar organik mücadele birliğine yönelmişler-dir. 21 Mayıs 1992'de Brüksel'de ERNK bayraklarıyla yürüyen 30.000 Kürdistanlı yazı boyunca aktardığımız seleksiyondan ge-çerek bugünü yaratmışlardır.

Artık tarih Kürdistanlılara acı-masız olarak, yengiyi ve kurtu-luşu dayatıyor.

Serhat ve Botan'da...

Baştarafı 4. sayfada

ateşi Kürdistan ve Türkiye'nin en ücra köşelerine taşımaktadır.

2 Haziran günü Dersim'de va-lilik binasına bomba konuldu. Bombanın patlamasıyla büyük maddi hasar oldu. Dersim'de sağlıkçıların sendikalaşma istemi üzerine düşman, 18 sağlık ele-manını il dışına sürgün etti. Sağ-lıkçılar ve halk bu kararı protesto ederek oturma eylemi başlattı ve esnaf da kepenklerini indirdi.

3 Haziran günü ise ARGK gerillaları Kutuderesi'nde bulunan düşman karakoluna bir baskın düzenleyerek 1 subay ve 3 askeri öldürdü. 4 Haziran günü ise aynı karakola ait bir panzer pusuya düşürülerek imha edildi.

5 Haziran günü, Hazro'da ko-rucuların açtığı ateş sonucu şehit düşen gerilla Mustafa BU-DAK'ın cenaze töreni Silvan'da yapıldı ve 6 bin kişi katıldı. Aynı

gün Kızıltepe'de kontralar tara-fından şehit edilen öğretmen Seydo AYDOĞAN'ın cenaze tö-renine 10 bin kişi katıldı ve düş-man havadan helikopterlerle ateş açarak 1 yurtseveri katletti.

7 Haziran günü Bitlis'in Şetek (Sarikonak) bucağına bağlı Ge-liya Şexcuman (Çeltikli) köyü yakınlarında düşmana pusu ku-ran ARGK gerillaları 2 panze-ri roketle imha ettiler. Pusu eyleminde 9 özel tim elemanı öl-dü. Dersim'in Ovacık ilçesin-de çıkan çatışmada 1 subay, 3 askerinin gerillalarca esir alındı-ğı bildirildi.

TC yurtseverleri katletmeye devam ediyor

26 Mayıs günü Kızıltepe'de İsmail SERTKAYA, 26 Mayıs

günü Batman'da Diyadin KA-VAK, 21 Mayıs günü Lice'de Mahmut AKYILDIZ ve Maaf UÇAMAN, aynı gün Siverek-Diyarbakır yolunda Mahmut ERTEKİN ve Şehmus GÜN-DÜZ, 17 Mayıs Midyat'ta Sey-fettin TARAN, 24 Mayıs'ta Şır-nak'tan Cizre'ye gelmekte olan M. Salih DALMIŞ, Fevzi A-NIK, Ahmet YENİLMEZ, Sey-fettin EKMEN, Seydo AKDO-ĞAN adlı yurtseverler şehit e-dildi.

TC, gerilla karşısında aldığı başarısızlıklarını sivil halkımızı katlederek kazanmak istemek-te-dir. Ama TC, şunu çok iyi bilme-li ki, Kürdistan halkı eskisi gi-bi sahipsiz, orduşuz ve silahsız değildir. Bizzat kendi özgücüy-le yarattığı intikam gücü olan ARGK gerillaları bu katliamlar-ın hesabını kat be kat TC'den soracaktır.

Gerilla günlüğünden bir sayfa

Bulduğumuz eğitim kampı yüksek bir dağın zirvesindeki biraz çukurluk bir alandaydı. 1 metre yüksekliğindeki kar kazılmış, naylondan çadırlar direklerle toprakla bütünleştirilmişti. Kamptaki 4 çadırdan her birinde bir manga kalıyordu. Biz kampa geleli 5 gün olmuş, artık kamp ve gerilla hayatına ayak uydurmuştuk. Kampta sabah ve öğleden sonra iki defa siyasi eğitimle birlikte şafakta verilen askeri eğitim bizleri daha da sağlamlaştırıyordu kuşkusuz.

Kamptaki yaşantımız 5. gününü doldururken, öğle saatlerinden itibaren kampı başka bir alana taşımak için hazırlıklar başlamıştı. Çadırlarımız sökülüp toplanmış, kamufle yapılmıştı. Akşama doğru yeni arkadaşlara yürüyüş kuralları kısaca anlatıldı. Karanlık basınca manga manga sıralarımızı aldık. Sıradayken, şu an şehit düşmüş olan bir arkadaş üzerindeki atkıyı vererek, "Al bunu, gideceğiniz yer burdan daha soğuk, sana daha fazla lazım olur" dedi. Ş. arkadaşla bir grup arkadaş, Ana Hareketli Birlik olarak eski alanda kalacaktı. Yürüyüş hazırlıkları tamamlanıp karanlıkla birlikte harekete geçildi. Hava hafif bulutluydu ve soğuk bir rüzgar dağların zirvesinde doluyordu. Gerillayla birlikte 44 kişilik kalabalık grubumuz, zaman geçip de yürüyüşünü sürdürdükçe, hava bozulmuş, etrafı bulutlarla zifiri bir karanlık sarmıştı. Ardından hafif hafif yağmaya başlayan yağmurun altında verdiğimiz molada içtiğimiz sigaranın keyfi başkaydı. Tekrar yürüyüşe başladığımızda yağmur hızlanmış, ıslak çantalarımız ağırlaşmış, kayganlaşan patika yolda da yürüyüş bir hayli zorlanmıştı. Saatler ilerlemiş, artık yürüyüşümüzü daha yüksek dağlarda sürdürürken yağmur fırtınayla birlikte tipiye dönüşmüştü. Şimdi şehit Ş... arkadaşın verdiği atkı çok işe yaramıştı.

Saatler 2'yi gösterirken epey yorulmuştuk, ancak 1 metreden yüksek karın üzerinde mola verip dinlenmek imkansız, donma tehlikesi oldu-

mayor, üç-dört adımda bir düşüyordum. Bu durumu gören bir arkadaş, sırt çantamı aldı, kendi sırt çantasının üzerine attı ve koluma girdi. Bu şekilde biraz daha yürüdük. Bu arada tipi tam çılgınlaşmış, bir adım önümüzü görmemizi engellemişti. Artık yürümenin imkansızlaşması ve kaybolma tehlikesi olduğundan durduk, naylonlarımızı açıp altında kümelendik.

Durur durmaz ben karın üzerinde oturur şekilde uykuya dalmışım. Hava yavaş yavaş aydınlanırken arkadaşlar beni uyandırdı. Ancak ayağa kalkamıyorduk, ıslanan pantolonum yer yer buz tutmuştu. Hareket etmeye çalıştım ve kendimi zorlayıp ayağa kalktım. Hissizleşen bacaklarım yavaş yavaş beni ve çantamı taşıyacak gücü topladı. Tekrar yola koyulduğumuzda kar yağışı azalmış ancak halen devam ediyordu. Öğle saatlerine kadar 2 metre karın üzerinde düşe kalka zirveden iniş olarak yürüyüşümüzü sürdürdük. Aşağılarda biraz düzlük bir noktada durduk. Artık hava açmaya başlamış, zaman zaman ortaya çıkan güneş bizi ısıtmaya yetmiyordu. Noktada pişirdiğimiz ekmezsiz makarnayı yerken tam tepemizden bir düşman helikopteri geçiyordu. Yemekten sonra kurumaya başlayan elbisemin, doyan karnımın, biraz ısınmaya başlayan havanın verdiği rahatlıkla serili battaniyenin üzerindeki 2 saatlik uyku tüm gücümü toplamaya yetmişti. İkinci vakti tekrar yürüyüşe geçtik. Hava karar-maya başlayınca bir yerde durup kardan ıslanan elbiseleri-

liyedik. Bazen bir metre kadar yükselen suda süren yürüyüşümüzde hareket halinde olduğumuzdan üşümüyorduk. Hava ağarmaya başlayınca kadar suda süren yolculuğumuzun ardından derenin üst kısımlarında etrafı gören bir yerde durduk. Yine yaptığımız gerilla ateşiyle elbiselerimizi kuruttuk. Erken saatlerde tepemizde dolaşan düş-

ve top sesleri dağları inletiyordu. Bulduğumuz derenin karşısına sık sık havan topları düşüyordu. Bu heyecan verici durum içinde ben ve B... birer sigara sardık, ancak ateşimiz yoktu. B... arkadaşın ağzında sigara ile kafasını mevziden çıkarıp "kavurucu ateş altında şu sigaramı yakayım" demesiyle kendimi tutamayıp sesli bir kahkaha atmam bir oldu. Ama işin şakası yoktu, tepemizden vınlayıp geçen kurşunlarla B... kendini hemen mevziye attı.

Saatler 5'e yaklaştıkça mevzinin açık tarafından 5-6 metre uzaklıkta bir havan topu patladı, o anda sanki dizimin üzerine tonlarca ağırlık konmuştu, ne olduğunu anlayamadım, sol dizimi kıpırdatamıyordum. B...'ye:

tamamen durmuştu.

Savaşan arkadaşlar birer birer gelmeye başladı yanımıza, arkadaşlar tamamı ve hiç birinin burnu bile kanamamıştı. Doktor M... arkadaş bana aceleyle ilk pansumanı yaptı. Artık iş gerilla için çatışma kadar önemli olan alandan uzaklaşma, yani manevra yapma kısmına gelmişti, çünkü etrafımız askerlerle geniş bir çembere alınmıştı. Sıralarımız yerleştik, az da olsa dizimin sorun yaratması dolayısıyla ben ilk baştan 3. sıraya Doktor M...'nin arkasına geçtim. Kayalık bir yerden inerken onunla aramdaki mesafe açılmıştı, dereye inerken geç kaldığımdan artık onu göremiyordum. Sağ taraftan bir ses duyar gibi oldum ve o yöne doğru ilerledim. 41 arkadaş

berle tüm yorgunluğumuzu unutmuştuk. Bu sırada kısa süren sohbet içinde arkadaşların kendi mevzilerinden gördüklerini, nasıl savaşıklarını anlatmaları dinlemeye değerdi. Köyden çıkıp 1.5 saatlik bir yürüyüşle stratejik ormanlık bir noktaya geldik. Noktaya gelir gelmez doktor dizimle ilgilenmeye başladı. Dizimden akan kan yayılıp durmuştu. Kanı temizledi, dizimin üst kısımlarına birçok iğne vurup uyuşturdu. Delik kısmından soktuğu aletlerle dizime giren havan topu parçasını aradı ancak bulamadı. Çünkü uzun süren yürüyüşün etkisiyle hareket eden parça kaybolmuştu. Doktor bu ufak parçanın bana zarar vermeyeceğini, sonradan ortaya çıkarsa ameliyatla çıkarabileceğini söyledi.

Kürdistan dağlarında "Doğa" temizlemenin verdiği zevk

Foto: Berxwedan

man helikopterleri bizi görmüyor ancak bir çatışmayı haber veriyordu. Etrafımızın 5 bin asker, özel tim ve korucular tarafından sarıldığını elimizdeki telsizden öğrendik. 44 arkadaştan 21'i silahsızdı, yürüyüşe geçerken bana verilen tabacanın bir çatışma için çok yetersiz olduğu açıktı. Ben ve silahsız arkadaşlar çukur bir yerde ikişer ikişer mevzilerimizi yaptık. Silahlı arkadaşlar da tepe ve sırtlarda mevzilendiler. Düşman askerleri bir koyun sürüsü gibi yakınımızdan geçerken ateş açmayan arkadaşlar, silahsız arkadaşların çokluğundan dolayı çatışmanın erken saatlerde başlamasını istemiyordu. Mevzilerimizde heyecanla bekliyorduk. Benle B... arkadaşın olduğu mevzinin bir tarafı açıktı, açık taraftaki B.'ye yer değiştirmeyi dayattım, kabul etmedi. Bende en azından bir tabanca olduğunu, düşman bu taraftan gelirse kendimizi bu şekilde koruyabileceğimizi söyledim, ikna etmeyi başarmaya yerlerimizi değiştirdik. Bu şekilde hareketsiz geçen 2 saatten sonra ilk silah sesleri saat 2.30 sıralarında geldi. Artık çatışma başlamış, yoğun silah

-Sanki dizime bir şey oldu, dedim. Baktı.

-Bir şey yok dedi. Yavaş yavaş dizimdeki ağırlık hafiflerken, B.:

- Paniğe kapılma, bir şey söyleyeceğim, yaralanmışsın dedi.

-Şaka yapma, dedim. Dizimi eliyle yokladı, ben de bakınca sol dizimden kan aktığını gördüm. Oradaki diğer arkadaşlara B... haber verince, A... arkadaş fırlayıp yanımıza geldi. Mevzi dar olduğundan yukarı çıkamayan pantolonumu yırtıp dizime baktı, diz kapağımın alt kısmında nohuttan biraz büyük bir delik açılmıştı. Hemen kanı temizleyip, yırtığı atletle dizimi sıkıca sardı. Moralimizi bozmamış, mevzilerimizde tüm yeni silahsız arkadaşlar bomba, top, silah ve helikopter sesleriyle bu mahşer ortamında marşlar, şarkılar söylüyorduk. Akşamın yaklaşmasıyla düşman daha da yüklenmiş, artık son gücünü kullanıyordu. Bu arada ben "acaba arkadaşlardan şehit düşen var mı" diye düşünüyordum.

Şiddetli geçen çatışma havanın kararıyla yavaşla-mış, saat 7'yi gösterirken artık

da beni takip ediyordu. Yanlış yöne gittiğimi ancak 10 dakika sonra anladım. Böyle bir ortamda yapılacak bir hata çok pahalıya mal olabilirdi. Bu arada arkadan gelmediğimizi gören K... ve doktor arkadaşlar geri dönüp bizi bulmuşlardı. Tam bu sırada bir silah sesi duyduk. Sonradan öğrendiğimize göre bu ses parolayı bilmeyen bir askeri öldüren bir subayın silahından geliyordu.

Yürüyüşümüz yine karda iz bırakmamak için derede suyun içinde sürüyordu. Artık dizimin ağrısını hiç duymuyordum. Karların arasından süzülerek sesli bir şekilde akan derenin içinde bazen kayıp buz gibi suyun içine düşüyorduk. Bu şekilde düşe kalka suyun içindeki yolculuğumuz 7-8 saat sürdü. Bir dağ köyüne geldik. Bizleri içeriye alan yurtsever ev bir çırpıda yemek hazırladı. Uzun süredir aç olan grup iştahla yemeğini yedi. Çatışmamızın haberi bizden önce buraya gelmişti. Köylünün anlattığına ve sonradan bizim aldığımız istihbarata göre düşmanın kaybı 8 özel tim, 4 asker ve çok sayıda yaralıydı. Bu ha-

di ve dizimi temizleyip sardı.

Savaşı kazanmıştık. Yalnız düşmanla olan savaş değil, açlıkla, yorgunlukla, soğukla, sularla kısacası doğayla olan savaş da kazanmıştık. Doğayı yenmek düşmanı yenmekten daha zor olmuştu. Nöbete gidip geldikten sonra dağın tertemiz havasında kendimi birkaç saatlik deliksiz bir uykuya bıraktım. Öğle yemeğini yiyip çatışmayı değerlendirme toplantısı yaptık. Akşam yaklaşınca toparlandık.

Yeni ufuklar bizi bekliyordu. Bize güvenen, umut bağlayan insanların umutlarını boşa çıkarmamamız gerektiği bilinciyle, güneşin battığı yere doğru harekete geçtik. PKK'nin direngen ruhuna sahip insanlar her türlü zorluklara karşı koyabileceklerini ve koyabildiklerini göstermişlerdir. Daha bir sarsılmaz inanç ve direngen ruhla ilerliyorduk. Sanki karanlıkta yolumuzu görmemiz için dağların arasından doğan ay da bizimle geliyordu. Bu yolculuğu bitireceğimiz yerde yepyeni pırıl pırıl bir güneş bizi bekliyordu, 44 kişilik grup tüm azametiyle dağların arasından bir yılan gibi süzülüp kaybolurken...

"...Artık güneş tamamen doğmuş, sanki önüne geçmek isteyen bulutlara izin vermiyor, tüm gücüyle bizi ısıtmaya çalışıyordu. Karların erimiş olduğu yerlerden yemyeşil çimenler çıkmıştı. Çimenlerin üstüne uzandım, düşünmeye başladım..."

ğundan da sakıncalıydı. Derken ileriki sıralardan bir bayan arkadaş baygınlık geçirince durduk. Grup durunca Doktor M... arkadaş bu arkadaş kendine getirmek için çok uğraştı. Bu arada bizim ıslak saçlarımızı bir buz tabakası sarmıştı. Durum biraz normale dönmüş, yürüyüşe devam ettik, ancak A... arkadaş şuur-suzca konuşuyor, gülüyordu. Bu arada bende yorgunluktan adım atacak güc kalmamıştı. Kendimi zorluyor, ancak çantamı taşıyacak gücüm kalmadığından ileriye adım ata-

mizi yaktığımız gerilla ateşiyle kuruttuk, sonra yine 1.5-2 saatlik bir yürüyüşün ardından tek bir eve geldik. Gerillaya katıldığımızdan beri ilk defa bir eve gelmişim. Bu evden aldığımız istihbaratla düşmanın bu alanda operasyonunda olduğunu öğrendik. Çayımızı içtikten sonra yürümekte zorlanan birkaç arkadaş orada bırakmak zorunda kalıp, tekrar yola koyuldu. Artık çok dikkatli olmamız gerekiyordu, ayak izlerimizin çıkmaması için eriyen karların oluşturduğu dereden yürüme-